

OPROEPING
voor de op 6 juli 2016 vanaf 17.30 uur !!!
in de raadzaal van het stadhuis te houden
vergadering van de Raad der gemeente Hengelo

AGENDA:

				Port.H.
A	Algemeen			
	A01	Opening		
	A02	Vaststellen agenda		
	A03	Vragenkwartier (zie art. 46 Reglement van Orde voor de Gemeenteraad)		
	A04	Bestuurlijke actualiteiten (van het college)		
B	 Hamerstukken			
	B01	RMC/Leerplichtverslag schooljaar 2014-2015, Hengelo en Borne	2029397	Bruggink
	B02	Eerste Beleidsrapportage 2016	2027860	Ten Heuw
C	Voorstellen met tussenkomst van de Politieke Markt			
	C01	Jaarverslag en jaarrekening 2015 gemeente Hengelo	2013006	Ten Heuw
	C02	Kadernota 2017-2020	2023377	Ten Heuw
	C03	Verzoek toepassing coördinatieregeling op bouwplan Badhuis	2014169	Elferink
	C04	Bestemmingsplan Laan Hart van Zuid, Noordelijk deel	1101481	Elferink
D	Voorstellen zonder tussenkomst van de Politieke Markt			
	D01	Gewijzigd bestemmingsplan locaties Stichting Twickel	2010880	Elferink
	D02	1e wijziging beleidsbegroting 2016	2031100	Ten Heuw

Hengelo, 20 juni 2016
De voorzitter van de raad,

De heer S.W.J.G. Schelberg

Behandelveorstel van het presidium voor deze agenda:

- Van 17.30 uur – 18.45 uur:
 - Behandeling van de A stukken:
 - 1e Termijn raad over de C02 stukken, Kadernota:
 - a. maximaal 5 minuten per fractie
(geen interrupties, van moties en amendementen zo mogelijk alleen de opdracht voorlezen)
 - b. één woordvoerder per fractie:
 - c. spreken vanaf het katheder.

- 18.45 uur: Schorsing / Eten

- 19.45 uur: Hervatting:

- 1e termijn college
- 2e termijn raad, debat
- 2e termijn college

Stemming

- Behandeling van de B-(Hamer)stukken, B01, B02
- Behandeling van de overige Bespreekstukken, C01, C03, en C04.
- Behandeling van de D-stukken, D01 en D02

De eerstvolgende raadsvergadering is gepland op DINSDAG 6 september 2016 aanvang 19.30 uur.

Behandelvorschlag

Onderwerp	RMC/ Leerplichtverslag schooljaar 2014-2015, Hengelo en Borne		
Zaaknummer	2029397	Portefeuillehouder	Claudio Bruggink
Belangrijkste beslis/-besprekingspunten	Het rapport geeft een weergave van de diverse verzuimpercentages en de bijbehorende ontwikkelingen en trends, voor Hengelo individueel maar ook voor Hengelo als subregio (waar ook Borne en Hof van Twente bij horen). Het totale schoolverzuim in Hengelo is vorig jaar gedaald, zowel het relatief verzuim alsook het absoluut verzuim is afgenomen. In het voortgezet als in het primair onderwijs is de daling van het verzuim te zien. Hengelo doet het daarbij relatief goed ten opzichte van de omliggende gemeenten. In het middelbaar beroepsonderwijs is helaas een stijging van het aantal meldingen van schoolverzuim waar te nemen. De scholen hebben het verzuim beter gemeld en ook Bureau Leerling zaken zit dicht op de scholen met een preventief verzuimspreekuur. Over het algemeen is er een positieve ontwikkeling te zien. De raad wordt voorgesteld om het RMC/Leerplichtverslag 2014-2015 vast te stellen.		
Historie	De gemeenteraad moet jaarlijks het verslag over de handhaving van de leerplichtwet vast stellen, en in dit geval het verslag over het schooljaar 2014-2015.		

Politieke Markt	Datum			
Voorzitter	Griffiemedewerker	Zaal	Domein	Duur
				min
Doel van de sessie				
Behandeladvies				
Spreekrecht publiek	ja ☐	nee ☐	duur:	

Raad	Datum 6 juli 2016	
Doel van de sessie	Besluitvorming	
Behandeladvies	Het presidium adviseert dit voorstel als Hamerstuk voor de raad te agenderen. Het betreft een juridische formaliteit, het vaststellen van een feitelijke rapportage. Er zit geen beleidsruimte in de rapportage.	
Spreekrecht publiek	nee	

RAADSBESLUIT

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
2029397	Reek, Yvonne van den	SOC-MO	Claudio Bruggink
ONDERWERP			
RMC/ Leerplichtverslag schooljaar 2014-2015, Hengelo en Borne			

DE RAAD VAN DE GEMEENTE HENGelo BESLUIT:

Het RMC/Leerplichtverslag schooljaar 2014-2015 vast te stellen.

PUBLIEKSVRIENDELIJKE SAMENVATTING

Het college heeft het leerplichtverslag over het schooljaar 2014-2015 vastgesteld. Uit het verslag blijkt dat het verzuim ten opzichte van het schooljaar daarvoor is afgenomen. Het percentage verzuim was in het schooljaar 2014-2015 2,0%. Vorig schooljaar was dit 2,2%. De afname wordt toegeschreven aan de strenge verzuimadministratie in combinatie met afspraken tussen Leerlingzaken en de scholen. Ook het aantal nieuw gemelde voortijdig schoolverlaters is in het schooljaar 2014-2015 licht gedaald ten opzichte van vorig schooljaar.

DE GEMEENTERAAD VAN HENGelo,

DATUM

De griffier

De voorzitter

RAADSADVIES

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
2029397	Reek, Yvonne van den	SOC-MO	Claudio Bruggink
ONDERWERP			
RMC/ Leerplichtverslag schooljaar 2014-2015, Hengelo en Borne			

AANLEIDING, DOEL EN WAT GING ER AAN VOORAF

Jaarlijks dient de gemeenteraad het verslag over de handhaving van de leerplichtwet vast te stellen (art. 25 van de Leerplichtwet). Het Bureau Leerlingzaken van de gemeente Hengelo werkt voor de uitvoering van de Leerplicht ook voor de gemeente Borne. Daarnaast zijn ook de regionale gegevens van de subregio Hengelo (gemeenten Hengelo, Borne en Hof van Twente) opgenomen betreffende de uitvoering van de Regionale Meld- en Coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten. Het is een verslag over het schooljaar 2014-2015.

INHOUD VAN HET VOORSTEL

Inleiding

De doelstelling van de Leerplichtwet is om ieder kind in Nederland de garantie te geven op het recht op onderwijs, opdat iedere jongere goed wordt voorbereid op het functioneren in de samenleving. Het toezicht op de naleving van de Leerplichtwet is opgedragen aan het college van B en W. Het college mandateert deze taak aan de leerplichtambtenaar. De leerplichtambtenaar, die belast is met het toezicht op de naleving van de Leerplichtwet 1969, heeft tot taak hulp te verlenen aan jongeren, ouders/verzorgers en scholen indien de jongere door (dreigend) schoolverzuim in zijn ontwikkeling wordt belemmerd en wanneer er sprake is van problematisch gedrag.

Verzuimen op school, spijbelen of regelmatig ziek of te laat zijn, vormen vaak een eerste indicatie dat jongeren dreigen uit te vallen op school. Veel jongeren zonder een diploma zijn ooit begonnen als spijbelaar. Het voorkomen en bestrijden van verzuim is daarom een belangrijke taak van Bureau Leerlingzaken. Het werk wordt gedaan in samenwerking met de scholen, het Openbaar Ministerie, de Raad voor de Kinderbescherming en andere instanties.

Schoolverzuim leerplicht

Verzuim gedaald

Het absolute verzuim (een leerplichtige jongere staat niet ingeschreven bij een instelling) is ten opzichte van vorig schooljaar gedaald. Bij het merendeel van de absoluut verzuimers blijkt na contact dat het om administratief verzuim gaat (bijv. door verhuizing). Ook het signaal verzuim is afgenomen ten opzichte van vorig jaar.

Het percentage verzuim ten opzichte van het aantal leer- en kwalificatieplichtigen is schooljaar 2014-2015 2,0%. Vorig schooljaar was dit 2,2%. In Borne is het verzuim echter licht gestegen, verzuimpercentage is 0,8% (was 0,7%).

Hengelo in relatie met andere gemeenten

Hengelo doet het daarbij relatief goed ten opzichte van de omliggende gemeenten. Zowel in Enschede als in Oldenzaal is er een stijging van het signaalverzuim. De scholen meldden de afgelopen jaren beter. De inspectie controleert en is zeer alert op de verzuimadministratie van de scholen. Daarnaast zit Bureau Leerlingzaken dicht bij de scholen doordat ze preventief werken met het verzuimspreekuur en deelnemer zijn in het ZAT overleg van de scholen. Hierdoor worden leerlingen op het voortgezet onderwijs en ROC eerder gemeld.

Zoals elk jaar is het aantal meldingen uit het voortgezet onderwijs aanmerkelijk groter dan het aantal meldingen uit het primair onderwijs. Dit schooljaar zijn ook de meldingen uit het mbo behoorlijk toegenomen.

Thuiszitters

Het afgelopen schooljaar is er in een regionale werkgroep gewerkt aan onder meer een eenduidige definitie van thuiszitters. Ook is er een regionale analyse gemaakt van de thuiszitters. In Hengelo en Borne waren het afgelopen schooljaar 25 thuiszitters. Aan het einde van het schooljaar waren er 13 leerlingen weer terug naar school. Slechts van 1 leerling is het schoolbezoek niet hersteld. De overige leerlingen waren verhuisd, kregen een vrijstelling, werden op een traject geplaatst of bij het RMC gemeld.

Processen verbaal

Het aantal opgemaakte processen-verbaal en Halt straffen is nagenoeg gelijk aan afgelopen jaar. Daarmee blijft het aantal op het niveau van de afgelopen jaren. Drie jaar geleden zijn nieuwe afspraken gemaakt over de strafrechtelijke aanpak schoolverzuim. De criteria om een Halt straf in te zetten zijn hierdoor duidelijker geworden. Twee jaar geleden was het eerste jaar dat met deze aanpak werd gewerkt. Vorig jaar zijn er meerdere voorlichtingsbijeenkomsten geweest over de inzet van de strafrechtelijke maatregelen. Het is nu duidelijker wanneer welke aanpak ingezet kan worden.

Zorg

In de zorgadviesteams (ZAT's) zijn door de scholen iets meer leerlingen dan vorig jaar gemeld. In totaal 101 leerlingen (vorig jaar 98). Deze leerlingen hebben van verschillende partijen hulp en ondersteuning gekregen.

Schooluitval RMC

Daling vsv-ers

Het aantal nieuw gemelde voortijdig schoolverlaters is dit schooljaar 2014-2015 licht gedaald ten opzichte van vorig schooljaar.

Van de 170 nieuw gemelde vsv-ers in 2014-2015 zijn er in hetzelfde schooljaar 156 herplaatst.¹ Dat betekent dat de jongere door een actie van de trajectbegeleider weer naar school of aan het werk is gegaan, hulpverlening heeft gekregen, naar het werkplein is verwezen etc. Het totale aantal herplaatsingen bedroeg dit jaar 414. Hierbij zijn ook de vsv-ers die in eerdere schooljaren zijn uitgevallen. Het merendeel van de herplaatsingen is naar een baan (193), op de tweede plaats volgt school (84).

De RMC regio Twente had het vorig schooljaar 2013-2014 een percentage voortijdig schoolverlaters (vsv-ers) van 1,5%. Landelijk was dit percentage 1,9%.

Hengelo in relatie met andere gemeenten

Ook voor Hengelo gold een percentage van 1,9%. Borne had een percentage van 1,2% en Hof van Twente van 1,0%. Enschede en Almelo hadden respectievelijk 2,4% en 1,8%.

Convenant RMC Regio Twente

In 2012 is er een nieuw convenant afgesloten tussen RMC Regio Twente, de onderwijsinstellingen en het Ministerie van OCW. In dit convenant is afgesproken dat landelijk het aantal voortijdig schoolverlaters met 25.000 gedaald moet zijn in 2016. Hiertoe worden allerlei maatregelen ingezet. We zijn op de goede weg. In 2017 moet er een nieuw convenant worden afgesloten. Het nieuwe convenant is gekoppeld aan de totstandkoming van een regionaal plan voor de bestrijding van voortijdig schoolverlaten en het creëren van een regionaal vangnet voor kwetsbare jongeren. Het regionaal plan bevat geen nieuw beleid, maar verbindt het bestaande beleid van alle afzonderlijke partijen binnen het sociaal domein aan elkaar, zodat een sluitend regionaal vangnet ontstaat.

Wetsvoorstel minister uitbreiding registratie en monitoring

Daarnaast bereidt de minister van OCW een wetsvoorstel voor om per 1 januari 2017 de taak van de RMC-functie in de regio's te verbreden. Naast de huidige taken moet het RMC zich in de toekomst richten op de registratie en monitoring van schoolverlaters uit het Praktijkonderwijs en Voortgezet speciaal onderwijs vanaf 16 jaar. Deze jongeren moeten tot hun 23e jaar in beeld blijven bij het RMC. Met deze uitbreiding heeft het RMC alle niet-kwalificatieplichtige jongeren en jongeren zonder startkwalificatie tussen de 18 en 23 jaar in beeld en wordt voorkomen dat ze tussen wal en schip vallen.

BESPREEK- EN BESLISPUNTEN

Aan de raad wordt voorgesteld het RMC/Leerplichtverslag schooljaar 2014-2015 vast te stellen.

FINANCIËLE ASPECTEN

Nvt

BIJLAGE(N)

Dit raadsadvies is vastgesteld door het college van B & W van Hengelo.

Behandelvoorstel

Onderwerp	Eerste Beleidsrapportage 2016		
Zaaknummer	2027860	Portefeuillehouder	Ten Heuw
Belangrijkste beslis/-bespreekpunten	In het kader van de jaarlijkse planning & control cyclus ligt de eerste beleidsrapportage 2016 voor. Het college stelt de raad voor: - In te stemmen met de eerste beleidsrapportage 2016; - De begroting 2016 te wijzigen op basis van het overzicht financiële afwijkingen; - De eerste Bestuursrapportage 2016 Transitie vast te stellen.		
Historie	De jaarlijkse planning en control cyclus bestaat uit de beleidsbegroting, twee tussentijdse rapportages en het jaarverslag. Nu ligt de eerste beleidsrapportage 2016 voor.		

Politieke Markt	Datum 21 juni			
Voorzitter	Griffiemedewerker	Zaal	Domein	Duur
Onno Fiechter	Hartendorp	Raadzaal	Bestuur	90 min
Doel van de sessie	Oordeelvormend			
Behandeladvies	De inhoudelijke en financiële afwijkingen in de uitvoering van de begroting 2016 worden toegelicht door de wethouder middels de presentatie 'Eerste beleidsrapportage 2016.' Gedurende deze presentatie is er voor de fracties de mogelijkheid tot het stellen van vragen.			
Spreekrecht publiek	ja ☒	nee ☐	duur: 5 minuten	

Raad	Datum 6 juli	
Doel van de sessie	Besluitvorming	
Behandeladvies	Behandeling als Hamerstuk op basis van resultaat uit Politieke Markt van 21 juni 2016.	
Spreekrecht publiek	nee	

RAADSBSLUIT

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
2027860	Bosveld, Dolf	MID-FIN	
ONDERWERP			
Eerste Beleidsrapportage 2016			

DE RAAD VAN DE GEMEENTE HENGelo BESLUIT:

1. in te stemmen met de eerste beleidsrapportage 2016;
2. de begroting 2016 te wijzigen op basis van het overzicht financiële afwijkingen.
3. de 1ste Bestuursrapportage 2016 Transitie vast te stellen.

PUBLIEKSVRIENDELIJKE SAMENVATTING

Met de eerste beleidsrapportage rapporteert het college over de inhoudelijke en financiële ontwikkelingen bij de uitvoering van de begroting 2016.

DE GEMEENTERAAD VAN HENGelo,

DATUM

De griffier

De voorzitter

RAADSADVIES

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
2027860	Bosveld, Dolf	MID-FIN	Ten Heuw
ONDERWERP			
Eerste Beleidsrapportage 2016			

AANLEIDING, DOEL EN WAT GING ER AAN VOORAF

Het kader van jaarlijkse P&C cyclus bestaat uit de beleidsbegroting, twee tussentijdse rapportages en het jaarverslag. Nu wordt u de eerste beleidsrapportage 2016 aangeboden. Evenals vorig jaar wordt de Berap in de vorm van een powerpoint presentatie behandeld.

INHOUD VAN HET VOORSTEL

De inhoudelijke en financiële afwijkingen in de uitvoering van de begroting 2016 zijn toegelicht in de als bijlage opgenomen presentatie "Eerste Beleidsrapportage 2016".

BESPREEK- EN BESLISPUNTEN

1. in te stemmen met de eerste beleidsrapportage 2016;
2. de begroting 2016 te wijzigen op basis van het overzicht financiële afwijkingen;
3. de 1ste Bestuursrapportage 2016 Transitie vast te stellen.

FINANCIËLE ASPECTEN

Financieel: een verwacht begrotingstekort van bijna € 650.000 wordt betrokken bij de tweede berap 2016.

BIJLAGE(N)

1. Powerpointpresentatie "Eerste beleidsrapportage 2016";
2. Overzicht budgettaire effecten (Volgt na Politieke Markt van 21 juni)
3. 1ste Bestuursrapportage 2016 Transitie (Volgt na Politieke Markt van 21 juni)

Dit raadsadvies is vastgesteld door het college van B & W van Hengelo.

Behandelvoorstel

Onderwerp	Jaarverslag en jaarrekening 2015 gemeente Hengelo		
Zaaknummer	2013006	Portefeuillehouder	Mariska ten Heuw
Belangrijkste beslis / - bespreekpunten	Bij de begroting bepaalt de raad wat de gemeente uitgeeft en wat zij daarmee precies wil bereiken. Aan de hand van het Jaarverslag en de Jaarrekening controleert de raad of het college gehandeld heeft volgens de afspraken die zijn gemaakt bij de begroting. Volgens artikel 197 tot en met 201 van de Gemeentewet dient de raad de Jaarstukken voor 15 juli vast te stellen. Financieel gezien sluit de gemeente het jaar af met een positief resultaat van afgerond € 7 miljoen. Het positieve resultaat is vooral het gevolg van incidentele meevallers. Zoals een voordeel van € 1,2 miljoen vanuit het gemeentefonds, rentevoordeel (+ € 0,5 miljoen) en hogere eenmalige dividenduitkeringen uit verschillende deelnemingen (+ € 1,15 miljoen). Ook is er een voordeel op de bijstand gerealiseerd, dit wordt o.a. veroorzaakt door hogere Rijksinkomsten en een lager aantal verstrekte uitkeringen (+ € 0,4 miljoen). Het college stelt voor om het resultaat aan de algemene reserve toe te voegen.		

Politieke Markt	24 mei 2016			
Voorzitter	Griffiemedewerker	Zaal	Domein	Duur
Onno Fiechter	Gerrit-Jan Eeftink	Burgerzaal	-	90 minuten
Doel van de sessie	Beeldvormend			
Behandeladvies	De accountant EY, vertegenwoordigd door Mw Schuurkamp, zal bij de Politieke Markt aanwezig zijn om een toelichting te geven. Fracties worden in de gelegenheid gesteld om vragen te stellen over de jaarrekening aan de leden van het college en de accountant. Het Jaarverslag en de Jaarrekening beslaat het gehele werkveld van de gemeente; daarom twee woordvoerders per fractie.			
Spreekrecht publiek	ja		Meepraten, de voorzitter bewaakt de tijd en de orde van de vergadering	

Ontwikkelingen NA de Politieke Markt van 24 mei.	Het college heeft op dinsdag 31 mei ingestemd met het voorstel 'Verzelfstandiging Warmtenet Hengelo in een tweetal BV's' (2009221) en ter instemming aan uw raad toegezonden. Onderdeel van dit voorstel is om de activa van Warmtenet 'om niet' over te dragen aan genoemde BV's. Dit houdt in dat de huidige boekwaarde van deze activa moet worden afgewaardeerd naar nul. Deze boekwaarde bedraagt per 31-12-2015 € 10,35 miljoen. Dit bedrag dient alsnog ten laste van het rekeningresultaat van 2015 te worden gebracht. Dit heeft tot gevolg dat het gerealiseerde resultaat wijzigt van € 7 miljoen voordelig naar ruim € 3,3 miljoen nadelig. Daarnaast heeft de gemeente in de afgelopen weken nog diverse afrekeningen en declaraties (voorzien van accountantsverklaring) ontvangen van zorgaanbieders op het gebied van de nieuwe WMO en Jeugdzorg taken. Deze afrekeningen komen in de plaats van de prognoses die wij op basis van de daadwerkelijke declaraties hadden opgenomen. Per saldo leidt dit tot een aanpassing van de toevoeging aan de bestemmingsreserve sociaal domein met € 423.000. De cpt-jaarrekening 2015 en het cpt-jaarverslag 2015 zijn hierop aangepast. Het college heeft hierover een aanvullende brief gestuurd aan de gemeenteraad (zaaknummer 2027514) waarin de wijzigingen expliciet staan vermeld. <i>Voor de raadsleden en fractievertegenwoordigers is er op maandagavond 6 juni van 20.30 tot 21.00 uur een Technisch Beraad over deze wijzigingen.</i>
---	---

Politieke Markt	9 juni 2016			
Voorzitter	Griffiemedewerker	Zaal	Domein	Duur
Onno Fiechter	Anke Haarhuis	Burgerzaal	-	60 minuten
Doel van de sessie	Oordeelsvormend			
Behandeladvies	Het Jaarverslag en de Jaarrekening beslaat het gehele werkveld van de gemeente; daarom twee woordvoerders per fractie. De fracties worden gevraagd om een mening te geven ter voorbereiding op besluitvorming in de raad.			
Spreekrecht publiek	ja		Maximaal 5 minuten per persoon.	

Raad		
Doel van de sessie	Besluitvorming	
Behandeladvies		
Spreekrecht publiek	nee	

RAADSBSLUIT

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
2013006	Bosveld, Dolf	MID-FIN	Mariska ten Heuw
ONDERWERP			
Jaarverslag en jaarrekening 2015 gemeente Hengelo			

DE RAAD VAN DE GEMEENTE HENGelo BESLUIT:

1. Het jaarverslag 2015 van de gemeente Hengelo vast te stellen en de daarin opgenomen toelichting, analyses, conclusies en aanbevelingen, te aanvaarden als verantwoording van het college over het gevoerde beleid en beheer in 2015;
2. Een bestemmingsreserve sociaal domein in te stellen;
3. De lasten over het jaar 2015 vast te stellen op afgerond € 276.100.000, de baten op € 284.163.000 en daarmee het gerealiseerde totaal van saldo van baten en lasten te bepalen op € 8.063.000 voordelig;
4. Het gerealiseerde resultaat te bepalen op € 7.035.000 voordelig, tot stand gekomen door het doen van dotaties aan reserves van afgerond € 22.150.000 en onttrekkingen aan reserves van € 21.121.000;
5. Van dit resultaat een bedrag van € 55.000 te bestemmen voor herstel stormschade 2015 en € 6.980.000 te doteren aan de algemene reserve;
6. Het balanstotaal ultimo 2015 vast te stellen op afgerond € 811.853.000 en het eigen vermogen na bestemming op afgerond € 51.403.000.

PUBLIEKSVRIENDELIJKE SAMENVATTING

Het college van B&W heeft het jaarverslag en de jaarrekening over 2015 opgesteld en biedt deze stukken ter vaststelling aan aan de gemeenteraad. In de programmarealisatie van het jaarverslag wordt verantwoording afgelegd over de inhoud van het gevoerde beleid en beheer. In de jaarrekening wordt verantwoording afgelegd over de financiën, die daarmee gemoeid waren. Financieel wordt het jaar afgesloten met een batig saldo van ruim € 7.035.000.

DE GEMEENTERAAD VAN HENGelo,

DATUM

De griffier

De voorzitter

RAADSADVIES

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
2027514	Bosveld, Dolf	MID-FIN	Mariska ten Heuw
ONDERWERP			
Aangepaste versie jaarverslag en jaarrekening 2015 gemeente Hengelo			

AANLEIDING, DOEL EN WAT GING ER AAN VOORAF

Op grond van art 197 van de Gemeentewet legt het college jaarlijks verantwoording af over het gevoerde bestuur d.m.v. het jaarverslag en de jaarrekening (samen de jaarstukken). Hierbij bieden wij u de aangepaste jaarrekening en het jaarverslag over het dienstjaar 2015 aan. Door middel van de raadsbrief 'Aangepaste versie jaarverslag en jaarrekening 2015 gemeente Hengelo' (2027258) bent u geïnformeerd over de ontwikkelingen die recentelijk zijn opgetreden en die leiden tot aanpassingen in het concept jaarverslag en de jaarrekening.

Artikel 29 van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) schrijft voor dat inzichten van belang voor de financiële positie, dienen te worden verwerkt in de jaarrekening, ook als deze inzichten zijn verkregen na 31 december, maar vóór het vaststellen van de jaarstukken. Dit is ook bevestigd door de accountant.

In het tijdspad van opstellen en vaststellen van de rekening moeten gunstige en ongunstige gebeurtenissen, die nadere informatie geven over de feitelijke situatie per balansdatum, altijd in de jaarrekening worden verwerkt als deze onontbeerlijk zijn voor het inzicht van de gemeenteraad bij de vaststelling van de programmarekening. Het gaat dan om gebeurtenissen met aanzienlijke (materiële) bedragen ten opzichte van het totaal van baten en/of lasten.

Warmtenet

Op 31 mei heeft het college ingestemd met het voorstel 'Verzelfstandiging Warmtenet Hengelo in een tweetal BV's' (2009221) en ter instemming aan uw raad toegezonden. Onderdeel van dit voorstel is om de activa van Warmtenet 'om niet' over te dragen aan genoemde BV's. Dit houdt in dat de huidige boekwaarde van deze activa moet worden afgewaardeerd naar nul. Deze boekwaarde bedraagt per 31-12-2015 € 10,35 miljoen. Dit bedrag dient alsnog ten laste van het rekeningresultaat van 2015 te worden gebracht. Dit heeft tot gevolg dat het gerealiseerde resultaat wijzigt van € 7 miljoen voordelig naar ruim € 3,3 miljoen nadelig.

Nieuwe taken binnen het sociaal domein

In de vorige versie van de jaarrekening stond vermeld dat de jaarrekeningcontrole voor de nieuwe taken binnen het sociale domein nog niet is afgerond. Dit is nog steeds niet het geval, wel hebben we inmiddels meer zicht gekregen op de afwikkeling en deze informatie willen we u niet onthouden. De problematiek van de controle op dit onderdeel van de jaarrekening is overigens een landelijke. Met name de kwaliteit van de declaraties van een aantal grote (landelijke) zorgaanbieders is hier de oorzaak van.

In de afgelopen weken hebben we nog diverse afrekeningen en declaraties (voorzien van accountantsverklaring) ontvangen van zorgaanbieders op het gebied van de nieuwe WMO en Jeugdzorg taken. Deze afrekeningen komen in de plaats van de prognoses die wij op basis van de daadwerkelijke declaraties hadden opgenomen. Per saldo leidt dit tot een aanpassing van de toevoeging aan de bestemmingsreserve sociaal domein met € 423.000. In de concept jaarrekening die u op 24 mei heeft besproken werd nog uitgegaan van een toevoeging van € 502.000. Dit wordt nu € 925.000. Dit is op dit moment de meest actuele stand van zaken. Hiermee sluiten we het boekjaar 2015 af voor dit onderdeel.

Deze niet bestede middelen van de nieuwe taken binnen het nieuwe sociaal domein (€ 925.000) voegen we toe aan de bij deze jaarrekening in te stellen bestemmingsreserve sociaal domein. Dit past binnen het coalitieakkoord waarin we hebben afgesproken om de nieuwe taken budgettair neutraal uit te voeren. Daarnaast geldt dat in dit transitiejaar, waarin voor alle partijen de continuïteit van zorg voorop heeft gestaan, we worden geconfronteerd met fouten en onzekerheden die voor een groot deel vanuit de keten komen en bij de gemeenten neerslaan; een extra reden om de niet bestede middelen te reserveren. Mochten er nog nieuwe afrekeningen en declaraties binnen komen dan zullen wij dit in 2016 verrekenen met de betreffende bestemmingsreserve. Zie hiervoor ook beslispunt 2.

De verwachting is dat bij de geplande raadsbehandeling het definitieve rapport van bevindingen en de verklaring van de accountant nog niet beschikbaar is. De belangrijkste oorzaak van de vertraging van de

accountantscontrole is gelegen in de controle van de lasten en verplichtingen in het sociaal domein. Dit is een landelijk probleem. Voorgesteld wordt om de behandeling van het jaarverslag daardoor niet te vertragen maar de bevindingen van de accountant op een later tijdstip te behandelen.

INHOUD VAN HET VOORSTEL

De jaarstukken 2015 bestaan uit de programmaverantwoording en de jaarrekening. Met de programmaverantwoording wordt in de begrotingshoofdstukken ingegaan op de belangrijke inhoudelijke ontwikkelingen in 2015. De jaarrekening bestaande uit de balans per 31-12-2015, het overzicht van baten en lasten en de toelichtingen daarop, geeft inzicht in de financiële ontwikkeling in het verslagjaar. Het rekeningresultaat (nadelig 3,3 miljoen) wijkt ruim 4 miljoen euro af van het geraamde resultaat. De belangrijke financiële afwijkingen worden in hoofdstuk vier vermeld en in de toelichting op het overzicht van baten en lasten (hoofdstuk 7.4) per product nader geanalyseerd. Het batig saldo draagt bij aan de beoogde versterking van het gemeentelijk weerstandsvermogen.

Wij vragen uw raad de aangepaste versie van het jaarverslag en de jaarrekening 2015 vast te stellen. Het college moet de vastgestelde jaarrekening en het jaarverslag in ieder geval vóór 15 juli aan gedeputeerde staten zenden.

BESPREEK- EN BESLISPUNTEN

1. Het jaarverslag 2015 van de gemeente Hengelo vast te stellen en de daarin opgenomen toelichting, analyses, conclusies en aanbevelingen, te aanvaarden als verantwoording van het college over het gevoerde beleid en beheer in 2015;
2. De niet bestede middelen van de nieuwe taken uit het sociaal domein ad €925.000 toe te voegen aan de bestemmingsreserve sociaal domein;
3. De lasten over het jaar 2015 vast te stellen op afgerond € 286.023.000, de baten op € 284.163.000 en daarmee het gerealiseerde totaal van saldo van baten en lasten te bepalen op € 1.860.000 nadelig;
4. Het gerealiseerde resultaat te bepalen op € 3.312.000 nadelig, tot stand gekomen door het doen van dotaties aan reserves van afgerond € 21.647.000 en onttrekkingen aan reserves van € 20.196.000;
5. Van dit resultaat een bedrag van € 55.000 te bestemmen voor herstel stormschade 2015 en € 3.367.000 te onttrekken aan de algemene reserve;
6. Het balanstotaal ultimo 2015 vast te stellen op afgerond € 802.412.000 en het eigen vermogen na bestemming op afgerond € 41.479.000.

FINANCIËLE ASPECTEN

Ten laste van het rekeningresultaat een bedrag van € 55.000 te bestemmen voor het herstel van de stormschade 2014 en € 3.367.000 te onttrekken aan de algemene reserve.

BIJLAGE(N)

Jaarverslag en jaarrekening 2015

Dit raadsadvies is vastgesteld door het college van B & W van Hengelo.

Gemeenteraad van Hengelo
Postbus 18
7550AA Hengelo

Gemeente Hengelo

Postbus 18
7550 AA Hengelo

Onderwerp	Zaaknummer	Uw kenmerk	Datum
Aangepaste versie jaarverslag en jaarrekening 2015 Gemeente Hengelo	2027258		01-06-2016

Geachte leden van de Gemeenteraad,

Op 24 mei heeft u het jaarverslag en de jaarrekening 2015 (2013006) in de politieke markt beeldvormend besproken. Middels deze brief willen wij u informeren over de ontwikkelingen die recentelijk zijn opgetreden en die leiden tot aanpassingen in het concept jaarverslag en de jaarrekening.

Warmtenet

Wij hebben tijdens de politieke markt van 24 mei 2016 aangegeven dat er mogelijk nog een wijziging in de jaarrekening zal plaatsvinden naar aanleiding van de besluitvorming over Warmtenet. Artikel 29 van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) schrijft voor dat inzichten van belang voor de financiële positie, dienen te worden verwerkt in de jaarrekening, ook als deze inzichten zijn verkregen na 31 december, maar vóór het vaststellen van de jaarstukken. Dit werd ook bevestigd door de accountant.

In het tijdspad van opstellen en vaststellen van de rekening moeten gunstige en ongunstige gebeurtenissen, die nadere informatie geven over de feitelijke situatie per balansdatum, altijd in de jaarrekening worden verwerkt als deze onontbeerlijk zijn voor het inzicht van de gemeenteraad bij de vaststelling van de programmarekening. Het gaat dan om gebeurtenissen met aanzienlijke (materiële) bedragen ten opzichte van het totaal van baten en/of lasten.

Op 31 mei heeft het college ingestemd met het voorstel 'Verzelfstandiging Warmtenet Hengelo in een tweetal BV's' (2009221) en ter instemming aan uw raad toegezonden. Onderdeel van dit voorstel is om de activa van Warmtenet 'om niet' over te dragen aan genoemde BV's. Dit houdt in dat de huidige boekwaarde van deze activa moet worden afgewaardeerd naar nul. Deze boekwaarde bedraagt per 31-12-2015 € 10,35 miljoen. Dit bedrag dient alsnog ten laste van het rekeningresultaat van 2015 te worden gebracht. Dit heeft tot gevolg dat het gerealiseerde resultaat wijzigt van € 7 miljoen voordelig naar ruim € 3,3 miljoen nadelig.

Nieuwe taken binnen het sociaal domein

In eerder genoemde politieke markt is ook gesproken over het feit dat de jaarrekeningcontrole voor de nieuwe taken binnen het sociale domein nog niet is afgerond. Dit is nog steeds niet het geval, wel hebben we inmiddels meer zicht gekregen op de afwikkeling en deze informatie willen we u niet onthouden. De problematiek van de controle op dit onderdeel van de jaarrekening is overigens een landelijke. Met name de kwaliteit van de declaraties van een aantal grote (landelijke) zorgaanbieders is hier de oorzaak van.

In de afgelopen weken hebben we nog diverse afrekeningen en declaraties (voorzien van accountantsverklaring) ontvangen van zorgaanbieders op het gebied van de nieuwe WMO en Jeugdzorg taken. Deze afrekeningen komen in de plaats van de prognoses die wij op basis van de

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.

Let op:

Per 18 april is het Publieksplein te bezoeken aan de Hazenweg 121.

Bezoekadres

Hazenweg 121

E-mailadres

gemeente@hengelo.nl

Telefoonnummer

14-074

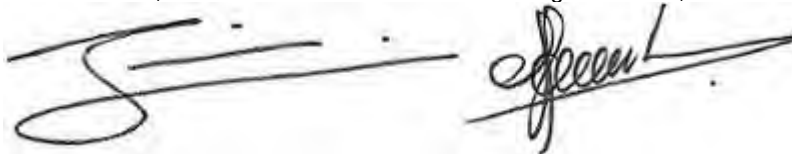
daadwerkelijke declaraties hadden opgenomen. Per saldo leidt dit tot een aanpassing van de toevoeging aan de bestemmingsreserve sociaal domein met € 423.000. In de concept jaarrekening die u op 24 mei heeft besproken werd nog uitgegaan van een toevoeging van € 502.000. Dit wordt nu € 925.000. Hiermee sluiten we het boekjaar 2015 af voor dit onderdeel.

Deze niet bestede middelen van de nieuwe taken binnen het nieuwe sociaal domein (€ 925.000) voegen we toe aan de bij deze jaarrekening in te stellen bestemmingsreserve sociaal domein. Dit past binnen het coalitieakkoord waarin we hebben afgesproken om de nieuwe taken budgettair neutraal uit te voeren. Daarnaast geldt dat in dit transitiejaar, waarin voor alle partijen de continuïteit van zorg voorop heeft gestaan, we worden geconfronteerd met fouten en onzekerheden die voor een groot deel vanuit de keten komen en bij de gemeenten neerslaan; een extra reden om de niet bestede middelen te reserveren. Mochten er nog nieuwe afrekeningen en declaraties binnen komen dan zullen wij dit in 2016 verrekenen met de betreffende bestemmingsreserve.

In de bijlage hebben wij een nieuwe versie van het concept jaarverslag 2015 bijgevoegd. Daarnaast treft u in de bijlage een overzicht met wijzigingen aan die wij hebben aangebracht in het jaarverslag n.a.v. eerdere genoemde ontwikkelingen.

Wij vragen uw raad de aangepaste versie van het jaarverslag en de jaarrekening 2015 vast te stellen. Zoals aangegeven moet het college de vastgestelde jaarrekening en het jaarverslag in ieder geval vóór 15 juli aan gedeputeerde staten zenden.

Met vriendelijke groet,
Burgemeester en wethouders van Hengelo,
de secretaris, de burgemeester,

De heer J. Eshuis

De heer S.W.J.G Schelberg

Bijlagen:

1. Aangepaste versie van het jaarverslag en de jaarrekening 2015 Gemeente Hengelo
2. Overzicht met wijzigingen t.o.v de vorige versie van het jaarverslag 2015

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.

**Bijlage 2. Overzicht met wijzigingen t.o.v de vorige versie van het jaarverslag 2015
(datum 13-05-2016)**

Wijziging	Warmte- net/ Sociaal Domein	Pagina in jaarverslag versie 31-5-2016
1. inleiding	WN	5
3. raadsvoorstel	WN	8
4.1 saldo jaarrekening	WN	10
4.1 saldo jaarrekening	SD	11
4.3 bestemmingsvoorstel – dekkingsvoorstel	WN	13
4.4 ontwikkeling algemene reserve	WN/SD	13
5.2.2 onderwijs en jeugd - tabellen	SD	39, 40
5.2.3 welzijn en zorg - tabellen	SD	45, 48
5.2.6 beheer openbare ruimte - tekstueel/tabellen	WN	67, 68, 70
6.2 weerstandsvermogen	WN/SD	92-95
6.6 verbonden partijen	WN	123
7.1 balans	WN/SD	146
7.2 toelichting balans	WN	153
7.2 toelichting balans – specificatie voorraden	ov	157
7.2 toelichting balans – overlopende activa	SD	161
7.2 toelichting balans – eigen vermogen	SD	163
7.2 toelichting balans – overlopende passiva	SD	165
7.3 overzicht van baten en lasten	WN/SD	172
7.4 analyse hoofdstuk 2	SD	179-181
7.4 analyse hoofdstuk 3	SD	182-185
7.4 analyse hoofdstuk 6	WN	189
8.1.1 mutaties reserves en voorzieningen	SD	200
8.6 incidentele baten en lasten	WN	227
8.7 begrotingsrechtmatigheid	WN/SD	229

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.

Gemeente Hengelo

Uitkomsten jaarrekeningcontrole en
overige informatie 2015

Rapportage aan de gemeenteraad

CONCEPT 2016

De gemeenteraad van gemeente Hengelo
T.a.v. de heer G.J. Eeftink, raadsgriffier
Postbus 18
7550 AA HENGELO (OV)

Zwolle, **CONCEPT** 2016

KENMERK

Uitkomsten jaarrekeningcontrole en overige informatie 2015

Geachte leden van de raad,

Het doet ons genoegen u verslag uit te brengen omtrent de uitkomsten van onze accountantscontrole van de jaarrekening van de gemeente Hengelo tot dusver. Hoewel onze controle nog niet gereed is (gezien de invoering van het sociale domein), willen wij u informeren over de uitkomsten tot dusver en zullen wij dit verslag aanvullen met de uitkomsten over de onderhanden controle (vnl. sociaal domein) en definitief maken na afronding van de controle. Wij willen u over de volgende onderwerpen informeren:

- ▶ uitkomsten jaarrekeningcontrole;
- ▶ kwaliteit beheersorganisatie;
- ▶ wensen en aandachtspunten;
- ▶ onafhankelijkheid en controleproces.

Wij hebben de kernpunten van ons verslag opgenomen in het hoofdstuk Kernpunten.

Onze controle is gericht op het vormen van een oordeel omtrent de

jaarrekening over 2015. Bij de uitvoering van onze controle ondervinden wij de volledige medewerking en ondersteuning van de medewerkers van de gemeente Hengelo.

De mogelijkheid om een open en eerlijke dialoog met u als lid van de gemeenteraad te voeren, vormt een essentieel onderdeel van het controleproces, evenals van de algehele corporate governance. Wij waarderen deze mogelijkheid om de inzichten die uit onze controle voortkomen met u te kunnen delen.

Het concept van dit verslag is d.d. 13 mei 2016 besproken met de portefeuillehouder Financiën en een ambtelijke afvaardiging. Een afschrift van dit verslag is toegezonden aan het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Hengelo.

Wij stellen het op prijs een en ander persoonlijk toe te lichten of eventuele vragen omtrent deze of andere met de controle verband houdende zaken te beantwoorden.

Hoogachtend,
Ernst & Young Accountants LLP

drs. J. Schuurkamp-Spijkerboer RA

Inhoudsopgave

Kernpunten uit onze rapportage	5
Uitkomsten jaarrekeningcontrole	9
Kwaliteit beheersorganisatie	23
Rechtmatigheidsbeheer	27

Bijlagen	31
----------	----

- 1 Onafhankelijkheid en controleproces
- 2 Overzicht controleverschillen
- 3 Single information, Single audit (SiSa)
- 4 Investeren Met Gemeenten (IMG)
- 5 Actualiteiten BBV

Totaal aantal pagina's in dit rapport: 40

Kernpunten

Kernpunten uit onze rapportage

De kernpunten uit onze rapportage kunnen als volgt worden samengevat

Uitkomsten jaarrekeningcontrole	Status van de controle	De conclusie van onze controle wordt geformuleerd na afronding van onze werkzaamheden. Wij hebben de controle nog niet volledig afgerond. De openstaande punten zien met name toe op de controle van de geldstromen van de nieuwe aan de gemeente gedecentraliseerde taken in het sociale domein. De planning voor het afronden van deze werkzaamheden zal in overleg met de gemeente bepaald worden zodra de benodigde controle-informatie beschikbaar is. In dit concept-accountantsverslag wordt inzicht gegeven in de uitkomsten van de controle die nog voorlopig zijn omdat de controle op het sociaal domein (met name de nieuwe/gewijzigde taken) nog verricht wordt. Bevindingen die worden geconstateerd bij de verdere afronding van onze werkzaamheden zullen in het definitieve verslag worden opgenomen.
	Decentralisaties	De gemeente heeft het inrichten van de bedrijfsvoering (inclusief interne controlemaatregelen) voor de (nieuwe en gewijzigde) taken in het sociale domein voortvarend opgepakt en de inrichting van processen goed opgepakt en uitgewerkt, waardoor de gemeente (voor de zaken waar zij zelf regie op heeft) inzicht heeft in voortgang, bestedingen (financieel) en eventuele risico's. De controle op het sociaal domein is echter nog onderhanden omdat de gemeente voor een aantal zaken in het sociaal domein afhankelijk is van aanlevering door derden (ketenpartners). De gemeente is bijvoorbeeld nog in afwachting van diverse verantwoordingen van zorgaanbieders, CAK en SVB. Nadat deze verantwoordingen zijn ontvangen en geanalyseerd en door ons de controle hierop is afgerond, kan een conclusie worden gevormd omtrent de rechtmatige besteding van deze middelen. Afhankelijk van hetgeen nog dient te worden verantwoord vanuit de derden bestaat het risico dat de bedragen zoals opgenomen in de huidige concept-jaarrekening nog dienen te worden aangepast. Tevens bestaat de kans dat ondanks alle inspanningen de controleverklaring bij de jaarrekening van gemeente Hengelo over boekjaar 2015 niet goedkeurend zal zijn, vanwege onvoldoende zekerheid omtrent de rechtmatige besteding van middelen door derde partijen.

Kernpunten uit onze rapportage

De kernpunten uit onze rapportage kunnen als volgt worden samengevat

Uitkomsten jaarrekeningcontrole <vervolg>	Strekking verklaring volgt nog	Een <oordeel openstaand> verklaring met betrekking tot de getrouwheid betekent dat de jaarrekening 2015 <openstaand> ingericht in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en dat de balans en het overzicht van baten en lasten, alsmede de toelichtingen daarop en de bijlage met de verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen een getrouwe weergave zijn van de financiële positie, baten en lasten van de gemeente.
	Strekking verklaring volgt nog	Een <oordeel openstaand> verklaring met betrekking tot de rechtmatigheid betekent dat de in de jaarrekening 2015 verantwoorde baten, lasten en balansmutaties in overeenstemming met de door de gemeenteraad vastgestelde begroting 2015 en met de relevante wet- en regelgeving tot stand zijn gekomen.
	Geen bevindingen ten aanzien van de SiSa-bijlage	Wij hebben de in de SiSa-bijlage van de jaarrekening opgenomen specifieke uitkeringen gecontroleerd met inachtneming van de <i>Nota verwachtingen accountantscontrole 2015</i> . Op grond van ons onderzoek hebben wij bij uw specifieke uitkeringen geen fouten en/of onzekerheden geconstateerd die de voor SiSa geldende rapporteringstolerantie overschrijden.
	Geen bevindingen ten aanzien van de IMG-bijlage	Wij hebben de in de IMG-bijlage van de jaarrekening opgenomen specifieke uitkeringen gecontroleerd met inachtneming van de <i>Nota verwachtingen accountantscontrole 2015</i> . Op grond van ons onderzoek hebben wij bij uw specifieke uitkeringen geen fouten en/of onzekerheden geconstateerd die de voor IMG geldende rapporteringstolerantie overschrijden.
	Geen bevindingen ten aanzien van verantwoording WNT	Wij hebben de in de jaarrekening opgenomen verantwoording uit hoofde van de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) gecontroleerd met inachtneming van de <i>Beleidsregels toepassing WNT 2015</i> . Op basis van onze controle, waaraan het door het ministerie van BZK opgestelde Controleprotocol WNT ten grondslag ligt, hebben wij geen fouten en/of onzekerheden geconstateerd.

Kernpunten uit onze rapportage

De kernpunten uit onze rapportage kunnen als volgt worden samengevat

Overige informatie	Automatisering en IT	Hoewel onze controle niet primair gericht was op het doen van een uitspraak omtrent de continuïteit en betrouwbaarheid van (delen van) de geautomatiseerde gegevensverwerking en wij hebben daartoe ook geen opdracht van het management ontvangen, hebben wij geen tekortkomingen in de continuïteit en betrouwbaarheid van de geautomatiseerde gegevensverwerking geconstateerd.
--------------------	----------------------	--

Uitkomsten
jaarrekeningcontrole

Uitkomsten jaarrekeningcontrole

Onze analyse van het resultaat 2015

Voordelig resultaat nader besproken

Het gerealiseerd resultaat (voor bestemming) 2015 volgend uit het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening bedraagt € 7.034.000,- voordelig ten opzichte van een na wijziging begroot voordelig saldo van € 1.074.000,-. Om dit voordelig saldo te realiseren, waren per saldo toevoegingen aan de reserves ter hoogte van € 3.482.000,- begroot. Een saldo van toevoegingen aan de reserves ter hoogte van € 1.029.000,- is gerealiseerd.

Het resultaat over 2015 ten opzichte van de gewijzigde begroting kan als volgt worden weergegeven:

Bedragen x € 1.000	Gewijzigde begroting	Realisatie 2015	Afwijking
	€	€	€
Totale lasten	-/- 278.558	-/- 276.100	2.458
Totale baten	283.113	284.163	1.050
Totaal saldo van baten en lasten	4.555	8.063	3.508
Mutaties in reserves	-3.482	-1.029	2.453
Gerealiseerd resultaat	1.074	7.034	5.960

Kwaliteit van het resultaat

Het gerealiseerd saldo van baten en lasten (resultaat voor bestemming) bedraagt € 8.063.000,- voordelig en wijkt daarmee € 3.508.000,- voordelig af van de begroting na wijziging 2015, die is vastgesteld door de gemeenteraad.

In de toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening analyseert de gemeente het ontstaan van dit resultaat op een adequate wijze, door daarbij onderscheid te maken naar verschillen die ontstaan uit hoofde van structurele en incidentele posten en activiteiten. Ook wordt per programma inzicht gegeven in hoeverre het saldo van baten en lasten, alsmede het resultaat worden beïnvloed door incidentele baten en lasten.

Uw begrotingsbeheer op orde

De verschillen tussen de realisatie over 2015 en de gewijzigde begroting zijn afdoende toegelicht in de jaarstukken 2015 van de gemeente, bestaande uit het jaarverslag en de jaarrekening.

Uitkomsten jaarrekeningcontrole

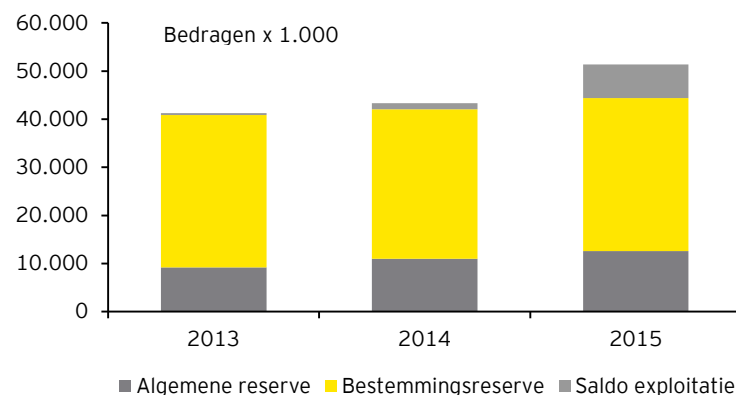
Onze analyse van de financiële positie

Analyse van de financiële positie

De financiële positie van de gemeente is goed te noemen. Zowel in 2015 als in voorgaande jaren is een positief resultaat gerealiseerd.

Eigen vermogen neemt toe

Het eigen vermogen, inclusief het gerealiseerde resultaat, bedraagt per jaareinde 2015 volgens de jaarrekening € 51,4 miljoen en heeft zich vanaf 2013 als volgt ontwikkeld:

Van de totale reserves ter hoogte van € 41,4 miljoen is € 12,6 miljoen opgenomen als algemene vrije reserve. Het saldo van deze reserve is ten opzichte van 2015 gestegen met € 1,6 miljoen.

Per saldo is gedurende 2015 € 1,0 miljoen onttrokken aan de reserves. Deze onttrekking (ten gunste van het resultaat) vormt samen met het totaal saldo van baten en lasten (€ 8,1 miljoen) het gerealiseerde resultaat van € 7,0 miljoen.

Financiële kengetallen

Op 15 mei 2015 is een besluit tot wijziging van het BBV vastgesteld. Dit in verband met het opnemen van financiële kengetallen in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Als gevolg van dit wijzigingsbesluit, dient de gemeente met ingang van de Begroting 2016 een aantal verplichte ratio's te vermelden en een afzonderlijke toelichting per kengetal op te nemen. Deze ratio's zijn in onderstaande tabel weergegeven.

Relevante financiële kengetallen			
Ratio	2014 realisatie	2015 Begroting	2015 realisatie
Netto schuldquote	281%	247%	260%
Netto schuldquote gecorr.	93%	79%	86%
Solvabiliteitsratio	5%	5%	6%
Grondexploitatie	31%	28%	31%
Structurele exploitatieruimte	0%	0%	0%
Belastingcapaciteit	99%	97%	98%

Een afzonderlijk kengetal zegt nog weinig over hoe de financiële positie moet worden beoordeeld. De kengetallen zullen altijd in samenhang moeten worden gezien, omdat ze alleen gezamenlijk en in hun onderlinge verhouding een goed beeld geven van de financiële positie van de gemeente.

Uitkomsten jaarrekeningcontrole

Ratio's

Algemeen

Onderstaande figuur geeft inzicht in de financiële ratio's op basis van de jaarrekening 2014, inclusief een vergelijking met het gemiddelde van de benchmark gemeenten en alle gemeenten van Nederland.

Netto schuld / gecorrigeerde schuld ratio (ratio's o.b.v. 2014)

De netto schuld ratio laat zien wat de verhouding is tussen de netto schuld (schulden minus monetaire activa) en de totale baten. De ratio van gemeente Hengelo ligt met 281% hoger dan de benchmark gemeenten (104%), wat betekent dat afgezet tegen de totale baten, gemeente Hengelo ten opzichte van vergelijkbare gemeenten een hogere schuld heeft. Dit betreffen de leningen welke te maken hebben met de verstrekte leningen die in het verleden aan plaatselijke woningcorporatie zijn verstrekt. Rekening houdend met de verstrekte leningen (aan woningcorporatie) bedraagt de 'gecorrigeerde schuld ratio' 93%.

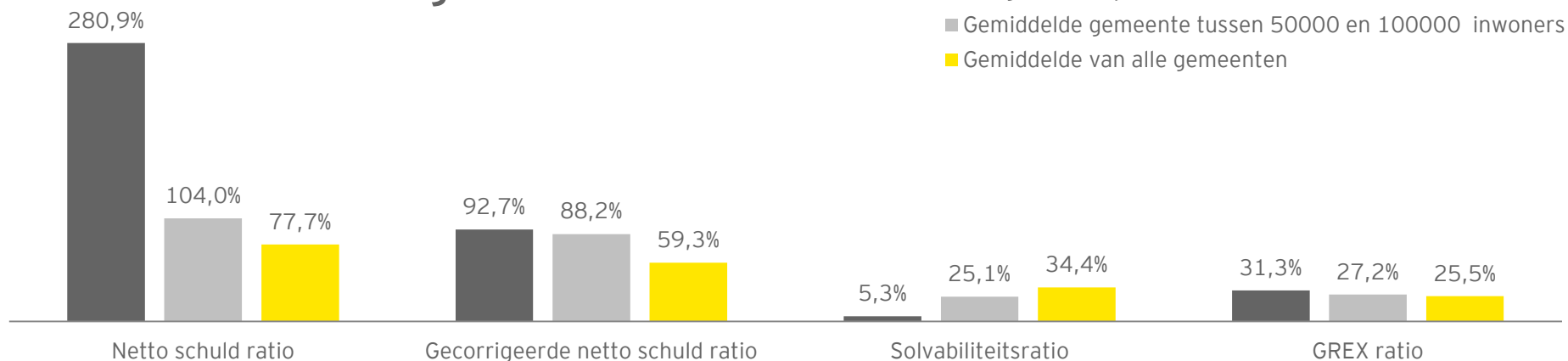
Solvabiliteits ratio (ratio o.b.v. 2014)

De totale vermogenspositie en het vermogen om vreemd vermogen (schulden) terug te kunnen betalen wordt onder andere tot uitdrukking gebracht door middel van het solvabiliteitspercentage. Dit percentage is bepaald door het eigen vermogen te delen door het balanstotaal. De ratio van gemeente Hengelo zijnde 5% ligt 20 procentpunt lager dan het gemiddelde van de benchmark gemeenten, ofwel de gemeente heeft ultimo 2014 minder schulden (ten opzichte van het balanstotaal) dan vergelijkbare gemeenten.

Grondexploitatie ratio (ratio o.b.v. 2014)

De grondexploitatie ratio toont de verhouding tussen de boekwaarde van de in exploitatie genomen bouwgrond (IEGG) en de niet in exploitatiegenomen bouwgrond (NIEGG) in relatie tot de totale baten. De ratio laat zien dat gemeente Hengelo met 31% boven de benchmark van 27% ligt.

Financiële ratio's gemeenten

Uitkomsten jaarrekeningcontrole

Ons oordeel bij uw jaarrekening

<oordeel openstaand> controleverklaring bij de jaarrekening 2015

Wij hebben <wel/geen> ongecorrigeerde controleverschillen of herrubriceringen geconstateerd die materieel zijn voor het inzicht van de jaarrekening. Daarom zijn wij na afronding van de resterende werkzaamheden voornemens om met betrekking tot de getrouwheid en rechtmatigheid een <oordeel openstaand> controleverklaring te verstrekken bij de jaarrekening 2015 van de gemeente. Dit onder voorwaarde dat de gemeenteraad de gecontroleerde jaarrekening 2015 ongewijzigd vaststelt en haar besluit notuleert.

Single information, Single audit (SiSa)

Wij hebben de in de SiSa-bijlage van de jaarrekening genoemde specifieke uitkeringen gecontroleerd met inachtneming van de *Nota verwachtingen accountantscontrole 2015*. De hierbij geconstateerde fouten en onzekerheden dienen op grond van het Bado in het verslag van bevindingen te worden opgenomen indien de navolgende rapporteringstolerantie per specifieke uitkering wordt overschreden:

- ▶ € 12.500,- indien omvangbasis kleiner dan of gelijk aan € 125.000,- is;
- ▶ 10% indien de omvangbasis groter dan € 125.000,- en kleiner dan of gelijk aan € 1.000.000,- is;
- ▶ € 125.000,- indien de omvangbasis groter dan € 1.000.000,- is.

Geen fouten en/of onzekerheden in de SiSa-bijlage

Op grond van ons onderzoek hebben wij bij de specifieke uitkeringen geen fouten en/of onzekerheden geconstateerd die de voor SiSa geldende rapporteringstolerantie overschrijden.

De SiSa-bijlage dient door de gemeente samen met een aantal andere verplicht voorgeschreven verantwoordingsstukken voor 15 juli a.s. elektronisch bij het CBS te worden aangeleverd. Door middel van een

voorgeschreven tabel dienen wij te rapporteren over onze bevindingen ten aanzien van de in de jaarrekening opgenomen SiSa-bijlage. In bijlage 3 bij dit rapport zijn deze bevindingen in de voorgeschreven tabel opgenomen. U kunt deze tabel hanteren ten behoeve van verzending naar het CBS.

Investeren Met Gemeenten (IMG)

Geen fouten en/of onzekerheden in de IMG-bijlage

Op grond van ons onderzoek hebben wij bij de specifieke uitkeringen geen fouten en/of onzekerheden geconstateerd die de voor IMG geldende rapporteringstolerantie overschrijden.

Door middel van een voorgeschreven tabel dienen wij te rapporteren over onze bevindingen ten aanzien van de in de jaarrekening opgenomen IMG-bijlage. In bijlage 4 bij dit rapport zijn deze bevindingen in de voorgeschreven tabel opgenomen.

Wet normering topinkomens (WNT)

Op basis van deze wet is de bezoldiging van topfunctionarissen in de publieke en semipublieke sector wettelijk gemaximeerd.

Voor de bezoldiging van topfunctionarissen geldt naast de maximering een publicatieverplichting in de jaarrekening. Dit geldt eveneens voor bezoldiging van niet-topfunctionarissen, indien zij de maximale bedragen van topfunctionarissen overschrijden.

In het kader van de jaarrekening 2015 heeft u een analyse uitgevoerd van de topfunctionarissen binnen uw organisatie. Tevens heeft u vastgesteld of er functionarissen zijn die een hogere bezoldiging dan de gestelde maxima kennen. Deze informatie heeft u opgenomen in de toelichting op de jaarrekening.

Uitkomsten jaarrekeningcontrole

Rechtmatigheid

< vervolg van vorige pagina >

Wij hebben de in de jaarrekening opgenomen verantwoording uit hoofde van de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) gecontroleerd met inachtneming van de Beleidsregels toepassing WNT 2015. Op basis van onze controle, waaraan het door het ministerie van BZK opgestelde Controleprotocol WNT ten grondslag ligt, hebben wij vastgesteld dat de WNT in 2015 is nageleefd en dat de toelichting hierover in de jaarrekening geen fouten en/of onzekerheden bevat.

Overigens is geconstateerd dat in de WNT-verantwoording 2014 fouten zijn gemaakt, doordat in 2014 een verkeerde definitie is gehanteerd bij het bepalen van de omvang van de beloningen en de belastbare onkostenvergoedingen. Hierdoor is de bezoldiging te hoog weergegeven. Dit is echter niet van invloed op de mate van naleving van de WNT (bezoldigingsbedragen blijven binnen de relevante normen en kaders van de wet en het uitvoeringsbesluit). In de WNT-toelichting 2015 zijn de vergelijkende cijfers op dit onderdeel aangepast.

Uitkomsten jaarrekeningcontrole

Jaarverslag, grondslagen en schattingen

Jaarverslag is verenigbaar met de jaarrekening

Voor zover wij dat kunnen beoordelen, hebben wij geconcludeerd dat het jaarverslag 2015 verenigbaar is met de jaarrekening.

Aanvaardbaarheid van de grondslagen van waardering en resultaatbepaling

Naar onze mening zijn de door het college van burgemeester en wethouders gekozen waarderingsgrondslagen aanvaardbaar en consistent toegepast met betrekking tot de significante jaarrekeningposten en bijzondere transacties. Dit geldt tevens voor het tijdstip waarop die transacties hebben plaatsgevonden, de periode waarin zij zijn verantwoord en de desbetreffende toelichtingen in de jaarrekening.

Schattingen van voldoende niveau

Het college is verantwoordelijk voor het maken van schattingen bij het opmaken van de jaarrekening. Zij is van mening dat de significante veronderstellingen die zijn gehanteerd bij het maken van schattingen ten aanzien van de verantwoording en waardering van activa en passiva redelijk zijn. Wij hebben hieronder de gevoeligheid van jaarrekeningposten opgenomen, dat wil zeggen, in welke mate liggen schattingen ten grondslag aan balansposten; hoe hoger de mate van schatting, hoe gevoeliger een post is voor afwijkingen (schatting versus realisatie).

Sensitiviteit schattingen hoog, door onzekere (externe) omstandigheden

Sensitiviteit schattingen is gemiddeld

Sensitiviteit schattingen ligt laag

Belangrijke schattingen	Mate van schatting	Toelichting
Waardering grond en gebouwen, inclusief afschrijvingen		Het college is van mening dat er geen bijzondere waardeverminderingen dienen te worden doorgevoerd met betrekking tot vaste activa die in de balans zijn opgenomen. Wij kunnen ons vinden in de huidige balanswaardering van activa.
Waardering van uw deelnemingen en langlopende uitzettingen		Waardering geschiedt tegen de oorspronkelijke verkrijgingsprijs. Zonodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid op de boekwaarde in mindering gebracht. Wij kunnen ons vinden in de wijze waarop dit bepaald is.
Waardering van de bouwgrondexploitaties en de niet in exploitatie genomen gronden (NIEGG)		Voor verlieslatende grondexploitaties is een voorziening getroffen of afwaardering verwerkt voor het per balansdatum verwachte verlies. De uitgangspunten die worden gehanteerd zijn naar onze mening plausibel, desondanks blijven risico's aanwezig en is blijvende monitoring noodzakelijk.
Waardering van de debiteuren		Indien noodzakelijk heeft een afwaardering van openstaande vorderingen plaatsgevonden. Wij kunnen ons vinden in de wijze waarop dit bepaald is.
Beoordeling toereikendheid van uw voorzieningen		Schattingselementen in voorzieningen zijn gemiddeld.

Uitkomsten jaarrekeningcontrole

Overige aspecten jaarstukken

Financiering

In 2015 heeft uw gemeente een drietal nieuwe langlopende leningen afgesloten. De gemeente heeft in het verleden ervoor gekozen om langlopende geldleningen aan te gaan. De gemiddelde rente die wordt betaald bedraagt 1,23% en ligt daarmee fors beneden de huidige marktrente. Voor een nadere beschouwing ten aanzien van uw financieringspositie verwijzen wij u naar de paragraaf Financiering van de jaarrekening 2015.

Vanaf 2014 dient in de toelichting op de balans ten aanzien van schatkistbankieren het volgende te worden vermeld:

- ▶ het drempelbedrag voor het begrotingsjaar waarover verantwoording afgelegd wordt;
- ▶ voor ieder kwartaal van het jaar dient het bedrag aan middelen toegelicht te worden dat “buiten de schatkist” is gehouden.

Wij hebben vastgesteld dat bovenstaande adequaat is toegelicht in de jaarrekening.

Tot slot hebben wij vastgesteld dat het kasgeldlimiet en de renterisiconorm gedurende het boekjaar niet zijn overschreden.

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

In het jaarverslag is onder andere de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing opgenomen, welke informatie bevat over de weerstandscapaciteit, de risico's en het beleid dat hieromtrent gedurende 2015 is gevoerd.

De totaal beschikbare weerstandscapaciteit bedraagt € 34,3 miljoen en is voldoende om de risico's ad € 36,6 miljoen af te dekken. De ratio weerstandsvermogen komt uit op 1,1 en is daarmee als zijnde voldoende te classificeren (2014: 1,2). Deze daling ten opzichte van het voorgaande jaar is het gevolg van een kleine toename van de beschikbare reserves en de aanzienlijk gestegen benodigde weerstandscapaciteit.

Daarnaast is het risicoprofiel van de gemeente mede gestegen door de risico's in het sociaal domein en de risico's inzake Warmtenet. De risico's ten aanzien van de grondexploitaties zijn, mede door de extra voorzieningen welke zijn gevormd voor gebeurtenissen met zekere gevolgen, nagenoeg stabiel gebleven.

Het weerstandsvermogen voor het jaar 2015 valt met een score van 1,1 binnen de marge van de streefwaarden van de Nota “Scherper aan de wind”. Zonder de werking van interne beheersmaatregelen, bijvoorbeeld bezittingen niet meer verzekeren, daalt de ratio naar 0,7.

Verbonden partijen

De paragraaf verbonden partijen in het jaarverslag 2015 voldoet aan de voorschriften van het artikel 15 lid 2 van het BBV. We constateren dat niet conform artikel 15 lid 1 wordt ingegaan op de visie (in realisatie tot doelstelling) en op de beleidsvoornemens omtrent verbonden partijen. Wij adviseren dit mee te nemen in verantwoording over verbonden partijen en eventueel ook te verwijzen naar relevante documenten waarin visie en beleidsvoornemens zijn opgenomen. Ook het opnemen van de cijfers 2015 van verbonden partijen is een voorwaarde, hoewel dit voor gemeenten niet volledig gedaan is, aangezien nog niet alle verbonden partijen (gecontroleerde) cijfers 2015 beschikbaar hebben.

Uitkomsten jaarrekeningcontrole

Aandachtsgebieden en bevindingen in de controle

Inleiding

Deze paragraaf geeft een uiteenzetting van de werkzaamheden en bevindingen ten aanzien van de belangrijke aandachtsgebieden in de controle die nog niet eerder in dit verslag zijn toegelicht.

Decentralisaties

Gemeente Hengelo werkt voor de taken in het sociale domein op verschillende terreinen samen met andere gemeenten en ketenpartners. Voor de (nieuwe) WMO taken en de jeugdzorg in de regio Twente (Samen14). Ter voorbereiding op de invoering, en gedurende 2015 tot en met heden, is veel energie gestoken in het zorgen voor de continuïteit van zorgverlening, het inrichten of aanpassen van werkprocessen, het opstellen van beleid en het maken van afspraken met relevante ketenpartners en het komen tot een afrekening van de zorgkosten over 2015.

De gemeente heeft het inrichten van de bedrijfsvoering (inclusief interne controlemaatregelen) voortvarend opgepakt. Zo is in kaart gebracht welke geldstromen, producten (zorgverlening), afgesloten contracten voor inkoop van zorg, invulling van beleid (normenkader) en welke wijze van afrekening over geleverde zorg plaatsvindt.

Interne controle

Op basis van deze kennis is een intern controleplan opgesteld waarmee de gemeente intern toetst of de taken verricht worden in overeenstemming met beleid (zoals verordening jeugdhulp en maatschappelijke ondersteuning Hengelo) en wet- en regelgeving (zoals de Jeugdwet en de WMO). Om zekerheid te verkrijgen over de juiste en rechtmatige uitvoering van taken die buiten de gemeente verricht worden (bijvoorbeeld door zorgaanbieders of andere ketenpartners) heeft de gemeente afspraken gemaakt over de verantwoording van geleverde zorg (deze wordt getoetst conform het

Twents óf IZA protocol). Momenteel is de controle van de geldstromen en posten in de jaarrekening die zien op de nieuwe taken in het sociale domein onderhanden.

Afhankelijkheid van derden

Over onder andere de volgende zaken wordt nog informatie door de gemeente ontvangen in kader van de jaarrekening 2015; de controle hierop is derhalve nog onderhanden:

- Verantwoording inzake benutting (en betaling) trekkingsrecht PGB (te ontvangen van de SVB)
- Verantwoording door zorgaanbieder (per zorgaanbieder) over geleverde zorg (opgesteld en getoetst conform Twents óf IZA protocol; controleverklaring wordt derhalve afgegeven bij de totale verantwoording op instellingsniveau).
- Verantwoording inclusief controleverklaring (assurance-rapport) inzake geïnde bijdragen door het CAK.

Verwerking in jaarrekening

In de concept jaarrekening zijn diverse posten en geldstromen inzake het sociale domein verantwoord.

In de balans zijn de posten inzake het sociale domein opgenomen onder overige schulden inzake te betalen bedragen sociaal domein inclusief eventueel te verrekenen voorschotten). Dit betreft onder andere de onderhanden werk standen bij zorgaanbieders. Deze is tot stand gekomen doordat de gemeente een vergelijking heeft gemaakt tussen de verantwoorde zorgproductie van de aanbieders -/- eventuele tussentijdse betalingen -/- betaalde voorschotten. De controle van de (nieuwe en gewijzigde) geldstromen in de jaarrekening inzake het sociaal domein worden nog verricht en eventuele bijzonderheden worden in het definitieve verslag van bevindingen gerapporteerd.

Uitkomsten jaarrekeningcontrole

Aandachtsgebieden en bevindingen in de controle

In de exploitatie zijn diverse categorieën lasten inzake het sociaal domein verantwoord. De totale omvang van EUR 11 miljoen is met name verantwoord in programma 6. Deze posten en stromen zijn opgenomen in de concept jaarrekening op basis van diverse interne analyses, waaronder:

- budgetten versus facturatie en controle van de facturen;
- bestandversvergelijkingen (eigen cliëntregistratie versus productie-opgaven van zorgaanbieders); en
- interne controle (recht, hoogte en duur).

Daarmee heeft de gemeente een zo nauwkeurig mogelijke verantwoording opgesteld. Deze kan overigens nog bijstelling behoeven ingeval de (nog te ontvangen) informatie voor afrekening over 2015 afwijking ten opzichte van de inschatting laat zien.

De uitwerking inzake sociale domein ondervindt mogelijk nog aanpassing o.b.v. van controle van afrekening zorgverlening over 2015 en de verantwoording door het SVB.

Decentralisaties

Als vanzelfsprekend is de wijziging in het takenpakket van de gemeente het belangrijkste aandachtspunt in de jaarrekeningcontrole over boekjaar 2015. Voor een de toelichting op de uitgevoerde werkzaamheden en de voorlopige bevindingen tot dusver verwijzen wij naar hoofdstuk 'Uitkomsten jaarrekeningcontrole'. Ons rapport zal nog worden aangevuld met verdere inzichten en uitkomsten.

Status implementatie Vennootschapsbelasting

Met ingang van 1 januari 2016 zijn publiekrechtelijke rechtspersonen belastingplichtig in het kader van de Vennootschapsbelasting ("Vpb") voor zover zij een onderneming drijven. Te denken valt bijvoorbeeld aan de verhuur van vastgoed en exploitatie van parkeerplaatsen.

De gemeente Hengelo heeft in aanloop naar de invoering geanalyseerd wat de impact ervan is op de gemeente en haar jaarrekening 2016 en verder. De gemeente treft voorbereidingen voor het opstellen van de openingsbalans en heeft de voorbereidingen in de organisatie reeds getroffen (bijvoorbeeld in kaart brengen en aanpassing in administratie/labeling), zodat de juiste toepassing van deze voor gemeente nieuwe wetgeving ook in de reguliere processen gewaarborgd wordt.

Uitkomsten jaarrekeningcontrole

Aandachtsgebieden en bevindingen in de controle

Waardering grondexploitaties

De waardering van de grondexploitaties hebben wij in onze controle bij gemeenten als een belangrijk aandachtspunt in onze controleaanpak aangemerkt, dit vanwege de mate van schattingsonzekerheid (en daarmee mogelijke afwijkingen hierop in de toekomst) in deze jaarrekeningpost.

Wij hebben het proces rondom de totstandkoming van de waardering op haar effectieve werking getest. Wij achten de waardering aanvaardbaar en vinden de veronderstellingen plausibel. De post voorraad is als volgt te specificeren:

Bedragen x € 1.000	31 december 2015	31 december 2014
	€	€
Grond- en hulpstoffen:		
Niet in exploitatie genomen gronden	19.843	8.208
Overige grond- en hulpstoffen	0	13.036
Onderhanden werk	73.092	70.679
Gereed product en handelsgoederen	66	72
Totaal	93.001	91.995

Zoals uit het voorgaand overzicht blijkt, zijn de grondexploitaties nader onder te verdelen naar overige grond- en hulpstoffen, nog niet in exploitatie genomen bouwgronden en het zogenaamde onderhanden werk. Deze onderverdeling is afhankelijk van de formele status van de grondexploitatie:

- ▶ De gronden waar de raad geen stellig voornemen heeft deze te ontwikkelen, dienen geclassificeerd te worden als overige grond en hulpstoffen.
- ▶ Er is sprake van onderhanden werk op het moment dat er een vastgesteld exploitatieplan aanwezig is, waarbij de bestemming van de gronden definitief is vastgelegd.
- ▶ Als er nog geen vastgesteld exploitatieplan is, maar de raad heeft wel het stellige voornemen de gronden op afzienbare termijn te ontwikkelen, dan dienen de betreffende gronden te worden gepresenteerd als bouwgronden die nog niet in exploitatie zijn genomen. Hierbij is er dus nog geen zekerheid over de wijze waarop de bouwgrond in eigendom van de gemeente geëxploiteerd gaat worden.

Uitkomsten jaarrekeningcontrole

Op de volgende sheet vindt u een visuele risicobeoordeling van de belangrijkste grondexploitatieprojecten van de gemeente Hengelo. Dit betreft in exploitatie genomen projecten.

Grondexploitatiewaardering	Ons oordeel over het risicoprofiel van de grondexploitatie			
	Hoog	Midden	Laag	Toelichting
<u>Niet in exploitatie genomen</u>				
Verspreide gronden binnen de bebouwde kom				1
Verspreide gronden buiten de bebouwde kom				1
Schalmeden				1
Verspreide gronden Hart van Zuid				1
<u>In exploitatie genomen</u>				
't Rot				2
Broek Noord				1
Broek Oost				1
Veldwijk Noord				1
Dalmeden				1
Hart van Zuid				1,3
Lange Wemen				,3
Gezondheidspark				1
Oosterveld				1
Westermaat Campus				1
De Veldkamp				1
RBT				1

Toelichting belangrijkste grondexploitatieprojecten:

- 1 Fasering verkoop en realisatie grondprijzen belangrijkste risico (ingegeven door hogere boekwaarde).
- 2 Oplevering in 2015 danwel project nagenoeg afgerond.
- 3 Project grotendeels gesubsidieerd of in opdracht van derden.

De gemeente heeft risico's die vanwege de aard/omvang van een project (bijvoorbeeld grote, langdurige projecten) beoordeeld en maatregelen getroffen, bijvoorbeeld door het treffen van een voorziening voor verwachte tekorten.

Regionaal Bedrijventerrein Twente (RBT)

In het plan van aanpak van de Commissie van Wijzen wordt het XL Businesspark benoemd als één van de toplocaties in de regio. Naar mening van de Commissie dient deze toplocatie aantrekkelijk en concurrerend aan de markt te worden aangeboden. Tevens hoort een heldere governance met bijbehorend gezond businessmodel bij een toplocatie. Wij hebben begrepen dat om deze doelstelling te bereiken, verschillende scenario's worden overwogen. Eén van deze scenario's is de overname van het belang van de deelnemende gemeenten in RBT door de provincie of vice versa. Wij hebben begrepen dat gewacht wordt met de actualisatie van de grondexploitatie (voor de jaarrekening 2015) totdat hier overeenstemming over is bereikt.

Uitkomsten jaarrekeningcontrole

Aandachtsgebieden en bevindingen in de controle

Regionaal Bedrijventerrein Twente (RBT) (vervolg)

Ultimo 2014 bedroeg het verwachte resultaat van de grondexploitatie van RBT € 19,4 miljoen negatief. Hierbij heeft de accountant van RBT overigens opgemerkt dat sprake is van een onzekerheid van € 10,2 miljoen als gevolg van onzekerheid over het uitgiftetempo in de grondexploitatie van 4-6 hectare per jaar. Ten behoeve van de voorziening XL Park (RBT) in de jaarrekening 2015 is de gemeente Hengelo uitgegaan van de concept grondexploitatie per 31 december 2015, waarvan het verwachte verlies € 39,0 miljoen bedraagt (ultimo 2014: € 25,6 miljoen). Als gevolg hiervan heeft de gemeente in de jaarrekening 2015 voor haar aandeel (als uitgangspunt de voorgenomen nieuwe verhouding en nieuwe -concept-grondexploitatie. De wijziging in eigendomsverhouding heeft (nog) geen doorgang gevonden. Verder heeft de regio te maken met (over)capaciteitsvraagstukken en eisen aan (het mogen) ontwikkelen (zoals de ladder duurzame verstedelijking). Het verwachte resultaat omvat daardoor nog significante onzekerheden, die als 'pm' onzekerheid worden meegenomen in totaalevaluatie van de uitkomsten en oordeel bij de jaarrekening.

Bedrijventerreinen herziening regio Twente

In samenspraak met Provincie Overijssel zijn de Twentse gemeenten en gemeente Losser bezig met een herziening van de programmering van bedrijventerreinen in de regio Twente. Vanwege een overaanbod in programmering op regioniveau (met name in zachte planaanbod) zullen in komende periode regionaal nadere keuzes worden gemaakt over de

tot regionale herzieningen en nadere invulling van afspraken onderhanden is, is nog niet bekend of en zo ja in welke mate dit effect heeft op uw gemeente. De onzekerheid in de controle gezien vorenstaande situatie is meegenomen in de uitkomst van de controle 2015 als een 'pm' post en wordt meegenomen in de evaluatie van de totale uitkomsten van de controle.

Complex Hart van Zuid

Het project Hart van Zuid wordt ontwikkeld in een publiek-private samenwerking (PPS constructie) met een private partij. De gemeente onderzoekt de herijking van de samenwerking. Definitieve uitkomsten en effecten hiervan zijn nog niet bekend.

Op dit moment is volgens de gemeente op basis van de contractuele afspraken die er liggen of op basis van de onderhandelingen nog niet aan te geven wat mogelijk de financiële effecten van de uitkomsten van dit proces zullen zijn. De gemeente heeft de onzekerheid van deze situatie toereikend toegelicht in de jaarrekening. Wij kunnen instemmen met deze verwerkingswijze.

Wij hebben onze controle op grondexploitaties verricht en stemmen in met de waardering (en de daaraan ten grondslag liggende schattingen) die uw college heeft gehanteerd, waarbij opgemerkt wordt dat ten aanzien van uitgifte van bedrijventerreinen (inclusief RBT) een onzekerheid bestaat in prognose van uitgifte. Deze is als 'pm'-post meegenomen, zie verder pagina 36 voor overzicht van bevindingen.

Aandachtsgebieden en bevindingen in de controle

Lening schouwburg Hengelo

Gemeente Hengelo heeft in het verleden een bijdrage in de vorm van een lening u/g gedaan aan de schouwburg in Hengelo waarbij als onderpand recht van hypotheek op de onroerende zaken is verkregen. We kunnen instemmen met de waardering van de lening aangezien de aflossing (ineens aan einde van de looptijd) gegarandeerd afgelost wordt door middelen vanuit gemeente Hengelo.

Europese aanbestedingen

In het normenkader voor uitvoering van de accountantscontrole is externe wetgeving opgenomen die bepalingen bevat over financiële beheershandelingen voortvloeiend uit de Europese aanbestedingsrichtlijnen. In het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado) wordt uitgegaan van de rechtmatige totstandkoming van onder andere lasten en balansmutaties.

Op basis van onze controle hebben wij vastgesteld dat in de jaarrekening 2015 inkooplasten en investeringen zijn verantwoord, waarbij gedurende het aanbestedingsproces ten onrechte de Europese drempelbedragen bij de aanbesteding van opdrachten niet zijn toegepast. Dit leidt over 2015 tot een financiële rechtmatigheidsfout ter grootte van € 3.388.457,-, die daarmee de goedkeuringstolerantie voor fouten (1% van de lasten) te boven gaat.

Bij (meerjarige) inkoopcontracten zijn de jaarlijkse lasten in de jaarrekening opgenomen. Een onrechtmatigheid als gevolg van het niet voldoen aan de Europese regels, zou daarom jaarlijks in de afweging naar de controleverklaring kunnen blijven doorwerken. Wij hebben u ter overweging meegegeven de contractwaarde van meerjarige inkoopcontracten te

vermelden onder de 'niet uit de balans blijkende verplichtingen', waardoor in feite de resterende contractwaarde betrokken wordt in onze oordeelsvorming bij de jaarrekening 2015. De uitgaven uit hoofde van de verantwoorde contracten die in volgende jaren tot uitdrukking komen in de jaarrekening zijn weliswaar onrechtmatig tot stand gekomen, maar aangezien zij al een keer als fout zijn aangemerkt via de totale contractwaarde, worden deze lasten niet opnieuw als fout in de oordeelsvorming van de accountant betrokken. De omvang van de hieruit voortvloeiende onrechtmatigheden bedraagt circa € 1.004.224,-

Kwaliteit beheersorganisatie

Kwaliteit beheersorganisatie

Interne beheersing

Algemeen

Bij de planning en uitvoering van de controle van de jaarrekening 2015 van de gemeente hebben wij de interne beheersmaatregelen, welke onderdeel uitmaken van de administratieve organisatie van uw gemeente, in onze overwegingen betrokken. Wij hebben de opzet, het bestaan en de werking van interne beheersmaatregelen onderzocht voor zover wij dit in het kader van de jaarrekening noodzakelijk achten en niet met het doel om een oordeel over de effectiviteit van de interne beheersing te geven.

Wij hebben er voor gekozen om ten opzichte van vorig jaar meer gegevensgerichte werkzaamheden uit te voeren en minder te steunen op interne beheersingsmaatregelen. Dit is primair ingegeven vanwege aangescherpte vereisten inzake steunen op interne beheersing. Voor onder andere de volgende processen wordt gesteund op de interne beheersing, hetgeen betekent dat wij minder uitgebreide werkzaamheden per jaareinde behoeven te verrichten:

- ▶ Inkoop- en factuurverwerking;
- ▶ Betalingsverkeer;
- ▶ Personeel;
- ▶ Verstrekken sociale uitkeringen;
- ▶ Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO-oud); en
- ▶ Subsidieverstrekingen.

Wij hebben geen onderzoek naar de effectiviteit van de interne beheersing verricht, anders dan dat relevant is voor onze jaarrekeningcontrole.

Bevindingen interne beheersing

In onze Managementletter 2015, op 27 november 2015 uitgebracht aan college van burgemeester en wethouders, hebben wij onze bevindingen en aanbevelingen van onze tussentijdse controle 2015 opgenomen. Wij constateren dat de significante bevindingen adequaat zijn opgevolgd voorafgaand aan de jaarrekeningcontrole.

Kwaliteit beheersorganisatie

Interne beheersing

Frauderisico's

Wij informeren de raad over illegale handelingen waarbij het hoger kader is betrokken en over fraude en illegale handelingen (of deze nu door het hoger kader of door andere werknemers zijn veroorzaakt) die een onjuistheid van materieel belang in de jaarrekening tot gevolg hebben. Wij hebben geen indicaties dat dergelijke situaties zich hebben voorgedaan in 2015.

Onze controle dient zodanig te worden gepland en uitgevoerd dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen onjuistheden van materieel belang als gevolg van fouten of fraude bevat (Standaard 240 De verantwoordelijkheden van de accountant met betrekking tot fraude in het kader van een controle van financiële overzichten). Door de beperkingen die inherent zijn aan een controle, bestaat er een onvermijdbaar risico dat sommige afwijkingen in de financiële overzichten niet zullen worden ontdekt, zelfs wanneer de controle naar behoren is gepland en uitgevoerd overeenkomstig de Standaarden. Onze controlewerkzaamheden omvatten mede de volgens Standaard 240 vereiste werkzaamheden, zoals brainstorming, het verzamelen van informatie met het oog op het vaststellen van en reageren op het risico van fraude en het uitvoeren van bepaalde werkzaamheden gericht op het risico van het doorbreken van interne beheersmaatregelen door het management, met inbegrip van inzage in journaalboekingen, beoordeling van schattingen en evaluatie van zakelijke redenen voor significante ongebruikelijke transacties.

De primaire verantwoordelijkheid voor het voorkomen en ontdekken van fraude berust zowel bij de Raad als bij het college. Het is van belang dat het college, onder toezicht van de Raad, sterk de nadruk legt op het voorkomen van fraude, waardoor de gelegenheden tot het plegen van fraude kunnen afnemen, alsmede op het ontmoedigen daarvan, waardoor personen ervan kunnen worden weerhouden om fraude te plegen omwille van de waarschijnlijkheid dat die wordt ontdekt en bestraft.

Kwaliteit beheersorganisatie

Automatisering en IT

Automatisering

Artikel 2:393 lid 4 Burgerlijk Wetboek vereist dat de accountant in het kader van de controle van de jaarrekening verslag uitbrengt omtrent zijn bevindingen met betrekking tot de continuïteit en betrouwbaarheid van de geautomatiseerde gegevensverwerking.

Als onderdeel van de jaarrekeningcontrole 2015 hebben wij de IT-processen omtrent wijzigingsbeheer, logische toegangsbeveiliging en continuïteitsbeheer in opzet beoordeeld voor de applicaties GWS (uitkeringssysteem) en Oracle Enterprise One (financiële administratie). In de hiernavolgende paragrafen gaan wij nader in op een aantal onderwerpen waarvoor wij uw aandacht willen vragen.

Actuele ontwikkelingen en IT organisatie

Wetgeving meldplicht

Met de digitalisering van data binnen organisaties neemt het belang van cybersecurity steeds meer toe, zo ook voor Gemeente Hengelo. Daarnaast zorgen verandering in wet- en regelgeving ook voor een toenemend belang van het beschermen van digitale (persoons)gegevens. Op 1 januari 2016 is de wet Meldplicht datalekken in werking getreden. Deze wet verruimt de huidige Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp) en verplicht organisaties een datalek te melden. Het doel van de wet is de gevolgen van een datalek voor de betrokkenen zoveel mogelijk te beperken en op deze manier een bijdrage te leveren aan het behoud en herstel van vertrouwen in de omgang met persoonsgegevens. Op basis van deze nieuwe wet moet u in het geval van een datalek niet alleen melding maken bij de toezichthouder, het College Bescherming Persoonsgegevens (CBP), maar ook bij de betrokkene. Het niet naleven van deze regelgeving resulteert in een forse boete.

IT ontwikkelingen

Per 1 januari 2016 heeft Gemeente Hengelo de applicatie Enterprise One vervangen door Key2Financiën. Daarnaast is de gemeente Hengelo van 3 datacenters overgegaan naar 2 datacenters.

Betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking

Wijzigingsbeheer

Wij hebben vernomen dat niet altijd gebruik wordt gemaakt van aanvraag formulieren voor de vastlegging van wijzigingsverzoeken en dat de testwerkzaamheden niet worden vastgelegd. Wij adviseren om de aanvraag, autorisatie, testwerkzaamheden en goedkeuring van wijzigingen en updates op een gestructureerde wijze vast te leggen.

Logische toegangsbeveiliging

De gemeente Hengelo heeft geen zichtbaar en gedocumenteerde periodieke monitoring ingericht op de toegangsrechten binnen de applicaties, waardoor het risico bestaat dat rechten zijn toegekend die uit hoofde van functie te ruim of niet passend zijn. Wel wordt in de praktijk gewerkt met periodieke beoordeling van toegangsrechten. Wij adviseren om de periodieke controle om de rechten binnen de applicaties te valideren, adequaat te documenteren.

Wij hebben vastgesteld dat de wachtwoordinstellingen op netwerkniveau en voor de applicaties niet volledig voldoen aan de *EY leading practice*. Hierdoor bestaat een verhoogd risico op misbruik van gebruikers accounts.

Conclusie

Onze controle was niet primair gericht op het doen van een uitspraak omtrent de continuïteit en betrouwbaarheid van (delen van) de geautomatiseerde gegevensverwerking en wij hebben daartoe ook geen opdracht van het management ontvangen.

De jaarrekeningcontrole heeft echter geen tekortkomingen in de continuïteit en betrouwbaarheid van de geautomatiseerde gegevensverwerking aan het licht gebracht.

Rechtmatigheidsbeheer

Rechtmatigheidsbeheer

Onze bevindingen in het kader van rechtmatigheid

Wij hebben bij de controle over 2015 de rechtmatigheid getoetst conform de bepalingen van het Bado en het controleprotocol 2015 van de gemeente Hengelo. Bij onze controle hebben wij aandacht gegeven aan de volgende onderwerpen:

- ▶ het rechtmatigheidsbeheer;
- ▶ de naleving van het voorwaarden criterium;
- ▶ de begrotingsrechtmatigheid;
- ▶ de kredieten;
- ▶ mutaties in de reserves;
- ▶ het misbruik-en-oneigenlijk-gebruikcriterium;
- ▶ de niet-financiële beheershandelingen.

Begrotingscriterium

Met de controle op de juiste toepassing van het begrotingscriterium toetsen wij of het budgetrecht van de gemeenteraad is gerespecteerd. Wij beoordelen bij onze controle de overschrijdingen ten opzichte van de begrote lasten per programma. Dit betreffen enkel de lasten omdat hierop een beoordeling en rapportering van de accountant wordt gevraagd vanuit de Kadernota Rechtmatigheid.

De raad autoriseert de begroting (en begrotingswijzigingen) en geeft daarmee toestemming voor de uitvoering van het beleid en de daarvoor benodigde middelen. Het is de verantwoordelijkheid van het college van burgemeester en wethouders om begrotingsafwijkingen tijdig te signaleren en te rapporteren aan de raad. Door een goede inrichting van de planning & controlcyclus zorgt het college er voor dat de begroting en budgetten worden bewaakt en dat belangrijke wijzigingen of dreigende overschrijdingen tijdig worden gemeld aan de gemeenteraad, zodat deze tijdig (binnen het begrotingsjaar) een besluit kan nemen.

Indien desondanks budgetten worden overschreden en niet meer gedurende het jaar kunnen worden voorgelegd aan de raad, is strikt genomen sprake van een onrechtmatigheid. Deze overschrijdingen hoeven echter niet in alle gevallen te worden meegewogen in het accountantsoordeel. Voor een juiste oordeelsvorming is van belang in hoeverre de begrotingsoverschrijding past binnen het door de gemeenteraad geformuleerde beleid, deze wordt gecompenseerd door hogere opbrengsten of kostenoverschrijdingen bij opneideregelingen. Deze overschrijdingen dienen te worden weergegeven in de jaarrekening en kunnen door het vaststellen van de jaarrekening alsnog door de raad worden geautoriseerd.

Wij zijn nagegaan of de financiële beheershandelingen tot stand zijn gekomen binnen de grenzen van de door de raad geautoriseerde begroting. Wij constateren de volgende overschrijdingen op lastenniveau ten opzichte van de gewijzigde begroting:

Lastenoverschrijding programma (x € 1.000)	Begrotingsafwijking	Onrechtmatig, telt niet mee	Onrechtmatig, telt wel mee
Programma 2 totaal € 1.504	Hogere lasten passen binnen bestaand beleid of worden gecompenseerd door hogere baten.	x	
Programma 4 totaal € 2.028	Hogere lasten passen binnen bestaand beleid of worden gecompenseerd door hogere baten.	x	

In de toelichting op het overzicht van baten en lasten is door het college een analyse van de overschrijdingen opgenomen. De overschrijdingen zijn toereikend toegelicht en passen binnen het bestaande beleid of worden gecompenseerd door hogere baten binnen het programma. Het college stelt uw gemeenteraad voor genoemde overschrijdingen te autoriseren in het kader van de vaststelling van de jaarrekening 2015. Vooruitlopend hierop zijn wij hiervan reeds uitgegaan bij het vormen van ons oordeel over de (begrotings)rechtmatigheid.

Kredieten

Wij zijn nagegaan of de investeringen tot stand zijn gekomen binnen de grenzen van de door de Raad geautoriseerde kredieten. Wij hebben geen overschrijdingen op investeringsniveau ten opzichte van de gevoteerde kredieten geconstateerd. Voor een uitgebreide analyse wordt verwezen naar bijlage 8.8 van de jaarrekening.

Mutaties reserves

De mutaties in de reserves conform de exploitatierekening kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Bedragen (€ 1.000)/(last)	Begroting na wijziging	Rekening 2015	Afwijking
Dotaties	-/-15.137	-/-22.150	-/-7.013
Onttrekkingen	11.655	21.121	9.466
Per saldo	-/-3.482	-/-1.029	-/-2.453

De totale afwijking van € 2,5 miljoen heeft voornamelijk betrekking op:

- ▶ Programma Economie, werk en inkomen (€ 45.000): Hogere onttrekking als gevolg van het minder dan geprognosticeerde aantal bijstandsgerechtigden en een lagere gemiddelde prijs per uitkering. Deze post was niet in de begroting 2015 opgenomen, omdat zowel de afwikkeling als het bedrag nog onderwerp van discussie zijn tussen de gemeente Hengelo en gemeente Borne.
- ▶ Programma Welzijn en zorg (€ 502.000): Hogere onttrekking in verband met nieuwe taken zoals begeleiding, maar ook forse bezuinigingen. Daarnaast heeft de gemeente reeds in december 2014 van het ministerie van VWS de beschikking inzake de aanvraag voor de HHT-gelden ontvangen. De toelage is bedoeld om het verlies aan werkgelegenheid als gevolg van de grote bezuiniging op het budget voor HH te verzachten.
- ▶ Programma Sport en cultuur (€ 328.000): Hogere onttrekking vanwege een overschrijding op het groot onderhoud (brandwerende doorvoeringen). De hogere lasten worden overwegend veroorzaakt door hogere dan geraamde diensten en leveranties van derden (€ 142.000), zoals extra uitzendkrachten en inkoopkosten ten behoeve van de horeca.
- ▶ Programma Financiën (€ 1.375.000): Hogere onttrekking vanwege het afwikkelen van de gemeentefondsuitkeringen over de uitkeringsjaren 2013 tot en met 2015 in het boekjaar 2015. Door de landelijke (neerwaartse) ontwikkeling van de aantallen voor het uitkeringsjaar 2015 werd ruim € 56.000 aan de gemeente uitgekeerd.

Misbruik en oneigenlijk gebruik

In de externe en interne regelgeving zijn diverse bepalingen opgenomen die erop zijn gericht om misbruik en oneigenlijk gebruik te voorkomen. De gemeente heeft beheersmaatregelen opgezet die fraudepreventie, handhaving en opsporing, alsmede de actualisatie van wet- en regelgeving en naleving daarvan ten doel hebben. De toets op het misbruik en oneigenlijk gebruik is onder andere neergelegd in interne controleplannen. De uitkomst van deze toets heeft niet geleid tot bevindingen die van invloed zijn op de rechtmatigheid van baten, lasten en balansmutaties.

Niet-financiële beheershandelingen vallen buiten de scope van rechtmatigheidscontrole

Handelingen en beslissingen van niet-financiële aard vallen buiten de scope van de rechtmatigheidscontrole door de accountant. De accountant toetst deze handelingen en beslissingen niet inhoudelijk door gegevensgericht onderzoek. Volstaan wordt in dit kader met het beoordelen van het interne systeem van risicoafwegingen. Binnen dit systeem moeten voorwaarden zijn geschapen om risico's goed te kunnen beoordelen en in de tijd te kunnen volgen.

Wij hebben ons een beeld gevormd over de wijze van totstandkoming van de inventarisatie van de risico's en de getrouwe weergave van de hieruit mogelijk voortvloeiende financiële gevolgen in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing van het jaarverslag en hebben hieruit geen afwijkingen geconstateerd die in het kader van de opdracht naar voren gebracht moet worden in deze rapportage.

Bijlagen

Onafhankelijkheid en controleproces

Bijlage 1

Onafhankelijkheid

De onafhankelijkheid van de accountant behoort tot het fundament van zijn beroep. In de maatschappelijke discussie over kwaliteitsverbetering van de controle speelt de onafhankelijkheid van accountants een belangrijke rol. Vanaf 1 januari 2014 is op alle assurance-opdrachten onder Nederlands recht de Verordening inzake Onafhankelijkheid (ViO) van toepassing. Een aantal belangrijke punten uit de ViO die we hieronder hebben opgenomen, betreffen:

- ▶ langdurige betrokkenheid
- ▶ samenloop van dienstverlening
- ▶ geschenken en giften

Een strikte scheiding tussen controle- en adviesdiensten was al van kracht voor OOB's vanaf 1 januari 2013 en kantoorroulatie is verplicht voor financiële jaren van OOB's vanaf 2016. Daarnaast kent de Europese verordening vanaf controlejaar 2016 striktere onafhankelijkheidseisen, maar ook nadere bevestigingen over onafhankelijkheid ter communicatie aan interne toezichthouders.

Op 17 juni 2016 wordt een gewijzigde ViO van kracht vanwege de implementatie van Verordening (EU) nr. 537/2014 van het Europees Parlement en de Raad van 16 april 2014 betreffende specifieke eisen voor de wettelijke controles van financiële overzichten van organisaties van openbaar belang.

Impact ViO op relatie gemeente Hengelo en EY

Langdurige betrokkenheid

Om alle schijn van afhankelijkheid te vermijden, kunnen de externe accountant en (senior) managers in het team maximaal zeven achtereenvolgende jaren in het team actief zijn. Daarna zullen zij intern roteren. Per 17 juni 2016 moet de externe accountant roteren na een periode van vijf jaar, waarbij verder een afkoelingstermijn van drie jaar geldt. Onze betrokkenheid in jaren laat het volgende beeld zien:

- ▶ drs. J. Schuurkamp - Spijkerboer RA (extern accountant), met ingang van de jaarrekeningcontrole 2014;
- ▶ M.J. Klomps MSc EMA (manager), sinds jaarrekeningcontrole 2015.

Dit betekent dat geen van onze teamleden de termijn van zeven jaren bij de gemeente Hengelo heeft overschreden.

Samenloop van dienstverlening

Ten aanzien van OOB's is de combinatie van wettelijke controles en overige dienstverlening volledig verboden, met uitzondering van met name genoemde overige assurancediensten. Voor niet-OOB's is bepaald dat samenloop is geoorloofd als de non-assurance dienst niet van materiële invloed is op het assurance-object. Als er wel materiële invloed is geldt in beginsel een verbod, behalve wanneer de non-assurancedienst niet:

- ▶ subjectief of niet-routinematig is; of
- ▶ een verwerkingswijze in het assurance-object ten gevolge heeft waarvan het assuranceteam twijfelt of deze verwerkingswijze passend is; of
- ▶ leidt tot een bedreiging uit hoofde van belangenbehartiging.

Onafhankelijkheid en controleproces

Bijlage 1 <vervolg>

Geschenken en giften

Zoals met u is overeengekomen, informeren wij u hierbij over de door ons ontvangen respectievelijk verstrekte geschenken en persoonlijke uitingen van gastvrijheid boven € 100,-. Wij hebben geen geschenken en/of persoonlijke uitingen van gastvrijheid boven voornoemd bedrag verstrekt / ontvangen.

Verantwoordelijkheid

Conform de aan ons verleende opdracht hebben wij de jaarrekening 2015 van de gemeente gecontroleerd. Deze jaarrekening is onder verantwoordelijkheid van het college van burgemeester en wethouders opgesteld. Het is onze verantwoordelijkheid een oordeel te geven over de jaarrekening, als bedoeld in artikel 213, tweede lid, van de Gemeentewet.

Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado) en het door de raad vastgestelde controleprotocol.

Dienovereenkomstig zijn wij verplicht te voldoen aan de voor ons geldende gedragsnormen en zijn wij gehouden onze controle zodanig te plannen en uit te voeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Status van onze controle

Wij hebben onze werkzaamheden nog niet afgerond. Op dit moment zijn de volgende zaken nog niet volledig afgerond:

- ▶ Controle decentralisaties;
- ▶ Afwikkeling controle grondexploitatie.

Controleaanpak en -uitvoering

Onze controleaanpak is onder andere gericht op het in kaart brengen van de voor de jaarrekening van belang zijnde risico's. Op basis van onze gesprekken met het management over de belangrijke financiële en operationele ontwikkelingen en onze risico analyse van de sector lokale overheid is een aantal punten met een verhoogd controlerisico voor de jaarrekening 2015 onderkend. Dit betekent dat deze posten meer diepgang in de controle krijgen.

- ▶ Verwerking decentralisaties;
- ▶ Aanbestedingen;
- ▶ WNT;
- ▶ Schattingen en toelichtingen in de jaarrekening;
- ▶ Waardering grondexploitaties.

Wij rapporteren u over onze werkzaamheden en bevindingen ten aanzien van onze aandachtspunten in dit accountantsverslag.

Onafhankelijkheid en controleproces

Bijlage 1 <einde>

De met u afgesproken goedkeurings- en rapporteringstoleranties

Op grond van het Bado stelt de gemeenteraad de goedkeuringstolerantie vast die de accountant bij zijn jaarrekeningcontrole dient te hanteren.

De in onderstaande tabel genoemde toleranties zijn op 16 december 2015 vastgesteld, waarbij tevens het normenkader is vastgesteld.

Goedkeurings-tolerantie	Goed-keurend	Beperking	Oordeel-onthouding	Afkeurend
Fouten in de jaarrekening (% lasten)	$\leq 1\%$	$> 1 < 3\%$	-	$\geq 3\%$
Onzekerheden in de controle (% lasten)	$\leq 3\%$	$> 3 < 10\%$	$\geq 10\%$	-

Op grond van de jaarrekening 2015 bedraagt de goedkeuringstolerantie voor fouten afgerond € 2.982.000 (1% van de lasten) en voor onzekerheden € 8.946.000 (3% van de lasten). Als de goedkeuringstolerantie niet wordt overschreden, kan een goedkeurende controleverklaring afgegeven worden.

Deze goedkeuringstolerantie is een kwantitatief criterium. De uiteindelijke oordeelsvorming is echter altijd een combinatie van kwalitatieve en kwantitatieve afwegingen.

Het rapporteringsbedrag, de maatstaf die geldt voor het rapporteren van fouten en onzekerheden, is door de gemeenteraad bepaald op € 250.000.

Overzicht controleverschillen

Bijlage 2

Controleverschillen

Het hieronder opgenomen overzicht met ongecorrigeerde controleverschillen is verstrekt aan het college en is als bijlage bij de Bevestiging bij de jaarrekening gevoegd. Wij hebben de ongecorrigeerde verschillen met het college besproken. Wij zijn van mening dat verschillen zoveel mogelijk door het college moeten worden gecorrigeerd, echter wij kunnen instemmen met de overwegingen van het college om deze verschillen niet te corrigeren, aangezien deze bedragen niet materieel zijn voor het inzicht van de jaarrekening. De geconstateerde fouten ad € (onderhanden),- en onzekerheden ter hoogte van € (onderhanden),- zijn <hoger> dan de door u vastgestelde controletolerantie van respectievelijk € 2.982.000 en € 8.946.000.

De kwalitatieve factoren die hierbij in overweging zijn genomen, zijn:

- ▶ het effect op het resultaat voor en na bestemming;
- ▶ het effect op de balansposten, inclusief het eigen vermogen;
- ▶ het effect op significante toelichtingen, individuele items, sub totaal of totaal in de jaarrekening.

Wij lichten de ongecorrigeerde verschillen nader toe. Eventuele ongecorrigeerde controleverschillen vanuit de resterende controlewerkzaamheden (vnl. sociaal domein) worden hierop nog aangevuld.

Ongecorrigeerde verschillen (wordt mogelijk nog aangevuld indien n.a.v. uit onderhanden controle -sociaal domein- ongecorrigeerde verschillen voortvloeien).

Post/omschrijving van de toelichting	Bedrag in €	Referentie in dit verslag
Inkopen en aanbestedingen niet in overeenstemming met Europese aanbestedingsrichtlijnen		
In het normenkader voor uitvoering van de accountantscontrole is externe wetgeving opgenomen die bepalingen bevat over financiële beheershandelingen voortvloeiend uit de Europese aanbestedingsrichtlijnen. In het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado) wordt uitgegaan van de rechtmatige totstandkoming van onder andere lasten en balansmutaties.	€ 4.392.681	
Voorraden Waardering verliesvoorziening XL Business Park (onzekerheid schatting uitgifte)		
Onzekerheden in uit te geven bedrijventerreinen en onderliggende schattingen van uitgifte etc, in relatie tot (over)capaciteitvraagstukken voor bedrijventerreinen in de regio Twente als geheel.	PM	
Voorraden Waardering bedrijventerrein Westermaat - De Veldkamp gemeente Hengelo		
Onzekerheden in uit te geven bedrijventerreinen en onderliggende schattingen van uitgifte etc, in relatie tot (over)capaciteitvraagstukken voor bedrijventerreinen in de regio Twente als geheel.	PM	

Single information, Single audit (SiSa)

Bijlage 3

Het is volgens de Nota verwachtingen accountantscontrole voorgeschreven dat wij de geconstateerde fouten en onzekerheden per regeling rapporteren door middel van onderstaande verplichte tabel. Deze tabel dient door cliënt samen met een aantal andere verplicht voorgeschreven verantwoordingsstukken voor 15 juli aanstaande elektronisch bij het CBS te worden aangeleverd.

Nummer specifieke uitkering conform SiSa-bijlage 2015	Specifieke uitkering	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout/onzekerheid
OCW D9	Onderwijsachterstandenbeleid 2011-2015 (OAB)	Geen	-	N.v.t.
I&M E3	Subsidieregeling sanering verkeerslawaaai (inclusief bestrijding spoorweglawaaai)	Geen	-	N.v.t.
I&M E27B	Brede doeluitkering verkeer en vervoer SiSa tussen medeoverheden	Geen	-	N.v.t.
SZW G1A	Wet sociale werkvoorziening (Wsw)_totaal 2014	Geen	-	N.v.t.
SZW G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2015	Geen	-	N.v.t.
SZW G3	Besluit bijstandsverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_gemeente 2015	Geen	-	N.v.t.

Investeren Met Gemeenten (IMG)

Bijlage 4

Het is volgens de Nota verwachtingen accountantscontrole voorgeschreven dat wij de geconstateerde fouten en onzekerheden per regeling rapporteren door middel van onderstaande verplichte tabel.

Beschikingsnummer provincie	Naam project	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout/onzekerheid
2010/0172444	Hart van Zuid	Geen	-	N.v.t.
2010/0172670	Herstructurering Twentekanaal	Geen	-	N.v.t.
2011/0051125 2011/0224069 (aanv.)	Twickeler Grensweg	Geen	-	N.v.t.
2010/0224919 2011/0010146 (rect.) 2011/0015914 (rect.)	Weusthagpark	Geen	-	N.v.t.

Actualiteiten BBV

Bijlage 5

Vernieuwing Besluit Begroting en Verantwoording (BBV)

Het definitieve Wijzigingsbesluit vernieuwing BBV met de wijzigingen voortvloeiende uit het traject Vernieuwing BBV en uit de invoering van de Vennootschapsbelasting is op 17 maart 2016 geplaatst in het Staatsblad. Deze wijzigingen hebben enerzijds effect op de begrotingsjaren 2017 en verder van de gemeente Hengelo. Anderzijds hebben deze wijzigingen ook op specifieke gebieden effect op de jaarrekening 2016. In het wijzigingsbesluit is geregeld dat met een ministeriële regeling nadere regels kunnen worden vastgesteld.

Daarnaast heeft de commissie BBV naar aanleiding van het wijzigingsbesluit een aantal geactualiseerde richtinggevende notities gepubliceerd.

Bijgaand informeren we u op hoofdlijnen over de effecten voor de gemeente Hengelo. Wij informeren u in een later stadium door middel van onze vaktechnische uitgave Overheid over de nadere details van deze wijzigingen.

Wijzigingen begroting 2017

Met ingang van begrotingsjaar 2017 (voor openbare lichamen ingesteld op grond van de Wgr vanaf 2018) dient de gemeente Hengelo rekening te houden met de volgende belangrijke wijzigingen:

- ▶ Indeling en verantwoording naar voorgeschreven taakvelden, deze voorgeschreven taakvelden zijn bij ministeriële regeling bepaald;
- ▶ Invoering van voorgeschreven beleidsindicatoren, ook deze zijn bij ministeriële regeling bepaald;
- ▶ Opnemen van een apart overzicht kosten overhead en meer inzicht in toerekening overhead, o.a. in overzicht overhead en paragrafen financiering en lokale heffingen
- ▶ Meer inzicht in prestaties verbonden partijen, door een betere koppeling tussen eigen taken en taken uitgevoerd door verbonden partijen.

- ▶ Voor de categorie “Investerings in de openbare ruimte met maatschappelijk nut” vervalt de keuzemogelijkheid tot het wel of niet activeren. Deze investeringen dienen met ingang van 2017 te worden geactiveerd. Tevens is het niet langer toegestaan om reserves direct hierop in mindering te brengen of versneld af te schrijven.

Wij adviseren u bovenstaande zaken mee te nemen bij het opstellen van de begroting 2017.

Wijzigingen jaarrekening 2016

De eerder genoemde wijzigingen hebben pas effect op de begroting 2017 en de daarmee samenhangende jaarrekening 2017. De jaarrekening 2016 wordt echter op een aantal vlakken al geraakt door de vernieuwing BBV:

- ▶ Het verplaatsen van de balanscategorie “bijdragen aan activa in eigendom van derden” van de financiële vaste activa naar de immateriële vaste activa;
- ▶ Het vervallen van de categorie “Niet in exploitatie genomen bouwgronden”.
- ▶ Nadere uitsplitsing van de ontvangen en nog te ontvangen voorschotbedragen met specifiek bestedingsdoel naar verstrekker, te weten:
 - ▶ Europese overheidslichamen;
 - ▶ Het Rijk;
 - ▶ Overige Nederlandse overheidslichamen.
- ▶ Uitbreiding verplichte toelichting aangaande bouwgronden in exploitatie.

Wij adviseren u bovenstaande zaken mee te nemen bij het opstellen van de jaarrekening 2016.

Actualiteiten BBV

Bijlage 5 <vervolg>

Nieuwe notities Commissie BBV

De commissie BBV heeft de afbakening, definiëring en verslaggevingsregels rondom grondexploitaties kritisch onder de loep genomen. De reden hiervoor is een aantal ontwikkelingen op het gebied van grondexploitaties, zoals de wijzigende wet- en regelgeving (BBV, Omgevingswet en Vpb) en de forse afboekingen die de decentrale overheden hebben moeten nemen op haar grondexploitaties. Deze analyse heeft recent geleid tot het uitbrengen van een tweetal notities, te weten de notitie Grondexploitatie 2016 en de notitie Faciliterend grondbeleid. Beide notities treden per 1 januari 2016 in werking. De verwachting is dat de commissie op korte termijn met een herziening van de notitie Rente en een nieuwe notitie Overhead komt.

Gevolgen jaarrekening 2016 Notitie Grondexploitatie

De notitie Grondexploitatie bevat een aantal wijzigingen die effect hebben op het opstellen van de grondexploitaties en mogelijk de waardering van deze grondexploitaties. Onderstaand gaan we kort in op de belangrijkste wijzigingen en de gevolgen voor gemeente Hengelo. Wellicht ten overvloede merken wij op dat de commissie BBV heeft bepaald dat deze voorschriften nog niet gehanteerd behoeven te worden in de jaarrekening 2015.

De definitie van de grondexploitaties is aangescherpt. Het startpunt van een Bouwgrond in exploitatie (BIE) is het raadsbesluit met de vaststelling van het grondexploitatiecomplex, inclusief grondexploitatiebegroting. Vanaf dat moment wordt de BIE geopend en kunnen kosten worden geactiveerd en bijgeschreven op de voorraadpositie op de balans. We constateren dat gemeente Hengelo nog enkele bouwgrondexploitatie-achtige complexen onder de post voorraden heeft opgenomen. Dit is vanaf 2016 niet langer toegestaan. Wij adviseren u uw grondexploitaties te analyseren of deze aan bovengenoemde definitie voldoen.

Om de risico's die samenhangen met zeer lang lopende projecten te beperken mag de looptijd van een grondexploitatiecomplex maximaal 10 jaar bedragen. Hier kan eventueel door middel van het treffen van aanvullende beheersmaatregelen op basis van een raadsbesluit van afgeweken worden.

Jaarlijks dient een herziening van de grondexploitatiebegroting plaats te vinden. Een actualisatie van het grondexploitatiecomplex en de grondexploitatiebegroting met planinhoudelijke wijzigingen, danwel autonome wijzigingen met materiële financiële gevolgen, moet opnieuw door de raad worden vastgesteld. We adviseren u om met uw raad af te stemmen op welke manier invulling gegeven kan worden aan deze vereiste vanuit de commissie BBV, zeker aangezien een aantal uitgangspunten in de nieuwe notitie behoorlijke wijzigingen omvatten.

De toerekening van kosten aan de BIE wordt stringenter afgebakend:

- ▶ Enkel kosten zoals opgenomen in artikel 6.2.4 van het Besluit ruimtelijke ordening mogen nog worden toegerekend;
- ▶ De toe te rekenen rente moet worden gebaseerd op de werkelijk betaalde rente;
- ▶ Het is niet langer toegestaan eigen middelen (reserves) rechtstreeks ten gunste van de BIE te brengen;
- ▶ Het is niet meer toegestaan om vanuit de BIE toevoegingen aan de voorziening voor bovenwijkse voorzieningen te doen.

De gemeente Hengelo houdt in de jaarrekening 2015 nog wel rekening met bijvoorbeeld de toevoeging aan voorziening bovenwijkse voorzieningen. We adviseren u vroegtijdig te analyseren wat de effecten van bovenstaande stellige uitspraak is en met de (financiële) effecten rekening mee te houden in de begroting/jaarrekening 2016.

Actualiteiten BBV

Bijlage 5 <einde>

De disconteringsvoet die moet worden gehanteerd in de berekening van de contante waarde ten behoeve van het treffen van een verliesvoorziening voor negatieve grondexploitaties wordt voor alle gemeenten gelijk gesteld aan het maximale meerjarig streefpercentage van de Europese Centrale Bank voor de inflatie binnen de Eurozone (2%).

Zoals in de wetwijziging aangegeven vervalt met ingang van 1 januari de categorie “Niet in exploitatie genomen bouwgronden” (NIEGG). De NIEGG's welke de gemeente op de balans per 31 december 2015 heeft opgenomen dienen te worden geherrubriceerd naar de materiële vaste activa tegen dezelfde boekwaarde als opgenomen in de jaarrekening 2015. Tenminste voor 1 januari 2020 dient de gemeente Hengelo deze NIEGG's, indien van toepassing, naar lagere marktwaarde tegen de dan geldende bestemming hebben teruggebracht. Voor een project in Hart van Zuid wordt op dit moment nog rekening wordt gehouden met het toekomstige opbrengstpotentieel, voor de overige NIEGG wordt de waarde in huidige bestemming. Deze wetwijziging resulteert naar alle waarschijnlijkheid in een lagere marktwaarde. We adviseren u vroegtijdig te analyseren wat de effecten van bovenstaande stellige uitspraak is en met de (financiële) effecten rekening mee te houden in de begroting/jaarrekening 2016 en verder.

In de plaats van het hanteren van de categorie NIEGG wordt het activeren van voorbereidingskosten voor grondexploitaties als kosten van onderzoek en ontwikkeling onder de immateriële vaste activa wel toegestaan. Dit mag onder de volgende voorwaarden:

- ▶ De kosten moeten passen binnen de kostensoortenlijst van het Bro;
- ▶ De kosten mogen maximaal 5 jaar geactiveerd blijven staan onder de immateriële vaste activa. Na maximaal 5 jaar moeten de kosten hebben geleid tot een actieve grondexploitatie danwel worden afgeboekt t.l.v. het jaarresultaat;

- ▶ Plannen tot ontwikkeling van de grond waarvoor de voorbereidingskosten worden gemaakt, moeten bestuurlijke instemming hebben, blijkend uit een raadsbesluit of - indien gedelegeerd - een collegebesluit.

Gevolgen jaarrekening 2016 Notitie Faciliterend grondbeleid

Naast een actieve grondexploitatie kan de gemeente ook in gevallen kiezen voor een faciliterend grondbeleid waarbij sprake kan zijn van kostenverhaal. De commissie BBV heeft ten aanzien van dit faciliterende grondbeleid een separate notitie uitgebracht, hierin zijn de volgende belangrijke aanwijzingen gedaan. Wij adviseren u om in begrotingsjaar 2016 een deugdelijke analyse van uw grondexploitatieportefeuille te maken om een duidelijk onderscheid tussen actieve en passieve grondexploitatie te hebben in de jaarrekening 2016.

Kosten die gemaakt zijn in het kader van faciliterend grondbeleid en kunnen worden verhalen op derden, classificeren als vordering op de balans. Afhankelijk van de status van de vordering dient deze vordering op de balans van de gemeente tot uiting te komen als kortlopende vordering of overlopend actief. Bepalend voor de classificatie is de aanwezigheid van een getekende overeenkomst.

Als de kosten worden verhaalt op basis van een exploitatieplan, maar verrekening nog niet kan plaatsvinden doordat nog geen omgevingsvergunning is aangevraagd of nog geen posterieure overeenkomst is gesloten, dienen de gerealiseerde nog te verhalen kosten te worden verantwoord als 'nog te verhalen kosten' onder de overlopende activa. Hieraan zijn wel vergelijkbare voorwaarden, zoals aan de activering van voorbereidingskosten voor actieve grondexploitaties gesteld.

Gemeenteraad van Hengelo
Postbus 18
7550AA Hengelo

Gemeente Hengelo

Postbus 18
7550 AA Hengelo

Onderwerp	Zaaknummer	Uw kenmerk	Datum
Verloop accountantscontrole jaarrekening 2015	2025335		18-05-2016

Geachte leden van de Gemeenteraad,

Met ons raadsadvies over het jaarverslag en jaarrekening 2015 (2013006) stellen wij u voor om over te gaan tot vaststelling van deze stukken. In de planning & controlcyclus wordt daarbij gekoerst op behandeling in de raadsvergadering van 8 juni a.s. in aansluiting op de politieke markt van 24 mei.

In de toelichting is m.b.t. beschikbaarheid van een accountantsverklaring en rapport van bevindingen het volgende opgenomen:

"De verwachting is dat bij de geplande raadsbehandeling het rapport van bevindingen en de verklaring van de accountant nog niet beschikbaar is. De belangrijkste oorzaak van de vertraging van de accountantscontrole is gelegen in de controle van de lasten en verplichtingen in het sociaal domein. Dit is een landelijk probleem. Voorgesteld wordt om de behandeling van het jaarverslag daardoor niet te vertragen maar de bevindingen van de accountant op een later tijdstip te behandelen."

Dit schreven wij in de veronderstelling dat de reguliere jaarrekeningcontrole door de accountant zou zijn afgerond en een concept rapport van bevindingen beschikbaar zijn met een voorbehoud t.a.v. de controle op de baten en lasten van de transities binnen het sociaal domein.

Na een t.o.v. voorgaande jaren lange controleperiode hebben wij in een tussentijds bestuurlijk overleg met de accountant kunnen vaststellen dat de rekeningcontrole, m.u.v. de transities binnen het sociaal domein, is afgerond en konden we (accountant en wethouder financiën) op 13 mei een concept rapport van bevindingen bespreken.

Aangezien de jaarrekeningcontrole voor die nieuwe taken binnen het sociaal domein nog niet kan worden afgerond, zal de accountant op dit moment niet overgaan tot het afgeven van een accountantsverklaring bij de jaarstukken, maar volstaan met voorlopige controlebevindingen. De problematiek van de controle op dit onderdeel van de jaarrekening is overigens een landelijke. Met name de kwaliteit van de declaraties van een aantal grote (landelijke) zorgaanbieders is hier de oorzaak van.

Desondanks hecht ons college aan het overeind houden van de data in de planning & controlcyclus. In de eerste plaats omdat wij zo vroeg mogelijk een beeld willen geven van inhoudelijke en financiële gebeurtenissen in het verslagjaar om daarmee verantwoording af te leggen over het gevoerde beleid en beheer. U hebt daar als raad recht op. Daarnaast vinden wij vertraging onwenselijk om niet een stapeling van planning & controlinstrumenten in de laatste raadsagenda's voor het zomerreces te krijgen. En tenslotte om recht te doen aan de inspanning die ambtelijk is verricht om deze planning ook daadwerkelijk te realiseren.

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.

Let op:

Per 18 april is het Publieksplein te bezoeken aan de Hazenweg 121.

Bezoekadres

Hazenweg 121

E-mailadres

gemeente@hengelo.nl

Telefoonnummer

14-074

Uiteraard kunnen wij ons voorstellen dat u er als raad aan hecht de behandeling van het jaarverslag mede te baseren op het oordeel van de door uw raad zelf aangestelde externe deskundige. In voorgaande jaren was dit een vanzelfsprekendheid.

Dat neemt echter niet weg dat behandeling van de jaarstukken zonder accountantsverklaring zeker wel mogelijk is. Er is geen strijd met centrale wet- en regelgeving. De gemeentewet bepaalt weliswaar dat de raad een of meer accountants dient aan te wijzen belast met de controle op de jaarrekening en het uitbrengen van een verklaring en rapport van bevindingen, maar verplicht niet tot behandeling van deze stukken gelijktijdig met het jaarverslag en de jaarrekening zelf. Ook het Besluit Begroting en Verantwoording gaat hierin niet verder. Het Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden (BADO) gaat ook niet op de procedure van behandeling van deze stukken in.

Ook de relevante bepalingen in de door uw raad vastgestelde regelgeving (Financiële beheersverordening en Controleverordening) verbieden een behandeling van de jaarstukken zonder accountantsverklaring van de accountant niet.

Alleen het controleprotocol (in juridische zin van een andere orde dan de hiervoor aangehaalde centrale en lokale regelgeving) spreekt van een accountantsverklaring (niet de bevindingen) bij de vaststelling van de jaarstukken.

Dat wij dat in zijn algemeenheid wenselijk vinden, gaven wij in het voorgaande al aan. De argumenten voor een tijdige behandeling van de jaarstukken wegen voor ons college echter zwaarder.

In dit stadium belangrijker dan de uiteindelijke accountantsverklaring zijn de (concept) bevindingen. Belangrijke conclusie uit het concept verslag van bevindingen is dat de accountant van mening is, dat het begrotingsbeheer goed op orde is. De belangrijkste opmerkingen geven aanleiding tot het volgende commentaar:

Opmerkingen accountant	Zienswijze college
Onzekerheid m.b.t. de waardering van het aandeel van de gemeente in Regionaal Bedrijventerrein Twente (XL Businesspark)	Het college is van mening dat de besluiten van D.B. en A.B. van december 2015 gelden als het meest waarschijnlijke scenario en daarmee het meest recht doen aan de regels van het BBV.
Europese aanbestedingen : de accountant heeft vastgesteld dat in de jaarrekening 2015 inkooplasten en investeringen zijn verantwoord, waarbij gedurende het aanbestedingsproces ten onrechte de Europese drempelbedragen bij de aanbesteding van opdrachten niet zijn toegepast. Dit leidt over 2015 tot een financiële rechtmatigheidsfout ter grootte van € 3.388.457, die daarmee de goedkeuringstolerantie voor fouten (1% van de lasten) te boven gaat. Dit zal leiden tot een niet-goedkeurende verklaring t.a.v. de rechtmatigheid.	De fout in de aanbesteding is vanuit de eigen interne controle aangedragen eind 2015. Wij hebben maatregelen getroffen, die herhaling moeten voorkomen. Zo is in alle sectoren gekeken naar de lopende aanbestedingen. Voor nieuwe aanbestedingen is een toetsingsgroep in het leven geroepen die vooraan in het inkoopproces toetst of de noodzaak tot Europese aanbesteding aanwezig is.

Het concept rapport van bevindingen gaat hierbij. Daarnaast treft u in de bijlage een overzicht met (vooral technische) wijzigingen aan die wij hebben aangebracht in het jaarverslag n.a.v. eigen bevindingen en opmerkingen van de accountant. Voor de volledigheid hebben wij een nieuwe versie van het concept jaarverslag 2015 bijgevoegd.

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.

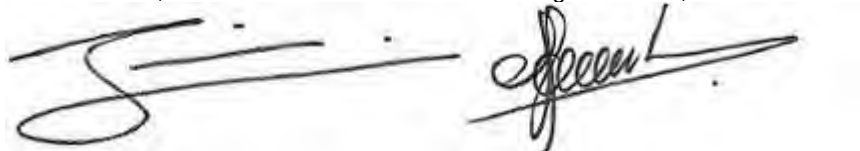
Alles overziende hebben wij gemeend er bij het presidium op aan te dringen de behandeling van de jaarstukken te agenderen voor behandeling in een **oordeelsvormende** politieke markt (24 mei) en aansluitend in de raadsvergadering van 8 juni a.s.

Met vriendelijke groet,

Burgemeester en wethouders van Hengelo,

de secretaris,

de burgemeester,

De heer J. Eshuis

De heer S.W.J.G Schelberg

Bijlage 1. Overzicht met wijzigingen t.o.v de vorige versie van het jaarverslag 2015 (datum 26 april)

Bijlage 2. Nieuwe versie jaarverslag 2015

Bijlage 3. Voorlopige accountantsverslag 2015

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.

**Bijlage 1. Overzicht met wijzigingen t.o.v de vorige versie van het jaarverslag 2015
(datum 26 april)**

Wijziging	Pagina in jaarverslag versie 13-5-2016
Tekstuele toelichting op de renteloze en aflossingsvrije lening aan de Stichting Rabotheater t.b.v. de bouw van de schouwburg.	154
Idem beschrijving aard en reden reserves.	201
IMG bijlage: een aantal regelingen in Netwerkstadverband kwalificeert niet als ImG bijdrage, deze zijn verwijderd uit de bijlage.	232
Paragraaf weerstandsvermogen: aan het eind van de paragraaf zijn de nieuwe kengetallen toegevoegd.	94
De WNT bijlage is aangepast aan de betreffende regelgeving.	191
Op advies van de accountant heeft een reclassificatie plaatsgevonden van een aantal balansposten.	145

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.

1. Starters wijkeconomie: Zijn er ook gegevens over starters die afhaken:

Vanuit ROZ de volgende beantwoording:

Zoals uit de gegevens in de jaarrekening blijkt start niet iedere potentiële starter die zich tot het ROZ wendt daadwerkelijk een eigen bedrijf.

Hierbij spelen diverse factoren een rol, zoals de uitgangspositie, hoe ver men het idee heeft uitgewerkt c.q. uit wil werken, haalbaarheid, benodigde financiering etc. We adviseren wanneer dat aan de orde is ook om niet te gaan ondernemen.

Over het algemeen is het zo dat van de potentiële starters de helft een traject van advies en begeleiding richting de start ingaat en daarvan start gemiddeld genomen de helft. In 2015 lag deze verhouding voor Hengelo hier enigszins boven.

Het ROZ kijkt ook naar de dynamiek van de startende bedrijven. Jaarlijks wordt onderzocht hoeveel starters na drie jaar nog in de lucht zijn.

Na drie jaar (peil eerste kwartaal 2016) is 71% van de starters nog in de lucht. Een, in landelijke verhoudingen gezien prima score, zeker gezien de sociaal economisch minder riantie uitgangspositie van veel starters.

2. In welke mate is het budget voor de buurtbonnen gebruikt in 2015?

In 2015 is bij een budget van ruim € 80.000 voor een totaalbedrag van ruim € 56.000 aan buurtbonnen verstrekt. Omdat het hier om een structureel budget gaat, valt het niet bestede deel vrij in het rekeningsaldo. De werkelijke uitgaven 2015 liggen licht boven het restantbudget na bezuiniging via de Maatschappelijke takenverkenning (2017: € 50.000)

Behandelvoorstel

Onderwerp	Kadernota 2017-2020		
Zaaknummer	2023377	Portefeuillehouder	Mariska ten Heuw
Belangrijkste beslis / - bespreekpunten	De raad wordt voorgesteld in te stemmen met: - het financieel perspectief 2017-2020 (inclusief de begrotingsuitgangspunten); - de (voorgestelde) nieuwe beleidswensen; - de (voorgestelde) lokale lastenontwikkeling.		
Historie	De Kadernota 2017-2020 volgt na het uitgebreide proces van de maatschappelijke takenverkenning 2016-2019. Vorig jaar heeft het college veel aandacht geschonken aan de nieuwe beleidswensen in het kader van het coalitieakkoord en de omvangrijke ombuigingsoperatie om meerjarig een sluitende Beleidsbegroting 2016-2019 te presenteren. In de voorliggende Kadernota zal voor de periode 2017-2020 worden ingegaan op het geactualiseerde financieel perspectief bestaand beleid, de nieuwe beleidswensen en de ontwikkeling van de lokale lasten. Om een goed financieel beeld te krijgen vond het college het van essentieel belang om de effecten van de meicirculaire 2016 van het gemeentefonds in deze Kadernota te verwerken. In de Kadernota vindt de integrale afweging plaats tussen het bestaande en nieuwe beleid. Uitgangspunt hierbij is dat de financiële consequenties, die daaruit voortvloeien, dusdanig zijn dat een structureel sluitende Beleidsbegroting 2017-2020 wordt opgesteld		

Politieke Markt	Datum 21 juni			
Voorzitter	Griffiemedewerker	Zaal	Domein	Duur
Onno Fiechter	Coen Hartendorp	Raadzaal	Bestuur	75 min
Doel van de sessie	Oordeelvormend			
Behandeladvies	Uw fracties wordt gevraagd een mening te geven over het voorliggende financieel perspectief 2017 – 2020 én de daarbij voorgestelde nieuwe beleidswensen en lokale lastenontwikkeling. Daarbij kunnen de fracties tevens aangeven of er andere beleidswensen bestaan en hoe deze financieel vorm te geven. In de eerste termijn geldt er maximaal 7 minuten spreektijd per fractie (excl. interrupties via de voorzitter), twee woordvoerders per fractie. Hierna volgt een korte afsluiting waarbij de fracties wordt gevraagd op welke punten men terug zal komen in de raad.			
Spreekrecht publiek	ja ☒	nee ☐	duur: 5 minuten	

Raad	Datum 6 juli
Doel van de sessie	Besluitvormend
Behandeladvies	Behandeling in de Raadvergadering zal als volgt plaatsvinden: Van 17.30 uur – 18.45 uur: - 1e Termijn raad over de C02 stukken, Kadernota: a. maximaal 5 minuten per fractie (geen interrupties en van moties en amendementen zo mogelijk alleen de opdracht voorlezen) b. één woordvoerder per fractie: c. spreken vanaf het kathedr.

	- 18.45 uur – 19.45 uur: Schorsing / Eten - 19.45 uur: Hervatting: 1 ^e termijn college 2 ^e termijn raad, debat 2 ^e termijn college Afsluitend met Stemming	
Spreekrecht publiek	nee	

RAADSBSLUIT

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
2023377	Peper, Marianne	MID-FIN	Mariska ten Heuw
ONDERWERP			
Kadernota 2017-2020			

DE RAAD VAN DE GEMEENTE HENGelo BESLUIT:

De raad stemt in met:

- het financieel perspectief 2017-2020 (inclusief de begrotingsuitgangspunten);
- de (voorgestelde) nieuwe beleidswensen;
- de (voorgestelde) lokale lastenontwikkeling.

PUBLIEKSVRIENDELIJKE SAMENVATTING

De Kadernota 2017-2020 volgt na het uitgebreide proces van de maatschappelijke takenverkenning 2016-2019. Vorig jaar hebben we veel aandacht geschonken aan de nieuwe beleidswensen in het kader van het coalitieakkoord en de omvangrijke ombuigingsoperatie om meerjarig een sluitende Beleidsbegroting 2016-2019 te presenteren.

In de Kadernota wordt voor de periode 2017-2020 ingegaan op het geactualiseerde financieel perspectief van het huidige beleid, de nieuwe beleidswensen en de ontwikkeling van de lokale woonlasten. Om een goed financieel beeld te krijgen vonden wij het van essentieel belang om de effecten van de meicirculaire 2016 van het gemeentefonds in deze Kadernota te verwerken.

De Kadernota is in financiële zin structureel sluitend. De verwachte begrotingssaldi zijn voor de jaren 2017-2020 achtereenvolgens: € 604.000, € 49.000 voordelig, € 183.000 nadelig en € 23.000 voordelig. Alle financiële effecten uit deze nota zullen worden uitgewerkt in de Beleidsbegroting 2017-2020, die door de gemeenteraad in november wordt vastgesteld. In het kader van het provinciale toezicht is een structureel sluitende begroting een vereiste.

In de Kadernota willen we koers houden bij de uitvoering van ons coalitieakkoord 2014-2018 "Samen aan de slag voor een energiek en aangenaam Hengelo!". Als uitdagingen voor de komende jaren zien we nog steeds de transformaties in het sociaal domein en de binnenstad. Daarnaast hebben we in Nederland te maken gekregen met een verhoogde asielinstroom, die van invloed is op vele beleidsterreinen in de begroting. Als doel is gesteld om deze toestroom zo snel mogelijk te laten integreren in de samenleving. We verwachten hiervoor een extra tegemoetkoming van het rijk. Andere ontwikkelingen die zijn verwerkt in het financieel perspectief zijn: de aan vervanging toe zijnde bestaande kunstgrasvelden, de neerwaartse bijstelling van de bijstandsontwikkeling, het efficiencyvoordeel als gevolg van de nieuwbouw van het Stadskantoor.

Er was geringe ruimte voor de uitvoering van nieuw beleid. We stellen aan de raad voor: een versterking en doorontwikkeling van Wijkkracht, de aanleg van nieuwe kunstgrasvelden, de aankleding van de openbare ruimte (o.a. vlonder Prins Bernard plantsoen, wandelpaden Genseler, aanpassing bomenstructuur Troelstrastraat, beheer bloembakken), het Koninklijk Symfonieorkest St. Cecilia toe te laten tot de subsidieregeling Basissubsidie Amateurkunst en het instellen van de post "Kleine opties incidenteel nieuw beleid".

Ten opzichte van 2016 nemen de lokale woonlasten (OZB, afval- en rioolheffing) voor een eigenaar en een huurder van een woning gering toe met respectievelijk 1,7% en 1,6% in 2017.

De Kadernota geeft ons het vertrouwen, dat we ondanks de grote uitdagingen in de komende jaren, toch een financieel gezonde uitgangspositie houden. Enerzijds door een structureel sluitende begroting, anderzijds laat de ontwikkeling van het weerstandsvermogen zien dat de algemene reserve in 2018 op het gewenste niveau is. Dit alles onder een geringe stijging van de lokale belastingdruk voor de burger en geen extra/nieuwe bezuinigingen ten opzichte de Kadernota maatschappelijke takenverkenning 2016-2019.

De Kadernota is gepland in de politieke markt van 21 juni a.s.. De raadsvergadering over de nota vindt plaats op 6 juli 2016.

DE GEMEENTERAAD VAN HENGELO,

DATUM

De griffier

De voorzitter

RAADSADVIES

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
2023377	Peper, Marianne	MID-FIN	Mariska ten Heuw
ONDERWERP			
Kadernota 2017-2020			

AANLEIDING, DOEL EN WAT GING ER AAN VOORAF

De gemeenteraad heeft op 22 oktober 2014 de “Verordening op het financiële beleid en beheer van de gemeente Hengelo” vastgesteld, kortom genaamd “Financiële Verordening gemeente Hengelo”. In artikel 2 van deze Verordening wordt ingegaan op de Kadernota of Kaderbrief. Het artikel luidt: “Jaarlijks wordt in het voorjaar door het college een Kadernota of Kaderbrief aangeboden aan de raad. De belangrijkste elementen erin zijn een actueel financieel meerjarenbeeld, voorstellen voor nieuw beleid en voorstellen voor bezuinigingen. Het college doet in de Kadernota tevens voorstellen aan de raad over de in acht te nemen financieel beleidsmatige kaders bij de voorbereiding van de Beleidsbegroting. Daarbij wordt in ieder geval ingegaan op de systematiek ter bepaling van uitzettings- en rentepercentages.”

INHOUD VAN HET VOORSTEL

De Kadernota 2017-2020 volgt na het uitgebreide proces van de maatschappelijke takenverkenning 2016-2019. Vorig jaar hebben we veel aandacht geschonken aan de nieuwe beleidswensen in het kader van het coalitieakkoord en de omvangrijke ombuigingsoperatie om meerjarig een sluitende Beleidsbegroting 2016-2019 te presenteren.

In de Kadernota zal voor de periode 2017-2020 worden ingegaan op het geactualiseerde financieel perspectief bestaand beleid, de nieuwe beleidswensen en de ontwikkeling van de lokale lasten. Om een goed financieel beeld te krijgen vonden wij het van essentieel belang om de effecten van de meicirculaire 2016 van het gemeentefonds in deze Kadernota te verwerken.

Ieder jaar presenteren we in de Kadernota ook de begrotingsuitgangspunten. Het gaat hierbij om de grondslagen voor de ramingen bestaand beleid, zoals de loon- en prijscompensatie, de inflatiecorrectie voor subsidies, huren, belastingen, heffingen en tarieven.

Daarnaast zullen er in het kader van de herziening van het Besluit Begroting en Verantwoording wijzigingen plaatsvinden, die met name met ingang van 2017 voor de Beleidsbegroting van toepassing zijn.

Integrale afweging

In de Kadernota vindt de integrale afweging plaats tussen het bestaande en nieuwe beleid. Uitgangspunt hierbij is dat de financiële consequenties, die daaruit voortvloeien, dusdanig zijn dat een structureel sluitende Beleidsbegroting 2017-2020 wordt opgesteld. Ook in het kader van het provinciaal toezichtkader is dit een vereiste.

Uitgangspunten bij de Kadernota 2017-2020

In de Kadernota willen we koers houden bij de uitvoering van ons coalitieakkoord 2014-2018 “Samen aan de slag voor een energiek en aangenaam Hengelo!”. Als uitdagingen voor de komende jaren zien we met name de transformaties in het sociaal domein, de binnenstad en het meerjarig op orde houden van onze begroting. Daarnaast hebben we in Nederland te maken gekregen met een verhoogde asielinstroom, die van invloed is op vele beleidsterreinen in de begroting. Als doel is gesteld om deze toestroom zo snel mogelijk te laten integreren in de samenleving.

Een aantal inhoudelijke highlights uit de Kadernota:

- Versterking en doorontwikkeling van Wijkkracht

De focus blijft de komende jaren gericht op de veranderingen in het sociale domein. De gemeente Hengelo wil er samen met haar (zorg)partners voor zorgen dat inwoners zo snel mogelijk, zo licht mogelijk en zo dicht mogelijk bij huis een antwoord kunnen vinden op hun (hulp)vraag. Om dit mogelijk te maken zijn zorg- en welzijnsdiensten dichtbij huis mogelijk, waar mensen naar toe kunnen zonder dat ze daarvoor een doorverwijzing nodig hebben (ook wel ‘voorliggende voorzieningen’). Bijvoorbeeld een goede dag- en vrijetijdsbesteding in de wijken.

In Hengelo speelt Wijkkracht hierin een prominente rol. Voorgesteld wordt deze organisatie verder te versterken. Achterliggende gedachte is dat door goede en tijdige zorg aan de voorkant voorkomen kan worden dat de problemen van mensen zwaarder worden, waardoor dure maatwerk hulp minder vaak nodig is. We stellen voor hier in 2017 en in 2018 jaarlijks € 400.000 beschikbaar te stellen. Dit wordt gedekt uit het zogenoemde innovatiefonds van de gemeente voor de veranderingen in de zorg.

- *Verhoogde asielinstroom*

Nederland heeft te maken met een verhoogde asielinstroom, die van invloed is op vele beleidsterreinen in de begroting. Zoals onderwijs, huisvesting, (bijzondere) bijstand, etc. We willen de nieuwkomers in de stad zo snel mogelijk laten integreren. En verwacht dat de extra tegemoetkoming van het rijk voldoende zal zijn om deze taak uit te kunnen voeren.

- *Vervanging en aanleg nieuwe kunstgrasvelden.*

Al geruime tijd is ons college in gesprek met diverse sportverenigingen over het vervangen of aanleggen van kunstgrasvelden en de bekostiging hiervan. In de Kadernota wordt voorgesteld om nieuwe kunstgrasvelden aan te leggen bij de HKC Korfbalvereniging (in 2016) en de voetbalverenigingen Achilles '12 (in 2017) en TVO Beckum en BWO (beiden in 2019). Ook worden bestaande kunstgrasvelden de komende jaren vervangen, als dat nodig is. De aanleg en vervanging van de kunstgrasvelden wordt mogelijk gemaakt door het verhogen van de bijdrage van sportvereniging tot 40% van de kosten. Dit voorstel wordt inhoudelijk verder uitgewerkt in de sportnota, waarbij sportverenigingen volop kans hebben om op het voorstel te reageren.

- *De aankleding van de openbare ruimte*

Daarnaast wordt voorgesteld in 2017 de vlonder in het Prins Bernhardplantsoen te vervangen (kosten: € 50.000). Ook willen we geld beschikbaar stellen voor het behoud van de bloembakken. Ook elders in de stad willen we investeren in de openbare ruimte. De wandelpaden om de vijvers van het Genseler zijn aan vervanging toe. Het voorstel is om hiervoor in 2017 € 47.700 voor beschikbaar te stellen. Door beter en nieuw materiaal te gebruiken kunnen straks weer veel mensen van de mooie natuur aan de rand van Hengelo genieten. Verder doen de bomen aan de Troelstrastraat het niet goed. Er is een traject opgestart om samen met bewoners te kijken hoe dit aangepast kan worden. Voorgesteld wordt € 200.000 beschikbaar te stellen, zodat dit in 2017 aangepast kan worden.

Voor de binnenstad blijven voldoende middelen beschikbaar voor diverse impulsen. Zoals het investeringsfonds van € 1 miljoen, de puienregeling, het vereveningsfonds compactere binnenstad van € 400.000, het actieplan voor de fiets en het afschaffen van betaald parkeren op zondag.

- *Bezuiniging op de bibliotheek wordt verlaagd*

Vorig jaar is besloten tot een bezuiniging op de structurele subsidie aan Bibliotheek Hengelo, oplopend naar € 200.000 in 2018. Voorgesteld wordt nu de taakstelling te verlagen met € 50.000 met ingang van 2017. De Bibliotheek Hengelo heeft steeds haar verantwoordelijkheid genomen om de bezuinigingen het hoofd te kunnen bieden. Ook na de bezuinigingstaakstelling van vorig jaar heeft de bibliotheek weer haar verantwoordelijkheid genomen. Een bezuiniging van € 150.000 is op dit moment het maximaal haalbare zonder daarbij de kernfuncties van de bibliotheek onherstelbaar aan te tasten. De bibliotheek ontwikkelt zich steeds verder als het maatschappelijk hart van de samenleving. Wij zien de Bibliotheek Hengelo als een belangrijke partner.

- *Woonlasten*

We willen de komende jaren investeren in een aangename en sociale stad, terwijl de lokale belastingdruk voor de inwoners nauwelijks toeneemt. Op basis van de Kadernota is er sprake van een geringe stijging: in 2017 betalen huiseigenaren 1,7% meer ten opzichte van 2016 en huurders 1,6%. Dat is iets meer dan de gemiddelde inflatiecorrectie van 1,2%.

Raadsbehandeling

De Kadernota is gepland in de politieke markt van 21 juni a.s.. De raadsvergadering over de nota is voorzien op 6 juli 2016.

BESPREEK- EN BESLISPUNTEN

In te stemmen met:

- het financieel perspectief 2017-2020 (inclusief de begrotingsuitgangspunten);
- de (voorgestelde) nieuwe beleidswensen;
- de (voorgestelde) lokale lastenontwikkeling.

FINANCIËLE ASPECTEN

Resumerend ziet het verwacht begrotingssaldo er voor de komende jaren als volgt uit:

	- = nadeel; bedragen * € 1.000			
	2017:	2018:	2019:	2020:
Totaal verwacht saldo bestaand beleid 2017-2020 (specificatie in bijlage 2)	673	139	-154	52
Collegevoorstel nieuw beleid (specificatie in paragraaf 3.1)	-69	-90	-30	-29
Belastingmaatregelen	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Totaal verwacht begrotingssaldo	604	49	-183	23

Op basis van bovenstaand overzicht is er sprake van een structureel sluitende begroting, met uitzondering van het jaar 2019. Bij het opstellen van de Beleidsbegroting 2017-2020 zullen we bezien hoe we het tekort in dit jaar gaan afdekken.

Deze Kadernota geeft ons het vertrouwen, dat we ondanks de grote uitdagingen in de komende jaren, toch een financieel gezonde uitgangspositie houden. Enerzijds door een structureel sluitende begroting, anderzijds laat de ontwikkeling van het weerstandsvermogen zien dat de algemene reserve in 2018 op het gewenste niveau is. Dit alles zonder nieuwe verhogingen van de lokale belastingdruk voor de burger. Voor het eerst sinds lange tijd leggen we de raad een Kadernota voor, zonder daarin nieuwe bezuinigingen aan te kondigen. Dat geeft rust en vertrouwen.

Voor een uitgebreide financiële toelichting wordt verwezen naar de Kadernota 2017-2020.

BIJLAGE(N)

Kadernota 2017-2020

Dit raadsadvies is vastgesteld door het college van B & W van Hengelo.

Kadernota 2017-2020

Collegebesluit

8 juni 2016

Inhoudsopgave

Inleiding	5
1. Totaal financieel perspectief 2017-2020	6
2. Verwacht saldo bestaand beleid 2017-2020	7
2.1 Financieel perspectief na decembercirculaire 2015 v/h gemeentefonds	7
2.2 Het verwachte financieel perspectief 2017-2020	8
2.3 Ontwikkeling weerstandsvermogen	11
3. Nieuw beleid 2017-2020	12
3.1 Overzicht opties nieuw beleid	12
3.2 Samenvatting opties nieuw beleid per programma	13
3.3 Nieuw beleid regionale samenwerking	17
4. Woonlastenontwikkeling	18
5. Conclusie/advies	19
 Bijlagen:	 21
1. Begrotingsuitgangspunten	22
1A. Herziening BBV	22
1B. Rente- en uitzettingspercentages begroting 2017-2020	25
2. Toelichting verwacht saldo bestaand beleid 2017-2020	27
3. Formats opties nieuw beleid 2017-2020	49
4. Indicatie tariefsontwikkeling woonlasten	72
5. Overzicht bezuinigingsvoorstellen maatschappelijke takenverkenning 2016-2019	73
6. Overzicht kunstgrasvelden	77

Inleiding

Deze Kadernota 2017-2020 volgt na het uitgebreide proces van de maatschappelijke takenverkenning 2016-2019. Vorig jaar hebben we veel aandacht geschonken aan de nieuwe beleidswensen in het kader van het coalitieakkoord en de omvangrijke ombuigingsoperatie om meerjarig een sluitende Beleidsbegroting 2016-2019 te presenteren.

In de voorliggende Kadernota zal voor de periode 2017-2020 worden ingegaan op het geactualiseerde financieel perspectief bestaand beleid, de nieuwe beleidswensen en de ontwikkeling van de lokale lasten. Om een goed financieel beeld te krijgen vonden wij het van essentieel belang om de effecten van de meicirculaire 2016 van het gemeentefonds in deze Kadernota te verwerken.

Ieder jaar presenteren we in de Kadernota ook de begrotingsuitgangspunten. Het gaat hierbij om de grondslagen voor de ramingen bestaand beleid, zoals de loon- en prijscompensatie, de inflatiecorrectie voor subsidies, huren, belastingen, heffingen en tarieven.

Daarnaast zullen er in het kader van de herziening van het Besluit Begroting en Verantwoording wijzigingen plaatsvinden, die met name met ingang van 2017 voor de Beleidsbegroting van toepassing zijn.

Integrale afweging

In de Kadernota vindt de integrale afweging plaats tussen het bestaande en nieuwe beleid. Uitgangspunt hierbij is dat de financiële consequenties, die daaruit voortvloeien, dusdanig zijn dat een structureel sluitende Beleidsbegroting 2017-2020 wordt opgesteld. Ook in het kader van het provinciaal toezichtkader is dit een vereiste.

Uitgangspunten bij de Kadernota 2017-2020

In deze Kadernota willen we koers houden bij de uitvoering van ons coalitieakkoord 2014-2018 "Samen aan de slag voor een energiek en aangenaam Hengelo!". Als uitdagingen voor de komende jaren zien we met name de transformaties in het sociaal domein, de binnenstad en het meerjarig op orde houden van onze begroting.

Daarnaast hebben we in Nederland te maken gekregen met een verhoogde asielinstroom, die van invloed is op vele beleidsterreinen in de begroting. Als doel is gesteld om deze toestroom zo snel mogelijk te laten integreren in de samenleving.

Hierbij geldt voor ons het uitgangspunt: een sluitende meerjarenbegroting aan uw raad aan te bieden als basis voor een solide financieel beleid.

Raadsbehandeling

De Kadernota is gepland in de politieke markt van 21 juni a.s.. De raadsvergadering over de nota is voorzien op 6 juli 2016.

Hoofdstuk 1 – Totaal financieel perspectief 2017-2020

In de Kadernota is het financieel perspectief 2017-2020 geactualiseerd ten opzichte van de Beleidsbegroting 2016-2019. Ook het financieel effect van de meicirculaire 2016 van het gemeentefonds is hierin verwerkt. Gelet op de doorlooptijd van het begrotingsproces blijft het een erg dynamisch proces tot eind september 2016. Op dat moment vindt de aanbidding van de (structureel sluitende) Beleidsbegroting 2017-2020 aan uw gemeenteraad plaats.

Het totaal verwacht begrotingssaldo ziet er voor de komende jaren als volgt uit:

	- = nadeel; bedragen * € 1.000			
	2017:	2018:	2019:	2020:
Totaal verwacht saldo bestaand beleid 2017-2020 (specificatie in bijlage 2)	673	139	-154	52
Collegevoorstel nieuw beleid (specificatie in paragraaf 3.1)	-69	-90	-30	-29
Belastingmaatregelen	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Totaal verwacht begrotingssaldo	604	49	-183	23

Op basis van bovenstaand overzicht is er sprake van een structureel sluitende begroting, met uitzondering van het jaar 2019. Bij het opstellen van de Beleidsbegroting 2017-2020 zullen we bezien hoe we het tekort in dit jaar gaan afdekken.

Zoals u in bovenstaande tabel kunt zien beperkt de structurele beleidsruimte zich tot € 23.000 (jaarschijf 2020). Indien de raad van mening is dat er extra beleidsruimte bovenop dit bedrag gecreëerd moet worden dan dient wel in acht te worden genomen, dat we in het kader van het provinciaal toezicht moeten voldoen aan een structureel sluitende begroting. Dit houdt in dat er aanvullende dekkingsmaatregelen moeten worden gezocht.

Er kan dan eerst worden gekeken naar kostenbesparingen en opbrengstverhogingen, alsmede naar rollen en taken. Hiervoor kan worden geput uit de (overgebleven) opties uit de maatschappelijke takenverkenning 2016-2019. Het overzicht van de bezuinigingsvoorstellen van de maatschappelijke takenverkenning 2016-2019 is als bijlage 5 opgenomen in deze Kadernota. Hierbij kan dan worden gekeken naar de voorstellen die vorig jaar door het college en uiteindelijk de gemeenteraad op NEE zijn gezet en de voorstellen die op JA zijn gezet maar niet maximaal zijn ingevuld. Ten tweede kan bijstelling van tarieven, belastingen (bijvoorbeeld OZB) en heffingen plaatsvinden.

Hoofdstuk 2 – Verwacht saldo bestaand beleid 2017-2020

2.1 Financieel perspectief na decembercirculaire 2015 van het gemeentefonds

Het vertrekpunt voor het meerjarenperspectief is de vastgestelde Beleidsbegroting 2016-2019. Deze begroting is eind september 2015 aan uw gemeenteraad aangeboden. Vanwege de late beschikbaarheid van de septembercirculaire 2015 van het gemeentefonds, kon het financieel effect van de circulaire niet meer worden verwerkt in de Beleidsbegroting. Het effect werd voornamelijk veroorzaakt door de ontwikkeling van het accres, het BTW compensatiefonds en de landelijke bijstandsontwikkeling. Het aangenomen amendement tijdens de begrotingsraad had alleen betrekking op het begrotingsjaar 2016, namelijk het deels terugdraaien van de bezuiniging op het Rabotheater. Daarna gaf de decembercirculaire 2015 van het gemeentefonds (raadsbrief zaaknummer: 2004962) een gering effect als gevolg van de herziene verdeling van de rijksmiddelen voor de "impuls brede school combinatiefunctionarissen".

Hieronder volgt eerst de cijfermatige opbouw vanaf de Beleidsbegroting 2016-2019 tot en met de decembercirculaire 2015. Uiteindelijk resulteert dit in een positief resultaat van € 320.000 in 2017 oplopend tot € 1.072.000 vanaf 2019.

	- = nadeel; bedragen * € 1.000			
	2017:	2018:	2019:	2020:
Saldo Beleidsbegroting 2016-2019	234	5	568	568
Financieel effect septembercirculaire 2015 gemeentefonds	91	515	509	509
Saldo na septembercirculaire 2015:	325	520	1.077	1.077
Aangenomen amendement na begrotingsraad 4 november 2015	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Financieel effect decembercirculaire 2015 gemeentefonds	-5	-5	-5	-5
Stand na de decembercirculaire 2015 gemeentefonds:	320	515	1.072	1.072

2.2 Het verwachte financieel perspectief 2017-2020

Hieronder volgt een beknopt financieel overzicht van de ontwikkeling van het verwachte globale financieel perspectief 2017-2020. Allerlei ontwikkelingen na de Beleidsbegroting 2016-2019 noopten ons om het financieel perspectief bij te stellen. De items worden in deze paragraaf kort beschreven.

Voor een uitgebreide toelichting wordt verwezen naar bijlage 2 "Toelichting verwacht saldo bestaand beleid 2017-2020".

		- = nadeel; bedragen * € 1.000			
		2017:	2018:	2019:	2020:
	Stand na de decembercirculaire 2015 gemeentefonds:	320	515	1.072	1.072
A1	Ontwikkelingen gemeentefonds (voorafgaand aan meicirculaire 2016)	-1.335	-1.465	-1.238	-261
A2	Meicirculaire 2016 gemeentefonds	235	400	-385	-1.012
B	Niet gerealiseerde oude taakstellingen	-328	-378	-378	-378
C	Structurele effecten jaarrekening 2015	1.393	909	915	853
D	Overige autonome ontwikkelingen/risico's	388	24	-676	-758
E	Efficiency door nieuwbouw stadskantoor		134	536	536
F	Onvoorziene tegenvallers	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
G	Totaal verwacht saldo bestaand beleid 2017-2020:	673	139	-154	52

A. 1. Ontwikkelingen gemeentefonds inclusief loon- en prijsontwikkelingen (voorafgaand aan meicirculaire 2016)

Deze Kadernota was al grotendeels voorbereid, voordat de meicirculaire 2016 van het gemeentefonds werd uitgebracht door het ministerie van BZK op 31 mei jl.. Onder dit punt (A1) staan de al eerder in beeld gebrachte ontwikkelingen met betrekking tot de meerjarige gemeentefondsuitkeringen.

Ten eerste kijkt de gemeentefondsuitkering 2020 af van de gemeentefondsuitkering 2019. Er vindt een actualisatie van deze nieuwe jaarschijf plaats. Ten tweede is de prognose van het aantal bijstandsontvangers neerwaarts bijgesteld en valt de stelpost "Nivellering bijstandsontvangers" vrij. Daarnaast is het netto-effect van de bijstelling van het accres 2017, de loon- en prijsontwikkelingen 2017 en de verwachte areaaluitbreiding voor 2017 onder dit item verwoord. Tevens wordt aandacht geschonken aan het cluster fysiek, namelijk de mogelijke effecten als gevolg van het inmeten van adrescoördinaten en het groot onderhoud van het subcluster Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke Vernieuwing. Voor de transities blijven we uitgaan van budgettaire neutraliteit. De mutaties zijn uitgebreid toegelicht in "Bijlage 2 – Toelichting verwacht saldo bestaand beleid 2017-2020 – Onderdeel A1. Ontwikkelingen gemeentefonds (voorafgaand aan meicirculaire 2016)."

A. 2. Meicirculaire 2016 gemeentefonds

Voor de komende begrotingsjaren 2017 en 2018 valt de meicirculaire 2016 positief uit. Voor de jaren daarna zijn er oplopende tekorten. De mutaties zijn uitgebreid toegelicht in "Bijlage 2 – Toelichting verwacht saldo bestaand beleid 2017-2020 – Onderdeel A2. Meicirculaire 2016 gemeentefonds."

B. Niet gerealiseerde oude taakstellingen

Het niet kunnen effectueren van "oude" taakstellingen geldt voor:

- het toezicht op brandveiligheid zelf uitvoeren en niet meer inkopen bij de brandweer;
- de bibliotheek (gedeeltelijk kan de taakstelling niet worden gerealiseerd);
- het genereren van externe inkomsten door de afdeling Wegen, Groen en Water.

De bezuiniging op de subsidie van het Rabotheater blijft vooralsnog gehandhaafd. Er worden nog scenario's ontwikkeld waarna een herziene afweging zal kunnen plaatsvinden.

C. Structurele effecten jaarrekening 2015

Als gevolg van de concept jaarrekening 2015 zien we een structureel voordeel op de inmiddels onbelaste onkostenvergoeding voor raadsleden en de bijstandsverlening. Op basis van de ontwikkeling van het bijstandsbestand in 2015 zijn nieuwe inschattingen gemaakt voor het aantal bijstandsgerechtigden. Het meerjarige bijstandsvolume is neerwaarts bijgesteld. Ook BUIG-budget is geactualiseerd op basis van het Hengeloos aandeel in het geprognosticeerde macrobudget.

Nader onderzoek wordt verricht naar de structurele/incidentele effecten in het sociaal domein. Deze effecten zullen worden betrokken bij de invulling van de taakstelling in het sociaal domein.

D. Overige autonome ontwikkelingen/risico's

Er is extra financiële ruimte nodig voor onderwijs, de opvang, huisvesting en sociale integratie van statushouders in Hengelo. Met de toestroom van het groot aantal asielzoekers in Nederland heeft Hengelo ook de opdracht om een groot aantal statushouders te huisvesten. Hierbij komt een aantal sociale facetten in beeld dat extra aandacht nodig heeft om alles in goede banen te leiden. Op dit moment gaan we er vanuit dat de rijksbijdragen voldoende compensatie bieden.

Als gevolg van autonome ontwikkelingen stijgt het beroep op de bijzondere bijstand en minimabeleid, met name door extra lasten als gevolg van beschermingsbewind.

Op termijn is sprake van een tekort in de reserve onderwijshuisvesting. Hiervoor is structureel een extra toevoeging noodzakelijk. De wettelijke taak om te voorzien in onderwijshuisvesting is de laatste jaren niet verminderd, terwijl (de dotatie aan) de reserve onderwijshuisvesting de laatste jaren wel onder druk staat.

De afschrijving van kunstgrasvelden en niet geactiveerde velden in het verleden (vanuit projecten) leidt tot drie verschillende effecten die invloed hebben op de financiën:

- Aanpassing afschrijvingstermijnen van 12 naar 10 jaar voor de top laag en van 25 naar 30 jaar voor de onderlaag (onderlaag wordt logischerwijs tegelijk met een top laagvervanging aangepakt);
- Herfasering van investeringsbedragen;
- Waar nodig, afboeken van de boekwaarde van nog lopende investeringen.

Door middel van deze aanpassing binnen de begroting is de vervanging van alle door de gemeente reeds aangelegde kunstgrasvelden financieel geregeld.

Uit de meerjarige doorkijk van de verwachte omzet reisdocumenten en rijbewijzen blijkt dat in de komende jaren veranderingen plaats gaan vinden in de aantallen reisdocumenten en rijbewijzen.

De vergoeding van de leden van het stembureau (tijdens verkiezingen, referenda) moet worden gebruteerd. Het is fiscaal niet langer houdbaar om deze vergoeding netto te blijven verstrekken.

Het meerjarig onderhoudsplan gemeentelijk vastgoed wordt momenteel geactualiseerd. Deze actualisatie kan gevolgen hebben voor de jaarlijks voorziene kosten voor groot onderhoud. Vooralsnog gaan we er vanuit dat de omvang van de huidige voorzieningen voldoende dekking bieden.

Uit de inventarisatie van de uitgaven binnen onderwijshuisvesting is gebleken dat door de hoge WOZ-waarden van de gebouwen de te betalen onroerende zaakbelastingen fors meer is dan begroot. Hier staat tegenover dat de inkomsten ten behoeve van de "algemene dienst" ook fors positiever uitvallen.

Deloitte Accountants BV is de nieuwe accountant voor de (boek)jaren 2016 en 2017, met een optionele verlenging voor 2018 en 2019. Dit brengt meerkosten met zich mee.

Gelet op het toekomstige (verminderde) investeringsvolume hebben we de afgelopen jaren de post onderuitputting kapitaallasten achtereenvolgens ieder jaar met € 100.000 neerwaarts bijgesteld. Het geldt nu ook voor de nieuwe jaarschijf 2020.

Als gevolg van de nieuwbouw van het stadskantoor en de renovatie van het stadhuis ontstaat er een tijdelijk voordeel op de begroting. Niet alle kosten die in en om het stadhuis worden gemaakt vallen vrij. Naar verwachting zullen andere gebouwen in de stad tijdelijk in gebruik worden genomen als "bestuurscentrum".

Daarnaast houden we niet bij voorbaat meer rekening met de opbrengsten van facilitaire dienstverlening voor het GBT vanaf 2019 in de begroting.

Uit de jaarcijfers 2015 van de Bank Nederlandse Gemeenten blijkt dat de nettowinst aanmerkelijk hoger is uitgevallen dan in 2014. De verwachting is dat, ondanks diverse onzekerheden, het grootste deel van de winst een structureel karakter heeft.

De invoering van het Individueel Keuzebudget voor de medewerkers per 1 januari 2017 wordt nog nader uitgewerkt.

Het renteresultaat is sterk afhankelijk van de renteontwikkeling (nu zeer laag, maar blijft dat zo?) en de financieringsbehoefte, die is opgebouwd uit aflossingen, investeringen en ontwikkelingen op de grondcomplexen. Zowel de rente als de financieringsbehoefte is zeer onvoorspelbaar en soms aan heftige ontwikkelingen onderhevig. Verder speelt de gewijzigde wet- en regelgeving vanuit het rijk een belangrijke rol.

Op dit moment zijn er een aantal zaken waarvoor de gemeente Hengelo een behoorlijk risico loopt, met name in de sfeer van de grondexploitaties (Hart van Zuid, XL Businesspark, mogelijke financiële consequenties als gevolg van de ladder van duurzame verstedelijking). Mochten deze risico's werkelijkheid worden dan komt de hoogte van de algemene reserve grondexploitatie en de algemene reserve onder druk te staan.

De invoering van de Omgevingswet zal in 2019 in plaats van 2018 plaats gaan vinden. Hoe een en ander vorm gaat krijgen wordt nog nader uitgewerkt.

E. Efficiency door nieuwbouw stadskantoor

Nu de raad heeft ingestemd met de start van de nieuwbouw kan de eerder voorgestelde bezuinigingsopbrengst (O1.1.9 van de maatschappelijk takenverkenning 2016-2019) worden gerealiseerd vanaf 1 oktober 2018.

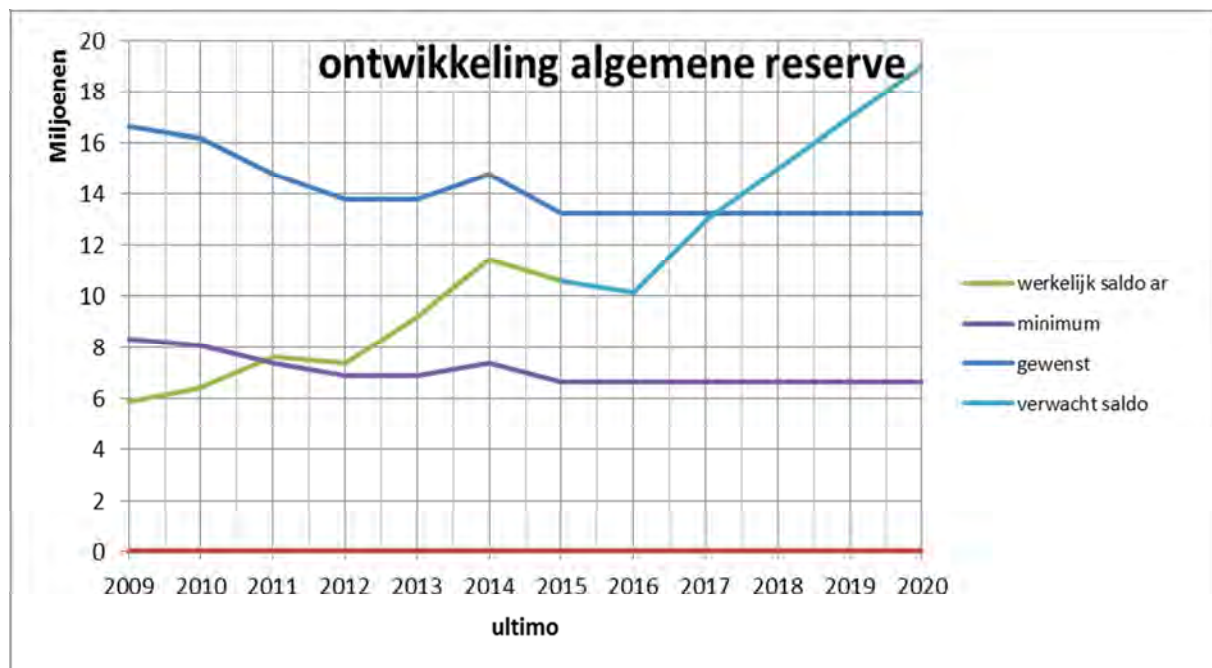
F. Onvoorziene tegenvallers

Op dit moment blijven we nog steeds uitgaan van een dynamisch financieel perspectief. Er kunnen zich de komende periode onvoorziene omstandigheden voordoen, die op dit moment nog niet zijn in te schatten.

2.3 Ontwikkeling weerstandsvermogen

De ontwikkeling van het weerstandsvermogen is mede afhankelijk van de besluitvorming rondom de overdracht van Warmtenet. Indien het separate voorstel van de overdracht van Warmtenet wordt overgenomen door uw raad wordt het risicoprofiel van de gemeente fors verlaagd, waardoor de gemeente met een lagere algemene reserve kan volstaan. Het financiële risicoprofiel van de gemeente neemt met 25% fors af. Dit betekent dat de omvang van de algemene reserve zal blijven voldoen aan de door de gemeenteraad vastgelegde eisen.

Conform de vastgelegde beleidsregels is het gewenste niveau van de algemene reserve 50% van het risicoprofiel. Om dit gewenste niveau te bereiken voegen we op dit moment meerjarig € 2 miljoen toe aan de algemene reserve en ook nog € 1 miljoen aan de algemene reserve grondexploitatie. Op basis van de huidige inzichten (juni 2016) komt de algemene reserve in 2018 op het gewenste niveau (na overdracht van Warmtenet). Zie de onderstaande grafiek:

Indien de risico's, bijvoorbeeld in de grondexploitaties, werkelijkheid worden dan zal in eerste instantie de algemene reserve grondexploitatie worden aangesproken en, indien nodig, de algemene reserve. Tevens wordt dan ook het (totale) risicoprofiel naar beneden bijgesteld. Op basis van de vastgelegde beleidsregels is er dan minder algemene reserve benodigd om het gewenste niveau te bereiken, namelijk 50% van het risicoprofiel. Wel willen we vasthouden aan de eerder vastgestelde beleidsregels door uw raad. Op basis van de huidige inschatting van de risico's achten wij het niet verstandig om de meerjarige toevoeging van € 2 miljoen aan de algemene reserve los te laten of te verlagen.

Daarnaast worden er andere mogelijkheden bekeken. Een daarvan is op dit moment de verkoop van aandelen van Enexis. Recentelijk is door Enexis gevraagd of wij interesse hebben om onze aandelen te verkopen. Inmiddels is uw raad in een technisch beraad nader geïnformeerd over dit onderwerp. Wanneer er nieuwe ontwikkelingen zijn komen wij daar separaat bij uw raad op terug.

Hoofdstuk 3 - Nieuw beleid 2017-2020

3.1 Overzicht opties nieuw beleid

Door middel van deze Kadernota willen wij de integrale afweging 2017-2020 faciliteren. Met de integrale afweging wordt bedoeld, dat keuzes (kunnen) worden gemaakt vanuit het zicht op het geheel. De mogelijkheden die voorliggen kunnen met elkaar worden vergeleken en onderling worden gewogen. Voor de gemeenteraad is de Kadernota immers hét instrument voor het maken van een integrale afweging. Op deze manier kan de raad zijn kaderstellende rol goed invullen.

Op basis van de actualisering van het bestaand beleid is er geringe ruimte voor nieuw beleid. Om nieuwe wensen en ontwikkelingen tegen bestaande taken en activiteiten af te kunnen wegen schetsen we hieronder in de tabel een aantal concrete wensen voor nieuw beleid.

Nieuw beleid Kadernota 2017-2020						

De voorstellen voor nieuw beleid vanuit ons college aan uw raad zijn in bovenstaand overzicht op 'JA' gezet. De regel Totaal 'JA' COLLEGE is verwerkt in het Hoofdstuk 1 – Totaal financieel perspectief 2017-2020.

We gaan nu eerst in op onze afweging hoe we tot bovenstaande keuzes zijn gekomen. Onze focus blijft de komende jaren gericht op de transities, de binnenstad en het meerjarig op orde houden van onze begroting. Deze thema's zijn van essentieel belang voor het waarborgen van de aangename en sociale stad.

Bij de transities zal worden ingezet op het bewerkstelligen van de transformatie in het sociaal domein. Zo zetten we in op algemene collectieve voorzieningen om op grotere schaal individueel maatwerk en dure zorgtrajecten te voorkomen. Om dit meer gestalte te geven zien we hierbij ook een essentiële rol voor Wijkkracht weggelegd als algemene voorziening aan de voorkant. Voor het uitvoeren van pilots om de transformatie "aan te jagen" hebben we nog de beschikking over de middelen uit het innovatiefonds.

Voor de binnenstad zijn in de Kadernota 2015-2018 en de Kadernota maatschappelijke takenverkenning 2016-2019 al diverse kredieten c.q. budgetten voor de komende periode beschikbaar gesteld, zoals het investeringsfonds van € 1 miljoen, de puienregeling, het vereveningsfonds en compactere binnenstad van € 400.000, het actieplan voor de fiets, het afschaffen van betaald parkeren op zondag.

Daarnaast stellen we voor om een aantal investeringen met betrekking tot de aankleding e.d. in de openbare ruimte te treffen. Dit betreffen de aanleg van een nieuwe vlonder in het Prins Bernard plantsoen, de aanpassing van de bomenstructuur in de Troelstrastaat, de wandelpaden rondom de vijvers van het Genseler en het beheer en onderhoud van de bloembakken in het centrum.

Op het gebied van de sport willen we de komende periode een aantal kunstgrasvelden vervangen. Tevens worden enkele nieuwe kunstgrasvelden aangelegd. Dit betekent wel dat hier een huurverhoging tegenover staat. Daarnaast hebben we vorig jaar in de maatschappelijke takenverkenning middelen vrijgespeeld om forse investeringen te doen in het toekomstigbestendig maken van het Twentebad.

Wij stellen voor het Koninklijk Symfonieorkest St. Cecilia per 2017 toe te laten tot de subsidie-regeling Basissubsidie Amateurkunst.

Tevens hebben wij als sector "overheid" de plicht om een aantal garantiebannen te creëren.

Het laatste voorstel is om de post "Kleine Opties Incidenteel Nieuw Beleid" in te stellen in de jaren 2017 en 2018 voor de dekking van incidentele kosten onder de € 5.000 per voorstel.

De bovengenoemde voorstellen nieuw beleid 2017-2020 komen boven op de beleidsinvesteringen die vorig jaar beschikbaar zijn gesteld in de maatschappelijke takenverkenning 2016-2019. Ook bij de afweging voor nieuw beleid was het uitgangspunt om uw raad een sluitende meerjarenbegroting aan te bieden, als basis voor een solide financieel beleid.

3.2 Samenvatting opties nieuw beleid per programma

Hieronder volgt per optie nieuw beleid een korte samenvatting. Alle opties zijn uitgewerkt in formats. Deze formats zijn gebundeld in bijlage 3 "Formats opties nieuw beleid 2017-2020".

Programma 1 – Economie, werk en inkomen

N.1A Revitalisering bedrijventerreinen (2017: € 200.000; 2018: € 200.000; 2019: € 150.000; 2020: € 100.000)

In de afgelopen jaren zijn veel bedrijventerreinen gerevitaliseerd: Timmersveld, Twentekanaal, deelgebieden rondom Post NL/Opaalstraat, Binnenhavenstraat en Parelstraat. De aanpassing van de Haaksbergerstraat aansluitend op de herontwikkeling van de Thaleslocatie en de revitalisering van het onderdeel Vosboerweg/Wegtersweg van Westermaat worden op dit moment voorbereid.

Enkele deelgebieden van Twentekanaal en Westermaat blijven nog achter, bijvoorbeeld de gebieden Westermaat rondom Vosboerweg/Hassinkweg en de Wegtersweg, Twentekanaal Zuid tussen Fabelenweg en Haaksbergerstraat en tussen Diamanstraat/Thales. De herontwikkeling van het laatste gebied is mogelijk goed te combineren met de ontwikkeling van de HTSP-campus. Op de langere termijn staat er nog een herontwikkelingsopgave voor Twentekanaal-Noord, deelgebied HKS (Oude Boekeloseweg).

Revitalisering is alleen mogelijk als er vanuit onderhoud en beheer van de openbare ruimte, bijvoorbeeld de rioleringsopgave, een aanleiding is in combinatie met subsidies. Andere eigen (co-financierings)middelen zijn niet beschikbaar. Dit heeft het risico dat (in het geval er vanuit riolering geen investering is) er geen co-financiering is om daarmee subsidies aan te vragen.

Het is van maatschappelijk belang leegstand en verloedering van bedrijventerreinen te voorkomen. Dat betekent dat nog beschikbare locaties toekomstbestendig moeten zijn. Dit is ook interessant voor vestiging van nieuwe bedrijven.

N.1B Minimabeleid (€ 50.000)

De concept nota Armoedebelief is voorbereid om vooral mensen uit de doelgroep te ondersteunen om deel te kunnen nemen aan de samenleving. Via acties zal het gebruik van de regelingen worden gestimuleerd. Indien de raad kiest voor het 'model Hoorn' zal het gebruik van alle regelingen toenemen (€ 50.000).

N.1C Werk en participatie (2017: € 205.500; vanaf 2018 structureel: € 155.500)

Het afgelopen jaar heeft het werkplein in de Gieterij zich doorontwikkeld. Dit heeft ertoe geleid dat meer dan ooit wordt samengewerkt. Ook is opnieuw een jaarplan opgesteld. Als we de targets die daarin staan dit jaar en de komende jaren willen halen is een intensivering van de werkgeversbenadering noodzakelijk. De personele inzet wordt geschat op 1,2 fte (€ 85.000).

Voor de werkzoekendenbenadering is het belangrijk dat we snel en adequaat kunnen handelen als een werkgever een functie aanbiedt of een project. Daarvoor moeten wij onze bestanden nog beter kennen en snel kunnen ontsluiten en is het belangrijk dat we iemand hebben die deze projecten aanneemt, begeleidt en evalueert. Onderkend wordt meer dan ooit dat een excellent inzicht in de het klantenbestand alsmede inzicht in de vraag "wat beweegt de klant" essentieel is voor een goede dienstverlening en matching. De personele inzet wordt op 1,0 fte geschat (€ 70.500).

In de Participatiewet is het mogelijk gebruik te maken van een experimenteerregeling. Vooruitlopend op de uitkomsten willen wij parttime werken van mensen met een uitkering bevorderen. Wij willen de uitkering dan zien als aanvulling op de verdiensten en niet korten. Doel van de regelingen is onze werkwijze af te stemmen op de flexibilisering van de arbeidsmarkt en klanten te stimuleren ook parttime en tijdelijk werk te accepteren, aangezien dit hun kansen op de arbeidsmarkt vergroot. Voor de opzet en uitvoering van dergelijke instrumenten is enige uitvoeringscapaciteit nodig. Via mindere uitgaven uit het BUIG-budget (inkomensdeel) verdienen we de investering ook terug als de experimenten slagen. Na afloop van het experiment komen we met voorstellen over voortzetting. Geschatte kosten voor 2017 € 50.000.

N.1D Budget bijzondere trajecten (€ 200.000)

In het kader van de maatschappelijke takenverkenning 2016-2019 is het budget van € 200.000 voor bijzondere trajecten (O1.3.2) geschrapt. Het budget werd besteed aan trajecten waarvoor de SWB geen aanbod kan doen. We merken nu in de praktijk dat deze bezuiniging tot problemen leidt in die zin dat mensen niet altijd de juiste begeleiding/trajecten krijgen. Inmiddels zijn ook afspraken gemaakt om voor de meest schrijnende gevallen een traject via doorgeleiding van de SWB vorm te kunnen geven. Dit om mensen snel en adequaat het juiste traject aan te kunnen bieden gericht op participatie en/of werk. Het gaat om mensen waarvoor op grond van bijvoorbeeld leeftijd, handicap en persoonlijkheid een stuk extra aandacht, begeleiding en knowhow nodig is. Wij stellen voor om het bedrag in drie jaren weer terug te brengen naar het bedrag van 2015; € 200.000. Daarvoor kunnen circa 50 trajecten worden uitgevoerd. In 2017 dus ongeveer 25 en in 2018 bijna 40.

Programma 2 – Onderwijs en Jeugd

Geen voorstellen.

Programma 3 – Welzijn en Zorg

N.3A Versterking en doorontwikkeling Wijkkracht (2017 en 2018: budgettair neutraal)

Het is de bedoeling dat onze inwoners langer zelfstandig thuis wonen, met ondersteuning van hun familie en burens. En met minder (zware, professionele) zorg. Om dit mogelijk te maken, zijn algemene voorzieningen zoals zorg- en welzijnsdiensten dichtbij huis nodig. Tenslotte is het de bedoeling dat (hulp) vragen van inwoners zo snel mogelijk, zo licht mogelijk en zo dicht mogelijk bij huis worden beantwoord en opgelost. Het achterliggende doel is om inzet van maatwerkvoorzieningen te voorkomen dan wel uit te stellen (of juist zo snel mogelijk een maatwerkvoorziening in te zetten om erger te voorkomen).

Met het vaststellen van de beleidsnota Met respect... heeft de gemeenteraad besloten om in te zetten op veelzijdige en kwalitatief goede algemene voorziening die zo veel mogelijk (hulp)vragen van inwoners moeten beantwoorden (met nadruk op de preventieve taak van deze voorzieningen) en om daarvoor een deel van de middelen voor maatwerkvoorzieningen om te buigen naar algemene voorzieningen. Als gevolg van verdere rijksbezuinigingen op de Wet maatschappelijke ondersteuning is het noodzakelijk intensief in te zetten op de verschuiving van maatwerkvoorzieningen naar algemene voorzieningen. Dit betekent onder andere een verdere versterking en doorontwikkeling van de rol en positie van Wijkkracht in 2017 en 2018.

Wijkkracht wordt extra ingezet voor:

- a) dag- en vrijetijdsbesteding in de wijken
- b) doorontwikkeling MBO sociaal werk
- c) koppeling werk en inkomen
- d) koppeling Jeugd
- e) koppeling geestelijke gezondheidszorg (GGZ)

De gemeenteraad heeft besloten dat het invoeren van de transities en doorvoeren van veranderingen in de zorg (transformatie) budgettair neutraal moet plaatsvinden. De verwachting is dat dit op termijn ook moet kunnen doordat we middelen die we nu inzetten voor maatwerkvoorzieningen naar voren kunnen schuiven en kunnen inzetten voor algemene voorzieningen. Maar op dit moment zijn die middelen nog niet vrij gespeeld en hebben we een budget nodig om de voorstellen a t/m e in gang te kunnen zetten. Wij zullen dit voor 2017 en 2018 te bekostigen uit het innovatiefonds. Daarna zal bekostiging plaats vinden vanuit middelen die we nu inzetten voor maatwerkvoorzieningen.

De te verwachten kosten voor de versterking en doorontwikkeling van Wijkkracht wordt geschat op ongeveer € 100.000 per wijkteam. Voor monitoring en eventuele coördinatie wordt in beide gevallen een bedrag geraamd van € 50.000 (gebaseerd op eerdere inzet bij Grip en het huisartsenproject). In totaliteit komt dit neer op een jaarlijks bedrag van € 400.000 in 2017 en 2018.

N.3B MFA Berflo Es beheer-gastheerschap (€ 101.000)

Ten behoeve van de exploitatie en de programmering van de MFA 't Berflo worden middelen vrijgemaakt voor een programma-coördinator/beheerder. Medio 2014 is de nieuwe, gemeentelijke, multifunctionele accommodatie 't Berflo geopend. Het gebouw is in gebruik genomen door zorg-, welzijns- en onderwijsorganisaties. In het oorspronkelijke concept was opgenomen dat het beheer specifieke kwaliteiten en kennis diende te hebben. De middelen voor dit beheer zijn helaas toen niet gehonoreerd. De invulling van het beheer is vervolgens op reguliere wijze, met voornamelijk personeel uit de doelgroepen van de SWB ingevuld.

Gestreefd wordt naar een grotere effectiviteit in het gebruik van ruimtes van het gebouw en een toename van de programmering van de vaste gebruikers/huurders enerzijds en anderzijds nieuwe programmering in het kader van de transformatie. Het complex speelt een belangrijke rol als voorliggende voorziening in het kader van de transitie. In het gebouw zijn organisaties gehuisvest vanuit verschillende disciplines. Het gehele complex vervult een belangrijke rol in de realisatie van meerdere taken in het kader van de transitie als voorliggende voorziening: jeugdzorg; participatie; ontmoeting; activering; onderwijs/educatie; dagbesteding; jongerenwerk etc.. Een gezamenlijke programmering en afstemming van de activiteiten op elkaar levert de meerwaarde van een gezamenlijke huisvesting in de MFA op. Om de meerwaarde gerealiseerd te krijgen dient hiervoor vakkundige inzet op beheer, exploitatie en programmering ingekocht te worden.

Programma 4 – Sport en Cultuur

N.4A Nieuwe aanleg kunstgrasvelden (budgettair neutraal)

Parallel aan (het opstellen van) de nieuwe Sportnota wordt het voorstel voor de aanleg van nieuwe kunstgrasvelden betrokken in de integrale afweging in deze Kadernota. Het gaat hierbij om de nieuwe kunstgrasvelden voor:

- voetbalvereniging Achilles '12 (investering € 350.000 in 2017);
- HKC korfbal (investering € 73.000 in 2016);
- TVO Beckum (investering € 350.000 in 2019);
- voetbalvereniging BWO (investering € 350.000 in 2019).

Op basis van het capaciteit- en behoeftenonderzoek van de firma Grontmij in 2015 komen voetbalvereniging Achilles en BWO een veld te kort. De kunstgrasvelden kunnen veel intensiever betreden worden dan natuurgrasvelden. Ze hoeven hierdoor geen ledenstop in te voeren.

Daarnaast is er een toezegging uit het verleden geweest aan Voetbalvereniging TVO Beckum. Ze hebben de kunstgrasvelden van 2007/2008 gemist. TVO gaat mee in de landelijke ontwikkelingen van hun sport waar - om op een goed niveau mee te blijven doen - tegenwoordig als faciliteit een kunstgrasveld bij hoort.

De aanleg en vervanging van kunstgrasvelden wordt mogelijk gemaakt door een huurverhoging. Dit wordt de komende periode nog nader uitgewerkt.

N.4B Amateurkunst - Koninklijk Symphonieorkest St. Cecilia (€ 3.650)

Koninklijk Symphonieorkest St. Cecilia is een vereniging, die per 2017 toegelaten wil worden tot de subsidieregeling Basissubsidie Amateurkunst. Deze regelt de jaarlijkse subsidiëring van culturele amateurverenigingen in Hengelo. Een van de voorwaarden in deze regeling is, dat toetreding slechts mogelijk is als er nieuw geld beschikbaar komt. Het huidige budget wordt niet herschikt. Inhoudelijk past de toetreding van KSO St. Cecilia binnen de gestelde extra voorwaarden. Volgens de regeling zou de vereniging in aanmerking kunnen komen voor maximaal € 3.650.

Programma 5 – Ruimtelijke ontwikkeling en Mobiliteit

Geen voorstellen.

Programma 6 – Beheer openbare ruimte en Duurzaamheid

N.6A Aankleding e.d. openbare ruimte (structurele lasten in 2020 € 25.000)

In 2017 zal een nieuwe vlonder (investering in 2017 van € 50.000) in het Prins Bernhardplantsoen worden aangelegd. De bestaande vlonder is aangelegd in 2004 en is inmiddels in erg slechte staat. De vervanging van de vlonder is op korte termijn noodzakelijk. De bestaande vlonder is niet geactiveerd, maar toentertijd betaald uit verschillende budgetten en subsidies. Dit jaar wordt de huidige vlonder nog gerepareerd, zodat hij het nog een seizoen te gebruiken is.

De wandelpaden om de vijvers van het Genseler zijn in 2017 aan vervanging toe. Het gebied is dermate nat dat de materialen die gebruikt zijn bij de aanleg niet meer voldoen aan de eisen van een wandelpad. Het is een gebied aan de rand van Hengelo waar veel mensen recreëren en genieten van de natuur. Maar door de slechte staat verliezen de paden hun recreatieve functie. Het voorstel is om een bedrag € 47.700 te investeren, met een nieuw en beter materiaal, wat goed tegen de daar geldende omstandigheden bestand is.

Er is geconstateerd dat de bomen in de Troelstrastraat het niet goed doen. Een deel is al niet meer te redden. In 2015 is hier door een extern bureau onderzoek naar gedaan. Er is een traject opgestart om samen met bewoners te kijken naar een aanpassing van bomenstructuur en waar nodig van de openbare ruimte ter plekke. Intern is er een projectgroep opgestart om aan de ene kant onderzoek te doen naar oorzaken en aan de andere kant om een aangepast ontwerp voor de bomenstructuur te maken. Deze groep is net gestart en zal later dit jaar met een kredietaanvraag komen. Zeker is dat hiervoor een behoorlijk bedrag nodig is. Daarom wordt voorgesteld om investeringsbedrag van € 200.000 voor 2017 te reserveren voor de aanpassing van de bomenstructuur in de Troelstrastraat.

Daarnaast worden middelen ingezet voor het beheer en onderhoud van de bloembakken in het centrum.

Programma 7 – Bestuur, Veiligheid en Openbare Orde

N.7A Uitbreiding capaciteit openbare orde en veiligheid (€ 79.000)

Ten behoeve van de Kadernota maatschappelijke takenverkenning 2016-2019 is voor het product Openbare orde en veiligheid nieuw beleid ingediend voor extra capaciteit voor juridische ondersteuning. Dat voorstel is destijds niet gehonoreerd. Er is binnen de organisatie geen ruimte gevonden voor extra personele inzet.

Er is begin 2016 een grotere achterstand in dossiers. Voorbeelden hiervan zijn:

- het nieuwe veiligheidsbeleid 2016-2020 (toezegging aan de raad);
- de aanpak van radicalisering;
- de borging van de aanpak van georganiseerde criminaliteit.

Er zijn bij Openbare orde en Veiligheid nieuwe taken bijgekomen die groot tijdsbeslag vragen. Dit zijn de aanpak van vluchtelingenopvang en de veiligheidsadvisering bij grootschalige evenementen. Deze nieuwe taken zorgen er voor dat de dossiers waar al achterstand is, deze nog groter wordt. Er is bij Openbare orde en Veiligheid een relatief grote dossierdruk, relatief weinig capaciteit, en een oplopende werkachterstand. De benchmark veiligheid G32 geeft een duidelijk signaal.

Er staat de nodige druk op het personeel. In de praktijk is waarneembaar dat we onder grote tijdsdruk voortdurend moeten werken. Wij adviseren om tot uitbreiding van 1 fte (€ 79.000) over te gaan.

Het maatschappelijke effect van een adequate aanpak van bovengenoemde terreinen zal bijdragen aan een veiliger woon- en leefklimaat. In regionaal verband wordt samengewerkt met andere gemeenten. Onder andere op gebied van heling, mensenhandel en hennepcultuur. Daar vloeit werk uit voort dat door de afzonderlijke gemeenten moet worden opgepakt. Door bijvoorbeeld op te treden tegen drugs gerelateerde activiteiten wordt de veiligheid vergroot. Handel in drugs leidt in veel gevallen tot overlast voor de omgeving. Waarbij hennepcultuur ook nog tot brandgevaarlijke situaties kan leiden.

N.7B Garantiebanen (budgettair neutraal)

De overheid heeft met sociale partners afgesproken dat er extra banen komen voor mensen met een beperking. Een en ander is vastgelegd in de wet Banenafpraak en de Participatiewet. In 2026 moeten er landelijk voor de sector 'overheid' 25.000 banen zijn gerealiseerd. Er is bepaald hoeveel banen er jaarlijks bij moeten komen om in 2026 die 25.000 banen te hebben gerealiseerd. De gemeente Hengelo moet een aantal garantiebanen gaan creëren. Hoeveel dat er moeten zijn tot met het jaar 2026 is onduidelijk. Vooralsnog gaan we uit van 5 tot 7 banen van minimaal 25,5 uur. Deze garantiebanen kunnen gecreëerd worden binnen de bestaande formatie, zodat een en ander budgettair neutraal voor de begroting verloopt.

Programma 8 – Financiën

N.8A Kleine opties incidenteel nieuw beleid (€ 25.000)

In de meerjarenbegroting 2015-2018 is de post "Kleine Opties Nieuw Beleid" geschrapt. In de praktijk blijkt dat dit niet een goede keuze is geweest. We stellen u voor alsnog de stelpost weer in te stellen voor incidenteel nieuw beleid voor de jaren 2017 en 2018. De voorwaarden voor inzet worden hieronder beschreven.

"Het college mag voor de dekking van voorstellen met een incidenteel karakter beschikken over de post "Kleine Opties Incidenteel Nieuw Beleid". Deze post is slechts bestemd voor dekking van incidentele kosten, en wel onder de volgende voorwaarden:

- * er zijn geen reguliere dekkingsmiddelen aanwezig binnen het programma;
- * er kan geen beroep worden gedaan op reserves en/of voorzieningen;
- * het gaat om lasten, die het bedrag van € 5.000 niet overstijgen en die geen onderdeel uitmaken van de dekking van een grotere post. Indien de lasten hoger zijn dan € 5.000 zal het voorstel moeten worden afgewogen met andere voorstellen voor nieuw beleid bij de eerstvolgende meerjarenbegroting.

Via de Beleidsrapportages en het Jaarverslag zal de gemeenteraad door het college worden geïnformeerd."

3.3 Nieuw beleid regionale samenwerking

Bij de voorbereiding van de programmabegroting 2017 van de regio Twente zien we dat enkele voorstellen of wensen tot nieuw beleid vanuit de portefeuillehouders van de regio zijn aangedragen. Hierbij gaat het om Milieu, duurzaamheid en afval (€ 0,24 per inwoner), de Vrijtijdseconomie (€ 1 per inwoner), Regionale aanpak acquisitie (€ 0,50 per inwoner), Twenteraad (€ 80.000 euro per jaar + p.m.) en eventueel vervolg van de Agenda van Twente vanaf 2018.

Wij zijn van mening dat de regio Twente alleen gecompenseerd kan worden voor prijs- en loonontwikkelingen en dat nieuw beleid niet kan leiden tot uitzetting van de regiobegroting. Dat betekent dat nieuw beleid gehonoreerd kan worden mits geschrapt wordt in bestaand beleid.

Daarnaast houden we op dit moment nog geen rekening met een bijdrage aan de Agenda van Twente vanaf 2018. De huidige agenda van Twente loopt in 2017 af. Op het moment dat er een nieuwe agenda noodzakelijk wordt geacht moeten we dit zorgvuldig integraal kunnen afwegen tegen onze eigen taken.

Hoofdstuk 4 - Woonlastenontwikkeling

Vorig jaar zijn bij het opstellen van de Kadernota Maatschappelijke takenverkenning 2016-2019 en uiteindelijk in de vastgestelde Beleidsbegroting 2016-2019 diverse maatregelen getroffen in de sfeer van de gemeentelijke woonlasten voor de OZB, afvalstoffenheffing en rioolheffing.

In de voorliggende Kadernota gaan we vooralsnog alleen uit van een inflatiecorrectie van 1,2% voor de OZB met ingang van 2017 en de tariefstijging van 3,5% voor de rioolheffing in 2020 op basis van het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP).

Per saldo neemt de lokale belastingdruk voor een eigenaar en een huurder van een woning toe met respectievelijk 1,7% en bijna 1,6% in 2017 ten opzichte van 2016. Voor de periode 2016-2020 stijgt de lokale woonlastendruk voor een eigenaar van een woning met 3,0%. Voor deze periode is de stijging voor een huurder van een woning 1,9%.

Op dit moment worden de meerjarige effecten van 'Afvalloos Hengelo' en het omgekeerd inzamelen voor de afvalstoffenheffing nog nader onderzocht. Indien nodig komen we hier bij de begroting op terug.

In bijlage 4 is de totale woonlastenontwikkeling 2017-2020 gepresenteerd.

Hoofdstuk 5 – Conclusie/advies

Conclusie

Resumerend ziet het verwacht begrotingssaldo er voor de komende jaren als volgt uit:

	- = nadeel; bedragen * € 1.000			
	2017:	2018:	2019:	2020:
Totaal verwacht saldo bestaand beleid 2017-2020 (specificatie in bijlage 2)	673	139	-154	52
Collegevoorstel nieuw beleid (specificatie in paragraaf 3.1)	-69	-90	-30	-29
Belastingmaatregelen	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Totaal verwacht begrotingssaldo	604	49	-183	23

Op basis van bovenstaand overzicht is er sprake van een structureel sluitende begroting, met uitzondering van het jaar 2019. Bij het opstellen van de Beleidsbegroting 2017-2020 zullen we bezien hoe we het tekort in dit jaar gaan afdekken.

Deze Kadernota geeft ons het vertrouwen, dat we ondanks de grote uitdagingen in de komende jaren, toch een financieel gezonde uitgangspositie houden. Enerzijds door een structureel sluitende begroting, anderzijds laat de ontwikkeling van het weerstandsvermogen zien dat de algemene reserve in 2018 op het gewenste niveau is. Dit alles zonder nieuwe verhogingen van de lokale belastingdruk voor de burger. Voor het eerst sinds lange tijd leggen we de raad een Kadernota voor, zonder daarin nieuwe bezuinigingen aan te kondigen. Dat geeft rust en vertrouwen.

Advies

Wij stellen uw raad voor in te stemmen met:

- het financieel perspectief 2017-2020 (inclusief de begrotingsuitgangspunten);
- de (voorgestelde) nieuwe beleidswensen;
- de (voorgestelde) lokale lastenontwikkeling.

Bijlagen

Bijlage 1 – Begrotingsuitgangspunten

In de Kadernota presenteren we ieder jaar de begrotingsuitgangspunten. Het gaat hierbij om de grondslagen voor de ramingen bestaand beleid, zoals de loon- en prijscompensatie, de inflatiecorrectie voor subsidies, huren, belastingen, heffingen en tarieven, de (omslag)rente en autonome ontwikkelingen.

In het kader van de herziening van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) vinden wijzigingen plaats, die met ingang van 2017 voor de Beleidsbegroting van toepassing zijn. Hieronder wordt eerst ingegaan op de gewijzigde wet- en regelgeving. Voor de toelichting op de onderstaande onderdelen is geput uit de Nota van toelichting op het Besluit.

Bijlage 1A – Herziening BBV

Wijzigingsbesluit BBV

In eerdere raadsbrieven bent u geïnformeerd over het in voorbereiding zijnde wijzigingsbesluit Besluit begroting en verantwoording. Het voorlopige wijzigingsbesluit was gebaseerd op de voorstellen van de door de VNG ingestelde adviescommissie onder voorzitterschap van wethouder Depla. Inmiddels is het wijzigingsbesluit definitief geworden.

De wijzigingen richten zich op:

1. Een uniforme indeling in taakvelden;
2. Een uniforme basisset van beleidsindicatoren;
3. Een uniforme basisset van financiële kengetallen;
4. Verbeterde informatie over verbonden partijen;
5. Vernieuwing van de accountantscontrole;
6. Inzicht in de overheadkosten;
7. Enkele aanpassingen van het stelsel van baten en lasten.

Daarnaast zijn in dit besluit wijzigingen opgenomen in verband met de inwerkingtreding van de Wet modernisering Vennootschapsbelastingplicht overheidsondernemingen (Vpb-plicht) en de gevolgen daarvan voor de verantwoording van de grondexploitatie.

De belangrijkste gevolgen voor de begroting en jaarstukken in het kort:

1) Een uniforme indeling in taakvelden

De uniforme indeling in taakvelden in de begroting en jaarstukken in het kader van de zogenaamde uitvoeringsinformatie is uitgewerkt in een ministeriële regeling. Er is een lijst van de taakvelden gepubliceerd. De verplichte verdeling van baten en lasten over de taakvelden op het niveau van de economische categorieën in het kader van de informatie voor derden kan in een bijlage bij de begroting worden opgenomen.

2) Een uniforme basisset van beleidsindicatoren

Het proces van besluitvorming over de begroting is een cruciaal moment om ook richting te geven aan het beleid. Het is daarbij van belang om goede afwegingen te kunnen maken over wat de te verwachten effecten op het beleid zijn. De gemeenteraad moet op dit beslissende moment in de beleidscyclus zich een oordeel kunnen vormen over de behaalde beleidsresultaten uit het verleden en een inschatting kunnen maken van de (met het voorgestelde beleid) te behalen resultaten in de toekomst. Om te bewerkstelligen dat de resultaten van de beleidsmatige inspanning van de gemeente meer inzichtelijk worden en een grotere rol in de begrotings- en verantwoordingscyclus te kunnen laten spelen, wordt voorgeschreven dat het programmaplan per programma, naast de doelstelling en de beoogde maatschappelijke effecten, ook beleidsindicatoren bevat die voor de beleidsdoelstelling relevant zijn. Daarnaast is het in het kader van de wens om tot meer vergelijkbare resultaten te komen van belang dat gemeenten een basisset van beleidsindicatoren hanteren bij de begroting en de jaarstukken die uniform is. De voor de basisset ontwikkelde indicatoren voor gemeenten zijn door een werkgroep onder leiding van de VNG en KING ontwikkeld en samengesteld. De beleidsindicatoren die ten minste worden gehanteerd zijn inmiddels bij ministeriële regeling vastgesteld. Het staat de gemeenten verder vrij om naast de voorgeschreven indicatoren uit de basisset eigen indicatoren, toegesneden op de eigen situatie, toe te voegen. In de basisset ligt de nadruk op outcome-indicatoren waardoor de indicatoren door de gemeenteraad kunnen worden gebruikt voor sturing op maatschappelijke effecten.

3) Een uniforme basisset van financiële kengetallen

De wijzigingen in verband met de opname van een uniforme set financiële kengetallen zijn reeds tot stand gebracht in een wijzigingsbesluit in 2015 en al opgenomen in de paragraaf "Weerstandsvermogen en risicobeheersing" van de Beleidsbegroting 2016-2019.

4) Verbeterde informatie over verbonden partijen

Gemeenten blijven verantwoordelijk voor de taken die zij door verbonden partijen laten uitvoeren. Het is daarom van belang dat de gemeenteraad in het proces van begroting en verantwoording de benodigde informatie krijgen om de bijdrage van verbonden partijen aan de realisatie van de programma's en daarmee gepaard gaande risico's te kunnen beoordelen en te laten meewegen in het proces van horizontale sturing en verantwoording. In toenemende mate wordt een beroep op andere organisaties gedaan via uitbesteding, via inkoop of subsidiëring of via uitvoering door verbonden partijen. De diversiteit van de verbonden partijen neemt bovendien toe, evenals het financiële en beleidsmatige gewicht ervan; bij de gemeenten wordt dit versterkt door de decentralisaties in het sociale domein.

Voor een adequate verantwoording hoe verbonden partijen bijdragen aan de realisatie van de doelstelling van de programma's is het niet alleen noodzakelijk inzicht te hebben in hun beleidsmatige prestaties van verbonden partijen maar ook in hun financiële positie. Vaak is wel bekend hoeveel wordt bijgedragen aan het budget dat verbonden partijen ter beschikking staat, maar ontbreekt het zicht op de financiële stabiliteit van de verbonden partijen en de mate waarin ze bijdragen aan de output of de beoogde maatschappelijke doelen.

5) Vernieuwing van de accountantscontrole

De voorstellen met betrekking tot de vernieuwing van de accountantscontrole verkeren nog in een fase van nadere uitwerking en zullen op een later moment neerslaan in de voorstellen tot wijziging van de wet- en/of regelgeving.

6) Inzicht in de overheadkosten

Om de gemeenteraad op eenvoudige wijze meer inzicht te geven in de totale kosten van de overhead voor de gehele organisatie en ook meer zeggenschap over die kosten te geven, wordt voorgeschreven dat in het programmaplan een apart overzicht moet worden opgenomen van de kosten van de overhead. In de programma's hoeven dan alleen de kosten te worden opgenomen die betrekking hebben op het primaire proces. Doordat het overzicht in het programmaplan wordt opgenomen is het niet langer nodig om op een complexe wijze de overheadkosten aan programma's toe te rekenen. Dit vergt minder administratieve lasten en leidt tot een eenduidiger budgetbeheer in de organisatie. Er komt meer inzicht in de omvang van de kosten van het primair proces in het algemeen en de overhead in het bijzonder, wat kan leiden tot een betere beheersing van deze kosten. De verantwoording aan de gemeenteraad over deze kosten wordt transparanter, waardoor de mogelijkheden tot sturing van de overhead door de gemeenteraad groter worden. Bovendien neemt de vergelijkbaarheid toe van de kosten van overhead en de kosten van het primair proces.

De definitie omvat naast alle loonkosten van de met name genoemde zogenaamde PIOFACH-functies in de definitie van 'Vensters voor Bedrijfsvoering' ook de ICT-kosten van alle PIOFACH-systemen, alle huisvestingskosten, de uitbestedingskosten bedrijfsvoering en naar rato de rentekosten die niet zijn toe te delen aan het primaire proces.

In samenhang met de besluiten tot een verbeterd inzicht in de overheadkosten, bevat het besluit ook vereisten om de kostenonderbouwing van de heffingen (waaronder leges) transparanter te maken.

Ad 7) Enkele aanpassingen van het stelsel van baten en lasten.

Investerings in de openbare ruimte met maatschappelijk nut

Het besluit ziet er voorts op om nieuwe investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut vanaf het begrotingsjaar 2017 verplicht af te schrijven over de te verwachten levensduur. De enige uitzondering hierop betreffen de kunstvoorwerpen met een cultuur-historische waarde. Investerings met maatschappelijk nut zijn investeringen in de openbare ruimte, zoals wegen, bruggen en parken.

VPb-plicht

Voor de regels die zijn opgenomen in verband met de invoering van de Vpb-plicht geldt dat provincies en gemeenten vanaf het eerste boekjaar dat aanvangt op of na 1 januari 2016 belastingplichtig zijn, indien zij een fiscale onderneming drijven. Dat betekent dat zij daarmee in de (lopende) begroting van 2016 reeds rekening mee moeten houden. Provincies en gemeenten die belastingplichtig zijn als gevolg van de Wet modernisering Vpb-plicht overheidsondernemingen kunnen lopende het begrotingsjaar via een begrotingswijziging voldoen aan de wijze waarop de heffing van de vennootschapsbelasting via dit wijzigingsbesluit in de begroting en jaarrekening dient te worden opgenomen en te worden verantwoord.

De Vpb-plicht heeft (potentieel) gevolgen voor de financiën van provincies en gemeenten. De Vpb-heffing is een nieuwe last die tot nu toe niet voor komt in de begroting en in de jaarrekening. Voorts zal de eventuele Vpb een nieuwe post zijn op de balans van decentrale overheden, aangezien de Vpb-heffing over het betreffende boekjaar per ultimo boekjaar nog niet feitelijk zal zijn verrekend met de Belastingdienst.

De wijziging van het BBV die samenhangt met de Vpb-plicht, zijnde het schrappen van de zogenaamde categorie "Niet in exploitatie genomen grond" (NIEGG), betekent dat grond die niet meer (en nog niet) als bouwgrond in exploitatie kan worden aangemerkt vanaf 2016 in de jaarrekening als materiële vaste activa moet worden opgenomen. Het besluit voorziet er in dat gemeenten voor het bepalen en verwerken van eventuele afwaarderingen van deze gronden overigens een overgangstermijn hebben van vier jaar vanaf 1 januari 2016. Het bepaalde ten aanzien van de bouwgronden in exploitatie zal ook, in afwijking van de algemene inwerkingtreding van kracht worden met ingang van de begroting- en jaarrekeningstukken 2016.

EMU-saldo en geprognosticeerde balans in de financiële begroting

Met het oog op een betere raming en beheersing van het EMU-saldo wordt voorgeschreven dat bij de uiteenzetting van de financiële positie een geprognosticeerde balans wordt opgenomen als ook de berekening van het EMU-saldo. Dit geldt ook meerjarig. Met het opnemen van een geprognosticeerde balans krijgt de gemeenteraad meer inzicht in de ontwikkeling van onder meer investeringen, het aanwenden van reserves en voorzieningen en in de financieringsbehoefte. De geprognosticeerde balans voor het begrotingsjaar en de meerjarenraming moet tenminste de posten bevatten die nodig zijn om het voor de gemeente geldende aandeel in het EMU-saldo te kunnen afleiden.

Openbare lichamen o.g.v. Wet gemeenschappelijke regelingen

Omdat openbare lichamen ingesteld op grond van de Wgr eerder hun begroting moeten opstellen zullen de wijzigingen van dit besluit voor het eerst doorwerken in de begrotingsvoorbereiding voor het jaar 2018.

Naar aanleiding van het wijzigingsbesluit zijn er een aantal richtinggevende notities door de commissie BBV gepubliceerd over:

- Grondexploitaties 2016;
- Faciliterend grondbeleid (d.w.z. grondexploitatie wordt gevoerd door private ontwikkelaar; de gemeente treedt enkel op als overheid).
- Rente
- Overhead

In aanvulling op het besluit doet de commissie BBV daarin aanbevelingen en stellige uitspraken over aspecten die niet geregeld worden met dit besluit, maar waar in de praktijk wel veel vragen over zijn c.q. discussie over is.

Wij zijn van plan, voordat de begroting wordt aangeboden aan uw raad, om u uitgebreid te informeren over de gewijzigde BBV-wet- en regelgeving en de impact ervan op de gemeentelijke begroting.

Bijlage 1B - Rente- en uitzettingspercentages begroting 2017-2020

De gemeenteraad heeft op 22 oktober 2014 de "Verordening op het financiële beleid en beheer van de gemeente Hengelo" vastgesteld, kortom genaamd "Financiële Verordening gemeente Hengelo". In artikel 2 van deze Verordening wordt ingegaan op de Kadernota of Kaderbrief. Het artikel luidt: *"Jaarlijks wordt in het voorjaar door het college een Kadernota of Kaderbrief aangeboden aan de raad. De belangrijkste elementen erin zijn een actueel financieel meerjarenbeeld, voorstellen voor nieuw beleid en voorstellen voor bezuinigingen. Het college doet in de Kadernota tevens voorstellen aan de raad over de in acht te nemen financieel beleidsmatige kaders bij de voorbereiding van de Beleidsbegroting. Daarbij wordt in ieder geval ingegaan op de systematiek ter bepaling van uitzettings- en rentepercentages."*

Hieronder wordt ingegaan op de uitzettings- en rentepercentages. Voorgesteld wordt bij het opstellen van de Beleidsbegroting 2017-2020 de volgende grondslagen voor de ramingen bestaand beleid te hanteren:

Prijscompensatie

Op basis van het Centraal Economisch Plan 2016 (CEP2016) van het Centraal Planbureau zijn medio maart de nieuwe prijs- en loonontwikkelingen gepubliceerd. Voor de prijscompensatie gaan we uit van de netto materiële overheidsconsumptie voor het begrotingsjaar 2017, namelijk 1,2%.

Looncompensatie

De huidige CAO-gemeenten loopt tot en met 31 december 2015. De nieuwe CAO-afspraken vanaf 1 januari 2016 tot 1 mei 2017 zijn inmiddels bekrachtigd. Deze afspraken houden loonstijgingen in per:

- 1 januari 2016 van 3%;
- 1 januari 2017 van 0,4%.

In het CEP2016 wordt voor de "beloning werknemers" uitgegaan van een loonstijging van 1,9%. Aangezien 0,4% al in de CAO voor 2017 is opgenomen als algemene loonstijging, wordt voorgesteld daarnaast in de begroting nog rekening te houden met een verwachte looncompensatie in 2017 van 1,5% (vanaf 1 mei 2017). Deze middelen worden op een algemene stelpost in de begroting geraamd in afwachting van een nieuwe CAO vanaf 1 mei 2017.

Subsidies

Voor de subsidies geldt de gebruikelijke weging van 2/3^e looncompensatie en 1/3^e prijscompensatie. Op basis van de bovengenoemde percentages komt de uiteindelijke stijging voor subsidies in 2017 uit op 1,67%, mits ze geen onderdeel uitmaken van nieuwe bezuinigingsmaatregelen 2017 e.v.

Huren

Navenant zullen de ontvangen huurbedragen in 2017 stijgen met de inflatiecorrectie van 1,2%. Wel kunnen er andere afspraken met verenigingen, instellingen etc. zijn gemaakt over huurverhogingen buiten de prijscompensatie om.

Belastingen, heffingen en tarieven

Voor tarieven geldt in principe volledige kostendekkendheid. Bij belastingen, heffingen en tarieven wordt voor de begroting 2017 vooralsnog uitgegaan van een inflatiecorrectie van 1,2%, waarbij geen sprake is van kostendekkendheid. Kostendekkende heffingen zijn bijvoorbeeld de afvalstoffen- en rioolheffing.

Bij de gemeentelijke woonlasten (OZB, riool- en afvalstoffenheffing) wordt gestreefd naar een gematigde ontwikkeling van de totale reële lokale lastendruk. Er wordt vastgehouden aan het principe dat in ieder geval wordt gecorrigeerd voor nominale ontwikkelingen (inflatie 1,2%).

Op basis van het Gemeentelijke Rioleringsplan stijgt jaarlijks de rioolheffing met 3,5%. Daarnaast zijn tariefsaanpassingen doorgevoerd op basis van de Kadernota maatschappelijke takenverkenning 2016-2019:

- O8.2.1b een extra OZB-verhoging doorgevoerd van cumulatief 0,6% per jaar;
- O6.2.1 ophalen afval (inzamelstructuur en kringloop);
- O8.2.3 kostendekkendheid leges en tarieven in combinatie met een gedeeltelijke vrijval van de voorziening afvalverwerking (in 2017) of vrijval dividend Twence (vanaf 2018).

Constante lonen en prijzen

In de meerjarenramingen 2017-2020 wordt, zoals gebruikelijk, uitgegaan van constante lonen en prijzen.

Omslagrente

Vanaf 2016 hanteren we een percentage voor de omslagrente, voor alle onderdelen waar we de renteomslag hanteren, van 3,75%. Op dit moment loopt er een onderzoek om te beziën welke effecten de herziene BBV-regelgeving op de begroting 2017 e.v. heeft. Mogelijk volgt nog een aanpassing van het rentepercentage. Dit zal dan zijn uitwerking krijgen in de Beleidsbegroting 2017-2020.

Investerings

Op investeringen is de nota Activabeleid van toepassing, die begin 2012 is vastgesteld in de raad. De afschrijving start op 1 januari van het jaar ná ingebruikname van een goed c.q. na afronding van een investering. Dit betekent dat er niet wordt afgeschreven en in het jaar van afronding c.q. ingebruikname van een investering. Deze nota wordt op korte termijn geactualiseerd, omdat het Besluit begroting en verantwoording (BBV) is herzien. Met ingang van 2017 zullen nieuwe investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut ook moeten worden geactiveerd. Dat wil zeggen dat ze niet meer in een keer mogen worden afgeschreven, maar worden afgeschreven op basis van een redelijke afschrijvingstermijn.

Op basis van de nota "Spelregels voor investeringen" gemeente Hengelo (zie ook de raadsbrief van 4 februari 2014) worden de rentelasten, vanaf de start van een investering, in werkelijkheid op maandelijkse basis toegerekend. Op begrotingsbasis wordt vanaf 2015 voor de geraamde investeringen in de eerste jaarschijf een half jaar rente als exploitatielast meegenomen. Daarna wordt telkens over het gehele jaar rente toegerekend.

De vervangingsinvesteringen maken onderdeel uit van het bestaand beleid. Zoals gebruikelijk gaan we ook bij de vervangingsinvesteringen uit van een jaarlijkse index, die is gebaseerd op de prijsindex van de afgelopen 10 jaren. De gemiddelde index is 1,2%.

In de Beleidsbegroting wordt een meerjarig investeringsplan opgenomen, waarin ook alle vervangingsinvesteringen worden benoemd.

Gemeentefondsuitkering

De gemeentefondsuitkering wordt in principe gebaseerd op de meicirculaire 2016 van het gemeentefonds. De ontwikkeling van de gemeentefondsuitkering op basis van deze meicirculaire is verwerkt in het verwacht saldo bestaand beleid (bijlage 2 - onderdeel A2).

Onvoorzien

In de begroting 2017-2020 wordt een jaarlijks bedrag van € 166.000 geraamd voor de post onvoorzien.

Arealen/autonome ontwikkelingen

De onderhoudsbudgetten voor wegen, groen en riolering worden aangepast voor volumemutaties conform de Areaalnota. De kostenuitzetting voor rioleringen verloopt budgettair neutraal voor de begroting. Uitgangspunt bij rioleringen is 100% kostendekkendheid.

Onder autonome ontwikkelingen verstaan wij ontwikkelingen die door ons niet te sturen of te beïnvloeden omstandigheden zijn en zullen leiden tot onvermijdbare uitgaven of inkomstenverminderingen in de begroting.

Bijlage 2 – Toelichting verwacht saldo bestaand beleid 2017-2020

		- = nadeel; bedragen * € 1.000			
		2017:	2018:	2019:	2020:
	Stand na de decemercirculaire 2015:	320	515	1.072	1.072
A1	Ontwikkelingen gemeentefonds voorafgaand aan meircirculaire 2016:				
	Gemeentefonds 2020				880
	Herberekening gemeentefonds o.b.v. nieuwe prognose bijstandsontvangers	405	549	776	873
	Accres/prijs-/loonontwikkeling/areaaluitbreiding	-1.740	-2.014	-2.014	-2.014
	Cluster fysiek (inmeten adrescoördinaten en groot onderhoud cluster VHROSV)	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
	Transities	<i>budgettair neutraal</i>			
A2	Meircirculaire 2016 gemeentefonds	235	400	-385	-1.012
B	Niet gerealiseerde oude taakstellingen:				
	Het toezicht op brandveiligheid zelf uitvoeren en niet meer inkopen bij de brandweer	-233	-283	-283	-283
	Bibliotheek - verlaging bezuinigingstaakstelling	-50	-50	-50	-50
	Externe inkomsten WGW	-45	-45	-45	-45
	Rabotheter	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
C	Structurele effecten jaarrekening 2015:				
	Onbelaste onkostenvergoeding raadsleden	50	50	50	50
	Bijstandsverlening	1.343	859	865	803
	Sociaal domein	<i>budgettair neutraal i.v.m. meerjarige taakstelling</i>			
D	Overige autonome ontwikkelingen/ risico's:				
	Nieuwkomers - Vergunninghouders - Huisvesting statushouders; onderdelen:				
	* Jeugd (onderwijs en peuterspeelzaal)	-190	-190	-190	-190
	* Maatschappelijke begeleiding	b.n.	b.n.		
	* Armoedebelaid	-395	-470	-225	-250
	* Werk en inkomen statushouders	b.n.	b.n.		
	* Huisvesting	-75	-75	-75	-75
	Rijksbijdragen nieuwkomers e.d. (extra tegemoetkoming)	660	735	490	515
	Bijzondere bijstand en minimabeleid	-136	-136	-136	-136
	Onderwijshuisvesting	-180	-180	-180	-180
	Afschrijving kunstgrasvelden en niet geactiveerde velden (vanuit projecten)	-218	-242	12	42
	Reisdocumenten en rijbewijzen	84	55	-117	-159
	Verkiezingen	-15	-15	-30	0
	Actualisering meerjarig onderhoudsplan gemeentelijk vastgoed	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
	OZB stijging als gevolg van onderwijshuisvesting	b.n.	b.n.	b.n.	b.n.
	Accountantscontrole	-25	-25	-25	-25
	Verder verlagen onderuitputting kapitaallasten				-100
	Huisvesting	818	507		
	Facilitaire dienstverlening GBT			-260	-260
	Dividend BNG	60	60	60	60
	Individueel keuzebudget	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
	Renteresultaat	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
	Grondexploitaties	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
	Omgevingswet/Omgevingsvisie	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
E	Efficiency door nieuwbouw stadskantoor		134	536	536
F	Onvoorziene tegenvallers	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
G	Totaal verwacht saldo bestaand beleid 2017-2020:	673	139	-154	52

A. 1. Ontwikkelingen gemeentefonds voorafgaand aan meicirculaire 2016

Deze Kadernota was al grotendeels voorbereid voordat de meicirculaire 2016 van het gemeentefonds werd uitgebracht door het ministerie van BZK op 31 mei jongstleden. Onder dit punt A1. staan de al eerder in beeld gebrachte ontwikkelingen met betrekking tot de meerjarige gemeentefondsuitkeringen. In onderdeel A2 staan de financiële effecten als gevolg van de meicirculaire 2016 van het gemeentefonds beschreven.

Gemeentefonds 2020

Bij het opstellen van een nieuwe begroting wordt een nieuwe laatste jaarschijf toegevoegd. Voor het jaar 2020 is de gemeentefondsuitkering ten opzichte van de jaarschijf 2019 geactualiseerd. Door de fluctuaties in de gemeentefondsuitkeringen tussen de jaarschijven dienen ook de stelposten gemeentefonds te worden geactualiseerd.

Het totaaleffect op de gemeentefondsuitkering bestaat uit de volgende componenten:

* Algemene uitkering	+ 886.000
* Integratie-uitkering sociaal domein onderdeel Wmo	+ 31.000
* Integratie-uitkering sociaal domein onderdeel Participatiewet	<u>- 619.000</u>
	+ 298.000

De forse verhoging van de algemene uitkering in 2020 van (per saldo) € 886.000 heeft met name te maken met het hoge accres (€ 1,274 miljoen voordeel) en de verlaging door de taakstelling op basis van regeerakkoord "lagere apparaatskosten/opschaling gemeenten" (€ 348.000 nadeel).

De integratie-uitkeringen voor het sociaal domein fluctueren nog voor de onderdelen Wmo en Participatiewet. Voor de integratie-uitkering Participatiewet wordt in 2020 € 619.000 minder ontvangen in de gemeentefondsuitkering (aandeel "WSW" wordt € 702.500 minder en het aandeel reïntegratie € 83.500 meer) door de afbouw van het beschut werken als gevolg van het ingezette regeringsbeleid.

Gelet op de budgettaire neutraliteit van de transities werkt dit door in de stelpost gemeentefonds "taakstelling Participatiewet". De mutaties in de gemeentefondsuitkering leiden tot aanpassing van de volgende stelposten gemeentefonds 2020:

• Vrijlating lijfrenteopbouw (verhoging)	- 6.000
• Wmo (verhoging)	- 31.000
• Participatiewet (taakstellend)	<u>+619.000</u>
Totaal stelposten gemeentefonds	+582.000

Herberekening gemeentefonds o.b.v. nieuwe prognose bijstandsontvangers

In de raadsbrief over de septembercirculaire 2015 van het gemeentefonds stond vermeld dat de landelijke ontwikkeling van het aantal bijstandsontvangers neerwaarts is bijgesteld, waardoor de (algemene) uitkeringsfactor was verhoogd om dezelfde uitkomst in het gemeentefonds te genereren (wat het rijk kwijt is aan bijstandsontvangers als onderdeel van het gemeentefonds). Het ging hierbij om een positief effect van circa € 492.000 in 2016 oplopend tot ruim € 852.000 in 2019. Aangezien we op het peilmoment van de septembercirculaire 2015 op gemeentelijk niveau nog geen grote wijzigingen in de geraamde bijstandsaantallen 2016-2019 hadden voorzien is dit voordeel op de stelpost gemeentefonds "Nivellering landelijke bijstandsontwikkeling" geraamd. In dit geactualiseerde financieel perspectief vindt er een nieuw meetmoment plaats en hebben we ook een beeld hoe het gemeentelijk volume aan bijstandsontvangers (bijstandsuitgaven) zich naar verwachting ontwikkelt, ook in relatie tot het BUIG-budget (rijksinkomsten). Tevens hebben we meer zicht op de consequenties van de toestroom van asielzoekers en wat dit uiteindelijk voor het bijstandsniveau betekent. De ontwikkeling van de bijstandsuitgaven en -inkomsten is afzonderlijk toegelicht onder "Bijstandsverlening".

	2017:	2018:	2019:	2020:
De gemeentefondsuitkering sec:	- 164.400	- 174.100	- 76.200	+ 20.300
Vrijval "nivellering bijstandsontv.":	<u>+ 568.900</u>	<u>+ 722.700</u>	<u>+ 852.500</u>	<u>+ 852.500</u>
Per saldo:	+ 404.500	+ 548.600	+ 776.300	+ 872.800

Accres/prijs- en loonontwikkeling/areaaluitbreiding

Voor autonome, prijs- en loonontwikkelingen is een beperkt gedeelte van het accres 2017 van het gemeentefonds beschikbaar. De meerjarenramingen zijn zoals gebruikelijk tegen constante lonen en prijzen geraamd. Dit geldt zowel aan de lastenkant en batenkant voor de meerjarige loon- en prijscompensaties dan wel de gemeentefondsuitkering. Bij de doorrekening is het "constante" begrotingsjaar 2017 omgezet in een "lopend" begrotingsjaar en vindt in de gemeentefondsuitkering deels compensatie plaats voor autonome, prijs- en loonontwikkelingen.

Om toch een globale doorkijk te geven gaan we uit van de voorlopige verwachte percentages:

- Prijzen: 1,2%; o.b.v. de netto materiële overheidsconsumptie voor het begrotingsjaar 2017 (CEP2016);
- Lonen ¹⁾: 1,9% o.b.v. "beloning werknemers" voor het begrotingsjaar 2017 (CEP2016);
- Subsidies: 1,67%; o.b.v. de gebruikelijke weging 2/3 looncompensatie en 1/3 prijscompensatie;
- Tarieven en belastingen: 1,2% (mits niet kostendekkend).

Omzetting constante prijzen naar lopende prijzen 2017 (ruimte gemeentefonds):	+ 341.000
Prijscompensatie 2017	- 410.000
Looncompensatie 2017 (incl. CAO tot 1 mei 2017)	- 1.624.000
Areaalnota 2017	- 47.000
Overige autonome ontwikkelingen	p.m.

- 2.081.000

Tekort 2017: - 1.740.000

Structureel tekort 2018 e.v.: - 2.014.000

Uit het bovenstaand financiële overzicht blijkt dat de compensatie uit het gemeentefonds voor 2017 ruim € 1,7 miljoen tekort schiet ²⁾. Samenvattend is het totaaleffect voor accres/prijs- en loonontwikkeling/areaaluitbreiding vanaf 2018 structureel ruim € 2,0 miljoen nadelig.

- 1) De huidige CAO-gemeenten liep tot en met 31 december 2015. Vanaf 1 januari 2016 gelden de nieuwe CAO-afspraken tot 1 mei 2017. Deze afspraken houden loonstijgingen in per:
 - 1 januari 2016 van 3%;
 - 1 januari 2017 van 0,4%.Voorgesteld wordt in de begroting nog rekening te houden met een verwachte looncompensatie in 2017 van 1,5% (vanaf 1 mei 2017). Deze middelen, inclusief sociale premies werkgeversaandeel, worden op een algemene stelpost in de begroting geraamd in afwachting van nieuwe CAO vanaf 1 mei 2017. Tevens is in de berekening de verhoging van de pensioenpremie met 1% (herstelopslag) per 1 april 2016 hierin verwerkt.
- 2) In het loonruimteakkoord van 2015 is afgesproken dat in de kabinetssectoren (rijk, politie, defensie en rechterlijke macht) de salarissen met minimaal 5,05% stijgen. Daardoor stijgen de loonkosten in die sectoren samen met € 400 miljoen. Bij de onderhandelingen hebben het kabinet en de VNG afgesproken dat het kabinet die loonkosten structureel verwerkt in de budgetten van de desbetreffende ministeries. Dit onderdeel leidt tot een toename van het accres in het gemeentefonds. Deze expliciete verhoging leidt volgens de 'trap op trap af' methodiek tot een toename in het gemeentefonds met macro € 70,5 miljoen (septembercirculaire 2015), oftewel 0,9% van de loonsom voor de sector gemeenten. De extra inkomsten zijn het resultaat van het loonruimteakkoord van 2015, maar zijn niet geoormerkt als arbeidsvoorwaardengeld, want het gemeentefonds kent geen voor arbeidsvoorwaarden geoormerkte bedragen. Dit onderdeel in het accres betekent voor de gemeente Hengelo een toename van de gemeentefondsuitkering met structureel € 317.000. Het totale effect van het accres op basis van de septembercirculaire 2015 was: 2017: € 398.000; 2018: € 974.000; 2019: € 923.000. Het accres is maar een van de onderdelen van het totale financiële effect van de septembercirculaire 2015. Het uiteindelijke (positieve) financiële effect was: 2017: € 91.000; 2018: € 515.000; 2019: € 509.000. Dit effect is ook genoemd in het totaaloverzicht financieel perspectief Kadernota 2017-2020 (regel "Financieel effect septembercirculaire 2015 gemeentefonds").

Gemeentefonds cluster fysiek (inmeten adrescoördinaten en groot onderhoud cluster VHROSV)

In de raadsbrief "Decembercirculaire 2015 gemeentefonds" (zaaknummer 2004962) werd aangegeven dat er voor het uitkeringsjaar 2015 sprake is van een zeer positief effect op de ontwikkelingen van de gemeentelijke aantallen voor verschillende verdeelmaatstaven. Dit kwam met name door de Wet BAG die voor het gemeentefonds met ingang van 2015 van toepassing is verklaard.

Er werd een andere manier gebruikt voor het inmeten van adrescoördinaten en dat heeft gevolgen voor alle fysieke maatstaven, zoals omgevingsadressendichtheid en oppervlakte bebouwing. Dit voordeel met betrekking tot de fysieke maatstaven leek een structureel karakter te hebben. Hierin komen we in onderdeel "A2. Meicirculaire 2016 gemeentefonds" op terug.

Echter is er nader onderzoek verricht in het kader van het groot onderhoud aan het verdeelstelsel met betrekking tot het cluster Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stadsvernieuwing (VHROSV). Grote herverdeeleeffecten blijken nu uit een verdiepingsonderzoek. Kleine gemeenten gaan er als gevolg van de herindeling bijna € 25 per inwoner op vooruit, terwijl zeer stedelijke gemeenten er € 10 per inwoner op achteruit gaan. Het is de bevestiging van eerder onderzoek uit 2015 dat de herverdeeleeffecten aan het licht bracht.

Er worden nu enkele onzekerheden gesignaleerd die van invloed zijn op de toekomstige kostenpatronen van gemeenten, zoals de ontwikkelingen als gevolg van de invoering van de Omgevingswet, conjuncturele veranderingen en het wegvallen van het Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing. Ook ten aanzien van gebiedsontwikkeling is niet aan te geven wat de opgave is, omdat niet eenduidig is wat het taakgebied precies omvat. Desondanks adviseert het onderzoeksbureau AEF de voorgestelde verdeling in het onderzoek uit 2015 volledig in te voeren.

Minister Plasterk van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties is minder overtuigd. In een brief aan de VNG gaf hij onlangs openlijk blijk van zijn aarzelingen: 'De genoemde onzekerheden en ontwikkelingen zouden ook aanleiding kunnen zijn om ervoor te kiezen niet – of niet nu reeds – de voor de verdeling ingrijpende vervolgstappen te zetten die AEF voorstelt', schrijft hij. De minister vraagt de VNG nadrukkelijk hoe zij er tegenaan kijkt, voordat hij en medefondsbeheerder Financiën een besluit nemen. Hij adviseert de VNG 'de duidelijke roep vanuit gemeenten om meer stabiliteit en voorspelbaarheid in gemeentelijke budgetten, zoals de 234 wethouders Financiën aan mij kenbaar hebben gemaakt via de 'brandbrief' van november vorig jaar' mee te wegen. Tot slot wijst Plasterk erop dat binnenkort een traject start waar fundamenteel naar de uitgangspunten van de financiële verhoudingen wordt gekeken, waar de vragen rondom het subcluster VHROSV nader aan de orde kunnen komen.

Inmiddels blijkt dat in de meicirculaire 2016 van het gemeentefonds nog geen duidelijkheid wordt verstrekt door de minister. Hij wil bezien hoe de grootste nadeelgemeenten kunnen worden gecompenseerd. Vooralsnog gaan we uit van een p.m. raming. Voor de zomer zal alsnog besluitvorming op rijksniveau plaatsvinden. Vermoedelijk biedt de septembercirculaire 2016 van het gemeentefonds meer duidelijkheid omtrent dit onderwerp.

Transities (Wmo, Jeugd, Participatie)

In het financieel perspectief gaan we uit van de voortzetting van de beleidsuitgangspunten dat de uitvoering van de decentralisaties moet passen binnen de overgedragen rijksmiddelen, namelijk budgettair neutraal voor de begroting.

A2. Meicirculaire 2016 gemeentefonds

Voorafgaand aan de meicirculaire 2016 waren al diverse effecten doorberekend, die hiervoor (in onderdeel A1) zijn beschreven.

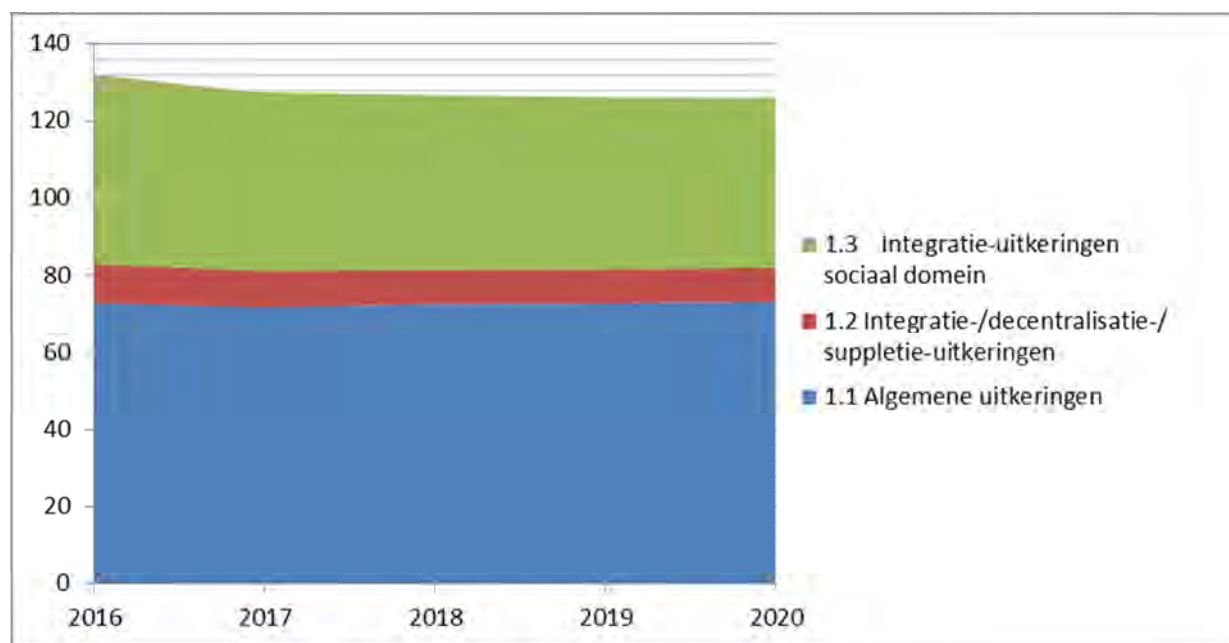
Actuele ontwikkelingen als gevolg van de meicirculaire 2016 van het gemeentefonds

In dit onderdeel informeren wij u over de actuele ontwikkelingen als gevolg van de meicirculaire 2016 van het gemeentefonds. Deze circulaire is gebaseerd op de Voorjaarsnota 2015 van het rijk.

Op hoofdlijnen zal worden ingegaan op de financiële consequenties die voortvloeien uit deze circulaire. Buiten de reikwijdte van deze Kadernota wordt ook een toelichting gegeven op het begrotingsjaar 2016. Het financiële effect 2016 is meegenomen in de 1^e Beleidsrapportage 2016 (zaaknummer 2027860).

In het kader van het provinciaal toezicht dient de meicirculaire 2016 te worden verwerkt in de Beleidsbegroting 2017-2020. Het financiële effect van deze meicirculaire is dan ook verwerkt in het financieel perspectief van deze Kadernota.

Voor de periode 2016-2020 ziet de verwachte ontwikkeling van de gemeentefondsuitkeringen er voor Hengelo als volgt uit (bedragen in miljoenen):

In totaliteit daalt de totale gemeentefondsuitkering van ruim € 132 miljoen in 2016 tot bijna € 126 miljoen in 2020. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door de integratie-uitkeringen sociaal domein (1.3); van ruim € 49 miljoen in 2016 naar bijna € 44 miljoen in 2020.

Tevens dalen voor de periode 2016-2020 de integratie-/decentralisatie-/suppletie-uitkeringen (1.2) van € 9,9 miljoen naar bijna € 8,7 miljoen.

De algemene uitkeringen (1.1) blijven voor de jaren 2016 tot en met 2020 rond de € 72 - € 73 miljoen schommelen.

Kort samengevat ziet de ontwikkeling van de gemeentefondsuitkering op basis van de meicirculaire 2016 en het financieel effect ervan op de begroting er als volgt uit (* € 1.000):

	- = nadeel; bedragen (* € 1.000)				
	2016	2017	2018	2019	2020
Gemeentefondsuitkeringen:					
1.1 Algemene uitkeringen:					
1.1.1 Accresontwikkeling	-343	115	0	-174	0
1.1.2 Afrekening accres 2015	229	0	0	0	0
1.1.3 Uitdeling verdeelreserve 2015	57	57	58	58	58
1.1.4 Nominale ontwikkeling	0	345	-347	-1.047	-1.811
1.1.5 VNG-betalingen	0	-115	0	0	0
1.1.6 OZB suppletieuitkering	0	0	0	58	0
1.1.7 Hoeveelheidsverschillen gemeente	679	942	878	792	754
1.1.8 Landelijke ontwikkeling hoeveelheden	454	115	173	291	351
1.1.9 Basisregistratie Personen: centralisering inschrijving vergunninghouders	0	-22	-22	-22	-22
1.1.10 Basisregistratie Grootchalige Topografie	0	28	29	29	30
1.1.11 Referendum	48				
1.2 Integratie-/decentralisatie-/ suppletie-uitkeringen:					
1.2.1 Wmo (met name huishoudelijke hulp)	192	350	350	350	407
1.2.2 Voorschoolse voorziening peuters (DU)	46	93	139	186	232
1.3 Integratie-uitkeringen sociaal domein:					
1.3.1 Wmo (IU)	113	29	274	275	179
1.3.2 Jeugd (IU)	371	148	292	268	271
1.3.3 Participatie (IU)	286	313	325	388	440
1.4 Verhoogde asielinstroom	-229	-862	0	0	0
Totaal effect op gemeentefondsuitkeringen:	1.904	1.539	2.150	1.453	887
Lasten- en batenmutaties:					
1.1 Mutaties n.a.v. algemene uitkeringen:					
1.1.4 Nominale compensatie (verwerkt in deel A1. ontwikkelingen gemeentefonds voorafgaand aan meicirculaire 2016)	0	-341	-341	-341	-341
1.1.5 Stelpost VNG-betalingen	0	0	p.m.	p.m.	p.m.
1.1.7 Stelpost nivellering landelijke bijstandsontwikkeling	492	0	0	0	0
1.1.9 Basisregistratie Personen: centralisering inschrijving vergunninghouders	0	0	0	0	0
1.1.10 Stelpost Basisregistratie Grootchalige Topografie	0	-28	-29	-29	-30
1.2 Mutaties n.a.v. integratie-/ decentralisatie-/suppletie-uitkeringen:					
1.2.1 Stelpost Wmo (m.n. huishoudelijke hulp)	-146	-350	-350	-350	-407
1.2.2 Stelpost Voorschoolse voorziening peuters	-46	-93	-139	-186	-232
1.3 Mutaties n.a.v. integratie-uitkeringen sociaal domein:					
1.3.1 Stelpost Wmo	-113	-29	-274	-275	-179
1.3.2 Stelpost Jeugd(zorg)	-361	-138	-282	-258	-261
1.3.2a Vervallen ouderbijdragen Jeugd	-10	-10	-10	-10	-10
1.3.3 Stelpost Participatie	-286	-313	-325	-388	-440
Totaal effect op lasten- en batenmutaties:	-471	-1.304	-1.750	-1.838	-1.899
Totaal financieel effect meicirculaire 2016:	1.433	235	400	-385	-1.012

Hieronder volgt een toelichting op elk onderdeel uit de tabel.

1.1 Algemene uitkeringen

1.1.1 Accresontwikkeling/

1.1.2 Afrekening accres 2015

De ontwikkeling van de algemene uitkering wordt voor een belangrijk deel bepaald door de ontwikkeling van de rijksuitgaven. Volgens het systeem van "samen de trap op en samen de trap af" hebben wijzigingen in de rijksuitgaven direct invloed op de omvang van het gemeentefonds. De jaarlijkse toename of afname van het gemeentefonds, voortvloeiend uit "de trap op trap af methode", wordt het accres genoemd.

De afrekening van het accres 2015 is voordelig. De rijksuitgaven waren per saldo hoger dan verwacht, met name als gevolg van de instroom van vluchtelingen. Dit wordt verrekend in 2016. Daarnaast valt het accres voor het uitkeringsjaar 2016 nadelig uit. Dit is vooral het effect van een lagere inflatie waardoor het uitgavenkader van de rijksoverheid daalt en daarmee het accres. In 2016 is er ook een positief effect door de verhoogde asielinstroom en hogere studieleningen. Per saldo is er in 2016 sprake van een daling van het accres.

In 2017 is het accres weer positief. Tegelijkertijd stijgen de lonen in de marksector, en daardoor ook bij de overheid, in 2017 juist meer dan verwacht bij het Regeerakkoord, waardoor de uitgaven van de overheid stijgen.

In de begrotingsjaren 2018 en 2020 is het accres-effect nihil, terwijl de raming van het accres in het uitkeringsjaar 2019 negatief uitvalt.

1.1.3 Uitdeling verdeelreserve 2015

Het rijk houdt normaliter een kleine verdeelreserve "achter de hand" in verband met de ontwikkeling van de landelijke aantallen voor de verschillende verdeelmaatstaven. Nu voor het uitkeringsjaar 2015 de meeste verdeelmaatstaven definitief zijn gemaakt wordt de verdeelreserve uitgekeerd aan gemeenten.

1.1.4 Nominale ontwikkeling

In de meicirculaire 2016 verspringt het basisjaar en wordt in 2017 de nominale ontwikkeling meegenomen. Dit is ook in onderdeel A1 beschreven onder de noemer "Omzetting constante prijzen naar lopende prijzen 2017 (ruimte gemeentefonds): + 341.000". Nu blijkt in de meicirculaire 2016 dit bedrag iets hoger uit te vallen voor 2017, namelijk € 345.000.

Daarnaast is de nominale ontwikkeling ten opzichte van voorgaande circulaire aangepast. In onze meerjarenbegroting hanteren we het principe van constante lonen en prijzen. Dit geldt ook voor de gemeentefondsuitkeringen in de meerjarenramingen.

De prijsontwikkeling BBP (Bruto Binnenlands Product) wordt onder andere gebruikt om de uitkeringsfactoren van het gemeentefonds tegen lopende prijzen te defleren naar constante prijzen.

Zoals uit de onderstaande tabel prijsontwikkeling blijkt is de meerjarige prijsontwikkeling op basis van de meicirculaire 2016 aanzienlijk hoger dan op basis van de septembercirculaire 2015. Dit betekent dat de deflatiefactor (omzetting van lopende prijzen naar constante prijzen) ook groter is. Dit leidt na 2017 tot aanzienlijke oplopende nadelen (€ 347.000 in 2018 oplopend tot € 1,8 miljoen in 2020).

Tabel prijsontwikkeling				
<i>Uitkeringsjaar</i>	<i>2017</i>	<i>2018</i>	<i>2019</i>	<i>2020</i>
Prijsontwikkeling BBP mei 2016	0,90%	1,40%	1,50%	1,50%
Prijsontwikkeling BBP sept 2015	0,50%	0,50%	0,50%	0,50%
<i>Vershil</i>	<i>0,40%</i>	<i>0,90%</i>	<i>1,00%</i>	<i>1,00%</i>

1.1.5 VNG betalingen

In de algemene ledenvergadering van de VNG op 8 juni jl. vond besluitvorming plaats over diverse betalingen vanuit het gemeentefonds aan de VNG voor het uitvoeren collectieve activiteiten. Deze mutatie voor 2017 betreft de bedragen die in mindering komen op de algemene uitkering.

De afspraak tussen het rijk en de VNG is dat vanaf 1 januari 2018 uit het gemeentefonds alleen nog maar uitkeringen worden gedaan aan individuele gemeenten en niet meer aan derden, waaronder de VNG. De reden hiervoor is dat een rechtstreekse betaling uit het gemeentefonds aan derden niet in overeenstemming is met de Financiële-verhoudingswet.

Voor onze gemeente kunnen we nog niet inschatten wat dit betekent vanaf het begrotingsjaar 2018. Vooralsnog gaan we uit van een p.m. raming.

1.1.6 OZB suppletieuitkering

Het tempo van de afbouw van de OZB suppletieuitkering is aangepast. Een gedeelte valt in 2019 vrij.

1.1.7 Hoeveelheidsverschillen gemeente

In de raadsbrief "Decembercircular 2015 gemeentefonds" werd aangegeven dat er voor het uitkeringsjaar 2015 sprake is van een zeer positief effect op de ontwikkelingen van de gemeentelijke aantallen voor verschillende verdeelmaatstaven. Dit kwam met name door de Wet BAG die voor het gemeentefonds met ingang van 2015 van toepassing is verklaard. Er wordt een andere manier gebruikt voor het inmeten van adrescoördinaten en dat heeft gevolgen voor alle fysieke maatstaven, zoals omgevingsadressendichtheid en oppervlakte bebouwing. Dit voordeel met betrekking tot de fysieke maatstaven heeft een structureel karakter gekregen en verklaart het grootste verschil.

Aangezien de bijstandsontwikkeling al was geactualiseerd voor deze Kadernota, voorafgaand aan de meicircular 2016 (zie onderdeel A1), is er nog een nadeel in de algemene uitkering van bijna € 126.000 in 2016. Echter kan de stelpost "Nivellering landelijke bijstandsontwikkeling" in 2016 worden afgeraamd (bijna € 492.000 voordeel). Deze stelpost was gecreëerd op basis van de septembercircular 2015 (zie de raadsbrief "Septembercircular 2015 gemeentefonds"; zaaknummer 1096320).

1.1.8 Landelijke ontwikkeling hoeveelheden

De ontwikkeling van de landelijke aantallen met betrekking tot verschillende verdeelmaatstaven is naar beneden bijgesteld, hetgeen leidt tot een verhoging van de algemene uitkering voor alle gemeenten.

1.1.9 Basisregistratie Personen: centralisering inschrijving vergunninghouders

In het bestuursakkoord Verhoogde Asielinstroom van 27 november 2015 is afgesproken dat wordt toegewerkt naar zogeheten BRP-straten in enkele gemeenten en dat deze vanaf 1 januari 2017 worden bekostigd via het gemeentefonds. Deze afspraak leidt tot een verschuiving van middelen van de algemene uitkering naar de decentralisatie-uitkering voor enkele gemeenten.

1.1.10 Basisregistratie Grootchalige Topografie

De algemene uitkering wordt vanaf 2017 verhoogd in verband met een bijdrage in de beheerskosten van de Basisregistratie Grootchalige Topografie (BGT). De BGT is voor gemeenten de opvolger van de GBKN (Grootchalige Basiskaart Nederland). De middelen worden voorlopig op een stelpost geparkeerd in afwachting van een nadere onderbouwing van de benodigde beheerskosten.

1.1.11 Referendum

De algemene uitkering wordt ten opzichte van de decembercircular 2015 verder verhoogd vanwege de kosten van gemeenten voor het organiseren en uitvoeren van het referendum over de Associatieovereenkomst tussen de Europese Unie en Oekraïne op 6 april 2016. Deze aanvullende gemeentefondsmiddelen zijn niet meer benodigd en leiden mede tot een positief financieel effect in 2016.

1.2 Integratie-/decentralisatie-/suppletie-uitkeringen

1.2.1. Wmo (met name huishoudelijke hulp)

Voor het jaar 2015 heeft er bij de integratie-uitkering Wmo een aanpassing in de maatstaven plaatsgevonden. Dit voordeel (€ 45.000) wordt verrekend in het begrotingsjaar 2016, maar wordt na de afsluiting van het boekjaar 2015 niet meer gereserveerd.

Daarnaast is het macrobudget 2016 van de Wmo aangepast voor met name loon- en prijsindexen en voor vernieuwing van de maatschappelijke ondersteuning. Vooralsnog worden de beschikbare middelen op een stelpost geraamd om te bezien hoe we deze middelen kunnen inzetten op het terrein van de Wmo.

1.2.2 Voorschoolse voorziening peuters

Het rijk en de gemeenten hebben bestuurlijke afspraken gemaakt over een aanbod voor alle peuters. Met deze afspraken worden alle peuters de mogelijkheid gegeven om naar een voorschoolse voorziening te gaan. Via de afspraken zetten gemeenten zich actief in om een aanbod te realiseren voor de groep peuters zonder recht op kinderopvangtoeslag die nu niet naar een voorschoolse voorziening gaat. De hiermee gemoeide middelen worden op een stelpost geparkeerd in afwachting van nader in te vullen beleid voor het hiervoor beschreven doel.

1.3 Integratie-uitkeringen sociaal domein

In het financieel perspectief gaan we uit van de voortzetting van de beleidsuitgangspunten dat de uitvoering van de decentralisaties moet passen binnen de overgedragen rijksmiddelen, namelijk budgettair neutraal voor de begroting.

Voor 2016 is alleen sprake van wijzigingen in de gemeentelijke budgetten door macro-ontwikkelingen. Vanaf 2017 is ook sprake van wijzigingen in de bedragen per gemeente door het gebruik van actuelere basisgegevens. Daarbij wordt de lijn voortgezet zoals die vorig jaar met betrekking tot de verdeling is ingezet. De verdeling voor 2017 is in deze circulaire definitief. Deze aanpak is nu ook toegepast op het verdeelmodel Participatie (met uitzondering van het "WSW"-deel). Hiermee wordt tegemoet gekomen aan de behoefte van gemeenten, namelijk meer stabiliteit in het gemeentefonds.

De belangrijkste mutaties in de macrobudgetten op basis van de meicirculaire 2016 zijn:

- de loon- en prijsbijstelling 2016 bedraagt € 160 miljoen (Wmo € 57 miljoen, Jeugd € 56 miljoen, Participatie € 47 miljoen); bij het onderdeel Jeugd loopt dit met ingang van 2017 nog met € 11 miljoen op;
- het afschaffen van de ouderbijdragen Jeugdzorg € 27 miljoen (vanaf 2016);
- de afrekening van de PGB's i.h.k.v. de Wmo in 2016 € 16 miljoen;
- de gemeentelijke bijdragen aan de uitvoeringskosten van de SVB in 2017 € 35 miljoen (Wmo € 25 miljoen en Jeugd € 10 miljoen).

Resumerend zijn de integratie-uitkeringen in het sociaal domein (o.b.v. de meicirculaire 2016):

3 D's in het sociaal domein:	2016	2017	2018	2019	2020
Wmo	13.045	11.543	11.173	11.040	10.975
Jeugd(zorg)	19.462	18.816	19.016	19.016	19.019
Participatie	16.656	15.669	14.869	14.352	13.785
Totaal	49.164	46.029	45.058	44.408	43.779

In verband met het uitgangspunt van budgettaire neutraliteit worden alle nieuwe beschikbare middelen van de integratie-uitkeringen, op basis van de meicirculaire 2016, op de stelposten geraamd voor de Wmo, Jeugd(zorg) en Participatie.

Na verwerking van de meicirculaire 2016 resteren op de stelposten voor het sociaal domein nog de volgende taakstellingen (- bedragen) c.q. herschikking van middelen (+ bedragen):

<i>Resterende stelposten sociaal domein:</i>	<i>2016</i>	<i>2017</i>	<i>2018</i>	<i>2019</i>	<i>2020</i>
Stelpost Wmo	20	-903	-1.449	-1.582	-1.647
Stelpost Jeugdzorg	330	138	281	258	261
Stelpost Participatie	390	313	325	388	440

In eerdere raadsbrieven hebben we al mogelijke bezuinigingsmaatregelen voor de langere termijn gepresenteerd. Een aantal van deze maatregelen hebben wij direct ingezet. De herbeoordelingen en de uitvoering van het Pgb-beleid hebben hun beslag grotendeels al gekregen. Wij ervaren daarvan al een voordeel, zowel inhoudelijk als financieel. Ook het “transformeren” is gestart. We boeken positieve resultaten met het huisartsenproject en de eerste dagbestedingslocatie heeft zijn intrek genomen in een wijkwelzijnsvoorziening. Dit is echter nog niet naar onze volle tevredenheid. Transformeren moeten we in de volle breedte, met alle betrokken partijen. Vandaar dat wij een transformatie-agenda hebben opgesteld. Deze agenda en de andere bezuinigingsmaatregelen worden verder uitgewerkt. Kwaliteit staat daarbij voorop.

De financiële noodzaak lijkt, gezien de jaarrekening 2015, minder zwaar te wegen. Maar schijn bedriegt. Want een deel van de middelen die wij in 2015 over houden op het sociale domein is geen structureel geld en bij een ander deel hebben we in 2015 al geanticipeerd op verdere bezuinigingen in 2016 en 2017.

Bovendien achten wij de kans aanwezig dat wij de hoogte van de eigen bijdrage voor een deel van onze cliënten zullen aanpassen. Wij voeren daarnaar op dit moment onderzoek uit. Ook voorzien wij extra investeringen voor bijvoorbeeld control, toezicht en handhaving.

De door ons voorgenomen bezuinigingsmaatregelen blijven dan ook onverminderd van kracht. Voorafgaand aan het opstellen van de Beleidsbegroting 2017-2020 zullen we de uitwerkingsvoorstellen om deze taakstellingen in te vullen voorleggen aan uw raad.

Maar zoals ook in het beleidsplan Met respect... op weg naar een nieuw stelsel voor maatschappelijke ondersteuning is verwoord, moet de zorg aan onze inwoners wel gegarandeerd zijn. Dus mocht dat met de beschikbare middelen niet geleverd kunnen worden, zullen wij onze keuzes moeten heroverwegen.

In het sociaal domein worden met name de oplopende kortingen op het onderdeel Participatiewet in 2019 en 2020 onverminderd vertaald in kortingen op de werkvoorzieningsschappen (SWB en overige schappen).

1.4 Verhoogde asielinstroom

In het Uitwerkingsakkoord Verhoogde Asielinstroom is afgesproken dat de normeringsmethodiek wordt aangepast in die zin dat geld dat de rijksoverheid uitgeeft aan dit doel zal meetellen in de netto gecorrigeerde rijksuitgaven en dus het accres. Normaliter valt het onder het begrotingshoofdstuk ontwikkelingssamenwerking en dan valt het er buiten.

Voor dit doel vinden voor de jaren 2016 en 2017 al wel vast een uitnames uit het gemeentefonds plaats. Voor 2016 gaat het voor Hengelo om bijna € 229.000 en voor 2017 om bijna € 862.000.

Vervolgens worden in de jaren 2016 en 2017 nieuwe middelen aan het gemeentefonds toegevoegd via een decentralisatie-uitkering “Verhoogde asielinstroom” (jaarlijks € 190,5 miljoen macro). Dat bedrag is bedoeld om de extra uitgaven te dekken aan eerstejaarsopvang alsmede integratie en participatie van vergunninghouders. Daarbij geldt het uitgangspunt: “geld volgt statushouder”. Hoe dat precies uitwerkt met de peildata (op welk moment moet een statushouder in een bepaalde gemeente wonen om daar mee te tellen) is nog niet bekend. In deze circulaire is geen bijlage opgenomen met bedragen per gemeente. Dat is nog onderwerp van nadere uitwerking. Hierover zijn het Rijk en de VNG nog in gesprek. Meer informatie volgt in de septembercirculaire 2016.

2. Financieel effect meicirculaire 2016

De ontwikkelingen van de meicirculaire 2016 laten voor het begrotingsjaar 2016 een voordelig effect zien van ruim € 1,4 miljoen. Dit bedrag zal worden verwerkt in de 1e Beleidsrapportage 2016.

Voor de komende begrotingsjaren 2017 en 2018 valt de meicirculaire 2016 positief uit, namelijk € 235.000 respectievelijk € 400.000. Voor de jaren daarna zijn de tekorten: 2019: € 385.000; 2020: € 1.012.000. Deze mutaties zijn verwerkt in de tabel (bijna direct onder de kop) "Bijlage 2 – Toelichting verwacht saldo bestaand beleid 2017-2020, Onderdeel A2. Meicirculaire 2016 gemeentefonds."

3. Overige ontwikkelingen/risico's

Evaluatie normeringssystematiek gemeentefonds

Inmiddels is het rapport "Evaluatie normeringssystematiek gemeentefonds en provinciefonds 2010-2015" aan de Tweede Kamer aangeboden. Het evaluatierapport is opgesteld door een ambtelijke werkgroep bestaande uit vertegenwoordigers van de VNG, het IPO, de ministeries van BZK en Financiën. De werkgroep concludeert dat de normeringssystematiek in grote lijnen voldoet aan de gestelde criteria. Belangrijk aandachtspunt is de stabiliteit van de uitkomst van de normerings-systematiek. Er zijn drie beleidsvarianten uitgewerkt, vooral gericht op een verbetering van de stabiliteit. Vergaande verbeteringen van de stabiliteit kunnen bijvoorbeeld ten koste gaan van de actualiteit of de evenredigheid. Uiteindelijk zal een nieuw kabinet in overleg met de decentrale overheden een oordeel geven over de in een volgende kabinetsperiode te hanteren normerings-systematiek. Hierbij zal ook de (potentiële) budgettaire impact van de geschetste beleidsvarianten van belang zijn.

Fundamentele herziening financiële verhoudingen

De VNG, de Raad voor financiële verhoudingen (Rfv) als de Tweede Kamer vragen om een fundamentele herziening van de financiële verhoudingen. Ook de studiegroep openbaar bestuur doet in het rapport "Maak verschil!" de aanbeveling de financiële verhoudingen te moderniseren. In het Bestuurlijk overleg financiële verhoudingen (Bofv) van 28 april 2016 is daarom besloten een stuurgroep en expertgroep in te stellen, waarin de ministeries van BZK en Financiën, de VNG en Rfv vertegenwoordigd zijn. Opdracht is om komend jaar een probleemanalyse van de toekomst-bestendigheid te maken van het stelsel van financiële verhoudingen en mogelijke oplossings-richtingen te verkennen in verschillende varianten van verdeelsystematieken.

Macronorm OZB

Volgens cijfers van onderzoeksinstituut COELO stijgt de totale landelijke OZB-opbrengst in 2016 met € 89,6 miljoen, een stijging van 2,32%. De macronorm voor 2016 is 1,57%. Dat betekent een overschrijding met € 28,7 miljoen. Tijdens het Bestuurlijk overleg financiële verhoudingen (Bofv) van 28 april 2016 is geconstateerd dat de overschrijding van de macronorm 2016 optreedt doordat de overschrijding uit 2015, die in mindering was gebracht op de norm voor 2016, niet volledig is ingelopen. Besloten is de overschrijding van 2016 in mindering te brengen op de macronorm voor 2017, die daarmee uitkomt op 1,97%.

Landelijke voorziening WOZ

Naar aanleiding van een advies van de Waarderingskamer heeft de staatssecretaris van Financiën besloten dat de openbaarheid van de WOZ-waarde van woningen uit de basisregistratie WOZ per 1 oktober 2016 mogelijk is. Hiervoor moeten per 1 oktober 2016 zo veel mogelijk gemeenten zijn aangesloten op de Landelijke Voorziening WOZ (LV WOZ).

B. Niet gerealiseerde oude taakstellingen

Het toezicht op brandveiligheid zelf uitvoeren en niet meer inkopen bij de brandweer

Het onderdeel "Het toezicht op brandveiligheid zelf uitvoeren en niet meer inkopen bij de brandweer" (als onderdeel van bezuinigingsmaatregel 05.2.2 uit de maatschappelijke takenverkenning 2016-2019) ongedaan te maken. De gemeenteraad heeft bij de maatschappelijke takenverkenning ingestemd met deze bezuiniging. De taakstelling is verwerkt in de begroting 2016 en verder. Het is echter niet mogelijk om dit deel van de taakstelling te realiseren. Deze is door het Algemeen Bestuur van de Veiligheidsregio afgewezen. De begroting moet daarom worden aangepast. De reden dat het niet mogelijk is om de taakstelling te realiseren is gelegen in het feit dat de toezichtstaken (de niet wettelijke taken) van de brandweer zijn ondergebracht in de Gemeenschappelijke Regeling (GR) in plaats van in een dienstverleningsovereenkomst (dvo). Dit betekent dat het niet mogelijk is om de hierover gemaakte afspraken bilateraal te wijzigen. Dat is alleen mogelijk als alle 14 in de GR deelnemende gemeenten instemmen. Als de taken waren ondergebracht in een dvo was bilaterale wijziging mogelijk geweest. Bij de totstandkoming van de regionale brandweer was een evaluatiemoment voorzien eind 2016, maar gezien het feit dat er geen dvo is gesloten kunnen wijzigingen alleen door alle partners gezamenlijk worden geaccordeerd.

Bibliotheek Hengelo – verlaging bezuinigingstaakstelling

Vorig jaar is besloten om nogmaals te bezuinigen op de structurele subsidie aan Bibliotheek Hengelo, oplopend naar € 200.000 in 2018.

De Bibliotheek Hengelo heeft steeds haar verantwoordelijkheid genomen om de voorgaande bezuinigingen (ruim € 350.000) het hoofd te kunnen bieden.

De bezuinigingstaakstelling van € 200.000 kan niet worden gerealiseerd zonder afbreuk te doen aan de kernfuncties van de bibliotheek. De huidige formatie van 22 fte (was 29 fte in 2011) is nodig om de transitie naar de educatieve en maatschappelijke functies van de bibliotheek te kunnen maken.

De Bibliotheek Hengelo kan de komende jaren een bedrag van € 100.000 bezuinigen. Daarnaast acht de bibliotheek het mogelijk om de eigen inkomsten te verhogen met € 50.000. Dit is het maximaal haalbare zonder daarbij de kernfuncties van de bibliotheek onherstelbaar aan te tasten. Voorgesteld wordt om de bezuinigingstaakstelling van Bibliotheek Hengelo structureel met € 50.000 te verlagen van € 125.000 naar € 75.000 in 2017 en van € 200.000 naar € 150.000 in 2018 (e.v.).

Externe inkomsten afdeling Wegen, Groen en Water (WGW)

In 2013 is besloten tot een bezuinigingstaakstelling externe inkomsten WGW van € 45.000 per jaar (inmiddels € 45.338). Door voor werkzaamheden die voor derden worden uitgevoerd (Welbions, Hart van Zuid) het externe tarief te hanteren i.p.v. het lage interne tarief zouden inkomsten worden gerealiseerd. Voor Hart van Zuid is het externe tarief niet geëffectueerd. Vanwege de afronding van een aantal herstructureringsprojecten en een andere aanpak van komende herstructureringsprojecten (waarbij WGW meer in de toetsende rol optreedt) lopen de inkomsten in de nabije toekomst sterk terug. Daarnaast maakt de afdeling WGW vanaf 1 januari 2017 onderdeel uit van de sector Fysiek met hogere interne tarieven. Deze liggen naar verwachting boven het tarief dat WGW extern zou kunnen hanteren (er kunnen van de externe partijen geen hogere tarieven worden gevraagd dan de gangbare markttarieven). Het is niet realistisch om vanaf 2017 nog inkomsten uit het hanteren van externe tarieven te genereren.

Rabothheater

Op 10 juni 2015 is bij de integrale afweging van de Kadernota maatschappelijke takenverkenning 2016-2019 besloten tot een bezuiniging van € 50.000 op het Rabothheater. Met een amendement tijdens de begrotingsbehandeling 2016 op 4 november 2015, heeft uw gemeenteraad besloten tot een incidentele verlaging van het bezuinigingsbedrag voor het jaar 2016 met € 25.000, zodat de taakstelling voor 2016 € 25.000 is. Structureel, dus voor de jaren 2017 en verder, is het bezuinigingsbedrag op het oorspronkelijke niveau gehandhaafd.

Tijdens dezelfde begrotingsbehandeling in november 2015 heeft uw gemeenteraad aan de hand van de rapportage onderzoek 'Rabothheater financieel toekomstbestendig' (zaaknummer 1092237) gedebatteerd over de (financiële) toekomstbestendigheid van het Rabothheater.

Belangrijkste conclusie van het onderzoek is dat in de huidige vorm het Rabotheater financieel niet toekomstbestendig is. Geconcludeerd werd dat sprake zou zijn van een tekort van € 95.000, mede als gevolg van de bezuiniging van € 50.000. Afgezien van het gegeven dat nadien bleek dat er meer subsidie van Stichting 4 Oost voor het Rabotheater beschikbaar zou zijn, is geconcludeerd dat de ramingen voor vervangingsinvesteringen tot extra zorg en verdere tekorten van het Rabotheater zouden leiden.

Al met al is duidelijk dat, ook als uw gemeenteraad eventueel zou komen tot een heroverweging van uw besluit tot bezuiniging, geen sprake is van een structurele financiële oplossing en een toekomstbestendige situatie bij het Rabotheater. Er worden scenario's ontwikkeld om te komen tot een toekomstbestendige theaterfunctie in Hengelo.

Vanuit bovenstaande overwegingen wordt de bezuiniging van € 50.000 op de subsidie aan het Rabotheater vooralsnog gehandhaafd en gaan we uit van een p.m. raming.

C. Structurele effecten jaarrekening 2015

De autonome ontwikkelingen zijn beschreven onder punt D. Als gevolg van de concept jaarrekening 2015 zijn er structurele voordelen te noemen: de inmiddels onbelaste onkostenvergoeding voor raadsleden, de bijstandsverlening en het sociale domein.

Onbelaste onkostenvergoeding raadsleden

In de salarislaster van de raadsleden was tot en met 2014 een belaste onkostenvergoeding opgenomen. Ingaande 2015 kan deze onkostenvergoeding netto worden verwerkt. Dit leidt tot een structurele verlaging van de lasten met ongeveer € 50.000.

Bijstandsverlening

Op basis van de ontwikkeling van het bestand (algemene bijstand, de IOAW, IOAZ en Bbz starters) in 2015 en de verwachte economische ontwikkelingen zijn nieuwe inschattingen gemaakt ten aanzien van het aantal verwachte bijstandsgerechtigden. Op basis van de Beleidsbegroting 2016-2019 gingen we op 1 januari 2017 nog uit van 2.495 bijstandsccliënten oplopend tot 2.706 op 1 januari 2020. Dit meerjarige bijstandsvolume is in de nieuwste prognoses neerwaarts bijgesteld naar 2.404 cliënten op 1 januari 2017 oplopend tot 2.636 cliënten op 1 januari 2020.

Het BUIG-budget voor de komende jaren is gestoeld op het Hengeloos aandeel van het geprognosticeerde macrobudget.

In het 'Bestuursakkoord verhoogde asielinstroom' is overeengekomen dat gemeenten de kosten voor bijstandsuitkeringen voor statushouders kunnen declareren (t-1). Dat wil zeggen dat gemeenten voor 2016 het bedrag aan bijstandskosten voor moeten schieten en dat deze dus ook gebudgetteerd dienen te worden. Voor de jaren 2016 en verder gaan we ervan uit jaarlijks de bijstandsuitkeringen van 100 extra statushouders te kunnen declareren. Dit zal dus voor het eerst in 2017 over 2016 zijn.

Per saldo is er op het product Bijstandsverlening sprake van een positief effect van ruim € 1,3 miljoen in 2017 aflopend tot bijna € 0,8 miljoen in 2020.

Sociaal domein

Daarnaast wordt nader onderzoek verricht naar de structurele/incidentele effecten in het sociaal domein. Deze effecten zullen worden betrokken bij de invulling van de taakstelling in het sociaal domein (zie hiervoor: Onderdeel A2).

D. Overige autonome ontwikkelingen/risico's

Nieuwkomers - Vergunninghouders - Huisvesting statushouders; onderdelen: onderwijs en peuterspeelzaal, maatschappelijke begeleiding, armoedebeleid, werk en inkomen statushouders, huisvesting

Voor onderwijs, de opvang, huisvesting en sociale integratie van statushouders in Hengelo is extra financiële ruimte nodig. We verwachten van het rijk voor bovengenoemde taken een extra tegemoetkoming te ontvangen via de nieuwe decentralisatie-uitkering "Verhoogde asielinstroom". Met de toestroom van het groot aantal asielzoekers in Nederland heeft Hengelo ook de opdracht om een groot aantal statushouders te huisvesten. Hierbij komt een aantal sociale facetten in beeld dat extra aandacht nodig heeft om alles in goede banen te leiden. Het betreft een aantal verschillende onderdelen dat we hieronder benoemen, maar ook in andere voorstellen.

Onderwijs en peuterspeelzaal

Met de toestroom van het groot aantal asielzoekers in Nederland heeft Hengelo ook de opdracht om een groot aantal nieuwkomers te huisvesten. Hierbij komen een aantal sociale facetten in beeld die extra aandacht nodig hebben en langjarig een extra financiële inzet noodzakelijk is. Het onderwijs is daar één van. Hiervoor is een aparte school ingericht de Horizon. Hier wordt onderwijs verzorgd aan de kinderen in de leeftijd van 4-13 jaar; voor kinderen die in het AVO (Algemeen Vormend Onderwijs) zitten, maar ook in de kinderen van nieuwkomers die woonachtig zijn in Hengelo. Er zijn een aantal financieringsbronnen beschikbaar voor het onderwijs, waarbij de grootste financiering komt via het rijk. Echter doordat het aantal leerlingen wisselt en er bewust heel kleine groepen zijn ingericht om de kinderen zo goed mogelijk te kunnen begeleiden sociaal en taal- en rekenvaardig te maken is er extra geld nodig. Een gedeelte van deze extra middelen is beschikbaar via de onderwijsachterstandsmiddelen, echter niet het volledige bedrag. Per leerling moet er rekening gehouden worden met € 3.000 extra kosten per jaar. Uitgaande van ongeveer 60 leerlingen hebben we het over een bedrag van € 180.000 op jaarbasis. Naast de groep kinderen van 4-13 jarigen hebben we ook nog de allerjongsten. Om de kinderen van nieuwkomers zo goed mogelijk voor te kunnen bereiden op hun schoolloopbaan zou het zinvol zijn om hiervoor te starten met een peutergroep voor 4 dagdelen voor de 2-4 jarigen. Het inrichten van een peutergroep voor deze doelgroep is niet opgenomen binnen het reguliere beleid. Het inrichten van een groep vraagt een bedrag van € 50.000. Totaal is er dus een bedrag van € 230.000 op jaarbasis extra nodig om goed onderwijs te kunnen verzorgen aan de kinderen van nieuwkomers. Een gedeelte van deze extra uitgaven kunnen we opvangen binnen ons onderwijsachterstandenbudget en VVE. Echter dit rijksbudget staat onder druk door beleidswijziging bij het rijk. We verwachten ongeveer € 40.000 vrij te kunnen maken vanaf 2017.

De samenwerking tussen het onderwijs en jeugdzorg is ook een belangrijk onderdeel. Uit het verleden blijkt dat de sociaal emotionele ontwikkeling van de kinderen en de cultuur verandering zorgen met zich mee kan brengen. Veel kinderen van 3 tot 4 jaar hebben een leerachterstand, zelfs nadat ze een jaar onderwijs hebben gehad binnen de speciale school. Na een jaar lang met name de Nederlandse taal bijgebracht te hebben en daarnaast rekendidactiek e.d. dienen de kinderen weer uit te stromen naar regulier onderwijs. Vaak is er 3 tot 4 jaar leerachterstand en dit soms ook in samenhang is met opgelopen trauma's stromen veel kinderen uit naar een SBO voorziening. Dit vraagt extra inzet vanuit het onderwijs, maar ook van ons team jeugd en gezin. We verwachten dit voor als nog op te kunnen vangen binnen de bestaande budgetten en formatie. Dit voorgaande geldt niet alleen voor jeugd, maar ook voor de zorg Wmo.

Maatschappelijke begeleiding

Menthol moet in plaats van 138 statushouders zoals in 2015 in 2016 naar verwachting circa 225 statushouders en in 2017 nog meer mensen begeleiden. Werving van vrijwilligers, matchen van vrijwilligers, intake en eerste begeleiding van de statushouders gaat extra tijd kosten. Hiervoor wordt voorlopig uitgegaan van 1 fte voor een periode van 2 jaren: € 75.000 per jaar. De bijdrage aan Menthol wordt met dit bedrag verhoogd.

Daarnaast kenden we binnen de gemeente een functie beleidsmedewerker Inburgering. Deze is een aantal jaren geleden wegbezuinigd. Deze coördinerende rol wordt nu niet gemist. Betrokken functie heeft naast een coördinerende rol naar Menthol ook als taak de sociale kant van het bestuursakkoord op te pakken en te coördineren. Hiervoor is 0,8 fte (€ 60.000) benodigd; ook in eerste instantie voor een periode van twee jaar. Beide worden bekostigd uit de bijdrage die we voor statushouders ontvangen voor de maatschappelijke begeleiding. Hier zijn dus geen extra middelen voor nodig. Per statushouder tussen 16 en 65 jaar die we in enig jaar gaan huisvesten ontvangen we sinds bestuursakkoord I € 2.340. Dat zijn er gemiddeld 130 per jaar.

Dat betekent dat we circa € 300.000 gaan ontvangen. Naast de personele kosten zijn er nog andere kosten te verwachten zoals het ondersteunen bij de inrichting via de SWB etc. Ook is onduidelijk of Menthol voldoende heeft aan de nu voorgestelde tijdelijke uitbreiding. Ook worden er jaarlijks al € 40.000 aan inkomsten geraamd, deze moeten dus in mindering gebracht worden op de € 300.000. Beschikbaar dus is € 260.000 per jaar, minus de € 135.000, resteert nog maximaal € 125.000. Dit resterende bedrag, waarvan onduidelijk is hoe groot het werkelijk wordt, moet voorlopig beschikbaar blijven voor allerlei bijkomende kosten. Hierbij kan worden gedacht aan vervoer van goederen van en naar een woning, projecten rond kennismaking gezondheidszorg etc.

Armoedebeleid

De groep vergunninghouders doet een extra beroep op zowel bijzondere bijstand als het minimabeleid. De verwachting is dat dit, uitgaande van twee jaar lang jaarlijks 200 mensen (waarvan 60 kinderen) per jaar circa € 75.000 voor schoolkosten, kindpakket (waaronder een fiets en sport), zorgverzekering, bibliotheek, schouwburg etc.. De groep die gebruik maakt van bijzondere bijstand e.d. neemt naar verwachting slechts geleidelijk af. Voor de meerjarenbegroting 2017-2020 gaat het om oplopende lasten (van € 75.000 in 2017 tot € 200.000 in 2020).

Daarnaast zijn extra middelen nodig voor de eerste inrichting. Dit laatste is in de vorm van leenbijstand, waarbij wij er vanuit gaan dat niet alles kan worden terugbetaald en in ieder geval niet meer dan € 15.000 per jaar. Voor de jaren 2017 en 2018 gaat het om een jaarlijks bedrag van € 320.000 (80 gezinnen x gemiddeld € 4.000). Vanaf 2019 verwachten we een afname van het aantal nieuwkomers, dus minder kosten voor de eerste inrichting (structureel bedrag van € 50.000 is dan naar verwachting nodig). Op termijn mag verwacht worden dat ook beroep op bijzondere bijstand en de individuele inkomens toeslag stijgt. Alle bedragen zijn gebaseerd op onze regelingen. We hanteren voor de nieuwkomers dezelfde uitgangspunten en bedragen als voor de huidige doelgroep.

Werk en inkomen

Voor integratie van statushouders is werk en/of participatie van groot belang. Het is een bijzondere doelgroep. Allereerst is het belangrijk dat zicht wordt gekregen op de waarde van de diploma's, de competenties en de interesses. Daar is al in 2016 mee gestart. Wij verwachten met name op het werkplein extra inzet te moeten leveren om via allerlei projecten om zoveel mogelijk statushouders aan het werk te houden. Dit door extra inzet van personeel en projecten. Een en ander wordt ook in regionaal verband opgepakt. Verwachting is dat we hiervoor circa € 60.000 nodig hebben voor de komende jaren. Voorlopig gaan we uit van een bijzondere aandacht voor twee jaren. Voorgesteld wordt de kosten ten laste van het innovatiebudget sociaal domein te laten komen. Voor de begroting verloopt een en ander dus budgettair neutraal.

Huisvesting

Het rijk legt i.v.m. de grote stroom asielzoekers aan de gemeente een verplicht aantal te huisvesten statushouders op. Dit aantal komt voor 2016 naar verwachting uit op ongeveer 250 statushouders. Hiervan neemt woningbouwvereniging Welbions er 140 voor haar rekening. Voor de resterende benodigde woonruimte zoekt de gemeente Hengelo in samenwerking met Welbions naar oplossingen. In dit stadium zijn de hier mee gepaard gaande kosten nog niet inzichtelijk. Er wordt van uit gegaan dat een jaarlijks budget van € 75.000 voor een eventueel exploitatietekort bij verhuur voldoende moet zijn. Het betreft hier een autonome ontwikkeling welke onontkoombaar en onvermijdbaar is.

Rijksbijdragen nieuwkomers e.d. (extra tegemoetkoming)

We verwachten van het rijk voor bovengenoemde taken een extra tegemoetkoming te ontvangen via de nieuwe decentralisatie-uitkering "Verhoogde asielinstroom" (jaarlijks € 190,5 miljoen macro). Dat bedrag is bedoeld om extra uitgaven te dekken aan eerstejaarsopvang alsmede integratie en participatie van vergunninghouders. Daarbij geldt het uitgangspunt: "geld volgt statushouder". Hoe dat precies uitwerkt met peildata (op welk moment moet een statushouder in een bepaalde gemeente wonen om daar mee te tellen) is nog niet bekend. Dat is nog onderwerp van nadere uitwerking. Hierover zijn het rijk en de VNG nog in gesprek. Meer informatie volgt in de septembercircular 2016 van het gemeentefonds. Voor de extra financiële ruimte die nodig is voor onderwijs, de opvang, huisvesting en sociale integratie van statushouders in Hengelo wordt vooralsnog uitgegaan dat deze voor de gemeente budgettair neutraal verloopt. De reeks te verwachten rijksbijdragen ramen we vooralsnog op de stelpost gemeentefonds in afwachting van de septembercircular 2016 van het gemeentefonds. De rijksbijdrage is in principe maatgevend voor de inzet van middelen op de diverse taken.

Bijzondere bijstand en minimabeleid

Op basis van de uitgaven van de afgelopen jaren is een actualisering noodzakelijk. We hebben te maken met, met name, een toenemend beroep op de bijzondere kosten voor bijzondere bijstand als gevolg van de bewindvoeringskosten. Voor de overige onderdelen zien we ook een toenemend beroep op de regeling als gevolg van autonome ontwikkelingen. Bij het voortzetten van het huidige beleid ten aanzien van bijzondere bijstand en minima is een en ander onontkoombaar en onvermijdbaar. Ten aanzien van de kosten beschermingsbewind geldt dat de gemeente geen invloed heeft op het toewijzen, maar wel de rekening krijgt. Waar mogelijk zoeken wij de randen van de wetgeving op.

De gevolgen van de komst van meer statushouders naar Hengelo voor dit onderwerp is "(hiervoor) bij "Nieuwkomers - Vergunninghouders - Huisvesting statushouders" aangegeven.

Voor de bijzondere bijstand is sprake van een autonome ontwikkeling van € 272.000, daarnaast is er voor minima sprake van een autonome uitzetting van € 20.000, in totaliteit € 292.000. Voor de dekking kan deels gebruik worden gemaakt van een stelpost voor armoedebeleid van € 155.800. Deze stelpost is gecreëerd op basis van de decembercirculaire 2013 van het gemeentefonds. In de raadsbrief over de circulaire is aangegeven dat "nader bepaald dient te worden of deze middelen benodigd zijn voor het opvangen van volume effecten of voor specifiek armoedebeleid". In 2016 wordt een voorstel voorbereid waarin deze stelpost al structureel wordt ingezet voor minimabeleid. Derhalve is nog € 136.200 aanvullend budget benodigd vanaf 2017.

Onderwijshuisvesting

Er is op termijn sprake van een tekort in de reserve onderwijshuisvesting. Hiervoor is structureel een toevoeging van € 180.000 noodzakelijk. Daarnaast zijn er veel ontwikkelingen in het voortgezet onderwijs waarvoor een nieuw Integraal Huisvestingsplan (IHP) gemaakt zal moeten worden. Hoogte van het bedrag dat hiervoor beschikbaar moet komen is op dit moment nog niet duidelijk, vandaar dat dit gedeelte nog als p.m. raming is opgenomen.

De wettelijke taak om te voorzien in onderwijshuisvesting is de laatste jaren niet verminderd, terwijl de (dotatie aan) de reserve onderwijshuisvesting de laatste jaren wel onder druk staat. Zo is met ingang van 2015 het budget voor het buitenonderhoud rechtstreeks van het rijk naar de schoolbesturen overgeheveld. Hierdoor vindt er een korting plaats van € 800.000 op de uitkering gemeentefonds welke gedoteerd zou worden aan de reserve onderwijshuisvesting. Omdat in de reserve jaarlijks rekening werd gehouden met € 1 miljoen aan onderhoudskosten is er een extra korting van € 200.000 toegepast op de dotatie aan de reserve. De financiering van het onderhoud aan de schoolgebouwen vervalt voor de gemeente, maar niet voor wat betreft de gemeentelijke eigendomsgebouwen die in gebruik zijn gegeven aan het onderwijs. Het onderhoud van deze gebouwen blijft voor rekening van de gemeente. Datzelfde geldt voor de gemeentelijke gymlokalen.

Daarnaast zou door prijs- en volumestijgingen op basis van de juni-circulaire 2012 de reserve onderwijshuisvesting structureel stijgen met € 161.000 vanaf 2013. Deze extra dotatie is echter structureel ingezet als dekking voor verlichting van de exploitatie van het gemeentelijke vastgoedbedrijf (Dekkingsplan 2013-2016).

De nieuwe school die met ingang van het schooljaar 2015-2016 is gestart in Hengelo is een voorbeeld van een toevoeging van het takenpakket om te voorzien in onderwijshuisvesting. De door Stichting SIMON verlangde Islamitische basisschool is namelijk – na toestemming van OC&W – in 2015 in Hengelo gestart. De gemeente moet zowel voorzien in huisvesting als ook de eerste inrichting onderwijsleerpakket en meubilair vergoeden. De gemeente ontvangt hiervoor geen extra vergoeding van het rijk.

Er is gekeken naar mogelijkheden om de huidige kosten te verlagen. Een tweetal noodlokalen zijn met bijbehorende onderhoud- en exploitatielasten in 2015 in eigendom overgedragen aan het desbetreffende schoolbestuur. Ook in de voorliggende periode wordt gekeken naar mogelijkheden om (over)capaciteit beter te benutten en medegebruik toe te passen, waardoor niet functionele onderwijshuisvesting kan worden afgestoten.

Daarnaast is de bijdrage aan sportservice voor de huur van de sporthallen ten behoeve van onderwijs verlaagd. Deze bijdrage is gebaseerd op het aantal leerlingen in het primair onderwijs en is op basis van de laatste leerlingenaantallen naar beneden bijgesteld. Daarnaast komt medio 2016 een meerjarenonderhoudsplanning beschikbaar van al het gemeentelijk vastgoed, waaronder de gymnastieklokalen. Op basis van deze actuele raming wordt gekeken naar de mogelijkheid om te bezuinigen op het groot onderhoud van de gymnastieklokalen. Ook wordt gekeken naar de ontwikkeling van het leerlingenaantal in het speciaal onderwijs en de gevolgen hiervan voor het aantal locaties die worden gehuurd.

Financiële consequenties huisvestingplan VO (p.m.)

Er zijn verschillende ontwikkelingen in het voortgezet onderwijs. Zo heeft de Stichting voor Persoonlijk Onderwijs (Mezquita College) toestemming van de minister om te starten in Hengelo. Het gaat om een school voor voortgezet onderwijs (havo, vwo en gymnasium). De bekostiging van het rijk start met ingang van het schooljaar waarop voor de school passende huisvesting beschikbaar is.

Op grond van de Wet voortgezet onderwijs is de gemeente verantwoordelijk voor de huisvesting. De gemeente heeft vijf jaar de tijd om in huisvesting te voorzien. Het is niet verplicht om deze school te voorzien van nieuwbouw, maar het is vooralsnog niet duidelijk of, en zo ja welke, mogelijkheden er zijn om binnen de wettelijke termijn van 5 jaar passende bestaande huisvesting in gebruik te geven. En wat vervolgens de kosten zijn om deze bestaande huisvesting geschikt te maken. Het is derhalve in dit stadium ook nog niet mogelijk om een kostenopgave voor deze voorziening te geven. Echter, gezien de omvang van het vraagstuk (een school voor op termijn circa 500 leerlingen) gaat het hier waarschijnlijk wel om een substantiële investering. N.B. De aanvraag is dit programmajaar voor de 2e keer afgewezen. De school moet uiterlijk in 2019 (schooljaar 2018-2019) zijn gehuisvest in Hengelo.

Naast de nieuwe school zoals hierboven toegelicht is er sprake van een stijging van het leerlingenaantal in het voortgezet onderwijs (havo/vwo) op het scholeneiland, waardoor er sprake is van een ruimtetekort. Tenslotte is er een huisvestingvraagstuk van het voortgezet speciaal onderwijs waar nog geen adequate oplossing voor is gevonden. Er dient derhalve een integraal huisvestingplan voor het voortgezet (speciaal) onderwijs te komen.

In het onderzoek moet een antwoord worden gevonden op de meest ideale oplossing voor enerzijds (de groei van) de leerlingenaantallen/-ontwikkeling in het VO en anderzijds de beschikbare bestaande capaciteit (gebouwen).

Conclusie: Nagenoeg alle lasten en opbrengsten met betrekking tot de onderwijshuisvesting worden verrekend met de reserve onderwijshuisvesting. De jaarlijkse onttrekking van de werkelijke kosten heeft tot gevolg dat deze reserve op termijn een tekort laat zien. Daarnaast zijn er ontwikkelingen in het voortgezet onderwijs die voor extra uitgaven zorgen, deze worden in beeld gebracht bij de actualisering van het IHP VO. Om die reden is een actualisering noodzakelijk.

Afschrijving kunstgrasvelden en niet geactiveerde velden (vanuit projecten)

In de periode 2007 - 2009 zijn de eerste rubber infill kunstgrasvelden aangelegd in Hengelo. Rubber infill kunstgrasvelden zijn ontwikkeld in 2002. Over de levensduur van de kunstgrasmatten was in 2007 weinig bekend. Met de kennis van toen (inschatting aan de hand van betredings simulaties in laboratoria) is voor de afschrijving van de kunstgrasmatten 12 jaar aangehouden. Echter, in de praktijk blijkt dat de kunstgrasmatten van rubber infill voetbalvelden gemiddeld genomen 10 jaar mee gaan. In de begroting is voor 8 kunstgrasvoetbalvelden rekening gehouden met een afschrijving van 12 jaar voor de kunstgrasmat, terwijl deze velden in de praktijk na 10 jaar al van een nieuwe mat voorzien moeten worden.

Naast de 8 genoemde kunstgrasvelden die destijds vanuit de Kadernota (nieuw beleid) zijn aangelegd, zijn er ook 3,5 kunstgrasvelden aangelegd vanuit projecten. Deze kunstgrasvelden zijn niet geactiveerd en dus niet meegenomen in de vervangingsinvesteringen, terwijl hier wel afspraken over gemaakt zijn met de betreffende verenigingen (gemeente zorgt voor vervanging). Resumerend: er zijn drie verschillende effecten meegenomen die invloed hebben op de financiën:

- Aanpassing afschrijvingstermijnen van 12 naar 10 jaar voor de top laag en van 25 naar 30 jaar voor de onderlaag (onderlaag wordt logischerwijs tegelijk met een top laagvervanging aangepakt);
- Herfasering van investeringsbedragen;
- Waar nodig, afboeken van de boekwaarde van nog lopende investeringen.

Voor de jaren 2017 en 2018 betekent dit een uitzetting ten opzichte van de begroting van respectievelijk € 218.000 en € 242.000. Voor de jaren 2019 en 2020 levert het een positief saldo op van respectievelijk € 12.000 en € 42.000.

Reisdocumenten en rijbewijzen

Uit de meerjarige doorkijk van de verwachte omzet reisdocumenten en rijbewijzen blijkt dat in de komende jaren veranderingen plaats gaan vinden in de aantallen reisdocumenten en rijbewijzen. Uit de gegevens van de Basis Registratie Personen (BRP) blijkt dat we de komende jaren te maken krijgen met een stijging van het aantal aanvragen voor reisdocumenten (paspoorten en ID-kaarten).

In het verleden is de geldigheidstermijn voor rijbewijzen verlengd van vijf naar tien jaar. Hierdoor ontstaat om de vijf jaar een drukkere periode voor de afgifte. Uit gegevens van de Rijksdienst Wegverkeer (RDW) blijkt dat er tussen 2016 en 2017 sprake is van een forse toename van het aantal aanvragen.

Aangezien de kosten voor de aanvragen van rijbewijzen en reisdocumenten de komende jaren fluctueren, wordt een flexibele formatie door middel van inhuur in de begroting opgenomen. Met een flexibele aanstelling is het mogelijk om de personeelsbezetting af te stemmen op de verwachte hoeveelheid werk. De doorkijk geeft het volgende financiële beeld voor de komende jaren: 2017: € 84.000 voordelig; 2018: € 55.000 voordelig; 2019: € 117.000 nadelig; 2020: € 159.000 nadelig.

Verkiezingen

De vergoeding van het stembureaupersoneel moet worden gebruteerd. Het is fiscaal niet langer houdbaar om deze vergoeding netto te blijven verstrekken. De geschatte meerkosten per verkiezing zijn € 15.000. De komende jaren zijn er de volgende verkiezingen:

2017: Tweede Kamer; 2018: Gemeenteraad; 2019: Provinciale Staten gecombineerd met de Waterstaatsverkiezingen en het Europees Parlement (om de 5 jaar); 2020: geen.

Actualisering meerjarig onderhoudsplan gemeentelijk vastgoed

Per 1-1-2016 is de eigenaarsrol van het gemeentelijk vastgoed ondergebracht bij het vastgoedbedrijf. Uitzondering hierop zijn het Twentebad, sportpark Veldwijk en het stadhuis. Deze objecten worden in later stadium overgedragen naar het vastgoedbedrijf. Met de overdracht zijn ook de voorzieningen voor groot onderhoud onder gebracht bij het vastgoedbedrijf.

Doordat het vastgoedbedrijf de eigenaarsrol vervuld is er één opdrachtgever voor het groot onderhoud. Daarmee kunnen onderhoudswerkzaamheden in de toekomst beter op elkaar worden afgestemd. Alle meerjarige onderhoudsplannen (MJOP's) worden momenteel volgens één systematiek op elkaar afgestemd en geactualiseerd. Deze actualisatie kan gevolgen hebben voor de jaarlijks voorziene kosten voor groot onderhoud. Vooralsnog gaan we er vanuit dat de omvang van de huidige voorzieningen voldoende dekking bieden. Er bestaat het risico dat de huidige voorzieningen niet toereikend worden geacht om het bestaande onderhoudsniveau te waarborgen. In dat geval dient er aanvullende dekking te worden gezocht. Dit kan bijvoorbeeld door huren te verhogen tot kostprijs dekkend niveau, of door eventuele vrij te vallen voorzieningen bij verkoop te reserveren. Een kostenbesparende mogelijkheid is het naar beneden bijstellen van het onderhoudsniveau. Aangezien de inspecties momenteel worden uitgevoerd gaan we vooralsnog uit van een p.m. raming.

OZB stijging als gevolg van onderwijshuisvesting

Afgelopen tijd zijn alle uitgaven binnen onderwijs kritisch bekeken. Onderdeel hiervan is ook de waardering van alle (onderwijs)gebouwen geweest. Hieruit is gebleken dat door de hoge WOZ-waarden van de gebouwen de te betalen onroerende zaakbelastingen binnen onderwijshuisvesting fors meer is dan begroot.

Hier staat tegenover dat de inkomsten ten behoeve van de "algemene dienst" ook fors positiever uitvallen. Per saldo verloop een en ander budgettair neutraal voor de begroting.

Accountantscontrole

De gemeenteraad benoemt de accountant die belast is met de controle van de jaarrekening van de gemeente. Het contract met de huidige accountant loopt aan het eind van het boekjaar 2015 (jaarrekening 2015) af. Met de gemeenten Almelo, Borne, Enschede, Losser, Oldenzaal, het Gemeentelijk Belastingkantoor Twente en de Regio Twente is een aanbestedingsproces doorlopen.

Deloitte Accountants BV is de nieuwe accountant voor de (boek)jaren 2016 en 2017, met een optionele verlenging voor 2018 en 2019. De gemeenteraad heeft op 16 december 2015 besloten om Deloitte als accountant te benoemen.

Het met Deloitte overeengekomen controlehonorarium bedraagt afgerond € 80.000. De jaarlijkse meerkosten ten opzichte van de begroting zijn daarmee vanaf 2016: € 25.000. In 2016 zullen deze meerkosten worden betrokken bij de eerste Beleidsrapportage, voor 2017 en verder in dit meerjarenperspectief.

Na twee jaren wordt de afgesproken prijs aangepast. Dat kan leiden tot een wijziging van de aangegane overeenkomst met de accountant. Indien het noodzakelijk blijkt om belangrijke wijzigingen door te voeren zal de raad daarover geïnformeerd worden.

Verder verlagen onderuitputting kapitaallasten

Gelet op het toekomstige (verminderde) investeringsvolume hebben we de afgelopen jaren de post onderuitputting kapitaallasten achtereenvolgens ieder jaar met € 100.000 neerwaarts bijgesteld. Het geldt nu ook voor de nieuwe jaarschijf 2020.

Dit borduurt voort op de in gang gezette lijn zoals geschetst in de Kadernota's en uitgewerkt in de Beleidsbegroting tot en met 2019. Voor 2020 resteert er dan een stelpost van € 300.000 aan onderuitputting kapitaallasten.

Huisvesting

Als gevolg van de nieuwbouw van het stadskantoor en de renovatie van het stadhuis ontstaat er een tijdelijk voordeel op de begroting. Als bekend zijn de geraamde kapitaallasten van het stadskantoor (meerjarenbegroting) hoger dan de huur van het stadskantoor aan de Hazenweg. Verder zal de tijdelijke sluiting van het stadhuis enig financieel voordeel opleveren met betrekking tot energie- en reguliere onderhoudslasten, etc.. Echter dient voor die situatie wel ruimte gehuurd te worden met de daarbij behorende gebruikerslasten (energie e.d.).

Voorts is met het Gemeentelijk Belastingkantoor Twente een nieuwe huurovereenkomst aangegaan. Deze huurinkomsten zijn nog niet verwerkt in de begroting. Deze voordelen zijn volledig van toepassing op 2017 en deels op 2018.

De tijdelijke huisvestingssituatie is deels een verschuiving van kosten. Niet alle kosten die in en om het stadhuis worden gemaakt vallen vrij. Naar verwachting zal het voormalig Bureelgebouw (Markant) tijdelijk in gebruik worden genomen als "bestuurscentrum". De fractiekamers en flexplekken voor college en ambtenaren zullen daarin worden ondergebracht. De ruimte wordt gehuurd via het vastgoedbedrijf. Voorts moet rekening worden gehouden met een tijdelijke raadzaal (Waterstaatskerk) en ruimte voor de politieke markten.

Facilitaire dienstverlening GBT

Zoals het er nu naar uitziet vervallen vanaf 2019 de inkomsten voor de facilitaire dienstverlening voor het GBT. We brengen het GBT twee soorten kosten in rekening. Huur en facilitaire dienstverlening. Per abuis zijn de opbrengsten van facilitaire dienstverlening meerjarig geraamd in de begroting.

Dividend Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)

Uit de jaarcijfers 2015 van de BNG blijkt dat de nettowinst aanmerkelijk hoger is uitgevallen dan in 2014. Het dividend zal daardoor stijgen van € 0,57 cent naar € 1,02 per aandeel.

De verwachting is dat, ondanks diverse onzekerheden, het grootste deel van de winst een structureel karakter heeft. Daarom verwachten wij met ingang van 2017 de raming van het dividend te kunnen verhogen met € 60.000 per jaar.

Individueel Keuzebudget

Het Individueel Keuzebudget (IKB) voor de gemeenteambtenaren wordt in Hengelo per 1 januari 2017 ingevoerd. Het IKB is een van de onderdelen van de modernisering van de arbeidsvoorwaarden. In het IKB worden verschillende op geld te waarderen arbeidsvoorwaarden omgezet in een budget dat door de werknemer vrij te besteden is. Zo moeten de vakantietoelage, de levenslooptoelage, de eindejaarsuitkering en (bovenwettelijke) vakantie-uren kunnen worden ingezet als bronnen voor het IKB. Het IKB-tegoed kan onder andere worden gebruikt ten behoeve van verlof, uitbetaling, reservering en inkoop van extra pensioen.

Hoe het IKB er in Hengelo exact uit komt te zien wordt de komende maanden uitgewerkt. Vooralsnog gaan we voor het IKB uit van een p.m. raming.

Renteresultaat

Het renteresultaat is sterk afhankelijk van de renteontwikkeling (nu zeer laag, maar blijft dat zo?) en de financieringsbehoefte, die is opgebouwd uit aflossingen, investeringen en ontwikkelingen op de grondcomplexen. Zowel de rente als de financieringsbehoefte is zeer onvoorspelbaar en soms aan heftige ontwikkelingen onderhevig.

Vuistregel: als de rente laag blijft is de kans reëel dat het renteresultaat hoger wordt, omdat hoogrentende leningen worden afgelost en vervangen door leningen met een lagere rente.

Verder speelt de gewijzigde regelgeving vanuit het rijk een belangrijke rol. Er zijn wijzigingen in het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) aangekondigd die gevolgen kunnen hebben voor het renteresultaat. De rentevoet wordt gebaseerd op alleen de werkelijke rente over het Vreemd Vermogen zijnde:

- het rentepercentage van de direct aan de grondexploitatie gerelateerde financiering in het geval van projectfinanciering;
 - het gewogen gemiddelde rentepercentage van de leningenportefeuille van de gemeente, naar verhouding Vreemd Vermogen/Eigen Vermogen, indien geen sprake is van projectfinanciering;
 - de marktrente voor gemeenten voor aan te trekken leningen met een looptijd van 10-jaar indien de gemeente geen externe financiering heeft aangetrokken, maar wel verwacht dit te gaan doen;
- Al deze variabelen maken het voor ons op dit moment onmogelijk een verantwoorde en goed onderbouwde uitspraak te doen over de ontwikkeling van het renteresultaat. Op dit moment zijn we de gevolgen van de gewijzigde BBV-wet- en regelgeving aan het onderzoeken. Vooralsnog gaan we uit van een p.m. raming.

Grondexploitaties

Op dit moment zijn er een aantal zaken waarvoor de gemeente Hengelo een behoorlijk risico loopt. Denk hierbij aan de grondexploitaties, zoals het Hart van Zuid, XL Businesspark, maar ook de mogelijke financiële consequenties als gevolg van de ladder van duurzame verstedelijking. Mochten deze risico's werkelijkheid worden dan teren de algemene reserve grondexploitatie en, indien nodig, de algemene reserve in. Tevens wordt het risicoprofiel van de totale gemeente ook verlaagd.

Omgevingswet/Omgevingsvisie

Op 1 juli 2015 heeft de Tweede Kamer de Omgevingswet aangenomen. De beoogde invoering van deze wet is na 2018. De Omgevingswet brengt een omvangrijke operatie met zich mee voor gemeenten en raakt alle domeinen binnen de leefomgeving.

De Omgevingswet wil het omgevingsrecht eenvoudiger en inzichtelijker maken. De nieuwe wet bundelt onder andere 26 bestaande wetten op het gebied van onder meer bouwen, milieu, water, ruimtelijke ordening en natuur. Het moet zorgen voor een integrale én gebiedsgerichte benadering. Kern is dat de nieuwe wetgeving uitgaat van een andere sturingsfilosofie. Er komt meer ruimte op lokaal niveau voor bestuurlijke afwegingen en voor maatwerk, het principe 'ja, mits...' is leidend en het besluitvormingsproces wordt verbeterd en versneld.

Om de doelen van de Omgevingswet te kunnen bereiken, komt er een aantal nieuwe instrumenten. De kerninstrumenten voor de gemeenten zijn: omgevingsvisie, programma, omgevingsplan en omgevingsvergunning. Daarnaast vraagt de Omgevingswet ook aanpassingen op het gebied van digitale informatievoorziening. Hiervoor zijn de landelijke projecten 'GOAL' en 'Laan voor de leefomgeving' gestart.

De omgevingsvisie is een van de zes instrumenten van de Omgevingswet. Het is een integrale visie waarin strategische hoofddeuzen van beleid voor de gehele fysieke leefomgeving en de gezondheid in die omgeving voor de lange termijn staan. De omgevingsvisie vervangt onder andere de structuurvisie voor ruimtelijke ordening, het waterplan, milieubeleidsplan en verkeers- en vervoerplan. Het opstellen van een omgevingsvisie is verplicht voor rijk, provincies en gemeenten.

De invoering van de Omgevingswet zal in 2019 in plaats van 2018 plaatsvinden. Hoe een en ander vorm gaat krijgen wordt nog nader uitgewerkt. Vooralsnog gaan we uit van een p.m. raming.

E. Efficiency door nieuwbouw stadskantoor

Nu de raad heeft ingestemd met de start van de nieuwbouw kan de eerder voorgestelde bezuinigingsopbrengst (O1.1.9 van de maatschappelijk takenverkenning 2016-2019) ook worden gerealiseerd vanaf 1 oktober 2018. Het voordeel van de facilitaire functie binnen een gebouw betekent minder formatie voor de receptie, de beveiliging en minder bodecapaciteit. Samen wordt dat op 1,5 fte geschat. De gemeentebrede efficiencyopbrengst kan worden ingeboekt bij alle sectoren die gebruik maken van het stadhuis/stadskantoor. Deze opbrengst is 5 fte gesteld.

F. Onvoorziene tegenvallers

Op dit moment blijven we nog steeds uitgaan van een dynamisch financieel perspectief. Er kunnen zich de komende periode onvoorziene omstandigheden voordoen, die op dit moment nog niet zijn in te schatten.

G. Totaal verwacht saldo bestaand beleid 2017-2020

Het totale verwachte saldo bestaand beleid is voor de jaren:

2017: € 673.000 voordelig

2018: € 139.000 voordelig

2019: € 154.000 nadelig

2020: € 52.000 voordelig

Bijlage 3 – Formats opties nieuw beleid 2017-2020

N.1A Revitalisering bedrijventerreinen

Nieuw beleid voorstel

Onderwerp: Revitalisering bedrijventerreinen
Bron (coalitieakkoord, ambtelijke of bestuurlijke wens): Coalitieakkoord
Programma: 1 Economie, werk en inkomen
Activiteitsnummer feitenkaart: 11E
Product: P320.1
Aanspreekpunten ambtelijk: Harrie Vranken
Portefeuillehouder: Mariska ten Heuw
Sectornaam: Fysiek

Begroot bedrag	2017	2018	2019	2020
Euro (x1000)	200	200	150	100
Omvang fte				

Voorstel uitwerking nieuw beleid

In de afgelopen jaren zijn veel bedrijventerreinen gerevitaliseerd: Timmersveld, Twentekanaal, deelgebieden rondom Post NL/Opaalstraat, Binnenhavenstraat en Parelstraat. De aanpassing van de Haaksbergerstraat aansluitend op de herontwikkeling van de Thaleslocatie en de revitalisering van het onderdeel Vosboerweg/Wegtersweg van Westermaat worden op dit moment voorbereid.

Enkele deelgebieden van Twentekanaal en Westermaat blijven nog achter, bijvoorbeeld de gebieden Westermaat rondom Vosboerweg/Hassinkweg en de Wegtersweg, Twentekanaal Zuid tussen Fabelenweg en Haaksbergerstraat en tussen Diamantstraat/Thales. De herontwikkeling van het laatste gebied is mogelijk goed te combineren met de ontwikkeling van de HTSP-campus. Op de langere termijn staat er nog een herontwikkelingsopgave voor Twentekanaal-Noord, deelgebied HKS (Oude Boekeloseweg).

De hoogste prioriteit ligt bij Twentekanaal en dan in het bijzonder bij het gedeelte gelegen tussen Haaksbergerstraat, Diamantstraat, Opaalstraat en Robijnstraat. Dit gebied grenst direct aan HTSP Thales. Vergelijkbaar met de al gerevitaliseerde delen van Twentekanaal zullen de wegen in dit deelgebied moeten worden voorzien van een nieuw deklaag, zullen er doorgetrokken molgoten worden aangebracht en wellicht extra parkeervoorzieningen nodig zijn. Tevens aandacht voor groen.

In Westermaat Zuidwest kan de Wegtersweg een opknapbeurt gebruiken. Te denken valt aan wegdek, fietspad en groen. Zeer binnenkort wordt gestart met de verbetering van de Vosboerweg en het gedeelte Wegtersweg richting Expo business park. De Wegtersweg tussen Vosboerweg en Weideweg wordt hiermee op eenzelfde kwaliteitsniveau gebracht. Ook enkele binnenstraten moeten worden opgeknapt.

Revitalisering is alleen mogelijk als er vanuit onderhoud en beheer van de openbare ruimte, bijvoorbeeld de rioleringsopgave, een aanleiding is in combinatie met subsidies. Andere eigen (co-financierings)middelen zijn niet beschikbaar. Dit heeft het risico dat (in het geval er vanuit riolering geen investering is) er geen co-financiering is om daarmee subsidies aan te vragen.

Er wordt rekening gehouden met nieuwe provinciale middelen, zij het in beperkte mate, voor herstructurering. De eigen middelen voor nieuw beleid kunnen dan worden ingezet als cofinanciering voor de provinciale bijdrage.

Wat is het raakvlak met andere taakvelden?

Raakvlakken zijn er met de taakvelden van de sector stedelijk beheer; onderhoud wegen, riolering en groen.

Wat zijn de maatschappelijke effecten?

De gevestigde bedrijven zullen eerder investeren in hun bestaande huisvesting en minder geneigd zijn te verplaatsen. Indirect leidt dit tot behoud en uitbreiding van werkgelegenheid op bestaande locaties. De praktijk wijst uit dat de leegstand in gerevitaliseerde gebieden beduidend kleiner is dan in de niet-gerevitaliseerde gebieden.

Het is van maatschappelijk belang leegstand en verloedering van bedrijventerreinen te voorkomen. Dat betekent dat nog beschikbare locaties toekomstbestendig moeten zijn. Dus ook interessant voor vestiging door nieuwe bedrijven.

Ook vanuit het perspectief van sociale veiligheid is het belangrijk leegstand te voorkomen. Voor werknemers op bedrijventerreinen vormt leegstand een sociaal onveilige omgeving.

Welke samenwerkingsrelaties zijn betrokken?

De revitaliseringstrajecten worden in nauw overleg met bedrijventerreinenverenigingen en bedrijven ontwikkeld en uitgevoerd.

Wat zijn de risico's ?

Langdurige leegstand (hetgeen veel voorkomt in niet gerevitaliseerde gebieden) leidt tot downgrading van het gebied waardoor de revitaliseringskosten uiteindelijk zullen toenemen.

Wat zijn de effecten op de overige bedrijfsvoeringsaspecten?

-

N.1B Minimabeleid

Nieuw beleid voorstel

Onderwerp: Minimabeleid

Bron (coalitieakkoord, ambtelijke of bestuurlijke wens):

Programma: 1 Economie, werk en inkomen

Activiteitsnummer feitenkaart: 12E

Product: 614.1 Minimabeleid

Aanspreekpunten ambtelijk: Martin Eijkelenkamp/Peter Lage Venterink

Portefeuillehouder: Mariska ten Heuw

Sectornaam: Sociaal

Begroot bedrag	2017	2018	2019	2020
Euro (x1000)	50	50	50	50
Omvang fte				

Op dit moment is er sprake van een concept nota Armoedebelaid. De daarin opgenomen voorstellen hebben financiële consequenties. Via extra acties verwachten we om het gebruik te stimuleren en een andere aanpak via een strippenkaart (model Hoorn) dat het gebruik van alle regelingen toeneemt. Hierbij gaan we uit van een toename van € 50.000.

Wat is het raakvlak met andere taakvelden?

Wat zijn de maatschappelijke effecten?

De maatschappelijke effecten betreffen vooral de ondersteuning van mensen uit de doelgroep om te kunnen deelnemen aan de samenleving.

Welke samenwerkingsrelaties zijn betrokken?

Wijkkracht.

Wat zijn de risico's ?

N.v.t.

Wat zijn de P&O effecten?

Kan worden opgevangen binnen de bestaande formatie.

Wat zijn de effecten op de overige bedrijfsvoeringsaspecten?

Geen.

N.1C Werk en participatie

Nieuw beleid voorstel

Onderwerp: Werk en participatie

Bron (coalitieakkoord, ambtelijke of bestuurlijke wens): ambtelijke/bestuurlijke wens

Programma: 1 Economie, Werk en Inkomen

Activiteitsnummer feitenkaart: 13B

Product: 623.1 WWB-trajecten

Aanspreekpunten ambtelijk: Joop Wikkerink/Peter Lage Venterink

Portefeuillehouder: Mariska ten Heuw

Sectornaam: Sociaal

Begroot bedrag	2017	2018	2019	2020
Euro (x1000)	205,5	155,5	155,5	155,5
Omvang fte	2,2	2,2	2,2	2,2

Intensivering werkgeversbenadering.

Het afgelopen jaar heeft het werkplein in de Gieterij zich doorontwikkeld. Dit heeft ertoe geleid dat meer dan ooit wordt samengewerkt. Ook is opnieuw een jaarplan opgesteld. Als we de targets die daarin staan dit jaar en de komende jaren willen halen is een intensivering van de werkgeversbenadering noodzakelijk. Partijen (de gemeenten Hof van Twente, Borne, Haaksbergen en Hengelo, de SWB en het UWV) hebben zich aan dit jaarplan geconformeerd. De inzet van een extra kracht in Hengelo via een subsidie heeft wat dat betreft ook goede resultaten laten zien. We kennen onze werkgevers in Hengelo nog lang niet allemaal. Daarnaast zijn er kansen voor bemiddelingen naar Duitsland. Zowel binnen Hengelo als over de grens valt nog veel winst te behalen. De extra bijdrage van Hengelo wordt op dit moment op structureel 1,2 fte geschat. Bij schaal 9/10 bedragen de kosten € 65.000 + € 5.533 overhead = € 70.533 x 1,2 = € 84.640.

Werkzoekendenbenadering, projecten vulling.

Het is belangrijk dat we snel en adequaat kunnen handelen als een werkgever een functie aanbiedt of een project. Daarvoor moeten wij onze bestanden nog beter kennen en snel kunnen ontsluiten en is het belangrijk dat we iemand hebben die deze projecten aanneemt, begeleidt en evalueert. Bij binnenkomst van de projecten moet op een objectieve en integrale manier worden ingeschat wat de meerwaarde is voor klanten van het project én of wij voldoende kandidaten zouden kunnen aanleveren. Belangrijk is om de competenties, interesses en vaardigheden van de klanten in beeld te hebben en te kunnen matchen met vragen op de markt. De gemeente Hengelo heeft interesse getoond in het project DIA, ontwikkeld in het kader van o.m. de Agenda Stad en City deals door gemeente Enschede en UWV. Via moderne sociale media worden werkzoekenden uitgedaagd om in actie te komen en mee te doen aan activiteiten die in hun interessegebied liggen en te solliciteren op maat aangeboden activiteiten. Een zelfhulpgroep als De Broekriem kan hier aanvullend aan zijn (hier ondersteunen werkzoekenden elkaar in het professionaliseren van hun c.v.'s, het gebruik maken van sociale media en het trainen in presentatietechnieken).

Tenslotte zijn er ook diverse klantvolgsystemen die natuurlijk moeten samenwerken met de huidige systemen GWS en SONAR/WBS. Onderkend wordt meer dan ooit dat een excellent inzicht in de het klantenbestand alsmede inzicht in de vraag "wat beweegt de klant" essentieel is voor een goede dienstverlening en matching. Daarvoor zijn uren van medewerkers en systemen nodig. De inzet wordt op 1,0 fte ingeschat. Bij schaal 9/10 zijn de kosten € 65.000 + € 5.533 overhead = € 70.533.

Experimenteerregeling.

In de Participatiewet is het mogelijk gebruik te maken van een experimenteerregeling. Enkele gemeenten gebruiken deze ruimte om te experimenteren met een zgn. basisinkomen voor bepaalde groepen klanten. Vooruitlopend op de uitkomsten willen wij parttime werken van mensen met een uitkering bevorderen. Wij willen de uitkering dan zien als aanvulling op de verdiensten en niet korten. In G32-verband zijn wij bezig te bezien welke benadering werkbaar is. Het beleid rond "Flexibel Inkomen", zoals dat bijvoorbeeld in Leeuwarden in ontwikkeling is, kan redelijk geruisloos geïmplementeerd worden. Verder zijn we in regionaal verband bezig om te bezien of het systeem Flexensie werkbaar is. Hier worden kortlopende werkzaamheden (denk aan seizoenwerkzaamheden) via een poolconstructie verdeeld onder een aantal "oproepkrachten" uit de bijstand.

Doel van al deze regelingen is onze werkwijze af te stemmen op de flexibilisering van de arbeidsmarkt en klanten te stimuleren ook parttime en tijdelijk werk te accepteren, aangezien dit hun kansen op de arbeidsmarkt vergroot. Voor de opzet en uitvoering van dergelijke instrumenten is enige uitvoeringscapaciteit nodig. Via mindere uitgaven uit het BUIG-budget (inkomensdeel) verdienen we de investering ook terug als de experimenten slagen. Na afloop van het experiment komen we met voorstellen over voortzetting.
Geschatte kosten voor 2017 € 50.000.

Wat is het raakvlak met andere taakvelden?

Wat zijn de maatschappelijke effecten?

Maatschappelijke effecten zijn dat meer mensen al dan niet via werk gaan participeren. Dat is belangrijk voor de eigenwaarde van mensen en ook voor de mogelijkheid om verantwoordelijkheid te hebben en houden voor het eigen leven. De kortste weg uit schulden is via werk. Een zinnige dagbesteding met bij voorkeur meer inkomen is het begin van de weg naar boven voor (multi-problem) klanten.

Welke samenwerkingsrelaties zijn betrokken?

- Werkplein en de daarin deelnemende partners
- Regionale samenwerking met de 14 Twentse gemeenten op het gebied van projecten en Duitsland in het bijzonder.
-

Wat zijn de risico's ?

N.v.t.

Wat zijn de P&O effecten?

Is afhankelijk van de uiteindelijk te maken keuzes. Het werk kan ook worden uitbesteed.

Wat zijn de effecten op de overige bedrijfsvoeringsaspecten?

-

N.1D Budget bijzondere trajecten

Nieuw beleid voorstel

Onderwerp: Budget bijzondere trajecten
Bron (coalitieakkoord, ambtelijke of bestuurlijke wens):
Programma: 1 Economie, Werk en Inkomen
Activiteitsnummer feitenkaart: 13B
Product: 623.1 PW-trajecten
Aanspreekpunten ambtelijk: Joop Wikkerink en Peter Lage Venterink
Portefeuillehouder : Mariska ten Heuw
Sectornaam: Sociaal

Begroot bedrag	2017	2018	2019	2020
Euro (x1000)	100	150	200	200
Omvang fte				

In het kader van de meest recente bezuinigingen is het budget van € 200.000 voor bijzondere trajecten geschrapt. Het budget werd besteed aan trajecten waarvoor de SWB geen aanbod kan doen. Hoewel het jaar 2016 nog maar net gestart is merken we in de praktijk dat deze bezuiniging tot problemen leidt in die zin dat mensen niet altijd de juiste begeleiding/trajecten krijgen. Inmiddels zijn ook afspraken gemaakt om voor de meest schrijnende gevallen een traject via doorgeleiding van de SWB vorm te kunnen geven. Wij achten het gelet op de ervaringen van de eerste maanden in 2016 gewenst om vanaf 2017 weer over een eigen budget voor bijzondere trajecten te kunnen beschikken. Dit om mensen snel en adequaat het juiste traject aan te kunnen bieden gericht op participatie en/of werk. Het gaat om mensen waarvoor op grond van bijvoorbeeld leeftijd, handicap en persoonlijkheid een stuk extra aandacht, begeleiding en knowhow nodig is. Wij stellen voor om het bedrag in drie jaren weer terug te brengen naar het bedrag van 2015; € 200.000. Daarvoor kunnen circa 50 trajecten worden uitgevoerd. In 2017 dus circa 25 en in 2018 bijna 40.

Wat is het raakvlak met andere taakvelden?

Wat zijn de maatschappelijke effecten?

Mensen krijgen weer dat traject dat het beste bij hen past. Het gaat hier vaak om heel kwetsbare klanten.

Welke samenwerkingsrelaties zijn betrokken?

SWB

Wat zijn de risico's ?

N.v.t.

Wat zijn de P&O effecten?

Kan worden opgevangen binnen de bestaande formatie.

Wat zijn de effecten op de overige bedrijfsvoeringsaspecten?

Geen.

N.3A Versterking en doorontwikkeling Wijkkracht

Nieuw beleid voorstel

Onderwerp: Versterking en doorontwikkeling Wijkkracht
 Bron (coalitieakkoord, ambtelijke of bestuurlijke wens): Coalitieakkoord en bestuurlijke wens
 Programma: 3 Welzijn en Zorg
 Activiteitsnummer feitenkaart: 31F
 Product: P670.2
 Aanspreekpunten ambtelijk: Marieke van den Berg/ Astrid Donderwinkel
 Portefeuillehouder: Jan Bron
 Sectornaam: Sociaal

Begroot bedrag	2017	2018	2019	2020
Euro (x1000)	b.n.	b.n.	-	-
Omvang fte				

Voorstel uitwerking nieuw beleid

In het coalitieakkoord staat dat de (hulp)vraag van onze inwoners centraal staat, dat het de professionals zijn die de vraag van onze inwoners mede invullen en dat ze dat doen in multidisciplinaire wijkteams. In het beleidsplan *Met respect... Op weg naar een nieuw stelsel voor maatschappelijke ondersteuning* is de inzet van wijkteams verder uitgewerkt en is beschreven dat ze moeten bijdragen aan het versterken van de eigen kracht, de inzet van sociale netwerken en algemene voorzieningen en het stimuleren van burgerinitiatieven. Dat draagt op haar beurt weer bij aan het vroegtijdig signaleren van vragen en problemen bij inwoners en het beantwoorden en oplossen daarvan (zo snel mogelijk, zo licht mogelijk en zo dicht mogelijk bij huis).

Met het vaststellen van de beleidsnota *Met respect...* heeft de gemeenteraad ook besloten om in te zetten op veelzijdige en kwalitatief goede algemene voorziening die zo veel mogelijk (hulp)vragen van inwoners moeten beantwoorden (met nadruk op de preventieve taak van deze voorzieningen) en om daarvoor een deel van de middelen voor maatwerkvoorzieningen om te buigen naar algemene voorzieningen. Ook daarbij ziet de gemeente een belangrijke rol weggelegd voor de wijkteams van Wijkkracht.

Als gevolg van verdere rijksbezuinigingen op de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) in 2017 en 2018 is het noodzakelijk intensief in te zetten op de verschuiving van maatwerkvoorzieningen naar algemene voorzieningen. Dit betekent onder andere een verdere versterking en doorontwikkeling van de rol en positie van Wijkkracht in 2017 en 2018.

Wij geloven in de kracht van Wijkkracht als algemene voorziening aan de voorkant. De basis daarvoor is echter nog te smal, zowel inhoudelijk als in capaciteit. Wanneer je kijkt naar de taken van Wijkkracht zoals genoemd in *Met respect...* houden ze zich op dit moment bezig met:

- Signaleren van vragen en problemen bij inwoners.
- Waar mogelijk de vragen direct beantwoorden en/of de problemen meteen oplossen (bv. wanneer een oudere de container niet meer zelf buiten kan zetten, kan de buurvrouw dit mogelijk doen).
- Waar nodig direct starten met kortdurende cliëntondersteuning (bv. een lichtverstandelijk beperkte jongere ondersteunen bij een gesprek of simpelweg het voeren van een aantal goede gesprekken).
- Waar nodig uitgebreide vraagverheldering om tijdig zwaardere problematiek te signaleren (volgens zelfde methodiek als bij gemeente).

Deze taken pakken ze voortvarend op, hoewel Wijkkracht wel meer zichtbaar en vindbaar mag zijn in de wijken. Dit vraagt om duidelijke positionering van Wijkkracht. Daarnaast zouden wij, met het oog op het versterken van de algemene voorzieningen, graag zien dat ook de volgende taken opgepakt kunnen worden door Wijkkracht:

- Op basis van signalen uit de wijken, moet het wijkteam in samenspraak met onder andere welzijnsinstellingen komen tot een afgestemd programma van diensten en activiteiten.
- Meedenken over (en eventueel faciliteren van) buurtdiensten en bewonersinitiatieven (bv. wanneer er behoefte blijkt te zijn aan een boodschappendienst in de wijk).

Heel concreet willen wij dat Wijkkracht in 2017 en 2018 extra gaat inzetten op:

a) Dag- en vrijetijdsbesteding in de wijken

De verwachting is dat met het programmeren (en accommoderen) van dag- en vrijetijdsbesteding in de wijken goede (voorliggende) algemene voorziening gerealiseerd kunnen worden als alternatief voor of in aanvulling op een maatwerkvoorziening (begeleiding Wmo). Maar voor welke doelgroepen is voorliggend welke algemene voorziening nodig en waar? En wat kosten ze? Dit gaan wij (samen met Wijkkracht) uitzoeken om te kunnen komen tot pilots en praktijkervaringen. Dit moet duidelijk maken hoe de (voorliggende) algemene voorzieningen er uit moeten gaan zien, waar ze gehuisvest kunnen worden, wat ze kosten (i.r.t. de maatwerkvoorzieningen), hoe groot de verschuiving zal kunnen zijn en welke rol Wijkkracht daarin moet vervullen.

b) Doorontwikkeling MBO sociaal werk

Reguliere thuisbegeleiding is in 2015 een maatwerkvoorziening geworden en is meegegaan in de aanbesteding. Wijkkracht is in 2015 een pilot *MBO sociaal werker* om lichte thuisbegeleidingsvragen voorliggend op te kunnen pakken en daarmee het beroep op de maatwerkvoorzieningen te verminderen. De sociaal werkers worden ook ingezet bij een deel van de nazorg van bijvoorbeeld Grip-gezinnen. De pilot loopt door in 2016 en wordt intensief gemonitord. Het is denkbaar dat Wijkkracht meer van dit soort interventies ontwikkeld voorliggend aan of juist volgend op een maatwerkvoorziening. Dit willen wij graag verder ontwikkeld zien.

c) Koppeling werk en inkomen

In de nota *Met respect...* hebben we al aangegeven dat wij het denkbaar achten dat onderdelen van het domein werk en inkomen aangehaakt worden bij het wijkteam, bijvoorbeeld schuldhulpverlening of de 'zorg' voor kwetsbare jongeren (VSO). Daar waar de samenwerking tussen Wijkkracht en de gemeentelijke toegang van zorg goed verloopt, staat de samenwerking met Sociale Zaken nog in de kinderschoenen. Dit wordt echter snel verder verkend en de verwachting is dat dit voor 2017 en 2018 leidt tot het uitvoeren van concrete activiteiten van Wijkkracht voor de doelgroep van Sociale Zaken.

d) Koppeling Jeugd

De samenwerking van Wijkkracht met de gemeentelijke toegang is tot op heden meer gericht op het Zorgloket en het team Wmo dan op het team Jeugd & Gezin. Dit is van oudsher zo ontstaan en komt ook doordat signalering van (hulp)vragen van jeugdigen (en gezinnen) vaak bij school en huisarts plaats vindt. Toch kunnen wij ons voorstellen dat ook de Wijkteams in een aantal situaties voorliggend de hulpvraag kunnen beantwoorden. Concreet denken wij aan een koppeling van Wijkkracht met LOES, Kickstart en met de Praktijkondersteuners Jeugd die bij de huisartsen zitten. Dit vraagt wel om toevoegen van de juiste kennis en kunde aan de Wijkkracht-teams.

e) Koppeling geestelijke gezondheidszorg (ggz)

In een aantal Hengelose wijken wonen relatief gezien veel ggz-patiënten die mogelijk geholpen zijn met lichte ondersteuning dicht bij huis. Door een Wijkkracht-medewerker. Voor een deel heeft deze ontwikkeling te maken met het opzetten van dag- en vrijetijdsbesteding in wijken (a) en de doorontwikkeling van MBO sociaal werk (b), maar de doelgroep vraagt wel om specifieke kennis en kunde en intensieve samenwerking met organisaties voor ggz.

Monitoring

Evenals de pilots *Huisartsen en Jeugdzorg*, *MBO sociaalwerker* en eerder al onze pilot *Grip*, willen we ook hier een intensieve monitoring inzetten om te kunnen bepalen of de verschuiving van maatwerkvoorziening naar algemene voorziening daadwerkelijk leidt tot beantwoording van (hulp)vragen van burgers die sneller, goedkoper en dichter bij huis is. Te denken valt aan een samenwerking met Kennispunt Twente en/of het Instituut voor Publieke Waarden.

Financieel

De te verwachten kosten voor de versterking en doorontwikkeling van Wijkkracht wordt geschat op ongeveer € 100.000 per wijkteam. Voor monitoring en eventuele coördinatie wordt in beide gevallen een bedrag geraamd van € 50.000 (gebaseerd op eerdere inzet bij Grip en het huisartsenproject). In totaliteit komt dit neer op een reservering van € 400.000.

De gemeenteraad heeft besloten dat het invoeren van de transities en doorvoeren van veranderingen in de zorg (transformatie) budgettair neutraal moet plaatsvinden. De verwachting is dat dit op termijn ook moet kunnen doordat we middelen die we nu inzetten voor maatwerkvoorzieningen naar voren kunnen schuiven en kunnen inzetten voor algemene voorzieningen. Maar op dit moment zijn die middelen nog niet vrij gespeeld en hebben we een budget nodig om de voorstellen onder a t/m e in gang te kunnen zetten.

Wij zullen bovengenoemd bedrag voor 2017 en 2018 bekostigen uit het innovatiefonds. Daarna zal bekostiging plaats vinden vanuit middelen die we nu inzetten voor maatwerkvoorzieningen.

Wat is het raakvlak met andere taakvelden?

Deze opdracht raakt de bestuurlijke opdracht *Programmeren en accommoderen welzijn en zorg*, collegebesluit 15 december 2015 (zaaknummer 1086937) en daarmee ook format voor nieuw beleid, *MFA Berflo Es beheer – gastheerschap*.

Wat zijn de maatschappelijke effecten?

Het is de bedoeling dat onze inwoners langer zelfstandig thuis wonen, met ondersteuning van hun familie en burens. En met minder (zware, professionele) zorg. Om dit mogelijk te maken, zijn algemene voorzieningen zoals zorg- en welzijnsdiensten dichtbij huis nodig. Tenslotte is het de bedoeling dat (hulp) vragen van inwoners zo snel mogelijk, zo licht mogelijk en zo dicht mogelijk bij huis worden beantwoord en opgelost. Het achterliggende doel is om inzet van maatwerkvoorzieningen te voorkomen dan wel uit te stellen (of juist zo snel mogelijk een maatwerkvoorziening in te zetten (om erger te voorkomen).

Welke samenwerkingsrelaties zijn betrokken?

Wijkkracht en wellicht een aantal andere partijen die in wijken actief zijn. Wijkkracht wordt door de gemeente Hengelo gesubsidieerd.

Wat zijn de risico's ?

Wanneer niet wordt ingezet op de versterking en doorontwikkeling van de rol en positie van Wijkkracht is het niet mogelijk te voldoen aan de visie en uitgangspunten zoals die in de nota *Met respect...* zijn verwoord.

Wat zijn de P&O effecten?

Geen.

Wat zijn de effecten op de overige bedrijfsvoeringsaspecten?

Geen.

N.3B MFA Berflo Es beheer - gastheerschap

Nieuw beleid voorstel

Onderwerp: MFA Berflo Es beheer - gastheerschap
 Bron (coalitieakkoord, ambtelijke of bestuurlijke wens): bestuurlijk
 Programma: 3 Welzijn en Zorg
 Activiteitsnummer feitenkaart: 32B
 Product: P670.7
 Aanspreekpunten ambtelijk: Wim Kor
 Portefeuillehouder : Jan Bron
 Sectornaam: sociaal

Begroot bedrag	2017	2018	2019	2020
Euro (x1000)	101	101	101	101
Omvang fte	1	1	1	1

Voorstel uitwerking nieuw beleid

Ten behoeve van de exploitatie en de programmering van de Multifunctionele accommodatie (MFA) 't Berflo worden middelen vrijgemaakt voor 1 formatieplaats voor een programma coördinator/beheerder

Medio 2014 is de nieuwe, gemeentelijke, MFA 't Berflo geopend. Het gebouw is in gebruik genomen door zorg-, welzijns- en onderwijsorganisaties. In het oorspronkelijke concept was opgenomen dat het beheer specifieke kwaliteiten en kennis diende te hebben. De middelen voor dit beheer zijn helaas niet gehonoreerd. De invulling van het beheer is vervolgens op reguliere wijze, met voornamelijk personeel uit de doelgroepen van de SWB ingevuld.

Grotere effectiviteit in het gebruik van ruimtes van het gebouw en een toename van de programmering van de vaste gebruikers/huurders enerzijds en anderzijds nieuwe programmering in het kader van de transformatie. Direct buiten het gebouw wordt een nieuwe "buitenvoorziening voor de wijk" gerealiseerd: Het Watertorenpark. Het wordt een centrale ontmoetingsplek (samen met de MFA) van de wijk met o.a. een vijver en een buitenspeelvoorziening. Voor het optimaal gebruik van het totale complex (buiten en binnen) dienen tussen (potentiële) gebruikers verbindingen te worden gelegd en programmering te worden gerealiseerd.

Het complex speelt een belangrijke rol als voorliggende voorziening in het kader van de transitie. In het gebouw zijn organisaties gehuisvest vanuit verschillende disciplines. Een gezamenlijke programmering en afstemming van de activiteiten op elkaar levert de meerwaarde van een gezamenlijke huisvesting in de MFA op. Om de meerwaarde gerealiseerd te krijgen dient hiervoor vakkundige inzet op beheer, exploitatie en programmering ingekocht te worden.

Het beheer van het wijkwelzijnswerk wordt uitgevoerd door professionele beheerders en (voornamelijk) door de doelgroepen van de SWB. In het reguliere wijkwelzijnswerk levert de inzet van "doelgroepen" in het beheer te overziene (kwaliteits)problemen in het beheer op. Mede als gevolg van de professionele aansturing en management van het beheer door de SWB bestaat er een positief beeld van het beheer in het wijkwelzijnswerk in Hengelo.

Een specifieke accommodatie als 't Berflo, waar er gestreefd wordt naar een inhoudelijke en ruimtelijke integratie van afzonderlijke functies, vraagt om een specifieke aanpak van de exploitatie en het beheer. Het gevolg van meerdere in aard en opdracht verschillende participanten in een MFA is dat een brede doelgroep gebruikt maakt van de accommodatie. Al die verschillende, zelfstandige partijen - gebruikers, bezoekers of huurders, met allemaal hun eigen en afzonderlijke functies en taken of verantwoordelijkheden - zijn in grote mate afhankelijk van elkaar maar voelen zich geen van allen, terecht of niet, in voldoende mate verantwoordelijk voor het geheel! Het voornoemde vraagt om de inzet van een gespecialiseerde professionele vakkracht op de exploitatie, de programmering en het beheer van de MFA 't Berflo.

De toegepaste berekeningsgrondslag bij het vaststellen van de kosten van 1 fte (HBO) is die van de "MO-groep", de brancheorganisatie van het sociaal werk. Bij het bedrag zijn alle kosten doorberekend op de huisvesting na.

Kostprijsberekening

Per uur wordt de kostprijs berekend. Deze bestaat uit: de uitvoeringskosten (de kosten voor een medewerker per uur), de huisvestingskosten (niet meegerekend) en overhead (secretariaat, organisatiekosten en management, niet meegerekend). De uitvoeringskosten zijn gebaseerd op de inschaling van HBO sociaal werk schaal 9. De huur is berekend op basis van de werkelijke kosten en verwerkt in het uurtarief. Onderstaand de berekening van de kostprijs per uur:

In euro's:

Uitvoering	53,91
Huisvesting	5,70 (niet meegerekend).
Overhead	16,88 (niet meegerekend)
Totaal	76,49

Een fte kent 1.872 uren op jaarbasis. Dit betekent: $1.872 \times € 53,91 = \text{afgerond } € 101.000$

Van de gebruikers en huurders van de MFA wordt verwacht dat er gezamenlijke activiteiten opgezet worden en dat activiteiten op elkaar afgestemd worden. Een inspanningsbijdrage vragen is reëel maar een financiële bijdrage evenwel niet mede gezien de hoogte van de huren in de MFA.

In de ontwerpfase van de realisatie van de MFA is in de oorspronkelijke begroting rekening gehouden met een professionele invulling van het beheer. Als gevolg van een aantal bezuinigingen op het project is er in de ontwikkelfase van de realisatie van het gebouw voor gekozen om te bezuinigen op o.a. het beheer van de MFA.

Wat is het raakvlak met andere taakvelden?

Wat zijn de maatschappelijke effecten?

Gebruikers en bezoekers van de MFA en het Watertorenpark.

Het gehele complex vervult een belangrijke rol in de realisatie van meerdere taken in het kader van de transitie als voorliggende voorziening: jeugdzorg; participatie; ontmoeting; activering; onderwijs/educatie; dagbesteding; jongerenwerk etc.

Welke samenwerkingsrelaties zijn betrokken?

In het complex is een brede school en buitenschoolse opvang naast jeugdgezondheid, een peuterspeelzaal en logopedie gevestigd;

Het professionele welzijnswerk en het door de bewoners uitgevoerde welzijnswerk zijn gehuisvest in het complex.

Wat zijn de risico's ?

Bij een gebrek aan professionele inzet op de exploitatie en het beheer zal het niet mogelijk blijken de gedachte en geplande meerwaarde van de MFA te realiseren.

Wat zijn de P&O effecten?

Het uitvoerende werk, en met name de kwaliteit hier van, wordt onderwerp van gesprek en heroverweging. 1 formatieplaats wordt toegevoegd. De toegepaste berekeningsgrondslag van de kosten is afkomstig van de MOgroep en wordt in het sociaal werk breed toegepast bij de berekening van de kosten van een fte. De huisvestingslasten zijn in dit geval niet meegewogen.

Wat zijn de effecten op de overige bedrijfsvoeringsaspecten?

N.4A Nieuwe aanleg kunstgrasvelden

Nieuw beleid voorstel

Onderwerp: Nieuwe aanleg kunstgrasvelden
Bron (coalitieakkoord, ambtelijke of bestuurlijke wens): verenigingen
Programma: 4 Sport en Cultuur
Activiteitsnummer feitenkaart: 41C
Product: P 531.1 Sportparken
Aanspreekpunten ambtelijk: Nijkamp/Dik
Portefeuillehouder: Claudio Bruggink
Sectornaam: Stedelijk beheer

Begroot bedrag	2017	2018	2019	2020
Eenmalige Investering Euro (x1000)	350		700	
Lasten/baten	b.n.	b.n.	b.n.	b.n.
Omvang fte				

Voorstel uitwerking nieuw beleid

- Nieuw kunstgrasveld voor voetbalvereniging Achilles '12 in 2017, investering € 350.000;
- Nieuw kunstgrasveld voor HKC korfbal in 2016, investering € 73.000;
- Nieuw kunstgrasveld voor TVO Beckum in 2019, investering 350.000;
- Nieuw kunstgrasveld voor voetbalvereniging BWO in 2019, investering € 350.000.

Prognose nieuwe kunstgrasvelden op basis van:

- Capaciteit- en behoefte onderzoek firma Grontmij 2015 (voetbalvereniging Achilles en BWO komen een veld te kort);
- Wens/toezegging vanuit het verleden (voetbalvereniging TVO Beckum heeft de kunstgrasslag van 2007/2008 gemist en daar zijn ze nog altijd teleurgesteld over).

Financieel gezien is uitgegaan van een looptijd van 10 jaar voor de toplaag en 30 jaar voor de onderbouw. Dit zijn uitgangspunten die op basis van de huidige ervaring realistischer lijken dan de tot nu toe gehanteerde looptijd van 12 respectievelijk 25 jaar.

De aanleg en vervanging van kunstgrasvelden wordt mogelijk gemaakt door een huurverhoging. Dit wordt de komende periode nog nader uitgewerkt.

Wat is het raakvlak met andere taakvelden?

Extra mogelijkheden (betaald) gebruik van kunstgras voor onderwijs. Nabij sportpark 't Wilbert, waar zowel voetbalvereniging Achilles '12 als korfbalvereniging HKC gehuisvest zijn, wordt een nieuwe school gebouwd.

Wat zijn de maatschappelijke effecten?

Zie proces rondom Sportnota.

Welke samenwerkingsrelaties zijn betrokken?

Met de verschillende verenigingen is veelvuldig gesproken over kunstgras. Zowel ambtelijk als bestuurlijk.

Wat zijn de risico's ?

Hoe gaan we om met bijvoorbeeld tennisverenigingen die ook kunstgras tennisbanen hebben en willen? De gemeente Hengelo heeft momenteel 11 tennisverenigingen en de meeste verenigingen hebben inmiddels één of meerdere baanblokken kunstgras (zandkunststof). Tot op heden hebben tennisverenigingen zich niet actief bij de gemeente gemeld voor nieuwe kunstgrasbanen. Ook niet in de periode 2007/2008 toen er in een kort tijdsbestek kunstgrasvelden zijn aangelegd voor alle voetbalverenigingen (m.u.v. TVO Beckum) en de hockeyvereniging. Alleen korfbalvereniging HKC korfbal heeft zich destijds gemeld voor een kunstgrasveld.

Tennisverenigingen zijn jaren geleden 'geprivatiseerd'. In het kader van aanleg, beheer en onderhoud wordt er door de gemeente niets gedaan op de tenniscomplexen. Dat doen de verenigingen allemaal zelf. Dit is in lijn met veel andere gemeentes in Nederland die op de tenniscomplexen niets doen m.b.t. aanleg, beheer en onderhoud.

Wat zijn de P&O effecten?

-

Wat zijn de effecten op de overige bedrijfsvoeringsaspecten?

-

N.4B Amateurkunst

Nieuw beleid voorstel

Onderwerp: Amateurkunst
 Bron (coalitieakkoord, ambtelijke of bestuurlijke wens):
 Programma: 4 Sport en Cultuur
 Activiteitsnummer feitenkaart: 42E
 Product: P540.2
 Aanspreekpunten ambtelijk: Klaske Buis
 Portefeuillehouder: Claudio Bruggink
 Sectornaam: Sociaal

Begroot bedrag	2017	2018	2019	2020
Euro (x1000)	3,65	3,65	3,65	3,65
Omvang fte				

Voorstel uitwerking nieuw beleid

Koninklijk Symfonieorkest St.Cecilia is een vereniging, die per 2017 toegelaten wil worden tot de subsidieregeling Basissubsidie Amateurkunst. Deze regelt de jaarlijkse subsidiëring van culturele amateurverenigingen in Hengelo. Een van de voorwaarden in deze regeling is, dat toetreding slechts mogelijk is als er nieuw geld beschikbaar komt; het huidige budget wordt niet herschikt.

Het orkest is een samengaan van twee orkesten (KSO Cecilia uit Almelo en het Twents Symfonieorkest uit Enschede met leden uit de hele regio). In aanloop naar de fusie van beide orkesten deelden zij al de dirigent en repeteerden zij al in Hengelo. Zij ontvangen noch van Almelo, noch van Enschede subsidie. Ze zijn sinds 2014 lid van de Federatie van Hengelose Muziekverenigingen.

Nieuwe verenigingen, die toegelaten willen worden tot de regeling, kunnen volgens de subsidieregeling een aanvraag indienen. Voor hen gelden, naast de voorwaarde van het beschikbaar zijn van nieuw budget, ook de volgende extra voorwaarden:

- de vereniging heeft zich bewezen in haar bestaansrecht en heeft minimaal drie jaar de status van vereniging (KSO Cecilia voldoet daaraan, ze bestaat al 150 jaar)
- zij voegt iets toe aan het Hengelose culturele veld (er zijn twee andere symfonieorkesten in Hengelo, te weten Elad en het Twents Jeugd Symfonie Orkest. Het is gebleken dat deze orkesten naast elkaar kunnen bestaan). Elad en KSO Cecilia kunnen baat hebben van de doorstroom van leden van het TJSO naar reguliere verenigingen.

Inhoudelijk past de toetreding van KSO Cecilia binnen de gestelde extra voorwaarden. Volgens de regeling zou de vereniging in aanmerking kunnen komen voor maximaal € 3.650. Er wordt geadviseerd om dit bedrag beschikbaar te stellen.

Wat is het raakvlak met andere taakvelden?

De ontwikkelingen bij de Muziekschool en HEIM/CREA hebben direct hun weerslag op het verenigingsleven en vice versa. Door gebruik te maken van deze wisselwerking kunnen zowel de verenigingen als de instellingen hun basis verstevigen en tot een betere samenwerking komen.

Wat zijn de maatschappelijke effecten?

In het Hengelose kunst- en cultuurbeleid maken de amateurkunstverenigingen onderdeel uit van de culturele infrastructuur in Hengelo. Zij dragen bij aan een breed en kwalitatief aanbod op het gebied van podiumkunsten (instrumentale en vocale muziek, dans, theater) en zo ook aan de dynamiek van het culturele leven van de stad. KSO Cecilia draagt bij aan deze dynamiek.

Welke samenwerkingsrelaties zijn betrokken?

KSO Cecilia heeft zich in de jaren dat zij in Hengelo repeteert van zich in Hengelo laten horen met concerten en deelname aan de Week van de Amateurkunst. Bovendien is zij lid geworden van de Federatie van Hengelose Muziekverenigingen, zodat zij zich samen met de andere verenigingen hard kunnen maken voor Hengelose onderwerpen (als het behoud van de Waterstaatskerk als podium, de vrijwilligersverzekering en de bezuinigingen op cultuur).

Wat zijn de risico's ?

N.v.t.

Wat zijn de P&O effecten?

N.v.t.

Wat zijn de effecten op de overige bedrijfsvoeringsaspecten?**Financiën**

De maximale subsidie is opgebouwd aan de hand van twee criteria: voor het geven van 2 concerten in Hengelo (€ 2.250) en een bijdrage van 25% van de kosten van een gediplomeerd artistiek leider (1^e leider tot max. € 1.400). Bij het eventueel toelaten van KSO Cecilia tot de subsidieregeling Basissubsidie Amateurkunst zou er maximaal € 3.650 beschikbaar gesteld moeten worden.

N.6A Aankleding e.d. openbare ruimte

Nieuw beleid voorstel

Onderwerp: Aankleding e.d. openbare ruimte
Bron: bestuurlijke/ambtelijke wensen
Programma: 6 Beheer openbare ruimte en Duurzaamheid
Activiteitsnummers feitenkaarten: 61A/61D
Product: P210.3/P560.1/P560.6
Aanspreekpunten ambtelijk: Herman Tinselboer
Portefeuillehouder : Marcel Elferink
Sectornaam: Stedelijk Beheer

Begroot bedrag	2017	2018	2019	2020
Euro (x1000)	41	62	26	25
Omvang fte				

Voorstel uitwerking nieuw beleid

Aanleg nieuwe vlonder Prins Bernhard plantsoen

In 2017 een investering te doen van € 50.000 voor de aanleg van een nieuwe vlonder in het Prins Bernhard plantsoen. De bestaande vlonder is aangelegd in 2004 en is inmiddels in een erg slechte staat. Vervanging van de vlonder is op korte termijn noodzakelijk. Hij is betaald vanuit verschillende budgetten en subsidies en niet geactiveerd. Voorstel is dat nu wel te doen en de vlonder in 20 jaar af te schrijven waardoor de jaarlijkse kosten ruim € 4.000 bedragen. Dit jaar wordt de vlonder gerepareerd zodat hij het nog een seizoen te gebruiken is en volgend jaar de nieuwe aan te leggen.

Wandelpaden Genseler

De wandelpaden om de vijvers van het Genseler zijn aan vervanging toe. Het gebied is dermate nat dat de materialen die gebruikt zijn bij de aanleg niet meer voldoen aan de eisen van een wandelpad.

Het is een gebied aan de rand van Hengelo waar veel mensen recreëren en genieten van de natuur. Maar door de slechte staat verliezen de paden hun recreatieve functie.

Het voorstel is om eenmalig een bedrag van € 47.700 te investeren met een nieuw en beter materiaal wat goed tegen de daar geldende omstandigheden bestand is. Tevens wordt voorgesteld, afwijkend van de geldende richtlijnen, een afschrijvingstermijn van 10 jaar te hanteren. De daaruit voortvloeiende kapitaallasten zijn circa € 6.000.

Bomen Troelstrastraat

Er is geconstateerd dat de bomen in de Troelstrastraat het niet goed doen. Een deel is al niet meer te redden. In 2015 is hier door een extern bureau onderzoek naar gedaan. Er is een traject opgestart om samen met bewoners te kijken naar een aanpassing van bomenstructuur en waar nodig van de openbare ruimte ter plekke. Intern is er een projectgroep opgestart om aan de ene kant onderzoek te doen naar oorzaken en aan de andere kant om een aangepast ontwerp voor de bomenstructuur te maken. Deze groep is net gestart en zal later dit jaar met een krediet aanvraag komen. Zeker is dat hiervoor een behoorlijk bedrag nodig is. Daarom wordt voorgesteld om eenmalig een bedrag te reserveren voor de aanpassing van de bomenstructuur in de Troelstrastraat van € 200.000. Voorgesteld wordt de investering te activeren en in 25 jaar af te schrijven. De daaruit voortvloeiende kapitaallasten zijn ongeveer € 15.000.

Bloembakken

Voor het beheer en onderhoud van bloembakken is voor de jaren 2017 en 2018 jaarlijks € 35.000 geraamd.

Wat is het raakvlak met andere taakvelden?

Openbaar groen, binnenstad, recreatie en toerisme.

Wat zijn de maatschappelijke effecten?

De vlonder is een belangrijke plek en vormt onderdeel van de verhuurde horeca "de Ontmoeting" en is ook essentieel voor het slagen van de opzet. Daarnaast is het belangrijke dat de aankleding van de openbare ruimte op orde is.

Welke samenwerkingsrelaties zijn betrokken?

Diversen.

Wat zijn de risico's ?

De aankleding van de openbare ruimte is essentieel voor het beeld van de stad.

Als de investering in de vlonder door de gemeente (verhuurder) niet gedaan wordt zal het park als ontmoetingsplek en de horeca onderneming het niet redden. In de overeenkomst is niet opgenomen dat de huurder dit op zich zou moeten nemen. Dit is niet gebruikelijk.

Wat zijn de P&O effecten?

Geen.

Wat zijn de effecten op de overige bedrijfsvoeringsaspecten?

Geen.

N.7A Uitbreiding capaciteit voor veiligheid en openbare orde

Nieuw beleid voorstel

Onderwerp: Uitbreiding capaciteit voor veiligheid en openbare orde
 Bron (coalitieakkoord, ambtelijke of bestuurlijke wens):
 Programma: 7 Bestuur, Veiligheid en Openbare orde
 Activiteitsnummer feitenkaart: 71C
 Product: P140.3
 Aanspreekpunten ambtelijk: Henk Jan Tromp
 Portefeuillehouder: Sander Schelberg
 Sectornaam: Fysiek

Begroot bedrag	2017	2018	2019	2020
Euro (x1000)	79	79	79	79
Omvang fte	1	1	1	1

Voorstel uitwerking nieuw beleid

Ten behoeve van de kadernota 2016 is een voor het product Openbare orde en veiligheid nieuw beleid ingediend voor extra capaciteit voor juridische ondersteuning. Dat voorstel is destijds niet gehonoreerd. Er is binnen MT en sector ook geen ruimte gevonden voor extra inzet.

Er is begin 2016 een grotere achterstand in dossiers. Voorbeelden hiervan zijn:

- nieuw veiligheidsbeleid 2016-2020 (toezegging aan de raad);
- de aanpak van radicalisering;
- borging van de aanpak van georganiseerde criminaliteit.

Voor het derde opeenvolgende jaar, heeft Hengelo deelgenomen aan de Benchmark veiligheid G32. Deze ronde waren naast Hengelo ook de gemeenten Alkmaar, Alphen aan de Rijn, Apeldoorn, Arnhem, Dordrecht, Groningen, Helmond, Roosendaal en Zwolle deelnemers.

Uitkomsten van de benchmark zijn op hoofdlijnen:

- Dat Hengelo in de objectieve en subjectieve veiligheid relatief veilig is.
- Op de inhoud vragen de aanpak van woonoverlast, radicalisering, intelligence en drugs aandacht. Tevens is de wisselwerking met het sociale domein als aandachtspunt benoemd, echter hier zijn in 2015 goede stappen gezet. Op dit onderdeel is de benchmark dus achterhaald.
- De borging van beleid lager scoort, er een relatief grote dossierdruk is, de "waan van de dag" zwaar weegt in de prioritering, de capaciteit voor OOV op bijna 50% zit van het gemiddelde en er relatief gezien, nagenoeg geen operationeel coördinerende capaciteit is.
- Op basis van bovenstaand wordt geadviseerd door BMC om een capaciteitsuitbreiding door te voeren van 1 tot 4 fte. Wij adviseren om tot uitbreiding van 1 fte over te gaan.

Er zijn bij Openbare orde en Veiligheid nieuwe taken bijgekomen die groot tijdsbeslag vragen. Dit zijn de aanpak van vluchtelingenopvang en de veiligheidsadvisering bij grootschalige evenementen. Deze nieuwe taken zorgen er voor dat de dossiers waar al achterstand is, deze nog groter wordt.

Samenvattend:

Er is bij Openbare orde en Veiligheid een relatief grote dossierdruk, relatief weinig capaciteit, en een oplopende werkachterstand. De benchmark geeft een duidelijk signaal: Er staat de nodige druk op het personeel. In de praktijk is waarneembaar dat we onder grote tijdsdruk voortdurend moeten werken.

Wat is het raakvlak met andere taakvelden?

Alle afdelingen binnen de sector Fysiek, maar voor wat de genoemde thema's is er een duidelijke relatie met de sector Sociaal en ook de samenwerkingspartners in het Veiligheidshuis en Veilig Thuis. Ook de samenwerking binnen de Veiligheidsregio, de Rud en het Riec is hier van belang. Advisering vanuit Openbare orde en Veiligheid is een belangrijke schakel in bijvoorbeeld de aanpak van overlast gevende personen. Vaak gaat het om jeugdigen, waarbij sprake is van crimineel gedrag en/of deelname aan overlast gevende jeugdgroepen.

Wat zijn de maatschappelijke effecten?

Het maatschappelijke effect van een adequate aanpak van bovengenoemde terreinen zal bijdragen aan een veiliger woon- en leefklimaat. In regionaal verband wordt samengewerkt met andere gemeenten. Onder andere op gebied van heling, mensenhandel en hennepcultuur. Daar vloeit werk uit voort dat door de afzonderlijke gemeenten moet worden opgepakt. Door bijvoorbeeld op te treden tegen drugs gerelateerde activiteiten wordt de veiligheid vergroot. Handel in drugs leidt in veel gevallen tot overlast voor de omgeving. Waarbij hennepcultuur ook nog tot brandgevaarlijke situaties kan leiden.

Welke samenwerkingsrelaties zijn betrokken?

Intern zijn diverse afdelingen/sectoren betrokken, extern gaat het met name om het OM, de politie en de Veiligheidsregio.

Wat zijn de risico's ?

De bevindingen van de benchmark dat er een onderbezetting is op dit taakveld van 1-4 fte zien wij terug in de werkdruk van de medewerkers. Bij de kadernota 2016 hebben wij bestuurlijke prioriteitstelling gevraagd op de taken. Deze is niet aangebracht, het zijn taken die volle prioriteit hebben. Dat betekent dat er momenteel werk blijft liggen die wel prioriteit vraagt. Daarmee is er een continue achterstand in werk en grote werkdruk bij de medewerkers. Gezien de actualiteit met betrekking tot vluchtelingen en andere taken verwachten wij dat deze druk blijft. Een bijzonder risico betreft de positie van de burgemeester in het nakomen van zijn verantwoordelijkheden binnen de lokale driehoek, waarin hij wordt geacht te kunnen doen wat nodig is.

Wat zijn de P&O effecten?

Toevoeging van 1 fte schaal 10a capaciteit aan de bestaande formatie.

Wat zijn de effecten op de overige bedrijfsvoeringsaspecten?

-

N.7B Garantiebanen

Nieuw beleid voorstel

Onderwerp: Garantiebanen
Bron : Wettelijke verplichting
Programma: 7 Bestuur, Veiligheid en Openbare orde
Activiteitsnummer feitenkaart: 73F
Product: P002.3
Aanspreekpunten ambtelijk: Pieter Kistemaker
Portefeuillehouder: Claudio Bruggink
Sectornaam: Midden

Begroot bedrag	2017	2018	2019	2020
Euro (x1000)	B.N.	B.N.	B.N.	B.N.
Omvang fte	n.v.t.			

Voorstel uitwerking nieuw beleid

De overheid heeft met sociale partners afgesproken dat er extra banen komen voor mensen met een beperking. Een en ander is vastgelegd in de wet Banenafpraak en de Participatiewet. In 2026 moeten er landelijk voor de sector 'overheid' 25.000 banen gerealiseerd zijn. Er is bepaald hoeveel banen er jaarlijks bij moeten komen om in 2026 die 25.000 banen te hebben gerealiseerd. Monitoring of de doelstelling is gehaald, gebeurt op landelijk niveau, niet per individuele werkgever. Als de doelstelling niet wordt gehaald dan kan het kabinet in overleg met de sociale partners besluiten de quotumregeling te activeren. Er gaat dan een quotumpercentage gelden voor de individuele werkgevers. Als de individuele werkgever niet voldoet aan dit quotumpercentage wordt er een heffing opgelegd. Het quotumpercentage wordt pas berekend als de sector het quotum niet haalt.

Wat betekent dit voor Hengelo als werkgever?

Hengelo moet een aantal garantiebanen gaan creëren. Hoeveel dat er moeten zijn tot met het jaar 2026 is onduidelijk. Vooralsnog gaan we uit van 5 tot 7 banen van minimaal 25,5 uur. Deze garantiebanen kunnen gecreëerd worden binnen de bestaande formatie. Dit kan bijvoorbeeld door vrijkomende functies te laten uitvoeren door iemand uit de doelgroep. Ook is het mogelijk om taken en activiteiten anders te organiseren en op die manier functies aan te passen aan de mogelijkheden van werknemers uit de doelgroep (jobcarving) of bestaande taken die misschien meerdere personen nu uitvoeren, in één functie onder te brengen die iemand uit de doelgroep kan uitvoeren (functiecreatie). Door op bovenstaande manier te werk te gaan kan e.e.a. budgettair neutraal voor de begroting verlopen. Natuurlijk staat het de werkgever vrij om er voor te kiezen garantiebanen te creëren bovenop de vastgestelde formatie.

Ondersteuning/ instrumenten

Bij het plaatsen van mensen uit de doelgroep op een garantiebaan kunnen diverse instrumenten worden ingezet. Te denken valt aan proefplaatsingen, loonkostensubsidie, no-riskpolis (tegemoetkoming in de loonkosten als iemand uitvalt door ziekte), werkvoorzieningen, een jobcoach. Door de financiële bijdrage vanuit het rijk wordt het mogelijk een deel van de garantiebanen boven de formatie te creëren en het toch budgettair neutraal te laten verlopen.

Het goede voorbeeld

De gemeente (niet zijnde de werkgever) heeft een belangrijke rol bij het laten slagen van de banenafspraken. De gemeente ondersteunt mensen met een arbeidsbeperking en helpt werkgevers deze mensen in dienst te nemen. In de rol als werkgever moet de gemeente dan ook laten zien dat zij serieus bezig is met het nakomen van de banenafpraak.

Wat is het raakvlak met andere taakvelden?

Wat zijn de maatschappelijke effecten?

-

Welke samenwerkingsrelaties zijn betrokken?

-

Wat zijn de risico's ?

Als de sector 'overheid' de doelstelling niet haalt, dan kan het kabinet in overleg met de sociale partners besluiten de quotumregeling te activeren. Er wordt dan een quotumpercentage berekend waar de individuele werkgevers zich aan moeten houden. Als de individuele werkgever niet voldoet aan het quotum dan wordt er een heffing toegepast. Deze quotumheffing bedraagt € 5.000 per niet ingevulde arbeidsplaats van 25,5 uur.

Wat zijn de P&O effecten?

De organisatie moet op een ander manier kijken naar functies, taken en activiteiten. Kijken naar de mogelijkheden om mensen uit de doelgroep bepaalde werkzaamheden te laten doen.

Zoals hiervoor al uitgelegd kunnen er verschuivingen plaats vinden binnen de bestaande formatie door 'jobcarving' of 'functiecreatie' toe te passen. Dit hoeft geen invloed te hebben op de omvang van het aantal fte's. Bij het vaststellen van beleid op het gebied van garantiebanen wordt de OR betrokken.

Wat zijn de effecten op de overige bedrijfsvoeringsaspecten?

-

N.8A Kleine opties incidenteel nieuw beleid

Nieuw beleid voorstel

Onderwerp: Kleine opties incidenteel nieuw beleid
 Bron: Bestuurlijke wens college
 Programma: 8 Financiën
 Activiteitsnummer feitenkaart: 82I
 Product: P922.1
 Aanspreekpunten ambtelijk: Pieter Kistemaker
 Portefeuillehouder: Mariska ten Heuw
 Sectornaam: Middelen

Begroot bedrag	2017	2018	2019	2020
Euro (x1000)	25	25	p.m.	p.m.
Omvang fte				

Voorstel uitwerking nieuw beleid

In de Beleidsbegroting 2015-2018 is de post "Kleine Opties Nieuw Beleid" geschrapt. In de praktijk blijkt dat dit niet een goede keuze is geweest. We stellen u voor alsnog de stelpost weer in te stellen voor incidenteel nieuw beleid. De voorwaarden voor inzet worden hieronder beschreven.

"Het college mag voor de dekking van voorstellen met een incidenteel karakter beschikken over de post "Kleine Opties Incidenteel Nieuw Beleid". Deze post is slechts bestemd voor dekking van incidentele kosten, en wel onder de volgende voorwaarden:

- * er zijn geen reguliere dekkingsmiddelen aanwezig binnen het programma;
- * er kan geen beroep worden gedaan op reserves en/of voorzieningen;
- * het gaat om lasten, die het bedrag van € 5.000 niet overstijgen en die geen onderdeel uitmaken van de dekking van een grotere post. Indien de lasten hoger zijn dan € 5.000 zal het voorstel moeten worden afgewogen met andere voorstellen voor nieuw beleid bij de eerstvolgende meerjarenbegroting.

Via de Beleidsrapportages en het Jaarverslag zal de gemeenteraad door het college worden geïnformeerd."

Wat is het raakvlak met andere taakvelden?

Nog niet van toepassing.

Wat zijn de maatschappelijke effecten?

Afhankelijk van de inzet van de betreffende middelen.

Welke samenwerkingsrelaties zijn betrokken?

Afhankelijk van de inzet van de betreffende middelen.

Wat zijn de risico's ?

Geen.

Wat zijn de P&O effecten?

Geen.

Wat zijn de effecten op de overige bedrijfsvoeringsaspecten?

De inzet van het budget kan sneller, omdat de doorlooptijd korter is (niet eerst besluitvorming door de gemeenteraad afwachten).

Bijlage 4 – Indicatie tariefsontwikkeling woonlasten

Vorig jaar zijn in de Kadernota maatschappelijke takenverkenning 2016-2019 en uiteindelijk in de vastgestelde Beleidsbegroting 2016-2019 diverse maatregelen getroffen in de sfeer van de gemeentelijke woonlasten voor de OZB, afvalstoffenheffing en rioolheffing.

Ten opzichte van deze getroffen maatregelen gaan we in de voorliggende Kadernota vooralsnog alleen uit van een inflatiecorrectie van 1,2% voor de OZB in 2017 en de tariefstijging van 3,5% voor de rioolheffing in 2020 op basis van het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP). (afhankelijk van besluitvorming college).

Samenvattend met de eerder genomen maatregelen uit de maatschappelijke takenverkenning 2016-2019 leidt dit tot de volgende woonlastenontwikkeling:

Indicatie tariefsontwikkeling woonlasten voor een eigenaar van een woning						Huurder van een woning	
	OZB	Afval	Riool	Totaal	index 2016=100	Afval+ Riool	index 2016=100
tarief 2016	258,23	250,94	205,68	714,85	100,00	456,62	100,00
	inflatiecorrectie 1,2%	3,10					
O.8.2.1	OZB cumulatief 0,6%	1,55					
	tariefsstijging volgens vGRP 3,5%		7,20				
O.8.2.3	kostendekkendheid leges en tarieven		17,30				
	reserve afval		-17,30				
tarief 2017	262,88	250,94	212,88	726,70	101,66	463,82	101,58
	inflatiecorrectie	p.m.					
O.8.2.1	OZB cumulatief 0,6%	1,55					
O.6.2.1	ophalen afval (inzamelstructuur)	3,69	-8,33				
	tariefsstijging volgens vGRP 3,5%		7,45				
O.8.2.3	kostendekkendheid leges en tarieven		17,30				
	Vrijval dividend Twence		-27,40				
O.6.2.1	ophalen afval kringloop	1,35	-3,06				
tarief 2018	269,47	229,45	220,33	719,25	100,62	449,78	98,50
	inflatiecorrectie	p.m.					
O.8.2.1	OZB cumulatief 0,6%	1,55					
	tariefsstijging volgens vGRP 3,5%		7,71				
tarief 2019	271,02	229,45	228,04	728,51	101,91	457,49	100,19
	inflatiecorrectie	p.m.					
	tariefsstijging volgens vGRP 3,5%		7,98				
tarief 2020	271,02	229,45	236,03	736,49	103,03	465,48	101,94

Per saldo neemt de lokale belastingdruk voor een eigenaar en een huurder van een woning toe met respectievelijk 1,7% en 1,6% in 2017 ten opzichte van 2016.

Voor de periode 2016-2020 stijgt de lokale woonlastendruk voor een eigenaar van een woning met 3,0%. Voor deze periode is de stijging voor een huurder van een woning 1,9%.

Op dit moment worden de meerjarige effecten van 'Afvalloos Hengelo' en het omgekeerd inzamelen voor de afvalstoffenheffing nog nader onderzocht. Indien nodig komen we hier bij de begroting op terug.

Bijlage 5

MAATSCHAPPELIJKE TAKENVERKENNING - BEZUINIGINGSVOORSTELLEN

									College akkoord?
code	Omschrijving maatregelen	2016:	2017:	2018:	2019:	Maxi- maal	Score raad	Score Hengelo Panel	Ja/Nee
O 1.1.1	Bureau Hengelo	0	0	144	144	430	6,5	5,9	JA
O 1.1.2	Haven	17	17	17	17	17	8,6	6,6	JA
O 1.1.3	Warenmarkt	b.n.	b.n.	b.n.	b.n.	b.n.	7,3	6,4	JA
O 1.1.4	Kermis	10	60	60	60	60	5,9	5,4	JA
O 1.1.5	Beleid over economische structuur	32	32	32	32	157	6,6	7,7	JA
O 1.1.6	Accountmanagers	26	26	26	26	148	7,1		JA
O 1.1.7	Recreatieparken	PM	PM	PM	PM	203	4,0	5,4	JA
O 1.1.8	Project Businesspark XL	0	0	0	0	n.v.t	4,5	3,5	JA
O 1.1.9	Project nieuwbouw stadskantoor	0	0	258	536	n.v.t			NEE
O 1.1.10	Project lange wemen	0	0	0	0	0	6,5	4,4	JA
O 1.1.11	Project hart van zuid	0	0	0	0	0	6,7	5,3	JA
O 1.2.1	Bijstand verstrekken: anders uitvoeren participatiewet	168	168	168	168		7,9	8,0	JA
O 1.2.1a	Bijstand verstrekken: anders uitvoeren participatiewet	101	101	101	101		7,9	8,0	JA
O1.2.1b1	Verhogen omzet ROZ	225	250	250	250		7,9	8,0	JA
O1.2.1b2	Afbouw kosten sociale economie	208	208	208	208		7,9	8,0	NEE
O 1.2.1c	Besparing huisvestingskosten CWWB	5	5	5	5	942	7,9	8,0	NEE
O 1.2.2	Schuldbemiddeling	89	131	131	131	447	9,0	6,9	NEE
O 1.2.3	Bijzondere bijstand	115	190	190	190	290	8,2	7,5	NEE
O 1.2.4	Langdurigheidstoelagen	203	203	203	203	524	7,9	6,9	NEE
O 1.2.5	Bevorderen maatschap. Participatie	120	120	120	120	669	8,1	6,8	NEE
O 1.3.1	Budget sociale economie en vernieuwende arbeidsmarktbeleid	108	108	108	108		6,8	7,5	JA
O 1.3.1a	Stadsbanen	113	143	170	205		6,8	7,5	NEE
O 1.3.1b	Formatie werk en arbeidsmarktbeleid	0	45	45	45	651	6,8	7,5	NEE
O 1.3.2	Inkoop en uitvoeren reïntegratietrajecten	230	230	230	230	1.182	6,9	6,5	JA
O 1.3.3	Activiteiten inburgeraars	80	80	80	80	160	6,4	5,8	JA
O 1.3.4	Wsw-werkplekken bekostigen	40	276	276	276	276	8,4	7,6	JA
O 2.1.1	Openbaar onderwijs	0	0	0	0	0	8,1	7,2	JA
O 2.1.2	Programma onderwijshuisvesting	0	10	30	30	70	8,0	7,1	JA
O 2.1.3	Beleid tegen onderwijsachterstanden	75	88	88	88	628	7,7	6,9	JA
O 2.1.4	Inkoop van onderwijsbegeleiding	8	15	15	15		7,0	6,9	JA
O 2.1.4a	Inkoop van onderwijsbegeleiding vergrote bezuiniging	17	85	85	85	215	7,0	6,9	JA
O 2.1.5	Leerplicht	0	0	0	0	0	7,7	7,4	JA
O 2.1.6	Beleid leerlingenvervoer en inkoop	0	50	50	50	69	6,9	6,5	JA
O 2.1.6a	Afstandscriterium leerlingenvervoer	0	19	19	19		6,9	6,5	NEE
O 2.1.7	Volwassenenonderwijs	79	79	79	79		4,3	5,7	JA
O 2.1.7a	Subsidie Nivon	12	12	12	12	91	4,3	5,7	NEE
O 2.1.8	Bekostiging peuterspeelzaakwerk	15	250	250	250	870	6,4	6,1	JA
O 2.1.9	Toezicht kinderopvang en peuterspz	30	30	30	30	30	8,4	6,7	JA
O 2.1.10a	Subsidie prof. Jongerenwerk verlagen	100	150	200	200		7,6	7,0	JA
O 2.1.10a	Subsidie prof. Jongerenwerk verlagen	0	50	100	100		7,6	7,0	NEE
O 2.1.10b	Subsidieplafond vrijwillig jeugdwerk verlagen	35	35	35	35		7,6	7,0	JA
O 2.1.10b	Subsidieplafond vrijwillig jeugdwerk verlagen	15	15	15	15		7,6	7,0	NEE
O 2.1.10c	Subsidie JC Innocent	-19	-19	-19	-19		7,6	7,0	JA
O 2.1.10d	Activiteitenbudget jeugd	6	6	6	6	900	7,6	7,0	JA
O 2.1.11	Nieuwbouw VMBO	0	0	0	0	0	5,7	4,5	JA
O 2.2.1	Opvoeden en zorg	0	0	0	0	1.391	7,6	5,8	JA
O 2.2.2	GGD basispakket jeugdgezondheid	0	0	0	0	1.723	7,4	7,3	JA
O 2.2.3	Jeugd & jongerenwerk	0	0	0	0	17.722	8,1	7,7	JA
O 2.2.4	Jeugdhulp	0	0	0	0	3.408	8,1	7,2	JA
O 3.1.1	Huishoudelijke hulp wmo	0	0	0	0	825	8,2	7,8	JA
O 3.1.2	Vervoersvoorzieningen	100	100	100	100		7,4	7,4	JA

MAATSCHAPPELIJKE TAKENVERKENNING - BEZUINIGINGSVOORSTELLEN

									College akkoord?
code	Omschrijving maatregelen	2016:	2017:	2018:	2019:	Maxi- maal	Score raad	Score Hengelo Panel	Ja/Nee
O 3.1.2b	Vervoersvoorzieningen - 6e en 7e zone schrappen	5	5	5	5	1.057	7,4	7,4	NEE
O 3.1.3	Hulpmiddelen wmo	PM	PM	PM	PM	1.935	7,0	6,8	JA
O 3.1.4	Aanpassingen in woningen	PM	PM	PM	PM	725	7,8	7,4	JA
O 3.1.5	Beleid WMO	74	74	74	74	1.294	7,0	7,0	JA
O 3.1.6	Maatwerkvoorzieningen WMO – nieuwe taken: schrappen subsidiepot oude WMO, act.budget verst. Gehandicapten en WMO-subsidies	165	165	165	165	1.433	8,0	7,4	JA
O 3.1.6a	Bezuiniging subsidie WMO adviesraden: KBO en PCOB	3	3	3	3		8,0	7,4	NEE
O 3.1.6b	Bezuiniging subsidie WMO adviesraden: klankbordgroep mantelzorg en sen.platform	4	4	4	4		8,0	7,4	JA
O 3.1.7	Medische advisering	0	0	0	0		7,9	7,3	JA
O 3.1.8	Project gezondheidspark	0	0	0	0	0	5,3	6,6	JA
O 3.2.1	GGD financieren	0	0	0	0	581	6,3	7,1	JA
O 3.2.2	Subsidie preventie verslavingen, overgewicht, eenzaamheid	4	4	4	4	4	6,5	6,2	JA
O 3.2.3	Algemeen maatsch. Werk	0	0	0	0	1.091	7,8	6,9	JA
O 3.2.4	Maatsch. Opvang	20	20	20	20	307	8,2	6,9	JA
O 3.2.4a	Maatsch. Opvang subsidie innovatie inloop	27	27	27	27		8,2	6,9	NEE
O 3.2.4b	Maatsch. Opvang korten subsidie AC bij de Toren	70	70	70	70		8,2	6,9	NEE
O 3.3.1	Wijkwelzijnswerk	102	102	102	102		8,9	6,8	NEE
O 3.3.1a	Subsidie de Tempel + detachering Breemars/Sterrentuin + formatie subsidiebeschikkingen	106	106	106	106	966	8,9	6,8	JA
O 3.3.2	Onvoorziene kosten bewonersorganisaties	11	11	11	11	459	7,1	5,3	JA
O 3.3.2a	Werkbudget stadsdeelregisseurs	6	6	6	6		7,1	5,3	NEE
O 3.3.2b	Subsidiemiddelen bewonersparticipatie	50	50	50	50		7,1	5,3	NEE
O 3.3.2c	Beëindigen subsidie De Schole	8	8	8	8		7,1	5,3	NEE
O 3.3.2d	Verminderen buurtbonnen	0	32	32	32		7,1	5,3	JA
O 3.3.3	Subsidie ouderenbonden	12	12	12	12	707	7,6	6,3	JA
O 3.3.3a	Seniorenplatform (dubbeltelling met O 3.1.6b)	0	0	0	0		7,6	6,3	JA
O 3.3.4	Subsidiëren antidiscriminatiebureau	18	18	18	18	18	5,3	4,8	JA
O 3.3.5	Subsidiëren servicepunt vrijwilligers	0	13	27	27	330	8,1	6,3	JA
O 3.3.6	Subsidiëren van SIZT	0	0	0	0	462	8,1	7,1	JA
O 3.3.7	Subsidiëren gehandicaptenorganisaties	8	8	8	12	36	7,6	6,7	JA
O 3.3.8	Subsidiëren emancipatie vrouwen	16	16	16	16	29	6,7	5,3	JA
O 3.3.8b	Subsidiëren taalcafé's	14	14	14	14		6,7	5,3	NEE
O 4.1.1	Sporthallen	90	90	90	90	90	8,1	7,1	NEE
O 4.1.2	Twentebad	20	20	20	20	59	8,4	7,4	JA
O 4.1.3	Sportparken en FBK	435	35	35	35	35	6,0	6,4	JA
O 4.1.3	Stoppen ontwikkeling Sport- en leercentrum	300				700			NEE
O 4.1.4	Sportactiviteiten organiseren	20	20	20	20	51	5,9	6,7	JA
O 4.1.5	Sportactiviteiten en evenementen	39	44	44	44	155	5,6	6,5	JA
O 4.1.6	Subsidiëren sport voor jeugd & handicap	64	64	64	64	64	6,5	7,5	NEE
O 4.1.7	Ondersteunen sportverenigingen	0	0	0	0	104	7,5	6,5	JA
O 4.1.8	Sport centre hengelo	0	0	0	0	0	5,6	6,5	JA
O 4.2.1	Subsidie bibliotheek	0	25	25	100	2.298	7,9	7,5	NEE
O 4.2.1b	Subsidie bibliotheek	75	125	200	200		7,9	7,5	JA
O 4.2.2	Subsidiëring muziekschool	0	0	0	0	1.116	7,4	6,9	JA
O 4.2.3	Subsidie Crea & Heim	0	0	0	0	726	7,4	5,9	JA

MAATSCHAPPELIJKE TAKENVERKENNING - BEZUINIGINGSVOORSTELLEN

									College akkoord?
code	Omschrijving maatregelen	2016:	2017:	2018:	2019:	Maxi- maal	Score raad	Score Hengelo Panel	Ja/Nee
O 4.2.4	Subsidie rabotheater	50	50	50	50		6,3/6,8	5,4/5,6	JA
O 4.2.4a	Subsidie Metropool	40	40	40	40	2.203	6,3/6,8	5,4/5,6	NEE
O 4.2.5	Subsidie amateurvereniging	57	57	57	57	114	7,1	6,0	NEE
O 4.2.6	Kunst en cultuur educatie	0	7	7	7	51	7,4	5,6	JA
O 4.2.7	Kunstbezit	0	0	5	5	42	7,3	5,1	JA
O 4.2.8	Subsidie beeldende kunst: Aankoopbudget, Biennale, Lamboijhuis en St. AG	65	65	65	65		6,6	4,3	JA
O 4.2.8a	Programmeringsbudget beeldende kunst + Heartpool	62	62	62	62		6,6	4,3	NEE
O 4.2.8b	Presentiegelden adviescommissie	3	3	3	3		6,6	4,3	NEE
O 4.2.8c	Subsidie beeldende kunst: Ateliers 93,SWWK en MHHK	18	18	18	18	150	6,6	4,3	NEE
O 4.2.9	Musea en monumenten	0	0	0	0	18	7,8	6,2	JA
O 4.2.10	Lokale omroep	0	0	0	0	0	6,7	4,5	JA
O 4.2.11	Subsidie culturele activiteiten: st. Kamermuziek en jazzclub (deels) en stadsdichter	10	10	10	10		7,6	6,2	JA
O 4.2.11b	Stadsbeiaardier	25	25	25	25		7,6	6,2	NEE
O 4.2.11c	Incidentele subsidies amateurkunst	31	31	31	31	126	7,6	6,2	NEE
O 5.1.1	Structuurvisie	0	43	43	43		4,2	5,8	JA
O 5.1.1a	Formatie landelijk gebied	0	8	8	8	160	4,2	5,8	NEE
O 5.1.2	Ruimtelijke visievorming	145	159	159	159	881	5,1	5,7	JA
O 5.1.3	Bestemmingsplannen	45	45	45	45	70	6,8	6,0	JA
O 5.1.4	Wonen	47	47	47	47	81	7,1	6,5	JA
O 5.1.4b	Wonen: beeindigen NV Wonen Boven Winkels	400	0	0	0	400	7,1	6,5	NEE
O 5.1.5	Monumenten	20	20	20	20	45	6,8	6,1	NEE
O 5.1.6.	BAG	0	0	0	0	339	7,3	6,1	JA
O 5.2.1	Omgevingsvergunning	42	42	42	135	146	6,3	6,3	JA
O 5.2.2	Toezicht & handhaving	212	262	312	312	312	5,9	6,6	JA
O 5.3.1	Verkeer	66	66	66	66	328	6,6	6,6	JA
O 5.3.2	Bebordingen	0	0	0	0	62	6,2	6,5	JA
O 5.3.3	OV	58	58	58	58	58	6,5	6,8	NEE
O 5.3.4	Parkeren	188	217	265	253	571	4,6	5,5	NEE
O 6.1.1	Onderhoud	30	30	30	30		7,5	7,9	JA
O 6.1.1a	Minder preventief asfalteren	25	25	25	25		7,5	7,9	NEE
6.1.1b	Verwijderen straatmeubilair	50	50	50	50	105	7,5	7,9	NEE
O 6.1.3	Verlichting	1	5	10	14	14	7,8	7,6	JA
O 6.1.4	Groen voorstellen 1 en 3	10	10	10	10		7,7	7,4	JA
O 6.1.4a	Groen voorstellen 2, 4, 5, 6, 7 en 8	129	129	129	129	139	7,7	7,4	NEE
O 6.1.5	Kinderboerderij samen verder	PM	PM	PM	PM		6,7	6,9	JA
O 6.1.5a	Sluiten kinderboerderij	223	223	223	223	223	6,7	6,9	NEE
O 6.1.6	Begraafplaatsen	pm	pm	pm	pm	pm	7,0	6,9	JA
O 6.1.7	Speelvoorzieningen	0	50	150	250	250	8,0	7,5	NEE
O 6.1.8	Openbare toiletten	98	98	98	98	98	8,2	6,9	NEE
O 6.1.9	Onderhoud SB/SWB	0	50	161	275	275			JA
O 6.2.1	Ophalen afval kringloop *	0	0	110	110	1.610	7,7	8,3	JA
O 6.2.2	Verwerken afval	0	0	0	0	0	8,0	8,1	JA
O 6.2.4	Milieupark	0	0	0	0	0	7,4	7,0	JA
O 6.2.5	Afvalinspectie	0	0	0	0	0	7,9	6,9	JA
O 6.2.6	Afvalstoffenheffing	0	0	0	0	0	nvt	nvt	JA
O 6.2.7a	Duurzaamheid	94	194	194	194	247	6,6	6,3	JA
O 6.2.7b	Bodem	20	20	20	20	20	6,6	6,3	JA
O 6.2.7c	Milieubeleid	43	43	43	43	77	6,6	6,3	JA
O 6.2.8	Milieutoezicht	0	0	0	0	0	7,0	6,9	JA
O 6.2.9	Warmtenet	0	0	0	0	0	4,6	5,7	JA
O 6.3.1	Riool*	315	315	315	315	315	7,7	8,0	JA
O 6.3.2	Vijvers	0	0	0	0	15	7,5	7,6	JA

MAATSCHAPPELIJKE TAKENVERKENNING - BEZUINIGINGSVOORSTELLEN

									College akkoord?
code	Omschrijving maatregelen	2016:	2017:	2018:	2019:	Maxi- maal	Score raad	Score Hengelo Panel	Ja/Nee
O 7.1.1	Veiligheidsregio	91	91	91	91	91	6,9	7,9	JA
O 7.1.2	Openbare orde	0	0	0	0	53	7,0	6,7	JA
O 7.1.3	Beleid toezicht handhaving	36	36	36	36	47	7,3	7,1	NEE
O 7.1.4	Noodopvang dieren	0	0	15	15	58	6,8	6,8	JA
O 7.1.5	Bommenregeling	0	0	0	0	0	7,6	7,1	JA
O 7.2.1a	Inwonersgegevens, kcc, naturalisatie	5	5	5	5		6,9	7,1	JA
O 7.2.1b	KCC	0	0	0	0	2.411	7,2	6,6	JA
O 7.2.1c	Naturalisatie	2	2	2	2	7	7,3	6,0	JA
O 7.2.2	Burgerlijke stand	0	0	0	0	0	7,6	7,0	JA
O 7.2.3	Huwelijken	10	10	10	10	106	7,2	6,7	JA
O 7.2.4	ID-bewijs	0	0	0	0	0	7,4	7,4	JA
O 7.2.5	Verkiezingen	0	3	7	19	19	7,8	6,1	JA
O 7.2.6	Lijkbezorging	0	0	0	0	0	7,8	7,2	JA
O 7.2.7	Communicatie	20	20	28	20	756	6,1	5,9	JA
O 7.3.1	Bestuursondersteuning	185	185	185	185	895	7,1	5,8	JA
O 7.3.2	B&W	11	11	11	11	11	6,9	5,6	JA
O 7.3.2a	Deeltijd wethouders	84	84	84	84	84	6,9	5,6	NEE
O 7.3.3	Gemeenteraad	13	13	13	13	13	7,5	5,6	JA
O 7.3.4	Griffie	PM	PM	PM	PM	250	7,5	6,0	JA
O 7.3.5	Samenwerking	39	39	39	39	240	6,6	5,7	NEE
O 7.3.6	Personele aangelegenheden	nvt	nvt	nvt	nvt	0	6,6	5,4	JA
O 8.1.1	Onroerende zaken	0	0	0	0	0	6,2	5,4	JA
O 8.1.2	Vastgoedbedrijf	50	150	150	150	150	6,5	5,9	JA
O 8.1.3	Grond in erfpacht	PM	PM	PM	PM	0	7,7	6,1	JA
O 8.1.4	Project Veldwijk Noord	0	0	0	0	0	7,1	6,8	JA
O 8.2.4	Onderzoek invoeren precarioheffing voor kabels en leidingen	PM	PM	0	0	0	nvt	nvt	JA
		7.294	7.782	8.875	9.569	65.762			

Totaal 'JA' COLLEGE	4.090	4.905	5.515	5.733
Totaal 'NEE' COLLEGE	3.204	2.877	3.360	3.836

Bijlage 6 - Overzicht kunstgrasvelden

N.4A Nieuwe aanleg kunstgrasvelden								
Gewenste investering :	Toelichting	Soort	Vereniging	Veld aanduiding	Aangelegd in	Looptijd in jaren	Gewenste vervanging in jaar	Gepland investerings bedrag
t Wilbert Achilles	Kunstgras voetbal Toplaag	Voetbal	Achilles	2e kunstgrasveld	nvt	10	2017	200.000
t Wilbert Achilles	Kunstgras voetbal Onderlaag	Voetbal	Achilles	2e kunstgrasveld	nvt	30	2017	150.000
t Wilbert Korfbal	Zandkunststof toplaag	Korfbal	HKC	1e kunstgrasveld		15	2016	0 Eenmalig bijdrage Reno natuurgrasvld ad 35.000
t Wilbert Korfbal	Zandkunststof onderlaag	Korfbal	HKC	1e kunstgrasveld		30	2016	73.000
De Noork BWO	Voetbal trad. kgrvld. Toplaag	Voetbal	BWO	2e kunstgrasveld	nvt	10	2019	200.000
De Noork BWO	Voetbal trad. kgrvld. Onderlaag	Voetbal	BWO	2e kunstgrasveld	nvt	30	2019	150.000
Beckum TVO	Kunstgras Voetbal toplaag	Voetbal	TVO	1e kunstgrasveld	nvt	10	2019	200.000
Beckum TVO	Kunstgras Voetbal onderlaag	Voetbal	TVO	1e kunstgrasveld	nvt	30	2019	150.000
								<u>1.123.000</u>

Uitgangspunten :

Als basis is het capaciteits-en behoefteonderzoek van de Grontmij uit 2015 gebruikt. Uitkomst van dit onderzoek geeft aan dat voetbalverenigingen Achilles, BWO en ATC veldcapaciteit te kort komen (ATC is in 2015 opgelost door kunstgras op het hoofdveld. Dit is door ATC zelf gefinancierd inclusief vervanging).
TVO Beckum is de enige voetbalvereniging in Hengelo die nog geen kunstgrasvoetbalveld heeft. Gezien de ontwikkeling in de voetbalsport is dit wel wenselijk.

Afschrijving kunstgrasvelden								
Gewenste investering :	Toelichting	Soort	Vereniging	Veld aanduiding	Aangelegd in	Looptijd in jaren	Gewenste vervanging in jaar	Gepland investerings bedrag
t Wilbert Achilles	Akam voetbal 2007 Eenmalig optimaliseren	Voetbal	Achilles	1e kunstgrasveld	2007	30	2016	250.000
t Wilbert Achilles	Akam voetbal 2007 Toplaag	Voetbal	Achilles	1e kunstgrasveld	2007	10	2026	200.000 Afgekeurd door ISA Sport 2016 *
t Wilbert Achilles	Akam voetbal 2007 Onderlaag	Voetbal	Achilles	1e kunstgrasveld	2007	30	2036	150.000
Slangenbeek ATC	Akam voetbal 2007 Eenmalig optimaliseren	Voetbal	ATC	1e kunstgrasveld	2007	30	2016	250.000
Slangenbeek ATC	Akam voetbal 2007 Toplaag	Voetbal	ATC	1e kunstgrasveld	2007	10	2026	200.000 Afgekeurd door ISA Sport 2016 *
Slangenbeek ATC	Akam voetbal 2007 Onderlaag	Voetbal	ATC	1e kunstgrasveld	2007	30	2036	150.000
Slangenbeek ATC	Akam voetbal 2007 Eenmalig optimaliseren	Voetbal	ATC	2e kunstgrasveld	2007	30	2018	250.000
Slangenbeek ATC	Akam voetbal 2007 Toplaag	Voetbal	ATC	2e kunstgrasveld	2007	10	2028	200.000 Afgekeurd door ISA Sport 2016 *
Slangenbeek ATC	Akam voetbal 2007 Onderlaag	Voetbal	ATC	2e kunstgrasveld	2007	30	2038	150.000
Slangenbeek HCT Hockey	Bijdrage ad 135.000,= tbv waterveld	Hockey	HCT	Rabo	2007	30	2016	135.000 **
Slangenbeek HCT Hockey	Zandkunststof toplaag Ocon veld	Hockey	HCT	Ocon	1999	15	2019	125.000
Slangenbeek HCT Hockey	Zandkunststof onderlaag Ocon veld	Hockey	HCT	Ocon	1999	30	2034	100.000
Slangenbeek HCT Hockey	Zandkunststof toplaag Harrie Arendsen	Hockey	HCT	Harrie Arendsen	2007	15	2022	125.000
Slangenbeek HCT Hockey	Zandkunststof onderlaag Harrie Arendsen	Hockey	HCT	Harrie Arendsen	2007	30	2037	100.000
De Noork BWO	Voetbal trad. kgrvld. Toplaag	Voetbal	BWO	1e kunstgrasveld	2009	10	2019	200.000
De Noork BWO	Voetbal trad. kgrvld. Onderlaag	Voetbal	BWO	1e kunstgrasveld	2009	30	2039	150.000
Groot Driene Juliana	Voetbal trad. kgrvld. Toplaag	Voetbal	Juliana	1e kunstgrasveld	2010	10	2020	200.000
Groot Driene Juliana	Voetbal trad. kgrvld. Onderlaag	Voetbal	Juliana	1e kunstgrasveld	2010	30	2040	150.000
Vikkerhoek Wilhelminasch	Voetbal trad. kgrvld. Toplaag	Voetbal	Wilhelminaschool	1e kunstgrasveld	2010	10	2020	200.000
Vikkerhoek Wilhelminasch	Voetbal trad. kgrvld. Onderlaag	Voetbal	Wilhelminaschool	1e kunstgrasveld	2010	30	2040	150.000
De Waarbeek HVV Hengelo	Voetbal trad. kgrvld. Toplaag	Voetbal	HVV Hengelo	1e kunstgrasveld	2008	10	2018	200.000
De Waarbeek HVV Hengelo	Voetbal trad. kgrvld. Onderlaag	Voetbal	HVV Hengelo	1e kunstgrasveld	2008	30	2038	150.000
de Bijenkorf HVV Tubantia	Voetbal trad. kgrvld. Toplaag	Voetbal	HVV Tubantia	1e kunstgrasveld	2011	10	2021	200.000
de Bijenkorf HVV Tubantia	Voetbal trad. kgrvld. Onderlaag	Voetbal	HVV Tubantia	1e kunstgrasveld	2011	30	2041	150.000
de Bijenkorf HVV Tubantia	Voetbal trad. kgrvld. Toplaag	Voetbal	HVV Tubantia	2e kunstgrasveld	2015	10	2025	200.000
de Bijenkorf HVV Tubantia	Voetbal trad. kgrvld. Onderlaag	Voetbal	HVV Tubantia	2e kunstgrasveld	2015	30	2045	150.000
Beckum TVO Omni	Handbal kgrvld Toplaag	Handbal	TVO	Kunstgras handbal	2011	10	2021	75.000
Beckum TVO Omni	Handbal kgrvld Onderlaag	Handbal	TVO	Kunstgras handbal	2011	30	2041	75.000
Veldwijk FCTwente/Barbaros	Voetbal trad. kgrvld. Toplaag	Voetbal	FC Twente/Barbaros	Hoofdveld Barbaros	2008	10	2018	200.000
Veldwijk FCTwente/Barbaros	Voetbal trad. kgrvld. Onderlaag	Voetbal	FC Twente/Barbaros	Hoofdveld Barbaros	2008	30	2038	150.000
Veldwijk FCTwente	Voetbal trad. kgrvld. Toplaag	Voetbal	FC Twente	1e kunstgrasveld	2008	10	2017	200.000
Veldwijk FCTwente	Voetbal trad. kgrvld. Onderlaag	Voetbal	FC Twente	1e kunstgrasveld	2008	30	2037	150.000
								<u>5.335.000</u>

Uitgangspunten :

Aanpassing afschrijvingstermijnen
Niet geactiveerde velden vanuit projecten zijn nu opgenomen (1xHVV Hengelo, 2x HVV Tubantia)
Herfasering van investeringsbedragen

* Velden zijn volledig afgekeurd door ISA Sport en zijn niet meer te herstellen ihkv extra onderhoud. ISA Sport adviseert om een nieuwe kunstgrasmat aan te leggen

** In het concept voorstel is een bedrag van € 135.000,= genoemd. Dit moet nog uitonderhandeld worden met de Hockey. Tevens wordt in dit overzicht uitgegaan van een goede onderlaag, die in 2016 niet vervangen hoeft te worden.

Stadskantoor Hengelo
Hazenweg 121

Postadres:
Postbus 18,
7550 AA Hengelo

Internet:
www.hengelo.nl

Telefoon:
14074

Email:
gemeente@hengelo.nl

Beantwoording vragen technisch beraad 20 juni 2016

Kunstgrasvelden

- 1) *Wat betekent de huurverhoging van 18 naar 25% voor de verenigingen?*

Indien er een huurverhoging van 18 naar 25% wordt doorgevoerd betekent dit dat de huur van een voetbalkunstgrasveld gaat van bijna € 5.900 naar bijna € 8.200 per jaar. De totaalopbrengst die dan extra gegenereerd wordt is dan op termijn circa € 44.800 in plaats van € 117.000 (collegevoorstel), zodat het financieel effect op de begroting € 72.200 nadelig is. Voor dit begrotingstekort zal dan een alternatieve dekking moeten worden gevonden.

Voor een gespecificeerd overzicht voor verschillende kostendeckingspercentages wordt verwezen naar bijlage 1 – vraag 1.

- 2) *Wat betekent de huurverhoging, indien er van 6 jaar wordt uitgegaan, van 18 naar 40%?*

Bij de meer gefaseerde verhoging is de extra opbrengst in 2017 € 28.800 en het financieel effect op de begroting bijna € 17.000 voordelig. Voor de jaren 2018 en 2019 zijn de effecten op de begroting iets kleiner. Echter laat dit scenario voor de jaren 2020 en 2021 tekorten zien op de begroting van ruim € 35.000 en bijna € 18.000. In 2022 heeft de uiteindelijke huurverhoging van 40% geen effect meer op de begroting (noodzakelijke niveau is dan bereikt).

Voor een gespecificeerd overzicht met oplopende kostendeckingspercentages wordt verwezen naar bijlage 2 – vraag 2.

Onrechtmatigheid aanbesteding

- 3) *Welke projecten lopen er vanuit 2015 nog door die leiden tot een onrechtmatigheid in 2016?*

Voor de lopende contracten waar onrechtmatigheid uit voortvloeit is een oplossing gevonden. Eén van deze contracten betreft de grootste post aan onrechtmatigheid in 2015 (ongeveer € 1 miljoen). Daarnaast zijn er nog een aantal leveranciers met wie er geen contracten zijn afgesloten maar waarbij de som van de inkopen over vier jaar hoger is dan de EU aanbestedingsgrens. Met de betreffende budgethouders zijn in de loop van 2016 afspraken gemaakt over het terugdringen van deze uitgaven. Verder is in de loop van 2016 de verplichte inkooptoets ingesteld. Bij uitgaven vanaf € 50.000 is het verplicht om het cluster inkoopoplossingen te laten adviseren over de te volgen aanbestedingsprocedure. We hebben inmiddels deze beheersmaatregelen getroffen om te streven naar een rechtmatigheidsverklaring in 2016.

Onderwijshuisvesting

- 4) *Kan er een nadere specificatie van het bedrag van € 180.000 dat extra wordt gestort in de reserve onderwijshuisvesting worden gegeven?*

Het is het saldo van een aantal afwijkingen ten opzichte van de begroting. Bij de actualisatie van de meerjarenbegroting is gebleken dat een aantal posten niet (meer) overeen kwamen met de daadwerkelijke kosten. Zo ontvangen scholen voor speciaal onderwijs met een in pandig gymlokaal op grond van de verordening een bijdrage voor de materiele instandhouding van het gymlokaal. In 2015 is deze bijdrage (wettelijk) verhoogd, maar dit is in de meerjarenbegroting onderwijshuisvesting niet verwerkt. Daarnaast kwamen de ramingen voor bijvoorbeeld de schoonmaakkosten van gemeentelijke gymlokalen en gemeentelijke (nood)gebouwen niet (meer) overeen met de daadwerkelijke kosten.

Efficiency door nieuwbouw stadskantoor

5) *Kan de efficiencytaakstelling nader onderbouwd worden? Ook m.b.t. aantal fte's?*

De nieuwbouw kent een efficiency- en een exploitatievoordeel. Beide met formatieve gevolgen (totaal 6,5 fte).

a) Exploitatie

Lagere exploitatielasten door centrale huisvesting (nieuwbouw in combinatie met het gerenoveerde stadhuis). Lagere lasten hebben o.a. betrekking op de receptie (1 i.p.v. 2), keuken/restaurant (1 i.p.v. 2), veel minder m² (dus minder schoonmaak, energie etc.). Daar is 1,5 fte facilitair gemoeid; het overige deel betreft met name uitbestede werkzaamheden en overige inkoop.

b) Efficiency

Afgezien van de buitendienst werken alle Hengelose ambtenaren dadelijk onder één dak. Dat betekent dat er niet meer voortdurend heen en weer gefietst hoeft te worden tussen Hazenweg en stadhuis. Verder is het gebouw erg gericht op samenwerking. Ervaring elders leren ons dat centrale huisvesting in een moderne, adequate kantooromgeving de productiviteit positief beïnvloed. Deze is bepaald op 5 fte.

Bijlage 1

Scenario's kostendekkendheid

1. Vraag VVD - Wat is de extra opbrengst indien we naar 25% kostendekkendheid gaan

Investing Kunstgras Voetbalveld	Kosten	Rente	Afschrijftermijn	Jaarlijkse rente en aflossing (annuitair)
Toplaag	€ 200.000	3,75%	10 jaar	€ 24.352
Onderlaag	€ 150.000	3,75%	30 jaar	€ 8.413
Totalen	€ 350.000			€ 32.765

Kostendekkendheid	Jaarlijkse huurprijs
100%	€ 32.765
80%	€ 26.212
60%	€ 19.659
40%	€ 13.106
35%	€ 11.468
30%	€ 9.830
25%	€ 8.191
20%	€ 6.553
18%	€ 5.898
10%	€ 3.277

Extra opbrengst*
€ 405.127
€ 309.031
€ 212.935
€ 116.840
€ 92.816
€ 68.792
€ 44.768
€ 20.744
€ 11.135
€ -27.304

Extra opbrengst*
Financieel effect begroting bij 25%
€ 44.768

Financieel effect begroting **
€ -72.232

* Opbrengst is inclusief de niet begrote huur voor de 4 nieuwe velden.

2. Vraag ChristenUnie - in 6 i.p.v. 3 jaar naar 40% kostendekkendheid

Kosten nieuw beleid				
N4A. Nieuwe aanleg kunstgrasvelden	2017	2018	2019	2020
	€ -12.000	€ -43.000	€ -55.000	€ -117.000

Scenario

Jaar	Kostendekkendheid
2016	18%
2017	21,67%
2018	25,33%
2019	29,00%
2020	32,67%
2021	36,33%
2022	40%

Extra opbrengst*	Financieel effect begroting **
€ 28.768	€ 16.768
€ 46.370	€ 3.370
€ 63.987	€ 8.987
€ 81.605	€ -35.395
€ 99.222	€ -17.778
€ 116.840	€ -160

Per jaar verhoging: 3,667%

* Opbrengst is inclusief de niet begrote huur voor de 4 nieuwe velden.

** Extra opbrengst in het jaar -/- (minus) kosten nieuw beleid in het betreffende jaar.

Behandelvoorstel

Onderwerp	Verzoek toepassing coördinatieregeling op bouwplan Badhuis		
Zaaknummer	2014169	Portefeuillehouder	Elferink
Historie	Eind 2015 heeft Domain Twente b.v. het gehele gebied inclusief het voormalige Badhuis en Ariënschool van Welbions gekocht, en heeft een plan om dit transformeren tot een woongebied met behoud van beide gemeentelijke monumenten. In de Ariënschool en het Badhuis worden appartementen gerealiseerd. Daarnaast heeft Domain t.z.t. interesse in de aankoop van het sportveld naast de voormalige Ichthusschool om ook daar een aantal woningen te realiseren. Momenteel is Domain bezig met de voorbereidingen voor het indienen van een omgevingsvergunningsaanvraag. Ook is overleg geweest en zijn afspraken gemaakt tussen de gemeente en Domain over de te volgen procedures en de samenwerking. De realisatie van de 10 huurappartementen in de Ariënschool kan mogelijk worden gemaakt door hiervoor vergunning te verlenen en hierbij artikel 4 van het Besluit omgevingsrecht (4Bor) toe te passen. Er wordt dan ook vergunning verleend om af te wijken van het bestemmingsplan. Deze procedure staat los van de procedure voor het Badhuis en dat heeft tot gevolg dat een bezwaar bij de ene ontwikkeling de andere ontwikkeling niet hoeft te frustreren. Voor de realisatie van de maximaal 30 koopappartementen die Domain in een toren boven het badhuis wil realiseren is, naast een omgevingsvergunning, herziening van het bestemmingsplan nodig. Om dit op korte termijn mogelijk te maken, heeft Domain de gemeente verzocht de coördinatieregeling toe te passen. Het coördineren van de voorbereiding en bekendmaking van het bestemmingsplan en de omgevingsvergunning heeft tot gevolg dat de voorbereidingsprocedure van de betrokken besluiten gestroomlijnd en vereenvoudigd wordt. Voor de burger heeft coördinatie tot gevolg dat de rechtsbescherming en procedures worden vereenvoudigd en versneld. Tegen de gecoördineerde besluiten kan een belanghebbende rechtstreeks beroep instellen bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State. De Afdeling moet binnen zes maanden uitspraak doen. Er ontstaat daarmee spoedig duidelijkheid omtrent de juridische houdbaarheid van de gecoördineerde besluiten.		
Belangrijkste beslis/-bespreekpunten	De gemeenteraad wordt gevraagd om: - te besluiten dat ten behoeve van het project voor het transformeren en optoppen van het voormalige Badhuis tot een appartementencomplex met maximaal 30 appartementen (gedeeltelijk) op het perceel kadastraal bekend sectie O nummer 5575 te Hengelo, op grond artikel 3.30 van de Wet ruimtelijke ordening (Wro) de voorbereiding en bekendmaking van de volgende besluiten wordt gecoördineerd: a. het bestemmingsplan; b. overige voor het project benodigde besluiten die nodig zijn voor de realisatie van de koopappartementen, waaronder in ieder geval de omgevingsvergunning op grond van artikel 2.1, lid 1, onder a van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht.		

Politieke Markt	21 juni 2016			
Voorzitter	Griffiemedewerker	Zaal	Domein	Duur
Bas van Wakeren	Anke Haarhuis	Burgerzaal	Fysiek	60 min
Doel van de sessie	Oordeelvormend			
Behandeladvies	De deelnemers aan de sessie worden gevraagd om hun mening te geven over voorliggend voorstel om te besluiten om de coördinatieregeling toe te passen.			
Spreekrecht publiek	ja ☒		Maximaal 5 minuten per inspreker. De voorzitter bewaakt de tijd en de orde van de vergadering.	

Raad	6 juli 2016		
Doel van de sessie	Besluitvorming		
Behandeladvies	Uit de oordeelsvormende bespreking van dit voorstel op de Politieke Markt is gebleken dat de meeste fracties kunnen instemmen met het toepassen van de coördinatieregeling. Alleen de fractie van de SP heeft eventueel een motie aangekondigd en daarom is het advies om het als bespreekpunt te agenderen voor de raadsvergadering.		
Spreekrecht publiek	nee		

RAADSBSLUIT

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
2014169	Landman, Sam	FYS-REO	
ONDERWERP			
Verzoek toepassing coördinatieregeling op bouwplan Badhuis			

DE RAAD VAN DE GEMEENTE HENGelo BESLUIT:

- dat ten behoeve van het project voor het transformeren en optoppen van het voormalige Badhuis tot een appartementencomplex met maximaal 30 appartementen (gedeeltelijk) op het perceel kadastraal bekend sectie O nummer 5575 te Hengelo, op grond artikel 3.30 van de Wet ruimtelijke ordening (Wro) de voorbereiding en bekendmaking van de volgende besluiten wordt gecoördineerd:
 - a. het bestemmingsplan;
 - b. overige voor het project benodigde besluiten die nodig zijn voor de realisatie van de koopappartementen, waaronder in ieder geval de omgevingsvergunning op grond van artikel 2.1, lid 1, onder a van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht.
- Domain Twente b.v. door middel van bijgaande brief te informeren over het besluit.

PUBLIEKSVRIENDELIJKE SAMENVATTING

Domain Twente b.v. is eigenaar van het voormalige Badhuis, gevestigd aan de Oldenzaalsestraat 18. Domain heeft plannen om dit pand te transformeren tot een appartementencomplex met maximaal 30 appartementen. Het perceel laat deze functie in het huidige bestemmingsplan Centrum 2013 niet toe. De gemeente heeft een overeenkomst gesloten met Domain zodat de herziening van het bestemmingsplan voorbereid kan worden. Om de ontwikkeling op korte termijn mogelijk te maken heeft Domain de gemeente verzocht om de coördinatieregeling toe te passen. Het coördineren van de voorbereiding en bekendmaking van het bestemmingsplan en de omgevingsvergunning heeft tot gevolg dat de voorbereidingsprocedure van de betrokken besluiten gestroomlijnd en vereenvoudigd wordt. De rechtbescherming en procedures worden vereenvoudigd en versneld. Tegen de gecoördineerde besluiten kan een belanghebbende rechtstreeks beroep instellen bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State. De Afdeling moet binnen zes maanden uitspraak doen. Er ontstaat daarmee spoedig duidelijkheid omtrent de juridische houdbaarheid van de gecoördineerde besluiten. De gemeenteraad wordt gevraagd om deze regeling toe te gaan passen.

DE GEMEENTERAAD VAN HENGelo,

DATUM

De griffier

De voorzitter

RAADSADVIES

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
2014169	Sam Landman	MID-PS	Marcel Elferink
ONDERWERP			
Verzoek toepassing coördinatieregelen op bouwplan Badhuis			

AANLEIDING, DOEL EN WAT GING ER AAN VOORAF

In de afgelopen jaren zijn vele initiatieven aan de gemeente en aan voormalig eigenaar Welbions voorgelegd voor herontwikkeling van het Badhuis en de Ariënschool aan de Oldenzaalsestraat. In veel plannen bleef slechts 1 van de 2 panden bewaard. Uiteindelijk is het tot op heden niet gelukt om een financieel en inhoudelijk haalbaar plan te ontwikkelen.

Eind 2015 heeft Domain Twente b.v. het gehele gebied inclusief het voormalige Badhuis en Ariënschool van Welbions gekocht, en heeft een plan om dit transformeren tot een woongebied met behoud van beide gemeentelijke monumenten. Hiermee is na vele jaren eindelijk concreet zicht op de herontwikkeling van deze voor Hengelo kenmerkende panden. Het voormalige Metropool en een deel van de Ariënschool worden hiervoor gesloopt. In de Ariënschool en het Badhuis worden appartementen gerealiseerd. Daarnaast heeft Domain t.z.t. interesse in de aankoop van het sportveld naast de voormalige Ichthusschool om ook daar een aantal woningen te realiseren. Op dit moment is nog niet zeker of de voormalige Ichthusschool een onderwijsfunctie houdt. Maar het is wel duidelijk dat het sportveld vrij komt nadat de nieuwbouw van het VMBO gereed is en ook voor een eventuele andere onderwijsvoorziening niet nodig is. Over de prijs en de voorwaarden waaronder dit sportveld kan worden overgenomen is op hoofdlijnen overeenstemming tussen de gemeente en Domain. Het sportveld kan betrokken worden bij de ontwikkeling en biedt kansen om samen met de herinrichting van de beekzone de omgeving van het Badhuis en de Ariënschool een kwalitatief hoogwaardige invulling te geven.

Momenteel is Domain bezig met de voorbereidingen voor het indienen van een omgevingsvergunningsaanvraag en de benodigde onderzoeken die daarvoor nodig zijn. Ook is overleg geweest en zijn afspraken gemaakt tussen de gemeente en Domain over de te volgen procedures en de samenwerking.

De realisatie van de 10 huurappartementen in de Ariënschool kan mogelijk worden gemaakt door hiervoor vergunning te verlenen en hierbij artikel 4 van het Besluit omgevingsrecht (4Bor) toe te passen. Er wordt dan ook vergunning verleend om af te wijken van het bestemmingsplan. Deze procedure staat los van de procedure voor het Badhuis en dat heeft tot gevolg dat een bezwaar bij de ene ontwikkeling de andere ontwikkeling niet hoeft te frustreren.

Voor de realisatie van de maximaal 30 koopappartementen die Domain in een toren boven het badhuis wil realiseren is, naast een omgevingsvergunning, herziening van het bestemmingsplan nodig. De gebouwen raken echter steeds verder in verval en ook voor de (financiële) haalbaarheid is het van belang dat zo snel mogelijk met de ontwikkeling kan worden gestart. Om dit op korte termijn mogelijk te maken, heeft Domain de gemeente verzocht de coördinatieregeling toe te passen. Het coördineren van de voorbereiding en bekendmaking van het bestemmingsplan en de omgevingsvergunning heeft tot gevolg dat de voorbereidingsprocedure van de betrokken besluiten gestroomlijnd en vereenvoudigd wordt. Voor de burger heeft coördinatie tot gevolg dat de rechtsbescherming en procedures worden vereenvoudigd en versneld. Tegen de gecoördineerde besluiten kan een belanghebbende rechtstreeks beroep instellen bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State. De Afdeling moet binnen zes maanden uitspraak doen. Er ontstaat daarmee spoedig duidelijkheid omtrent de juridische houdbaarheid van de gecoördineerde besluiten.

INHOUD VAN HET VOORSTEL

De ontwikkeling

Domain Twente b.v. is voornemens om het badhuis, aan de Oldenzaalsestraat 18, te transformeren en op te toppen tot een appartementencomplex bestaande uit 30 koopappartementen. Het Badhuis staat al een langere tijd leeg, met deze ontwikkeling krijgt het pand een nieuwe invulling.

De ontwikkeling past niet in het huidige bestemmingsplan Centrum 2013. Om deze ontwikkeling mogelijk te maken zal het bestemmingsplan moeten worden herzien.

Het college heeft kennisgenomen van de plannen van Domain en is van mening dat met dit plan een passende invulling wordt gegeven aan deze voor de stad zo belangrijke plek. Het college is daarom bereid om de hiervoor benodigde planologische procedures op te starten en een overeenkomst aan te gaan met Domain.

Communicatie

Domain heeft de plannen verschillende keren gepresenteerd. Er is vooroverleg geweest met verschillende instanties en met verschillende disciplines binnen het ambtelijk apparaat. De monumentencommissie en de stadsbouwmeester hebben inmiddels kennis genomen van de plannen. Vooralsnog zijn er geen belemmeringen om de planvormingsprocedures op te starten.

Ook is het plan gepresenteerd in de buurt tijdens een informatieavond en is er door Domain bekendheid gegeven aan het plan in de krant en op internet. De omwonenden reageren kritisch, met name vanwege de hoogte van de woontoren, en er zijn een aantal bewonersorganisaties die hun zorgen kenbaar hebben gemaakt over de ontwikkeling. Daarnaast heeft het Cuypersgenootschap, een landelijke monumentenorganisatie, voorgesteld het gebied een andere invulling te geven.

Domain is met de partijen die zich hebben gemeld in overleg getreden, maar dit is geen aanleiding geweest om de plannen aan te passen omdat hiermee de haalbaarheid weer in het geding kwam. Belanghebbenden krijgen in de planologische procedures nog de mogelijkheid om hun zienswijzen kenbaar te maken.

Coördinatieregeling en procedure

Normaal gesproken wordt een omgevingsvergunning pas aangevraagd nadat het nieuwe bestemmingsplan is vastgesteld door de gemeenteraad. Verlening van de vergunning is namelijk pas mogelijk op het moment dat de planologische strijdigheid, in dit geval met een bestemmingsplan, is weggenomen. Om de procedure te verkorten biedt de gemeentelijke coördinatieregeling als bedoeld in afdeling 3.6 van de Wet ruimtelijke ordening uitkomst. Deze regeling geeft de gelegenheid om bij besluit van de gemeenteraad, diverse besluiten te coördineren indien de verwezenlijking van een onderdeel van het gemeentelijk ruimtelijk beleid dit wenselijk maakt. Dit wil zeggen dat bestemmingsplan en omgevingsvergunning tegelijkertijd dezelfde procedure, namelijk de bestemmingsplanprocedure, doorlopen.

Voorafgaand aan de procedure, die feitelijk begint met de tervisielegging van zowel een ontwerpbestemmingsplan als een ontwerp omgevingsvergunning, is een zogenaamd coördinatiebesluit van de gemeenteraad nodig. Hiermee wordt op grond van artikel 3.30 Wet ruimtelijke ordening, de coördinatieregeling van toepassing verklaard op een bepaald project, in dit geval het transformeren van een kantoorpand naar koopappartementen. Het verlenen van de omgevingsvergunning en de vaststelling van het bestemmingsplan, vinden dan voor dit project tegelijkertijd plaats. Na vaststelling van het bestemmingsplan door de gemeenteraad staat er beroep bij de Raad van State open, waarbij alle besluiten –zowel de omgevingsvergunning als het besluit tot vaststelling van het bestemmingsplan - als één besluit worden aangemerkt (afdeling 8.1 Wro). In het totale vergunningentraject levert toepassing van de gemeentelijke coördinatieregeling aanzienlijke tijdswinst op. Bijkomend voordeel in deze situatie is dat het eindbeeld meteen goed wordt vastgelegd in een planologische regeling op maat.

Anterieure overeenkomst

Tussen de gemeente en Domain is een anterieure overeenkomst opgesteld. In deze overeenkomst zijn de afspraken vastgelegd die nodig zijn om de benodigde procedure te doorlopen. De gemeente en Domain zijn het eens over de inhoud van de overeenkomst en zullen de overeenkomst ondertekenen zodra de gemeenteraad een besluit heeft genomen over het toepassen van de coördinatieregeling.

BESPREEK- EN BESLISPUNTEN

Het college stelt voor:

- te besluiten dat ten behoeve van het project voor het transformeren en optoppen van het voormalige Badhuis tot een appartementencomplex met maximaal 30 appartementen (gedeeltelijk) op het perceel kadastraal bekend sectie O nummer 5575 te Hengelo, op grond artikel 3.30 van de Wet ruimtelijke ordening (Wro) de voorbereiding en bekendmaking van de volgende besluiten wordt gecoördineerd:
 - a. het bestemmingsplan;
 - b. overige voor het project benodigde besluiten die nodig zijn voor de realisatie van de koopappartementen, waaronder in ieder geval de omgevingsvergunning op grond van artikel 2.1, lid 1, onder a van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht.
- Domain Twente b.v. door middel van bijgaande brief te informeren over het besluit.

FINANCIËLE ASPECTEN

De voorgenomen ontwikkeling is een initiatief van Domain. De kosten die verband houden met de bestemmingsplanherziening, alsmede de uitvoering van het plan, komen voor rekening van de initiatiefnemer. Dit is in de concept overeenkomst vastgelegd. In deze overeenkomst is tevens geregeld dat eventuele planschade voor rekening van de initiatiefnemer komt. Omdat het verhaal van kosten door middel van de overeenkomst verzekerd is zal geen exploitatieplan worden opgesteld. De kosten die verband houden met de omgevingsvergunning(en) zullen verhaald worden op grond van de Legesverordening.

BIJLAGE(N)

- verzoek Domain toepassing Coördinatieregelen op bouwplan Badhuis;
- uitgaande brief aan Domain Twente b.v.

Dit raadsadvies is vastgesteld door het college van B & W van Hengelo.

Stichting Cuypersgenootschap

Stichting tot behoud van negentiende- en
twintigste-eeuws cultuurgoed in Nederland

Secretaris
Leo Dubbelaar
Alferbos 246
2715 TN Zoetermeer
Telefoon: 06-23398363
e-mail: leodub@planet.nl

Aan de gemeenteraad
van Hengelo

Postbus 18

7550 AA Hengelo

Onderwerp:
toepassen van coördinatieregeling voor
herontwikkeling badhuis en Ariësschool
Oldenzaalsestraat Hengelo

Datum:
18 juni 2016

Geachte leden van de gemeenteraad,

De Stichting het Cuypersgenootschap, een landelijke monumentenorganisatie, heeft met belangstelling kennisgenomen van de recent gepresenteerde plannen voor het badhuis en de Ariësschool aan de Oldenzaalsestraat te Hengelo. Onze stichting heeft zich in de afgelopen jaren ingezet voor het behoud van beide gebouwen, welke behoren tot het cultureel erfgoed van Hengelo. Binnenkort spreekt u over het toepassen van de coördinatieregeling voor de plannen. Het voorstel van het college is om deze regeling toe te passen om de planvorming te vereenvoudigen en te versnellen.

Het Cuypersgenootschap steunt het voorstel van de ontwikkelaar om het gehele gebied aan de Oldenzaalsestraat aan te pakken en te bestemmen voor woningbouw. Deze locatie aan de rand van het centrum vraagt om een goede invulling. De plannen voor herbestemming van het schoolgebouw zien er goed uit. De belangrijkste kenmerkende van dit beeldbepalende gebouw blijven behouden en de nieuwe toevoegingen zijn respectvol ontworpen. Minder gecharmeerd zijn wij van het plan om op het badhuis een wooncomplex te realiseren. Om restauratie van beide panden mogelijk te maken is voorgesteld om een toren met appartementen op het badhuis te realiseren. Deze nieuwbouw krijgt 9 bouwlagen. Tussen het oude badhuis en de nieuwbouw komt een terugspringende verdieping om het contrast tussen oud en nieuw zichtbaar te maken.

Het Cuypersgenootschap begrijpt de noodzaak om een groot aantal woningen te realiseren om de restauratie van de monumenten mogelijk te maken. Wij staan ook open voor een stedenbouwkundig accent in de vorm van een toren aan de Oldenzaalsestraat. Tegelijkertijd zijn wij van mening dat het niet nodig is om deze toren precies op het badhuis te realiseren. Beter is het om de locatie voor het badhuis, waar nu laagbouw is geprojecteerd, te gebruiken voor een toren. Het badhuis zou dan los van dit complex een herbestemming kunnen krijgen of opgenomen kunnen worden in een kleiner complex. Verschillende varianten zijn denkbaar.

Wij willen de gemeenteraad van Hengelo verzoeken om in te stemmen met het toepassen van de coördinatieregeling, maar tegelijkertijd wel het college te vragen om alternatieven voor de huidige plannen in beeld te laten brengen. Alleen na onderzoek van een aantal varianten kan een weloverwogen besluit genomen worden over de toekomst van dit belangrijke culturele erfgoed. Met een dergelijk onderzoek wordt ook recht gedaan aan de vele bezwaren die er vanuit de buurt zijn tegen de huidige plannen, zonder dat dit in vertraging resulteert.

Indien er behoefte is aan een toelichting op deze brief dan vernemen wij dit graag.

Hoogachtend,
het bestuur van het Cuypersgenootschap,
namens deze,

Leo Dubbelaar, secretaris

Hengelo, politiekemarkt 21 juni 2016

Geachte aanwezigen.

Mijn naam is Jan den Boer en vertegenwoordig de Stichting Hoogbouw van domain is voor de burens niet zo fain.....

De stichting vertegenwoordigd ca. 80 gezinnen uit de directe omgeving van het badhuis en de Arieënschool. Al deze 80 gezinnen maken zich grote zorgen over de plannen van Domain. De plannen, en met name de hoogbouw, worden als zeer bedreigend ervaren. Om over het "behoud en redding" (tussen aanhalingstekens) van de monumenten maar niet te spreken.

De Stichting wordt door de projectleider, Sam Landman, op de hoogte gehouden van de stappen die in dit proces gezet worden.

Er is door de projectontwikkelaar een verzoek in gediend om de coördinatieregeling toe te passen voor zijn plannen. Als we de projectontwikkelaar mogen geloven is alles al in kunnen en kruiken. De feiten zijn gelukkig anders en wij zijn blij met onze democratische rechten en plichten. Het voordeel van de democratie is dat burger zijn zegje mag doen over de gang van zaken. Zo ook over het verzoek van de projectontwikkelaar.

De Stichting Hoogbouw van Domain is voor de burens niet zo fain is van mening dat het verzoek van Domain een goed uitgewerkt plan met betrekking tot het hele gebied tussen de Wemenstraat en de Paul Krugerstraat, in de weg staat.

Het huidige plan met zijn enorme bouwmassa boven op het badhuis is ontwikkeld toen er nog geen sprake van was dat het sportveld erbij betrokken zou worden. Inmiddels heeft Domain van de gemeente toestemming gekregen om het sportveld er ook bij te betrekken en kunnen er dus andere plannen ontwikkeld worden. Plannen die het gemeentelijk monument (het badhuis) en de buurt in hun waarde laat.

Om te voorkomen dat er een hap snap plan gemaakt wordt voor een deel van het gebied zal het gehele gebied tussen Wemenstraat en de Paul Krugerstraat in één plan ontwikkeld moeten worden.

Dit is ons inziens de juiste weg om een goede en evenwichtige ontwikkeling te realiseren voor dit gehele gebied. De plannen zullen gemaakt moeten worden met alle betrokken partijen, zodanig dat er een plan komt dat gedragen wordt door alle partijen en ongeschonden door de procedure komt en ook gerealiseerd kan worden. (of het huidige plan van het badhuis gerealiseerd kan worden met behoud van het badhuis is nog maar zeer de vraag)

Het totaalplan zal in het begin van het proces wat meer tijd kosten maar aan het eind van het proces zal het zeker tijdwinst opleveren omdat de bezwaren van de stichting en de buurtbewoners al meegenomen kunnen worden in het plan.

Gezien de geschiedenis van dit stukje Hengelo, de betrokkenheid van de inwoners van Hengelo en omwille van een totaalplan verzoeken wij u om het verzoek van Domain niet te honoreren. Laten we eerst een totaalplan maken en dan een beslissing te nemen.

Bedankt voor u aandacht.

Namens de Stichting.....

Jan den Boer

.

GEBOUWDE OMGEVING - VERSUS. PUBLIEK DOMEIN. visie campus wemenpark.

voorzetje: PuE program van eisen project 02(3)

gebouwde omgeving

- 1 vanaf voormalige schaepman project 02(1)
4 tot 6 lagen. aflopend naar de wemen straat in
hoogte. in klusterform geen lintbebouwing
- 2 sluitstuk voormalige ariensschool "brusselse methode"
integreren straatgevels. tot een "hoogte volgens
bestaande bestemmingsplan als sluitblok

infra

- 3 ontsluiting campus wemenpark 2 ledig
1x paul krugerstraat met parallelweg tegen
de oldenzaalsestraat (grote bomen handhaven)
- 1x wemenstraat tegenover parkeerparade.
geen doorverbinding met de parallelweg.
(sluipverkeer)

groen

- 4 bomen als benoemd in 3 handhaven.
- 5 fpv drienerkeek (beheer waterschap) groen + oever
innoveren (aangenaam verpozen publiek domein
met behoud van bestaande bomenrij)
- 6 parkeren in groenkoffers per cluster.

CONCLUSIE zie bijlage kanttekeningen

Kanttekening 7-06-2016

verkoop van de gemeente naar een private onderneming van het gebied genoemd project 02(3) tussen de paul krugerstraat en wemenstraat ontslaat de gemeente niet van de verplichting

A ontwikkelen van een lange termijn visie die recht doet aan de burgers m.b.t. zintuigelijke beleving lees AANGENAAM VERPOZEN publiek domein

B in deze totaal visie is de ariensschool en badhuis een onderdeel en niet de optelsom van korte termijn visie m.b.t. exploitatieperikelen

C advies betrek bij het herontwikkelen en innoveren van het gebied een landschapsarchitect b.v. karres en brandt

dit kan door het welstand als advies worden meegegeven m.b.t. de omgevingsvergunning-aanvraag.

opgetekend GH LEURINK

[REDACTED]

tot slot politiek verkwansel
dit gebied a/d drenerbeek niet

In v r goet
Gerard

kanttekening mbt politieke markt
21 juni bouwplan badhuis

- x e.e.a. ten aanzien de te houden
politieke markt 18-11-2014
- x onderwerp haalbaarheidsonderzoek
ariënschool en het badhuis

kanttekeningen:

1. ariënschool en het badhuis zijn
het onderdeel van O₂(3) dus met
fragmentarisch behandelen. (is onderdeel van)
2. badhuis wind waterdicht HERSTEL,
inrichting afhankelijk soort onderneming
van en voor ondernemers (kosten)
3. ariënschool straatgevels integreren
in nieuwbouw STUWERK GEVELS.
4. resumee: project O₂(3) géén
lintbebouwing a/d oldenzaalse straat
doch parkachtige uitstraling met
doorkijkjes richting beek en monu-
mentale eiken
gedeeltelijk PUBLIEK DOMEIN langs
de beek (wandelpad + verpozen)
5. tot slot samenhang van het totale
project gefaseerd uit te voeren.

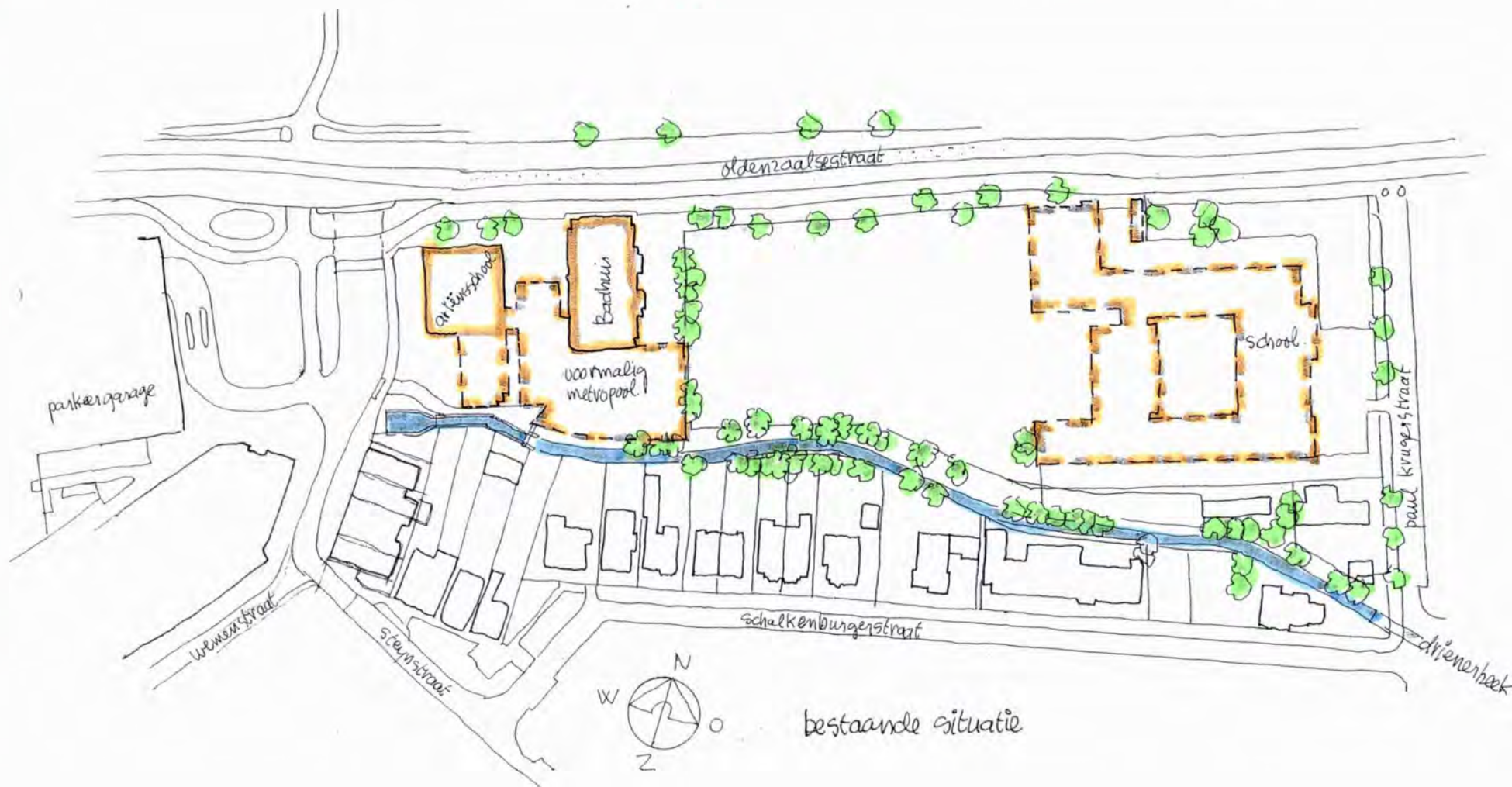
6 BILAGE april 2008 GHL

G+I LEURINK

cc marcel elferink
annie doornbos
leo jansen
jan ankone.

18-11-2014

MEMO 20-06-2016

MEMO 20-06-2016.

Stichting groene binnenstads beken 7 september 2010 (symposium)
getekend april 2008 GHL

mogelijke herontwikkeling D2 (3) BIJLAGE 18-11-2014

	infra wegen.
	bestaande bebouwing
	nieuwbouw (laag)
	nieuwbouw gestapeld.
3x	aantal bouwlagen.

MEMO 20-06-2016.

stichting groene binnenstadsbeken dd 17-02-2012. Nav comm. fysiek 9 september 2010 (symposium) getekend: april 2000 GHL

Pel. Markt 21-06

Uit navraag bij raadsleden, bleek dat deze brief niet bij jullie is verspreid, vandaar nogmaals hierbij.

BJ ter Braak,

Secretaris Bewonersoverleg Afrikaanderbuurt.

Aan de wethouders in de gemeente Hengelo,
alsmede alle raadsleden van de gemeente
Hengelo.

Hengelo, 12 april 2016.

Onderwerp: Het Wemenpark

Geachte lezers,

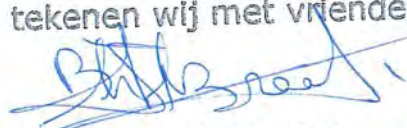
Hierbij doen wij u een kople toekomen van de brief die wij aan diverse instanties hebben verzonden inzake Het Wemenpark.

Zoals uit deze brief blijkt zijn wij verheugd dat er eindelijk iets gebeurt met de school evenals met het badhuis. Alleen de hoogte van de bovenbouw op het badhuis past niet in een buurt als de Afrikaanderbuurt. Gaan we dezelfde fout maken die er aan het eind van de Paul Krugerstraat is gebeurd? Een hoogbouw die een levende straat afsluit heeft ook al behoorlijke inbreuk gemaakt op het mooie karakter van de wijk

De benaming "Wemenpark" roept vraagtekens bij ons op. "Park"? Wat blijft er van een park over als er voldoende parkeerplaatsen moeten worden gerealiseerd voor de toekomstige bewoners en ook nog eens voor hun bezoekers. Wij denken dat de inhoud van onze bijgevoegde brief voldoende aangeeft wat er in onze buurt leeft.

Wij dringen er bij u allen op aan om ons in het vervolgtraject te betrekken en ons vooraf te informeren als er zich ontwikkelingen omtrent dit bouwplan voordoen.

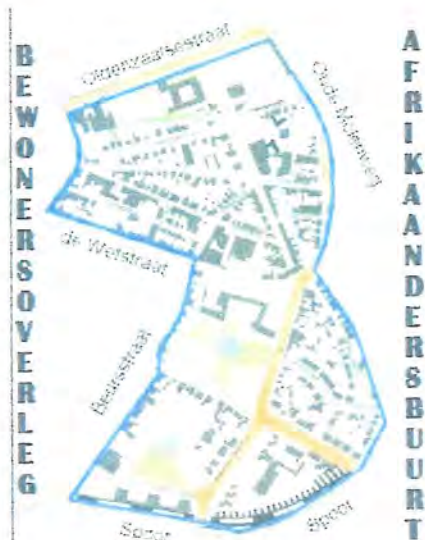
U dankend voor de aandacht die u aan deze zaak wilt besteden,
tekenen wij met vriendelijke groet,

Namens het Bewonersoverleg Afrikaanderbuurt,

Bard Jan ter Braak, secretaris

Bewonersoverleg Afrikaanderbuurt

Aan:

Gemeente Hengelo

Domain Vastgoed BV

Waterschap

Monumentencommissie

Hengelo, 10 maart 2016

Geachte heer, mevrouw,

Het Bewonersoverleg Afrikaanderbuurt is blij dat er eindelijk wat staat te gebeuren met de Ariënschool en het Badhuis. Zoals de gebouwen er nu bijstaan is het bepaald geen pluspunt voor onze markante en mooie buurt. Wij zijn dan ook verheugd dat een blikvanger als de Dr. Ariënschool weer in haar oude glorie wordt hersteld en dat een monument als het Badhuis een tweede leven krijgt toebedeeld. Ook vinden wij het een pluspunt dat de beek weer zichtbaar wordt gemaakt en dat de gehele bebouwing royaal in het groen komt te staan. Dit alles geeft meerwaarde aan onze bijzondere buurt. Echter, bij het bekijken van de gepresenteerde plannen zetten wij toch een paar vraagtekens.

Het Badhuis krijgt een woontoren van 31 meter hoogte. Het nieuwe "Badhuis" zou hiermee hoogbouw worden, aan de rand van de Afrikaanderbuurt. Dit vinden wij bepaald niet passend bij een buurt als de onze, integendeel. Inmiddels hebben wij al van meerde bewoners verschrikte reacties over de hoogte gehad. Het huidige bestemmingsplan, zoals in 2013 is vastgesteld, staat een bouwhoogte toe van maximaal 12 meter aan de kant van de Oldenzaalsestraat en 4 meter aan de kant van de beek. Vanwaar deze extreme aanpassing?

Verder komen er bijna 60 wooneenheden bij in de buurt. Voor elk appartement is er een parkeerplaats (en voor sommige appartementen zelfs voor 2 auto's). Op de video ziet alles er heel mooi uit maar in werkelijkheid lijkt er weinig groen voor een park over te blijven.

Als er bezoekers komen zullen deze een plekje moeten zoeken in de wijk, terwijl er nu al een tekort aan parkeerplaatsen in de wijk is. In uw presentatie verwijst u bezoekers naar parkeergarage Thiemsbrug maar deze heeft beperkte openingstijden en is zelfs gesloten op zondag, de dag dat de meeste bewoners bezoek krijgen. Hoe moet dat straks?

Graag uw reactie op het bovengenoemde teneinde de bewoners van de wijk adequaat te kunnen informeren over de plannen rondom het Wemenpark.

Met vriendelijke groeten,
namens Bewonersoverleg Afrikaanderbuurt,

Bard Jan ter Braak, secr.
www.afrikaanderbuurt.nl

Verzoek aan de gemeenteraad voor toepassing Coördinatieregeling voor de bouw Badhuis.

Door medewerking te verlenen aan de coördinatieregeling bereikt u:

- Een duurzame redding van 2 monumenten Badhuis en de Ariënschool.
- Dat een rotte appel in het centrum omgebouwd wordt tot een parel van het centrum.
- Dat er nieuwe bewoners/nieuw leven aan het centrum wordt toegevoegd.
- Dat aan de groeiende behoefte wordt voldaan voor gelijkvloers wonen in het centrum.
- Dat de inmiddels 180 ingeschreven belangstellenden op een vlotte start van de bouw kunnen rekenen.
- Dat er na 25 jaar discussies, onderzoeken en sloopdreigingen er toch een positieve invulling voor de monumenten komt.
- Dat de Hengelose binnenstad op termijn een stadsparkje rijker is.

Waarom een verkorte procedure:

- Beide gebouwen verkeren in zeer matige staat, een langer uitstel is niet verantwoord.
- Er is inmiddels een grote groep belangstellenden die wachten op de bouw van deze appartementen.
- Het huidige terrein is een leefmilieu voor ongedierte, de ongedierte bestrijding van Hengelo vermoed rattenhuisvesting op het terrein.

Wat vinden de inwoners van Hengelo van het plan:

Naast het grote aantal inschrijvingen voor het bouwplan zijn er in de media overwegend instemmende geluiden te horen. Ook van veel buurtbewoners hebben we positieve reacties mogen ontvangen. Dagblad Tubantia heeft de meningen van de Hengeloërs onder haar lezers geïnventariseerd. Een stevige meerderheid vindt dat Hengelo haar hoogtevrees maar eens moet overwinnen. Hieronder ziet u het artikel en de uitslag van de gehouden polls:

‘Angst voor de angst en gezeur voor de hobby’

HENGLO

De goot van de Lambertusbasiliek. Hoger mocht er niet gebouwd worden, zo luidde jarenlang een ongeschreven regel in de gemeenteraad. Door meerdere opvallende hoogbouwplannen werd in de loop der jaren een streep gezet.

Van die ‘hoogtevrees’ lijkt nu ook het bouwplan voor het vroegere badhuis aan de Oldenzaalsestraat last te krijgen. De weerstand tegen de 31 meter hoge woontoren neemt in elk geval flink toe. Zo is er al een werkgroep van buurtbewoners die het verzet mobiliseert. En daar worden best wel wat mensen mee

van. Een stevige meerderheid van de deelnemers aan de poll op onze site, 62 procent, vindt dat Hengelo haar hoogtevrees maar eens moet overwinnen. Een kwart begrijpt best dat je zo’n ding niet in de achtertuin wilt hebben staan. En 14 procent ziet het idee om de woontoren op het oude badhuis te zetten alleen als een truc om woningen te verkopen.

Enkele reacties:

- ▶ ‘Alsof er een wolkenkrabber komt. Het is allemaal angst voor de angst en gezeur voor de hobby.’
- ▶ ‘Mooi ontwerp en de hoogte is goed gekozen, past uitstekend zo dicht bij het centrum.’
- ▶ ‘Leuk appartement, maar niet in Hengelo. Hengelo zelf is zo dood als een pier, geen noemenswaardig centrum en/of

U VINDT... www.tubantia.nl/regio/hengelo

▶ Berzwaren tegen woontoren op oude badhuis nemen toe

onderscheidingsvermogen.’

- ▶ ‘Als iedereen zo zou denken, wordt het er niet beter op in Hengelo.’
- ▶ ‘Zet hem maar in Enschede neer! Prima gebouw!’
- ▶ ‘Inlijkt heb je ook als de toren 15 meter zou worden.’

- ▶ ‘Er zijn genoeg voorbeelden bekend waar tegenstanders als ‘zeikerd’ werden betiteld en waar achteraf hun gelijk bleek.’
- ▶ ‘Meer open ruimte en privacy... Even denken: hujie op de hei, Lutterzand tussen de jeneverbessen?’
- ▶ ‘Dit land, en vooral deze regio, gaat hole-

- maak stuk van alle belangendubijtes die tegen iets zijn omdat ze denken dat ze er misschien wel eens last van zouden kunnen krijgen. We zijn echt verdwaald.’
- ▶ ‘Hengelo heeft dit project nodig. Het geeft de stad weer wat meer uitstraling. Het is toch schitterend hoe het badhuis verwerkt is in dit gebouw? Zoiets creëert iets zie je normaal alleen in de Randstad.’
- ▶ ‘Oude gebouwen die in een zeer slechte staat verkeren, moet je gewoon slopen. Nu heb je jarenlang een getoovtrek om iets wat niets meer is.’
- ▶ ‘Zal ik ook eens de buurt in gaan met een handtekeningenlijst voor het plan? Wedden dat ik aan minstens honderd voorstanders kom?’

tubantia.nl/hengelo
Nieuwe poll

Trekt het Bouwplan wellicht een te zware wissel op de buurt?

Wij hebben hier onderzoek naar gedaan. Het Badhuis met opbouw werpt haar schaduw richting de Oldenzaalsestraat. De hele zomer zal die schaduw de overzijde niet bereiken! Pas in het najaar (oktober tot eind januari) als de lucht overwegend diffuus is door het wolkendek zal op die momenten dat de zon schijnt de schaduw gedurende korte tijd de overzijde bereiken. Een overzijde waar overwegend winkels en bedrijven zijn gehuisvest.

Het zicht vanuit het woongebouw op de Afrikaander buurt is goed te zien door bijgaande foto die op 30 meter hoogte boven het badhuis is gemaakt. Zichtbaar is eigenlijk alleen de fraaie groene bomenrij langs de beek. Deze bomenrij wordt verlengd richting Wemenstraat zodat de woonhuizen die nu nog mogelijk zichtbaar zijn, op termijn ook vanuit het Badhuis niet meer zichtbaar zijn. Van een inbreuk op privacy is dan ook geen sprake.

De vrees van een aantal buurtbewoners dat het woongebouw boven het Badhuis letterlijk en figuurlijk een schaduw werpt over de Afrikaanderbuurt is onterecht. De woontoren boven de bibliotheek zet de fraaie villa's aan de Beursstraat of het oude kamer van Koophandel gebouw niet in de schaduw. Zo zal het opgetopte Badhuis haar omgeving ook niet in de schaduw zetten.

De buurtbewoners van het Badhuis zijn ook stadsbewoners, mensen die de stads dynamiek hebben opgezocht. Veel van die bewoners hebben het jongerencentrum Metropool op de Badhuis locatie meegemaakt. Een groot aantal heeft zijn huis in die periode daar gekocht. Straks staat er een trots tijdloos woongebouw, fraai gerestaureerde monumenten in een leuk stadsparkje langs de Drienerbeek. Wij zijn er van overtuigd dat buurtbewoners die ontwikkeling op termijn gaan omarmen net als wij dat als Hengeloërs collectief gedaan hebben bij de beren op het marktplein.

Tot slot:

Tot op heden vormen de vervallen gebouwen Badhuis, Ariënschool en het oude metropool een gesloten en niet al te fraaie entree van het centrum en de mooie wijk die er achter ligt. Straks zullen fraaie trotse gebouwen in een open en groene setting de entree vormen. Gebouwen die zorgen dat mensen comfortabel in het centrum kunnen wonen. Mensen die het centrum van Hengelo levendig houden, want daar heeft Hengelo behoefte aan!

Zowel de ontwikkelaar als architect van het plan wonen en werken in Hengelo. We werken het plan uit met professionals/vakmensen mensen uit Hengelo of de regio. Mensen die allemaal iets hebben met Hengelo. Naast dat er geld verdiend moet worden om de restauraties uit te kunnen voeren, infrastructuur te kunnen aanleggen en risico's te kunnen opvangen willen we in eerste instantie trots kunnen zijn op het plan dat wij met uw toestemming hier kunnen realiseren. Wij vertrouwen er op dat u ons die ruimte geeft.

Domain Vastgoed bv

Aard van Alsté

Ontwikkelaar Wemenpark.

Wemenpark.nl

info@domainvastgoed.nl

0622793087

Domain Vastgoed
T.a.v. de heer ing A.H. van Alsté
Deldenerstraat 360
7555AR Hengelo

Gemeente Hengelo

Postbus 18
7550 AA Hengelo

Onderwerp	Zaaknummer	Uw kenmerk	Datum
Toepassing Coördinatieregeling op bouwplan Badhuis	2014169		

Geachte heer Van Alsté,

U bent voornemens het voormalige Badhuis aan de Oldenzaalsestraat 15 te Hengelo op te toppen en te transformeren tot een appartementengebouw.

In uw brief van 25 februari 2016 (bij ons ingeboekt met zaaknummer S028445) verzoekt u de gemeente om voor de herziening van het bestemmingsplan en de benodigde omgevingsvergunning om de gemeentelijke coördinatieregeling ex. Paragraaf 3.6.1. van de Wro op dit project van toepassing te verklaren.

Hierbij delen wij u mee dat onze raad in haar vergadering van 6 juli 2016 heeft besloten om deze regeling toe te passen op dit project.

Wij wensen u veel succes bij de verdere voorbereiding van uw plan.

Met vriendelijke groet,
De gemeenteraad van Hengelo,
de griffier, de voorzitter,

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.

Let op:
Per 18 april is het Publieksplein te bezoeken aan de Hazenweg 121.

Bezoekadres
Hazenweg 121

E-mailadres
gemeente@hengelo.nl
Telefoonnummer
14-074

Behandelvoorstel

Onderwerp	Vaststellen bestemmingsplan Laan Hart van Zuid, Noordelijk deel		
Zaaknummer	1101481	Portefeuillehouder	Marcel Elferink
Historie	Het gebied Hart van Zuid ligt in het zuidelijke stadsdeel van Hengelo. Structuurdruager van het plan Hart van Zuid is de Laan Hart van Zuid. Deze laan is van wezenlijke betekenis voor het plan. De laan verbindt als verkeersader de Rijksweg A35 aan de zuidzijde van de stad met het Centraal Station Twente in het centrum van de stad. De laan is ook een nieuwe invalsweg voor Hengelo. In het geldende bestemmingsplan Hart van Zuid is slechts een deel van de Laan Hart van Zuid opgenomen. Om de doortrekking van de Laan Hart van Zuid en de daarbij behorende reconstructies/aanpassingen van wegaansluitingen/kruisingen mogelijk te maken is het noodzakelijk het bestemmingsplan te herzien. Er worden hiervoor twee bestemmingsplannen gemaakt: het bestemmingsplan Laan Hart van Zuid, Noordelijk Deel en het bestemmingsplan Laan Hart van Zuid, Zuidelijk Deel. Dit voorstel betreft de vaststelling van het bestemmingsplan Laan Hart van Zuid, Noordelijk Deel. Ontwerpbestemmingsplan / Zienswijzen Het ontwerpbestemmingsplan Laan van Zuid, Noordelijk deel heeft van 4 november 2015 tot en met 15 december 2015 ter inzage gelegen. Er zijn drie zienswijzen ingediend. In de Nota behandeling zienswijzen ontwerpbestemmingsplan Laan Hart van Zuid, Noordelijk deel zijn de zienswijzen samengevat en van commentaar voorzien. De ingediende zienswijzen geven aanleiding voor te stellen het plan op enkele punten te wijzigen. Ook worden ambtshalve enkele wijzigingen voorgesteld.		
Belangrijkste beslis / -bespreekpunten	1. in te stemmen met de behandeling van de zienswijzen, zoals opgenomen in de "Nota behandeling zienswijzen ontwerp bestemmingsplan Laan Hart van Zuid, Noordelijk deel", dat deel uitmaakt van dit besluit; 2. in het ontwerp bestemmingsplan Laan Hart van Zuid, Noordelijk deel de wijzigingen aan te brengen, zoals deze zijn opgenomen in de "Staat van wijzigingen ontwerp bestemmingsplan Laan Hart van Zuid, Noordelijk deel", dat deel uit maakt van dit besluit; 3. het bestemmingsplan Laan Hart van Zuid, Noordelijk deel (met identificatienummer NL.IMRO.0164.BP0093-0301, getekend op de ondergrond NL.IMRO.0164.BP0093.dgn) gewijzigd vast te stellen; 4. na de gewijzigde vaststelling van het bestemmingsplan Laan Hart van Zuid, Noordelijk deel, Gedeputeerde Staten van de provincie Overijssel te verzoeken het besluit eerder dan zes weken na vaststelling bekend te mogen maken; 5. geen exploitatieplan vast te stellen voor het bestemmingsplan Laan Hart van Zuid, Noordelijk deel.		

Politieke Markt	Datum 21 juni 2016			
Voorzitter	Griffiemedewerker	Zaal	Domein	Duur
Marie-José Luttikholt	Anke Haarhuis	Burgerzaal	Fysiek	30 minuten
Doel van de sessie	Oordeelsvormend ter voorbereiding op besluitvorming in de raad			
Behandeladvies	De deelnemers van de politieke markt wordt gevraagd om een oordeel te geven over het voorliggend bestemmingsplan Laan Hart van Zuid.			
Spreekrecht publiek	ja		duur: maximaal 5 minuten per inspreker	

Raad	6 juli 2016	
Doel van de sessie	Besluitvorming	
Behandeladvies	Tijdens de oordeelsvormende bespreking in de Politieke Markt beek dat er veel discussie was over het “ombouwen” van de rotonde op het Industrieplein naar een Verkeersregel Installatie (VRI). Op dit punt zijn moties aangekondigd en daarom is het advies om het voorstel als een bespreekpunt te agenderen in de raadsvergadering.	
Spreekrecht publiek	nee	

RAADSBSLUIT

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
1101481	Otten, André	RU-REO	Marcel Elferink
ONDERWERP			
Vaststellen bestemmingsplan Laan Hart van Zuid, Noordelijk deel			

DE RAAD VAN DE GEMEENTE HENGelo BESLUIT:

1. in te stemmen met de behandeling van de zienswijzen, zoals opgenomen in de "Nota behandeling zienswijzen ontwerp bestemmingsplan Laan Hart van Zuid, Noordelijk deel", dat deel uitmaakt van dit besluit;
2. in het ontwerp bestemmingsplan Laan Hart van Zuid, Noordelijk deel de wijzigingen aan te brengen, zoals deze zijn opgenomen in de "Staat van wijzigingen ontwerp bestemmingsplan Laan Hart van Zuid, Noordelijk deel", dat deel uit maakt van dit besluit;
3. het bestemmingsplan Laan Hart van Zuid, Noordelijk deel (met identificatienummer NL.IMRO.0164.BP0093-0301, getekend op de ondergrond NL.IMRO.0164.BP0093.dgn) gewijzigd vast te stellen;
4. na de gewijzigde vaststelling van het bestemmingsplan Laan Hart van Zuid, Noordelijk deel, Gedeputeerde Staten van de provincie Overijssel te verzoeken het besluit eerder dan zes weken na vaststelling bekend te mogen maken;
5. geen exploitatieplan vast te stellen voor het bestemmingsplan Laan Hart van Zuid, Noordelijk deel.

PUBLIEKSVRIENDELIJKE SAMENVATTING

De Laan Hart van Zuid is een belangrijk onderdeel van het plan voor Hart van Zuid. In het bestemmingsplan Hart van Zuid is een deel van de Laan opgenomen. Om dit eerste deel van de Laan Hart van Zuid door te trekken in noordelijke en zuidelijke richting en de daarbij behorende reconstructies/aanpassingen van wegaansluitingen/kruisingen mogelijk te maken is het noodzakelijk het bestemmingsplan te herzien. Er is voor gekozen om hiervoor twee bestemmingsplannen te maken. Het bestemmingsplan Laan Hart van Zuid, Noordelijk Deel en het bestemmingsplan Laan Hart van Zuid, Zuidelijk Deel.

DE GEMEENTERAAD VAN HENGelo,

DATUM

De griffier

De voorzitter

RAADSADVIES

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
1101481	Otten, André	RU-REO	Marcel Elferink
ONDERWERP			
Vaststellen bestemmingsplan Laan Hart van Zuid, Noordelijk deel			

AANLEIDING, DOEL EN WAT GING ER AAN VOORAF

Het gebied Hart van Zuid ligt in het zuidelijke stadsdeel van Hengelo. Structuurdrager van het plan Hart van Zuid is de Laan Hart van Zuid. Deze laan is in meerdere opzichten van wezenlijke betekenis voor het plan. De laan verbindt als verkeersader de Rijksweg A35 aan de zuidzijde van de stad met het Centraal Station Twente in het centrum van de stad. Daarmee is de laan tevens een nieuwe invalsweg voor Hengelo. De Laan Hart van Zuid is de ruggengraat van de transformatie van de voormalige fabrieksterreinen tussen het station Hengelo en het Twentekanaal. Naast een comfortabele nieuwe entree van de stad, is de laan deel van de nieuwe identiteit van 'Hart van Zuid' en daarmee van Hengelo. De laan verbindt niet alleen het centrum van Hengelo met de snelweg, de laan verbindt ook de buurten aan weerszijden. De laan maakt van de verzameling projecten het 'Hart van Zuid'. Zowel de beleving van de laan in de lengterichting als de ruimtelijke kwaliteit in de dwarsrichting, inclusief de aansluiting van de zijstraten, zijn dus relevant. In het vigerende bestemmingsplan Hart van Zuid is slechts een deel van de Laan Hart van Zuid opgenomen. Om de doortrekking van de Laan Hart van Zuid en de daarbij behorende reconstructies/aanpassingen van wegaansluitingen/kruisingen mogelijk te maken is het noodzakelijk het bestemmingsplan te herzien. Er is voor gekozen om hiervoor twee bestemmingsplannen te maken. Het bestemmingsplan Laan Hart van Zuid, Noordelijk Deel en het bestemmingsplan Laan Hart van Zuid, Zuidelijk Deel. Dit voorstel betreft de vaststelling van het bestemmingsplan Laan Hart van Zuid, Noordelijk Deel.

INHOUD VAN HET VOORSTEL

Bestemmingsplan

In het plangebied wordt het noordelijk deel van de doortrekking van de Laan van Zuid mogelijk gemaakt. Het betreft een onderdeel van de gebiedsontwikkeling van Hart van Zuid. Naast de aanleg van de Laan Hart van Zuid, voorziet het bestemmingsplan Laan Hart van Zuid, Noordelijk deel ook in de verlegging van een hogedruk aardgastransportleiding. Voor het aantonen van de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan dienen een aantal onderzoeken uitgevoerd te worden. Deze onderzoeken zijn als bijlagen bij de toelichting gevoegd.

Ontwerpbestemmingsplan / Zienswijzen

Het ontwerpbestemmingsplan Laan van Zuid, Noordelijk deel heeft van 4 november 2015 tot en met 15 december 2015 ter inzage gelegen bij de afdeling Vergunningen. Gedurende deze termijn zijn drie zienswijzen ingediend. In de Nota behandeling zienswijzen ontwerpbestemmingsplan Laan Hart van Zuid, Noordelijk deel zijn de zienswijzen samengevat en van commentaar voorzien. De ingediende zienswijzen geven aanleiding voor te stellen het plan op enkele punten te wijzigen. Ook worden ambtshalve enkele wijzigingen voorgesteld.

Wijzigingen ten opzichte van het ontwerp bestemmingsplan Laan van Zuid, Noordelijk deel.

Het ontwerp bestemmingsplan is conform de nieuwe SVBP 2012 standaarden opgesteld. Hiermee is er inhoudelijk niks gewijzigd. Wel zijn er enkele wijzigingen aangebracht naar aanleiding van de ingediende zienswijzen. Als bijlage is een overzicht met de Staat van Wijzigingen bestemmingsplan Laan Hart van Zuid, Noordelijk deel bijgevoegd.

Exploitatieplan

In artikel 6.12 van de Wet ruimtelijke ordening is opgenomen dat bij een bestemmingsplan een exploitatieplan wordt opgesteld. Indien geen exploitatieplan wordt opgesteld (dat kan bijvoorbeeld als de uitvoerbaarheid op een andere wijze is gegarandeerd) dan dient u dit expliciet te besluiten. Voorgesteld wordt geen exploitatieplan vast te stellen voor het bestemmingsplan. Voor het gebied is door u een grondexploitatie vastgesteld waarmee de economische uitvoerbaarheid is gegarandeerd.

Crisis en herstelwet

Het bestemmingsplan is een ruimtelijke en/of infrastructureel project waarop de Crisis en Herstelwet van toepassing is. Dit betekent dat alle beroepsgronden in een beroepsschrift moeten staan. Na afloop van de termijn van zes weken kunnen geen nieuwe beroepsgronden meer worden aangevoerd. In het beroepsschrift moet worden vermeld dat de Crisis- en herstelwet van toepassing is.

Communicatie en participatie

Na vaststelling zal het bestemmingsplan gedurende zes weken ter inzage worden gelegd waarbij de mogelijkheid bestaat hiertegen beroep aan te tekenen en/of een voorlopige voorziening aan te vragen bij

de afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State. Indien geen beroep wordt ingesteld bij de Raad van State dan treedt het besluit tot vaststelling van het bestemmingsplan in werking met ingang van de dag na die waarop de beroepstermijn afloopt. Indien er tijdens deze periode geen voorlopige voorziening wordt ingesteld dan treedt het plan een dag na de terinzagelegging in werking.

BESPREEK- EN BESLISPUNTEN

n.v.t.

FINANCIËLE ASPECTEN

Economische uitvoerbaarheid

Het plangebied ligt binnen de exploitatiegrenzen van de grondexploitatie van de Noordelijke Laan Hart van Zuid. De grondexploitatie van de Noordelijke Laan maakt deel uit van fase 2b van Hart van Zuid. De grondexploitaties van fase 2b zijn gezamenlijk sluitend en meegenomen in de herzieningen per 1.1.2015. De herzieningen zijn 10 juni 2015 door u vastgesteld.

Bepalend voor de economische uitvoerbaarheid is de vraag of de ruimtelijke mogelijkheden van het onderhavig bestemmingsplan uitgevoerd kunnen worden binnen de financiële kaders zoals vastgelegd in de actuele grondexploitatie. Op basis van een toets aan de exploitatiegrenzen en het ruimtegebruik is vastgesteld dat het bestemmingsplan gerealiseerd kan worden binnen de financiële kaders van de grondexploitatie Noordelijke Laan Hart van Zuid. Het onderhavig bestemmingsplan is economisch uitvoerbaar.

BIJLAGE(N)

- Bestemmingsplan Laan Hart van Zuid, Noordelijk deel (met identificatienummer NL.IMRO.0164.BP0093-0301) bestaande uit toelichting, regels, verbeelding en bijlagen;
- Nota behandeling zienswijzen ontwerpbestemmingsplan Laan hart van Zuid, Noordelijk deel;
- Staat van wijzigingen bestemmingsplan Laan Hart van Zuid, Noordelijk deel
- Begeleidingsformulier besluitvorming bestemmingsplannen.

Dit raadsadvies is vastgesteld door het college van B & W van Hengelo.

RAADSBSLUIT

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
1101481	Otten, André	RU-REO	Marcel Elferink
ONDERWERP			
Vaststellen bestemmingsplan Laan Hart van Zuid, Noordelijk deel			

DE RAAD VAN DE GEMEENTE HENGLO BESLUIT:

1. in te stemmen met de behandeling van de zienswijzen, zoals opgenomen in de "Nota behandeling zienswijzen ontwerp bestemmingsplan Laan Hart van Zuid, Noordelijk deel", dat deel uitmaakt van dit besluit;
2. in het ontwerp bestemmingsplan Laan Hart van Zuid, Noordelijk deel de wijzigingen aan te brengen, zoals deze zijn opgenomen in de "Staat van wijzigingen ontwerp bestemmingsplan Laan Hart van Zuid, Noordelijk deel", dat deel uit maakt van dit besluit;
3. het bestemmingsplan Laan Hart van Zuid, Noordelijk deel (met identificatienummer NL.IMRO.0164.BP0093-0301, getekend op de ondergrond NL.IMRO.0164.BP0093.dgn) gewijzigd vast te stellen;
4. na de gewijzigde vaststelling van het bestemmingsplan Laan Hart van Zuid, Noordelijk deel, Gedeputeerde Staten van de provincie Overijssel te verzoeken het besluit eerder dan zes weken na vaststelling bekend te mogen maken;
5. geen exploitatieplan vast te stellen voor het bestemmingsplan Laan Hart van Zuid, Noordelijk deel.

PUBLIEKSVRIENDELIJKE SAMENVATTING

De Laan Hart van Zuid is een belangrijk onderdeel van het plan voor Hart van Zuid. In het bestemmingsplan Hart van Zuid is een deel van de Laan opgenomen. Om dit eerste deel van de Laan Hart van Zuid door te trekken in noordelijke en zuidelijke richting en de daarbij behorende reconstructies/aanpassingen van wegaansluitingen/kruisingen mogelijk te maken is het noodzakelijk het bestemmingsplan te herzien. Er is voor gekozen om hiervoor twee bestemmingsplannen te maken. Het bestemmingsplan Laan Hart van Zuid, Noordelijk Deel en het bestemmingsplan Laan Hart van Zuid, Zuidelijk Deel.

DE GEMEENTERAAD VAN HENGLO,

DATUM

De griffier

De voorzitter

RAADSADVIES

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
1101481	Otten, André	RU-REO	Marcel Elferink
ONDERWERP			
Vaststellen bestemmingsplan Laan Hart van Zuid, Noordelijk deel			

AANLEIDING, DOEL EN WAT GING ER AAN VOORAF

Het gebied Hart van Zuid ligt in het zuidelijke stadsdeel van Hengelo. Structuurdrager van het plan Hart van Zuid is de Laan Hart van Zuid. Deze laan is in meerdere opzichten van wezenlijke betekenis voor het plan. De laan verbindt als verkeersader de Rijksweg A35 aan de zuidzijde van de stad met het Centraal Station Twente in het centrum van de stad. Daarmee is de laan tevens een nieuwe invalsweg voor Hengelo. De Laan Hart van Zuid is de ruggengraat van de transformatie van de voormalige fabrieksterreinen tussen het station Hengelo en het Twentekanaal. Naast een comfortabele nieuwe entree van de stad, is de laan deel van de nieuwe identiteit van 'Hart van Zuid' en daarmee van Hengelo. De laan verbindt niet alleen het centrum van Hengelo met de snelweg, de laan verbindt ook de buurten aan weerszijden. De laan maakt van de verzameling projecten het 'Hart van Zuid'. Zowel de beleving van de laan in de lengterichting als de ruimtelijke kwaliteit in de dwarsrichting, inclusief de aansluiting van de zijstraten, zijn dus relevant. In het vigerende bestemmingsplan Hart van Zuid is slechts een deel van de Laan Hart van Zuid opgenomen. Om de doortrekking van de Laan Hart van Zuid en de daarbij behorende reconstructies/aanpassingen van wegaansluitingen/kruisingen mogelijk te maken is het noodzakelijk het bestemmingsplan te herzien. Er is voor gekozen om hiervoor twee bestemmingsplannen te maken. Het bestemmingsplan Laan Hart van Zuid, Noordelijk Deel en het bestemmingsplan Laan Hart van Zuid, Zuidelijk Deel. Dit voorstel betreft de vaststelling van het bestemmingsplan Laan Hart van Zuid, Noordelijk Deel.

INHOUD VAN HET VOORSTEL

Bestemmingsplan

In het plangebied wordt het noordelijk deel van de doortrekking van de Laan van Zuid mogelijk gemaakt. Het betreft een onderdeel van de gebiedsontwikkeling van Hart van Zuid. Naast de aanleg van de Laan Hart van Zuid, voorziet het bestemmingsplan Laan Hart van Zuid, Noordelijk deel ook in de verlegging van een hogedruk aardgastransportleiding. Voor het aantonen van de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan dienen een aantal onderzoeken uitgevoerd te worden. Deze onderzoeken zijn als bijlagen bij de toelichting gevoegd.

Ontwerpbestemmingsplan / Zienswijzen

Het ontwerpbestemmingsplan Laan van Zuid, Noordelijk deel heeft van 4 november 2015 tot en met 15 december 2015 ter inzage gelegen bij de afdeling Vergunningen. Gedurende deze termijn zijn drie zienswijzen ingediend. In de Nota behandeling zienswijzen ontwerpbestemmingsplan Laan Hart van Zuid, Noordelijk deel zijn de zienswijzen samengevat en van commentaar voorzien. De ingediende zienswijzen geven aanleiding voor te stellen het plan op enkele punten te wijzigen. Ook worden ambtshalve enkele wijzigingen voorgesteld.

Wijzigingen ten opzichte van het ontwerp bestemmingsplan Laan van Zuid, Noordelijk deel.

Het ontwerp bestemmingsplan is conform de nieuwe SVBP 2012 standaarden opgesteld. Hiermee is er inhoudelijk niks gewijzigd. Wel zijn er enkele wijzigingen aangebracht naar aanleiding van de ingediende zienswijzen. Als bijlage is een overzicht met de Staat van Wijzigingen bestemmingsplan Laan Hart van Zuid, Noordelijk deel bijgevoegd.

Exploitatieplan

In artikel 6.12 van de Wet ruimtelijke ordening is opgenomen dat bij een bestemmingsplan een exploitatieplan wordt opgesteld. Indien geen exploitatieplan wordt opgesteld (dat kan bijvoorbeeld als de uitvoerbaarheid op een andere wijze is gegarandeerd) dan dient u dit expliciet te besluiten. Voorgesteld wordt geen exploitatieplan vast te stellen voor het bestemmingsplan. Voor het gebied is door u een grondexploitatie vastgesteld waarmee de economische uitvoerbaarheid is gegarandeerd.

Crisis en herstelwet

Het bestemmingsplan is een ruimtelijke en/of infrastructureel project waarop de Crisis en Herstelwet van toepassing is. Dit betekent dat alle beroepsgronden in een beroepsschrift moeten staan. Na afloop van de termijn van zes weken kunnen geen nieuwe beroepsgronden meer worden aangevoerd. In het beroepsschrift moet worden vermeld dat de Crisis- en herstelwet van toepassing is.

Communicatie en participatie

Na vaststelling zal het bestemmingsplan gedurende zes weken ter inzage worden gelegd waarbij de mogelijkheid bestaat hiertegen beroep aan te tekenen en/of een voorlopige voorziening aan te vragen bij

de afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State. Indien geen beroep wordt ingesteld bij de Raad van State dan treedt het besluit tot vaststelling van het bestemmingsplan in werking met ingang van de dag na die waarop de beroepstermijn afloopt. Indien er tijdens deze periode geen voorlopige voorziening wordt ingesteld dan treedt het plan een dag na de terinzagelegging in werking.

BESPREEK- EN BESLISPUNTEN

n.v.t.

FINANCIËLE ASPECTEN

Economische uitvoerbaarheid

Het plangebied ligt binnen de exploitatiegrenzen van de grondexploitatie van de Noordelijke Laan Hart van Zuid. De grondexploitatie van de Noordelijke Laan maakt deel uit van fase 2b van Hart van Zuid. De grondexploitaties van fase 2b zijn gezamenlijk sluitend en meegenomen in de herzieningen per 1.1.2015. De herzieningen zijn 10 juni 2015 door u vastgesteld.

Bepalend voor de economische uitvoerbaarheid is de vraag of de ruimtelijke mogelijkheden van het onderhavig bestemmingsplan uitgevoerd kunnen worden binnen de financiële kaders zoals vastgelegd in de actuele grondexploitatie. Op basis van een toets aan de exploitatiegrenzen en het ruimtegebruik is vastgesteld dat het bestemmingsplan gerealiseerd kan worden binnen de financiële kaders van de grondexploitatie Noordelijke Laan Hart van Zuid. Het onderhavig bestemmingsplan is economisch uitvoerbaar.

BIJLAGE(N)

- Bestemmingsplan Laan Hart van Zuid, Noordelijk deel (met identificatienummer NL.IMRO.0164.BP0093-0301) bestaande uit toelichting, regels, verbeelding en bijlagen;
- Nota behandeling zienswijzen ontwerpbestemmingsplan Laan hart van Zuid, Noordelijk deel;
- Staat van wijzigingen bestemmingsplan Laan Hart van Zuid, Noordelijk deel
- Begeleidingsformulier besluitvorming bestemmingsplannen.

Dit raadsadvies is vastgesteld door het college van B & W van Hengelo.

Toelichting van Bestemmingsplan Laan Hart van Zuid, Noordlijk deel

**Dit document is te groot om in de bundel op te nemen.
U kunt het vinden in de bestuursagenda/Gemeenteraad 6-7-2016,
agendapunt C04**

Regels

Hoofdstuk 1 Inleidende regels

Artikel 1 Begrippen

1.1 plan

het bestemmingsplan Laan Hart van Zuid, Noordelijk deel met identificatienummer NL.IMRO.0164.BP0093-0301 van de gemeente Hengelo;

1.2 bestemmingsplan

de geometrisch bepaalde planobjecten met de bijbehorende regels en de daarbij behorende bijlagen;

1.3 verbeelding

de weergave van de inhoud van een bestemmingsplan conform het gestelde in de Regeling standaarden ruimtelijke ordening 2012. Onder het begrip 'verbeelding' wordt zowel de analoge wijze als de digitale wijze van verbeelding verstaan;

1.4 aanbouw

een bijbehorend bouwwerk dat als afzonderlijke ruimte is gebouwd aan een hoofdgebouw waarmee het in directe verbinding staat, welk bijbehorend bouwwerk onderscheiden kan worden van het hoofdgebouw en dat in architectonisch opzicht ondergeschikt is aan het hoofdgebouw;

1.5 aanduiding

een geometrisch bepaald vlak of figuur, waarmee gronden zijn aangeduid, waar ingevolge de regels regels worden gesteld ten aanzien van het gebruik en/of het bebouwen van deze gronden;

1.6 aanduidingsgrens

de grens van een aanduiding indien het een vlak betreft;

1.7 afwijken

het bij omgevingsvergunning afwijken van de regels van het bestemmingsplan als bedoeld in artikel 2.12, lid 1, onder a, onder 1 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht;

1.8 ander bouwwerk

een bouwwerk, geen gebouw zijnde;

1.9 archeologische waarde

de aan een gebied toegekende waarde in verband met de kennis en de studie van de in dat gebied voorkomende overblijfselen van menselijke aanwezigheid of activiteit uit oude tijden;

1.10 bebouwing

één of meer gebouwen en/of bouwwerken geen gebouwen zijnde;

1.11 bebouwingspercentage

een op de verbeelding aangegeven percentage dat het gedeelte van het bouwperceel aangeeft dat maximaal mag worden bebouwd;

1.12 bestaand

1. bij bouwwerken:

bouwwerken die aanwezig zijn, dan wel mogen worden gebouwd, krachtens een bouwvergunning, dan wel een omgevingsvergunning voor de activiteit bouwen, die is aangevraagd vóór het tijdstip van terinzagelegging van het bestemmingsplan als ontwerp;

2. bij gebruik:
bestaand ten tijde van het van kracht worden van het desbetreffende gebruiksverbod;

1.13 bestemmingsgrens

de grens van een bestemmingsvlak;

1.14 bestemmingsvlak

een geometrisch bepaald vlak met eenzelfde bestemming;

1.15 bouwen

het plaatsen, het geheel of gedeeltelijk oprichten, vernieuwen of veranderen en het vergroten van een bouwwerk, alsmede het geheel of gedeeltelijk oprichten, vernieuwen of veranderen van een standplaats;

1.16 bouwgrens

de grens van een bouwvlak;

1.17 bouwlaag

een doorlopend gedeelte van een gebouw dat door op gelijke of bij benadering gelijke hoogte liggende vloeren of balklagen is begrensd, zulks met inbegrip van de begane grond en met uitsluiting van onderbouw en zolder;

1.18 bouwperceel

een aaneengesloten stuk grond, waarop ingevolge de regels een zelfstandige, bij elkaar behorende bebouwing is toegelaten;

1.19 bouwperceelgrens

een grens van een bouwperceel;

1.20 bouwvlak

een geometrisch bepaald vlak, waarmee gronden zijn aangeduid, waar ingevolge de regels bepaalde gebouwen en bouwwerken geen gebouwen zijnde zijn toegelaten;

1.21 bouwwerk

een bouwkundige constructie van enige omvang die direct en duurzaam met de aarde is verbonden;

1.22 bijbehorend bouwwerk

uitbreiding van een hoofdgebouw dan wel functioneel met een zich op hetzelfde perceel bevindend hoofdgebouw verbonden, daar al dan niet tegen aangebouwd en met de aarde verbonden bouwwerk met een dak;

1.23 bijgebouw

een bijbehorend bouwwerk, behorende bij een op hetzelfde bouwperceel gelegen (hoofd)gebouw en dat qua afmetingen ondergeschikt is aan en niet rechtstreeks toegankelijk is vanuit dat (hoofd)gebouw;

1.24 consumentenvuurwerk

vuurwerk dat is bestemd voor particulier gebruik;

1.25 cultuurhistorische waarde

de aan een bouwwerk, landschapselement of gebied toegekende waarde, gekenmerkt door het beeld dat is ontstaan door het gebruik, dat de mens in de loop van de geschiedenis van dat bouwwerk, landschapselement of dat gebied heeft gemaakt;

1.26 eerste bouwlaag

de bouwlaag op de begane grond;

1.27 erf

al dan niet bebouwd perceel, of een gedeelte daarvan, dat direct is gelegen bij een hoofdgebouw en dat in feitelijk opzicht is ingericht ten dienste van het gebruik van dat gebouw, en, voor zover een bestemmingsplan of een beheersverordening van toepassing is, deze die inrichting niet verbieden;

1.28 gebouw

elk bouwwerk, dat een voor mensen toegankelijke, overdekte, geheel of gedeeltelijk met wanden omsloten ruimte vormt;

1.29 geluidgevoelige functies

functies als bedoeld in het Besluit grenswaarden binnen zones langs wegen;

1.30 geluidgevoelige gebouwen

gebouwen welke dienen ter bewoning of ten behoeve van een functie als bedoeld in het Besluit grenswaarden binnen zones langs wegen;

1.31 geluidsbelasting in dB

de geluidsbelasting in Lden op een plaats en vanwege een bron over alle perioden van 07.00-19.00 uur, van 19.00-23.00 uur en van 23.00-07.00 uur van een jaar als omschreven in bijlage I, onderdeel 1, van richtlijn nr. 2002/49/EG van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 25 juni 2002 inzake de evaluatie en de beheersing van omgevingslawaai (PbEG L 189);

1.32 geluidzoneringsplichtige inrichting

een inrichting als bedoeld in onderdeel D van Bijlage I van het Besluit omgevingsrecht;

1.33 het slopen van een bouwwerk

het slopen van een bouwwerk zoals bedoeld in artikel 2.1 lid 1, onder g van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht;

1.34 het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

het uitvoeren van een werk, geen gebouw zijnde, of van werkzaamheden zoals bedoeld in artikel 2.1 lid 1, onder b van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht;

1.35 het verharden van gronden

onder het verharden van gronden wordt verstaan het aanbrengen van een dichte deklaag in de vorm van bijvoorbeeld klinkers, asfalt of beton;

1.36 hoekperceel

een perceel, gelegen aan een hoek van twee wegen c.q. het openbaar gebied;

1.37 hogere grenswaarde

een maximale waarde voor de geluidbelasting, die hoger is dan de voorkeursgrenswaarde en die in een concreet geval kan worden vastgesteld op grond van de Wet geluidhinder, het Besluit grenswaarden binnen zones langs wegen en/of het Besluit grenswaarden binnen zones rond industrieterreinen;

1.38 hoofdgebouw

een of meer panden, of een gedeelte daarvan, dat noodzakelijk is voor de verwezenlijking van de geldende of toekomstige bestemming van een perceel en, indien meer panden of bouwwerken op het perceel aanwezig zijn, gelet op die bestemming het belangrijkste is;

1.39 kap

de volledige of nagenoeg volledige afdekking van een gebouw in een gebogen vorm danwel met een dakhelling van ten minste 15° en ten hoogste 75°;

1.40 nutsvoorziening

voorzieningen ten behoeve van het openbare nut, zoals transformatorhuisjes, gasreducerstations, schakeluisjes, duikers, bemalingsinstallaties, gemaalgebouwtjes, voorzieningen ten behoeve van (ondergrondse) afvalinzameling en apparatuur voor telecommunicatie;

1.41 omgevingsvergunning

vergunning als bedoeld in artikel 2.1 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht

1.42 ondergeschikte functie

functie waarvoor maximaal 30% van de vloeroppervlakte als zodanig mag worden gebruikt;

1.43 overig bouwwerk

een bouwkundige constructie van enige omvang, geen pand zijnde, die direct en duurzaam met de aarde is verbonden;

1.44 pand

de kleinste bij de totstandkoming functioneel en bouwkundig-constructief zelfstandige eenheid die direct en duurzaam met de aarde is verbonden en betreedbaar en afsluitbaar is;

1.45 professioneel vuurwerk

vuurwerk, niet zijnde consumentenvuurwerk;

1.46 prostitutie

het zich beschikbaar stellen tot het verrichten van seksuele handelingen met een ander tegen vergoeding;

1.47 reclamemast/ reclamezuil

een paal of constructie waaraan reclame-uitingen worden bevestigd;

1.48 rijbaan

deel van de rijksweg bestaande uit rijstroken en een vluchtstrook in dezelfde rijrichting;

1.49 seksinrichting

een voor publiek toegankelijke, besloten ruimte waarin bedrijfsmatig, of in omvang alsof zij bedrijfsmatig was, seksuele handelingen worden verricht, of vertoningen van erotisch pornografische aard plaatsvinden. Onder seksinrichting wordt in ieder geval verstaan: een (raam)prostitutiebedrijf, een seksbioscoop, een seksautomatenhal, een sekstheater, een parenclub, een privé-huis of een erotische massagesalon, al dan niet in combinatie met elkaar;

1.50 uitbouw

een bijbehorend bouwwerk dat als vergroting van een bestaande ruimte is gebouwd aan een hoofdgebouw, welk bijbehorend bouwwerk door de vorm onderscheiden kan worden van het hoofdgebouw en dat in architectonisch opzicht ondergeschikt is aan het hoofdgebouw;

1.51 voorgevel

voor wat betreft de realisatie van bijbehorende bouwwerken wordt slechts één gevel als voorgevel aangemerkt, namelijk de gevel die zich als belangrijkste gevel manifesteert;

1.52 voorgevelrooilijn

de bouwgrens die langs de wegzijde met een regelmatige of nagenoeg regelmatige ligging van de voorgevels van de bestaande bebouwing ligt;

1.53 voorkeursgrenswaarde

de maximale waarde voor de geluidsbelasting, zoals deze rechtstreeks kan worden afgeleid uit de Wet geluidhinder, c.q. het Besluit grenswaarden binnen zones rond industrieterreinen, het Besluit geluidhinder spoorwegen en/of het Besluit grenswaarden binnen zones langs wegen;

1.54 vloeroppervlakte

de totale oppervlakte van hoofdgebouwen en bijbehorende bouwwerken;

1.55 vuurwerkbedrijven

inrichtingen waar professioneel vuurwerk en/of meer dan 10.000 kg consumentenvuurwerk aanwezig is;

1.56 weg

het midden van de weg, gevormd door belijning die de scheiding tussen twee rijstroken in dezelfde richting aangeeft;

Artikel 2 Wijze van meten

Bij toepassing van deze regels wordt als volgt gemeten:

2.1 algemeen

bij de toepassing van het bepaalde ten aanzien van het bouwen worden ondergeschikte bouwdelen als plinten, pilasters, kozijnen, schoorstenen, gevelversieringen, ventilatiekanalen, liftschachten, gevel- en kroonlijsten, dakgoten en overstekende daken tot 0,5 meter uit de gevel en luifels tot 1 meter uit de gevel buiten beschouwing gelaten;

2.2 de afstand tot de (zijdelingse) perceelsgrens

de kortste afstand van enig punt van een gebouw tot de (zijdelingse) perceelsgrens van het bouwperceel;

2.3 de bouwhoogte van een bouwwerk

vanaf het peil tot aan het hoogste punt van een gebouw of van een overig bouwwerk, met uitzondering van ondergeschikte bouwonderdelen, zoals schoorstenen, antennes, en naar de aard daarmee gelijk te stellen bouwonderdelen;

2.4 de dakhelling

langs het dakvlak ten opzichte van het horizontale vlak;

2.5 de diepte van een hoofdgebouw

vanaf de aan de straat gelegen bouwgrens tot aan de achtergevel van het hoofdgebouw of vanaf de bestaande voorgevel tot aan de achtergevel van het hoofdgebouw;

2.6 de goothoogte van een bouwwerk

vanaf het peil tot aan de bovenkant van de goot, c.q. de druiplijn, het boeibord, of een daarmee gelijk te stellen constructiedeel;

2.7 de hoogte van een dakopbouw

vanaf de afdekking van de bovenste bouwlaag tot aan het hoogste punt van de dakopbouw;

2.8 de hoogte van een kap

vanaf de bovenkant goot, boeiboord of daarmee gelijk te stellen constructiedeel tot aan het hoogste punt van de kap;

2.9 de hoogte van een windturbine

vanaf het peil tot aan de as van de windturbine;

2.10 de inhoud van een bouwwerk

tussen de onderzijde van de begane grondvloer, de buitenzijde van de gevels (en/of het hart van de scheidingsmuren) en de buitenzijde van daken en dakkapellen;

2.11 de oppervlakte van een bouwwerk

tussen de buitenwerkse gevelvlakken en/of het hart van de scheidingsmuren, neerwaarts geprojecteerd op het gemiddelde niveau van het afgewerkte bouwterrein ter plaatse van het bouwwerk;

2.12 het bebouwd oppervlak van een bouwperceel

de buitenwerks gemeten oppervlakte van het op een bouwperceel aanwezige c.q. op te richten gebouw of gebouwencomplex, gemeten op een meter boven peil;

2.13 peil

- a. voor een gebouw, waarvan de hoofdtoegang direct aan een weg grenst: de hoogte van die weg ter plaatse van de hoofdtoegang;
- b. voor een gebouw, waarvan de hoofdtoegang niet direct aan de weg grenst: de gemiddelde hoogte van het afgewerkte terrein ter plaatse van de hoofdtoegang bij voltooiing van de bouw;
- c. voor andere gebouwen en bouwwerken, geen gebouwen zijnde: de gemiddelde hoogte van het afgewerkte terrein ter plaatse bij voltooiing van de bouw.

Hoofdstuk 2 Bestemmingsregels

Artikel 3 Verkeer

3.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Verkeer' aangewezen gronden zijn bestemd voor (gebouwen ten behoeve van):

- a. wegen, straten en paden;
- b. voet- en rijwielpaden;
- c. ter plaatse van de aanduiding 'nutsvoorziening' uitsluitend voor een gasdrukmeet- en regelstation;

met tevens ondergeschikt:

- d. parkeervoorzieningen;
- e. groenvoorzieningen;
- f. speelvoorzieningen;
- g. waterberging, watergangen en waterpartijen;
- h. voorzieningen ten behoeve van afvoer, tijdelijke berging en infiltratie van hemelwater;
- i. nutsvoorzieningen;
- j. geluidwerende voorzieningen

met de daarbij behorende:

- k. bouwwerken, geen gebouwen zijnde.

3.2 Bouwregels

3.2.1 Algemeen

Uitsluitend zijn toegestaan gebouwen en bouwwerken, geen gebouwen zijnde, die ten dienste staan van deze bestemming.

3.2.2 Gebouwen

Op of in deze gronden mogen geen gebouwen worden gebouwd, anders dan het bepaalde in 3.2.3.

3.2.3 Nutsvoorzieningen

Binnen deze bestemming mogen nutsvoorzieningen worden gebouwd met inachtneming van de volgende bepalingen:

- a. voor gebouwen van openbaar nut, zoals voorzieningen voor telecommunicatie, water- en energiedistributie geldt, dat de bebouwde oppervlakte niet meer dan 15 m² en de bouwhoogte niet meer dan 3 m mag bedragen.
- b. In afwijking van het bepaalde in 3.2.3 onder a gelden ter plaatse van aanduiding 'nutsvoorziening' de volgende regels:
 - 1. gebouwen dienen binnen de aanduiding 'nutsvoorziening' te worden gebouwd;
 - 2. de gronden binnen de aanduidingsgrenzen mag volledig worden bebouwd;
 - 3. de bouwhoogte van gebouwen mag niet meer bedragen dan 4 m;
 - 4. bouwwerken, geen gebouwen zijnde, zijn toegelaten tot een hoogte van:
 - 5. maximaal 3,5 meter voor terreinafscheidingen;
 - 6. maximaal 7,0 meter voor palen en masten;
 - 7. maximaal 3,0 meter voor overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde.

3.2.4 Bouwwerken, geen gebouwen zijnde

Binnen deze bestemming mogen bouwwerken, geen gebouwen zijnde, worden gebouwd met inachtneming van de volgende bepalingen:

- a. de hoogte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, mag ten hoogste 3,5 meter bedragen;
- b. kunstobjecten en bouwwerken ten behoeve van verlichting, geleiding, beveiliging en regeling van het verkeer mogen maximaal 7,5 meter hoog zijn.

3.3 Afwijken van de bouwregels

Burgemeester en wethouders zijn bij het verlenen van een omgevingsvergunning bevoegd af te wijken van het bepaalde onder 3.2.3 en toestaan dat grotere nutsvoorzieningen worden opgericht, mits wordt voldaan aan de volgende bepalingen:

- a. de bebouwde oppervlakte mag niet meer bedragen dan 25 m²;
- b. de hoogte mag niet meer bedragen dan 5 m;
- c. geen onevenredige aantasting plaats vindt van:
 1. het straat- en bebouwingsbeeld;
 2. de verkeersveiligheid;
 3. de sociale veiligheid;
 4. de milieusituatie;
 5. de stedenbouwkundige kwaliteit van de omgeving.

3.4 Specifieke gebruiksregels

3.4.1 Strijdig gebruik

Onder strijdig gebruik in de zin van artikel 2.1, eerste lid, onder c van de Wabo wordt in ieder geval begrepen het opslaan, storten of bergen van materialen, producten en mest, behoudens voor zover zulks noodzakelijk is voor het op de bestemming gerichte gebruik van de grond.

3.4.2 Ruimtelijke indeling

Tot een gebruik, strijdig met deze bestemming, wordt in ieder geval gerekend: het aanleggen van wegen en paden of anderszins inrichten van het bestemmingsvlak in afwijking van het ter plaatse van de aanduiding dwarsprofiel aangegeven genummerde dwarsprofiel.

3.5 Afwijken van de gebruiksregels

3.5.1 Opslag

Burgemeester en wethouders zijn bij het verlenen van een omgevingsvergunning bevoegd af te wijken van het bepaalde in artikel 3.4 ten behoeve van het toestaan van de opslag van goederen, mits wordt voldaan aan de bepaling dat geen onevenredige aantasting plaats vindt van:

- a. het straat- en bebouwingsbeeld;
- b. de verkeersveiligheid.

3.5.2 Ruimtelijke indeling

Afwijken dwarsprofiel

Met een omgevingsvergunning kan worden afgeweken van het bepaalde in 3.4.2 in die zin dat wordt afgeweken van de op de verbeelding aangegeven genummerde dwarsprofielen, mits:

- a. hierdoor geen wezenlijke verandering in de geluidssituatie optreedt;
- b. de verkeersveiligheid hierdoor niet onevenredig wordt aangetast;
- c. tevens getoetst wordt aan de gevolgen voor de afwikkelingen van het openbaar vervoer.

3.5.3 Voorwaardelijke verplichting

De gronden met de bestemming 'Verkeer' bedoeld voor de rijstroken van de Laan Hart van Zuid, Noordelijk deel, mogen na aanleg en bij reconstructie niet eerder voor doorgaand gemotoriseerd verkeer in gebruik worden genomen, dan nadat deze zijn aangelegd met geluidsarm asfalt met een minimale afgeronde reductie ten opzichte van referentieasfalt van 3 dB. Geluidsarm asfalt dient te worden aangelegd en onderhouden op de rijstroken van de Laan Hart van Zuid, Noordelijk deel op bijlage 1 Geluidsarm asfalt Laan Hart van Zuid aangegeven met "Geluidsarm asfalt ddA" voor zover vallend binnen het plangebied.

Artikel 4 Water

4.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Water' aangewezen gronden zijn bestemd voor (gebouwen ten behoeve van):

- a. waterhuishoudkundige doeleinden, waterberging, waterlopen met bijbehorende taluds;
- b. groenvoorzieningen en bermen;
- c. recreatieve voorzieningen;
- d. kunstwerken;
- e. kademuren;
- f. nutsvoorzieningen;

met de daarbij behorende:

- g. bouwwerken, geen gebouwen zijnde.

4.2 Bouwregels

4.2.1 Algemeen

Uitsluitend zijn toegestaan gebouwen en bouwwerken, geen gebouwen zijnde, die ten dienste staan van deze bestemming.

4.2.2 Gebouwen

Op of in deze gronden mogen geen gebouwen worden gebouwd, anders dan het bepaalde in 4.2.3.

4.2.3 Nutsvoorzieningen

Binnen deze bestemming mogen nutsvoorzieningen worden gebouwd met inachtneming van de volgende bepalingen:

- a. voor gebouwen van openbaar nut, zoals voorzieningen voor telecommunicatie, water- en energiedistributie geldt, dat de bebouwde oppervlakte niet meer dan 15 m² en de bouwhoogte niet meer dan 3 m mag bedragen.

4.2.4 Bouwwerken, geen gebouwen zijnde

Binnen deze bestemming mogen bouwwerken, geen gebouwen zijnde, worden gebouwd met inachtneming van de volgende bepalingen:

- a. de hoogte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, mag ten hoogste 3 meter bedragen;
- b. kunstobjecten en bouwwerken ten behoeve van verlichting, geleiding, beveiliging en regeling van het verkeer mogen maximaal 7,5 meter hoog zijn.

4.3 Nadere eisen

Burgemeester en wethouders kunnen nadere eisen stellen aan de plaats en afmeting van de bebouwing, ten behoeve van:

- a. het straat- en bebouwingsbeeld;
- b. de verkeersveiligheid;
- c. de sociale veiligheid;
- d. de milieusituatie;
- e. de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

4.4 Afwijken van de bouwregels

4.4.1 Verlenen van afwijking voor nutsgebouwen

Burgemeester en wethouders zijn bij het verlenen van een omgevingsvergunning bevoegd af te wijken van het bepaalde onder 4.2.3 en toestaan dat grotere nutsvoorzieningen worden opgericht, mits wordt voldaan aan de volgende bepalingen:

- a. de bebouwde oppervlakte mag niet meer bedragen dan 25 m²;
- b. de hoogte mag niet meer bedragen dan 5 m;
- c. geen onevenredige aantasting plaats vindt van:
 - 1. het straat- en bebouwingsbeeld;

2. de verkeersveiligheid;
3. de sociale veiligheid;
4. de milieusituatie;
5. de stedenbouwkundige kwaliteit van de omgeving.

Artikel 5 Leiding - Gas

5.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Leiding - Gas' aangewezen gronden zijn, behalve voor de andere daar voorkomende bestemming(en), mede bestemd voor ondergrondse leidingen voor het transport van gas door een leiding van maximaal 4 inch en een maximale druk van 40 bar ter plaatse van de aanduiding 'hartlijn leiding - gas' met de daarbij behorende belemmeringstroken aan weerszijden van de aanduiding 'hartlijn leiding - gas'

5.2 Bouwregels

5.2.1 Algemeen

Uitsluitend zijn toegestaan bouwwerken, geen gebouwen zijnde, die ten dienste staan van deze bestemming.

5.2.2 Gebouwen

Op of in deze gronden mogen geen gebouwen worden gebouwd.

5.2.3 Bouwwerken, geen gebouwen zijnde

Binnen deze bestemming mogen bouwwerken, geen gebouwen zijnde, worden gebouwd met inachtneming van de volgende bepaling:

- de hoogte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, mag ten hoogste 2 meter bedragen;

5.3 Afwijken gebruiksregels

5.3.1 afwijken van hartlijn leiding - gas

Bij omgevingsvergunning kan, voor de aanleg van de ondergrondse leiding, worden afgeweken van het bepaalde in 5.1 zodat kan worden afgeweken van de aanduiding 'hartlijn leiding - gas'.

5.3.2 Toelaatbaarheid

De in lid 5.3.1 genoemde omgevingsvergunning kan slechts worden verleend indien:

- a. de belemmeringsstrook ter weerszijden van de aan te leggen ondergrondse leiding nog tenminste 4 meter bedraagt;

5.4 Afwijken van de bouwregels

Het bevoegd gezag kan bij de omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in artikel 5.2 overeenkomstig de andere daar voorkomende bestemming(en) indien de veiligheid van de betrokken leiding niet wordt geschaad en vooraf schriftelijk advies is ingewonnen bij de betrokken leidingexploitant. Een omgevingsvergunning kan slechts worden verleend indien geen kwetsbare objecten worden toegelaten.

5.5 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

5.5.1 Verbodsbepaling

Het is verboden op de tot 'Leiding - Gas' bestemde gronden, zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning van burgemeester en wethouders, de volgende werken, geen bouwwerken zijnde, of werkzaamheden uit te voeren, te doen of te laten uitvoeren:

- a. het opslaan van materialen of stoffen;
- b. het uitvoeren van grondbewerkingen, waartoe worden gerekend afgraven, woelen, mengen, diepploegen, egaliseren, ontginnen, ophogen en aanleggen van drainage;
- c. het aanleggen van wegen of paden en het aanbrengen van andere oppervlakteverhardingen;
- d. het uitvoeren van graafwerkzaamheden;
- e. het uitvoeren van heiwerken of het anderszins indringen van voorwerpen;
- f. het aanbrengen en/of rooien van diepgewortelde beplanting en/of bomen;
- g. het vellen of rooien van houtgewas;
- h. het aanleggen, vergraven, verruimen of dempen van sloten, vijvers en andere wateren.

De onder a. tot en met h. bedoelde werken of werkzaamheden zijn toelaatbaar, indien door die werken

en werkzaamheden dan wel door de daarvan hetzij direct, hetzij indirect te verwachten gevolgen geen onevenredige aantasting van de belangen van de gasleidingen en/of energievoorziening ontstaat of kan ontstaan. Alvorens te beslissen omtrent een omgevingsvergunning voor het uitvoeren een werk, geen bouwwerken zijnde, of werkzaamheden uit te voeren wordt het advies ingewonnen van de leiding beheerder.

5.5.2 Uitzondering

Het onder 5.5.1 vervatte verbod geldt niet voor de werken of werkzaamheden:

- a. waarvoor ten tijde van het van kracht worden van het bestemmingsplan een omgevingsvergunning is verleend;
- b. welke ten tijde van het van kracht worden van het bestemmingsplan in uitvoering waren;
- c. welke betreffen het normale onderhoud en/of beheer van de gasleiding;
- d. zijnde graafwerkzaamheden als bedoeld in de Wet informatie-uitwisseling ondergrondse netten.

5.5.3 Strafbepaling

Overtreding van het bepaalde in artikel 5.5.1 wordt aangemerkt als een strafbaar feit in de zin van artikel 1a onder 2° van de Wet op de economische delicten.

Artikel 6 Waterstaat - Keur

6.1 Bestemmingsomschrijving

De voor Waterstaat - Keur aangewezen gronden zijn, behalve voor de andere daar voorkomende bestemming(en), mede bestemd voor het onderhoud van de naastgelegen watergang.

6.2 Bouwregels

6.2.1 Algemeen

Uitsluitend zijn toegestaan gebouwen en bouwwerken, geen gebouwen zijnde, bestemd voor het onderhoud van de naastgelegen watergang.

6.2.2 Gebouwen

Op of in deze gronden mogen geen gebouwen worden gebouwd.

6.2.3 Bouwwerken, geen gebouwen zijnde

De hoogte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, mag ten hoogste 2 meter bedragen.

6.3 Nadere eisen

Burgemeester en wethouders kunnen nadere eisen stellen aan de plaats en afmeting van de bebouwing, ten behoeve van:

- a. de milieusituatie;
- b. de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

6.4 Afwijken van de bouwregels

Burgemeester en wethouders zijn bij het verlenen van een omgevingsvergunning bevoegd af te wijken van het bepaalde onder 6.2.2 en toestaan dat mag worden gebouwd ten behoeve van de basisbestemming, mits;

- a. geen onevenredige aantasting plaatsvindt van het doelmatig functioneren van de waterloop, en;
- b. vooraf advies wordt ingewonnen van de beheerder van de watergang.

6.5 Specifieke gebruiksregels

Onder strijdig gebruik in de zin van artikel 2.1, eerste lid, onder c van de Wabo wordt in ieder geval begrepen het gebruik van de in de bestemming aangegeven gronden en de daarop voorkomende bouwwerken c.q. gebouwen of delen daarvan ten behoeve van opslag van goederen.

6.6 Afwijken van de gebruiksregels

Burgemeester en wethouders zijn bij het verlenen van een omgevingsvergunning bevoegd af te wijken van het bepaalde in artikel 6.5 voor het toestaan van de opslag van goederen mits dit milieuhygiënisch aanvaardbaar is.

Hoofdstuk 3 Algemene regels

Artikel 7 Anti-dubbeltelregel

Grond die eenmaal in aanmerking is genomen bij het toestaan van een bouwplan waaraan uitvoering is gegeven of alsnog kan worden gegeven, blijft bij de beoordeling van latere bouwplannen buiten beschouwing.

Artikel 8 Algemene gebruiksregels

8.1 Strijdig gebruik

Onder strijdig gebruik in de zin van artikel 2.1, eerste lid, onder c van de Wabo wordt in ieder geval begrepen; het gebruiken, te doen of laten gebruiken van bebouwde en onbebouwde gronden ten behoeve van:

- a. Het al dan niet ten verkoop opslaan van gebruikte, dan wel geheel of ten dele uit gebruikte onderdelen samengestelde motorrijtuigen of aanhangwagens, welke bruikbaar en niet aan hun bestemming onttrokken zijn, behoudens voor zover zulks passend is in verband met het op de bestemming gerichte gebruik van de gronden;
- b. Opslag-, stort-, lozing- of bergplaats van onbruikbare of althans aan hun oorspronkelijke bestemming onttrokken voorwerpen en materialen, behoudens voor zover zulks passend is in verband met het op de bestemming gerichte gebruik van de gronden;
- c. Opslag, herverpakking en/of verkoop van zowel consumentenvuurwerk alsook professioneel;
- d. Een seksinrichting, escortbedrijf en raam- en straatprostitutie.

8.2 Geoorloofd gebruik

Onder een gebruik, strijdig met de bestemming, wordt niet verstaan het gebruiken of het laten gebruiken van gronden ten behoeve van kortstondige, incidentele evenementen, festiviteiten en manifestaties, indien en voor zover daarvoor vergunning, afwijking, ontheffing of vrijstelling vereist is en deze is verleend.

Artikel 9 Algemene aanduidingsregels

9.1 overige zone - geluidgezoneerd industrieterrein

De gronden ter plaatse van de aanduiding 'overige zone - geluidgezoneerd industrieterrein' maken onderdeel uit van het geluidgezoneerd industrieterrein Wilderinkshoek als bedoeld in de wet geluidhinder.

9.2 geluidzone - industrie

9.2.1 Aanduidingsomschrijving

Ter plaatse van de aanduiding 'geluidzone - industrie' geldt dat die gronden - behalve voor de andere daar voorkomende bestemming(en) - tevens bestemd zijn voor de bescherming en instandhouding van de geluidsruimte voor industrie.

9.2.2 Bouwregels

Er mag geen toename plaatsvinden van het aantal geluidsgevoelige functies.

9.2.3 Wijzigingsbevoegdheid

- a. Burgemeester en wethouders kunnen het plan wijzigen en de aanduiding wijzigen in die zin dat de zone wordt aangepast indien daartoe als gevolg van wijziging in regelgeving of vergunningverlening aanleiding bestaat.
- b. Op de voorbereiding van een besluit tot wijziging van het plan als bedoeld onder a is het bepaalde in artikel 12.1 van toepassing.

Artikel 10 Algemene afwijkingsregels

10.1 Verlenen van afwijking

Burgemeester en wethouders zijn bij het verlenen van een omgevingsvergunning bevoegd af te wijken, mits geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan het straat- en bebouwingsbeeld, de woonsituatie, de milieusituatie, de verkeersveiligheid, de sociale veiligheid en de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden, van:

- a. de bestemmingsbepalingen en toestaan dat het beloop of het profiel van wegen of de aansluiting van wegen onderling in geringe mate wordt aangepast, indien de verkeersveiligheid en/of -intensiteit daartoe aanleiding geven;
- b. de bestemmingsbepalingen voor het bouwen met een geringe mate van afwijking van de plaats en richting van de bestemmingsgrenzen indien dit noodzakelijk is in verband met afwijkingen of onnauwkeurigheden ten opzichte van de feitelijke situatie of in die gevallen waar een rationele verkaveling van de gronden een geringe afwijking vergt;
- c. de bestemmingsbepalingen ten aanzien van de hoogte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, en toestaan dat de hoogte van de bouwwerken, geen gebouwen zijnde, wordt vergroot tot niet meer dan 10 m.

Artikel 11 Algemene wijzigingsregels

11.1 Algemene wijzigingsbevoegheid

Burgemeester en wethouders kunnen krachtens het bepaalde in artikel 3.6 van de Wet ruimtelijke ordening het plan te wijzigen ten aanzien van;

- a. het aanbrengen van wijzigingen in de plaats, richting en/of afmetingen van bestemmingsgrenzen en bouwgrenzen ten behoeve van de praktische uitvoering van het plan met dien verstande dat de afwijking ten hoogste 5 m¹ mag bedragen, mits het wijzigingen betreft waarbij geen belangen van derden worden geschaad, dan wel ter correctie van afwijkingen of onnauwkeurigheden op de verbeelding;
- b. het aanpassen van opgenomen bepalingen in de voorafgaande artikelen, waarbij verwezen wordt naar bepalingen in wettelijke regelingen, indien deze wettelijke regelingen na het tijdstip van de tervisielegging van het ontwerp van het plan, worden gewijzigd.

11.2 Procedure

Op de voorbereiding van een besluit tot wijziging van het plan als bedoeld in artikel 11.1 is het bepaalde in artikel 12.1 van toepassing.

Artikel 12 Algemene procedureregels

12.1 Wijziging

Op de voorbereiding van een besluit tot wijziging van het plan is afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing, met dien verstande dat burgemeester en wethouders binnen acht weken na afloop van de termijn van terinzagelegging omtrent de wijziging besluiten.

Hoofdstuk 4 Overgangs- en slotregels

Artikel 13 Overgangsrecht

13.1 Overgangsrecht bouwwerken

Een bouwwerk dat op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan aanwezig of in uitvoering is, dan wel gebouwd kan worden krachtens een omgevingsvergunning voor het bouwen, en afwijkt van het plan, mag, mits deze afwijking naar aard en omvang niet wordt vergroot,

- a. gedeeltelijk worden vernieuwd of veranderd;
- b. na het teniet gaan ten gevolge van een calamiteit geheel worden vernieuwd of veranderd, mits de aanvraag van de omgevingsvergunning voor het bouwen wordt gedaan binnen twee jaar na de dag waarop het bouwwerk is teniet gegaan.

13.2 Afwijking

Het bevoegd gezag kan eenmalig in afwijking van het eerste lid een omgevingsvergunning verlenen voor het vergroten van de inhoud van een bouwwerk als bedoeld in lid 13.1 met maximaal 10%.

13.3 Uitzondering op het overgangsrecht bouwwerken

Lid 13.1 is niet van toepassing op bouwwerken die weliswaar bestaan op het tijdstip van inwerkingtreding van het plan, maar zijn gebouwd zonder vergunning en in strijd met het daarvoor geldende plan, daaronder begrepen de overgangsbepaling van dat plan.

13.4 Overgangsrecht gebruik

Het gebruik van grond en bouwwerken dat bestond op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan en hiermee in strijd is, mag worden voortgezet.

13.5 Strijdig gebruik

Het is verboden het met het bestemmingsplan strijdige gebruik, bedoeld in lid 13.4, te veranderen of te laten veranderen in een ander met dat plan strijdig gebruik, tenzij door deze verandering de afwijking naar aard en omvang wordt verkleind.

13.6 Verboden gebruik

Indien het gebruik, bedoeld in lid 13.4, na het tijdstip van inwerkingtreding van het plan voor een periode langer dan een jaar wordt onderbroken, is het verboden dit gebruik daarna te hervatten of te laten hervatten.

13.7 Uitzondering op het overgangsrecht gebruik

Lid 13.4 is niet van toepassing op het gebruik dat reeds in strijd was met het voorheen geldende bestemmingsplan, daaronder begrepen de overgangsbepalingen van dat plan.

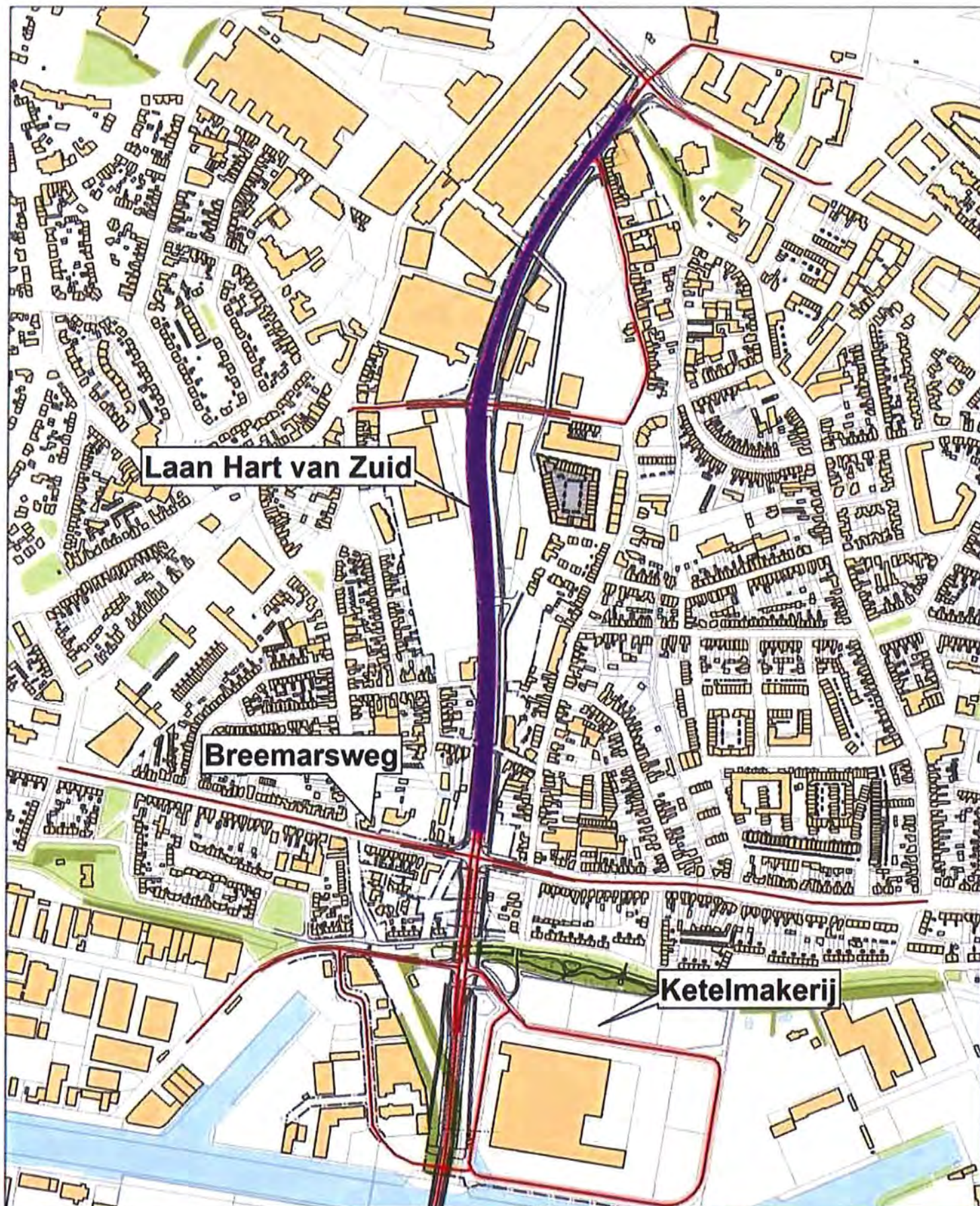
Artikel 14 Slotregel

Deze regels worden aangehaald als:

Regels van het bestemmingsplan Laan Hart van Zuid, Noordelijk deel.

Bijlagen bij regels

Bijlage 1 Geluidsarm asfalt Laan Hart van Zuid

Laan Hart van Zuid

— Geluidsarm asfalt dda

BP Laan Hart van Zuid

Locatie geluidsarm asfalt

opdrachtgever
Gemeente Hengelo

datum 13-3-2018

schaal (A3) 1:4.500

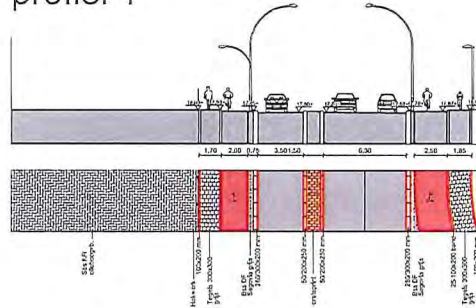
C05055.000037

0 25 50 100 150 m

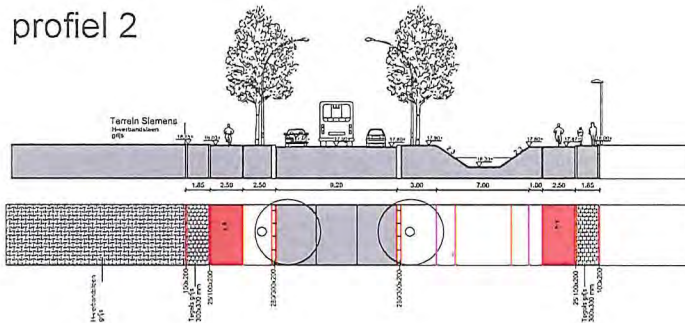
OV

Dwarsprofielen

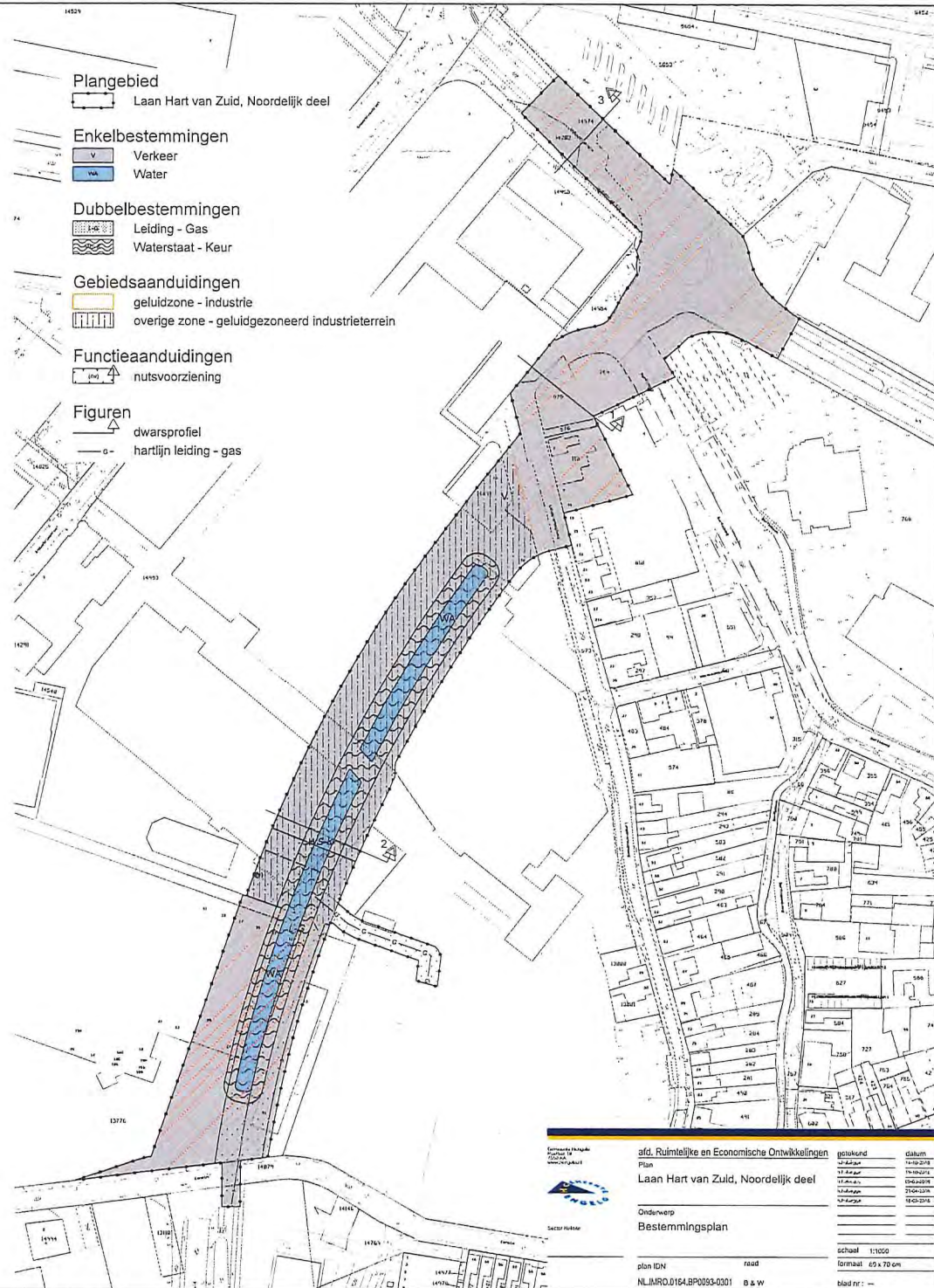
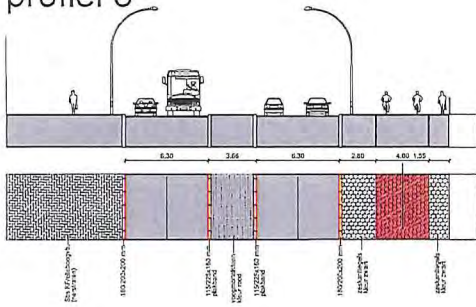
profiel 1

profiel 2

profiel 3

**Nota behandeling zienswijzen ontwerpbestemmingsplan Laan
Hart van Zuid, Noordelijk deel**

Mei 2016

1. Gasunie Transport Services B.V. Postbus 181 9700 AD GRONINGEN	
Reactie: a. Gevraagd wordt om het gasdrukmeet- en regelstation (GOS) te bestemmen als "bedrijf-Gasdrukmeet- en regelstation" met bijbehorende aanduiding "veiligheidszone – bedrijven".	Beantwoording: Het G.O.S. met toe- en afvoerleidingen en bijbehorende belemmeringenstrook van 4 meter (rondom de leiding) wordt verwerkt op de verbeelding. Op de verbeelding wordt de ter plaatse van het gasdrukmeet- en regelstation (GOS) de aanduiding 'nutsvoorziening' opgenomen. In de regels komt te staan dat ter plaatse van de aanduiding 'nutsvoorziening' uitsluitend een gasdrukmeet- en regelstation is toegestaan. Voor een belemmeringenstrook van 4 meter rondom het kadastrale perceel is geen wettelijke grondslag. Het bestemmingsplan biedt niet de mogelijkheid om binnen de afstanden uit het activiteitenbesluit (beperkt) kwetsbare objecten op te richten. Hiermee is voldoende geborgd dat de belangen van de Gasunie niet worden geschaad. De afstand van 15 meter is geen veiligheidsafstand op grond van het Bevi en Bevb, maar wordt genoemd in het activiteitenbesluit milieubeheer. Deze afstanden geven wij nooit weer op de verbeelding. Wel is de milieuaspectenstudie aangepast en is aangegeven dat binnen de afstanden zoals genoemd in het activiteitenbesluit geen (beperkt)kwetsbare objecten aanwezig zijn en ook niet mogelijk worden gemaakt. Hierdoor is geborgd dat geen ruimtelijke ontwikkelingen in de richting van het G.O.S. mogelijk zijn. Voorstel: De zienswijze geeft aanleiding het bestemmingsplan op de volgende punten aan te passen: - Op de verbeelding wordt de ter plaatse van het gasdrukmeet- en regelstation (GOS) de aanduiding 'nutsvoorziening' opgenomen; - In de regels wordt een regeling opgenomen voor het gasdrukmeet- en regelstation (GOS);
b. Gevraagd wordt de bestaande gasleiding te voorzien van een belemmeringenstrook	Voor zover de bestaande gasleiding binnen het plangebied ligt is deze voorzien van een belemmeringenstrook. Een deel van de bestaande gasleiding die aan de oostzijde buiten het plangebied ligt wordt voorzien van een belemmeringenstrook. Hierdoor is de bescherming van deze leiding gewaarborgd. Voorstel: De zienswijze geeft aanleiding het bestemmingsplan op het volgende punt aan te passen: - Een deel van de bestaande gasleiding die

	aan de oostzijde buiten het plangebied ligt wordt voorzien van een belemmeringenstrook.
c. Geeft in overweging om in het plan een wijzigingsbevoegdheid op te nemen voor het huidige GOS en de bestaande gasleiding zodat na realisatie van de aanpassingen het bestemmingsplan weer overeenkomstig de bestaande situatie kan worden gemaakt.	In het plan wordt geen wijzigingsbevoegdheid opgenomen. Bij een actualisatie van het bestemmingsplan zal de dan bestaande situatie worden opgenomen. Voorstel: De zienswijze geeft geen aanleiding het bestemmingsplan aan te passen.
2. Fietzersbond, afdeling Hengelo Beursstraat 10-6 7551 HV HENGEL	
Reactie: In het ontwerpplan is sprake van vervanging van de rotonde op het Industrieplein door een gelijkvloerse kruising met verkeersregelininstallatie (VRI). Gevraagd wordt om dat geen doorgang te laten vinden omdat: a. Het onmogelijk is voor motorvoertuigen een rotonde te passeren zonder af te remmen. Rotonde biedt meer verkeersveiligheid aan alle verkeersdeelnemers dan gelijkvloerse kruisingen. Belangrijke overweging om rotonde te handhaven. Bijkomend voordeel rotonde is betere doorstroom voor fietsers dan een extra VRI..	Beantwoording: Het ontwerp voor de Laan Hart van Zuid voorziet in een kruispunt met verkeersregelininstallatie (VRI) ter hoogte van de aansluiting met het Industrieplein, de Gieskesstraat en de Parallelweg L.S. Door te kiezen voor een kruispunt met VRI ontstaat meer capaciteit, waardoor verkeer goed en veilig kan doorstromen. Ook kan busverkeer op een kruispunt met VRI met prioriteit worden afgewikkeld, waardoor kwaliteit van het hoogwaardig openbaar vervoer (HOV) kan worden gewaarborgd. Voorstel: De zienswijze geeft geen aanleiding het bestemmingsplan aan te passen.
b. Lang noordzijde Industrieplein/ Veloursstraat is fietssnelweg geprojecteerd. Als er VRI wordt aangelegd betekent dat dat fietsers twee VRI's krijgen kort achter elkaar. Dat staat haaks op karakter van een fietssnelweg.	Aan de noordzijde van het kruispunt van het Laan Hart van Zuid met het Industrieplein, de Gieskesstraat en de Parallelweg L.S. komt de fietssnelweg F35 te liggen. De fietsoversteek van de fietssnelweg F35 over de Gieskesstraat wordt gelijkvloers op een drempelplateau gerealiseerd om het fietscomfort zoveel mogelijk te waarborgen. Door op de fietssnelweg op ruime afstand van het kruispunt extra fietsdetectie toe te voegen, worden fietsers eerder gedetecteerd. Hierdoor kunnen zij bij de verkeerslichten vaak doorfietsen. Hiertoe wordt fietsprioriteit toegevoegd aan het verkeersregelprogramma van de VRI. Indien een fietser toch moet wachten bij de VRI, wordt door middel van een wachttijdvoorspeller kenbaar gemaakt hoelang de wachttijd ongeveer bedraagt. Echter zal het niet vaak voorkomen dat fietsers bij het verkeerslicht moeten wachten, aangezien het verkeersaanbod van en naar de Gieskesstraat beperkt is.

	Voorstel: De zienswijze geeft geen aanleiding het bestemmingsplan aan te passen.
c. Argument van gemeente om rotonde te vervangen door VRI is dat verwachting is dat Laan hart van Zuid veel verkeer zal genereren. Reclamant heeft daarover twijfels. Reclamant heeft informatie ingewonnen van de CROW wat betreft capaciteit van rotondes. Volgens reclamant kan de enkelstrookrotonde die er nu ligt de te verwachte capaciteit aan	Uitgangspunt voor de capaciteitsberekeningen van de huidige rotonde zijn de verkeersintensiteiten voor het ochtendspitsuur en avondspitsuur in het jaar 2030. In de ochtendspits bedraagt de conflictbelasting 1.633 personenauto eenheden (PAE) per uur. In de avondspits bedraagt de conflictbelasting 2.095 PAE per uur. Dit is hoger dan de maximale conflictbelasting van een rotonde, welke volgens de vuistregel van het CROW is vastgesteld op 1.500 PAE per uur. Dit leidt tot de conclusie dat een rotonde in de toekomst onvoldoende capaciteit heeft om al het verkeer goed en veilig te kunnen verwerken. Voorstel: De zienswijze geeft geen aanleiding het bestemmingsplan aan te passen.
d. Reclamant heeft vernomen dat ook HOV gebruik gaat maken van de Laan hart van Zuid. Reclamant vindt dat een goede zaak maar heeft vraagtekens bij de verwachte intensiteit van autobussen. Reclamant denkt dat de nieuwe OV tactiek van de opdrachtgever voor het OV, Provincie Overijssel van invloed zal zijn op intensiteit van autobusverkeer in het algemeen en die op de Laan Hart van Zuid in het bijzonder.	De Laan hart van Zuid krijgt een functie voor HOV buslijn 59. Dit is een goed bezette buslijn, waarvan de ritfrequentie niet zal afnemen. Hiernaast bestaat er een mogelijkheid dat ook stadslijnen in de toekomst gebruik gaan maken van de Laan Hart van Zuid. Ook dit openbaar vervoer dient met prioriteit te worden afgewikkeld op de kruispunten. Een kruispunt met VRI biedt hiervoor een prima oplossing. Voorstel: De zienswijze geeft geen aanleiding het bestemmingsplan aan te passen.

3. Loyens Loeff Postbus 2888 3000 CW Rotterdam (namens Exploitiemaatschappij Groot-Ammers B.V – EMGA, Industriestraat 19 te Hengelo)	
Reactie: a. Het ontwerpplan maakt een ontwikkeling mogelijk die naar de huidige stand niet uitvoerbaar is.	Beantwoording: In de grondexploitatie van de Noordelijke Laan Hart van Zuid wordt rekening gehouden met alle (voorzienbare) kosten die gemaakt moeten worden om de Noordelijke Laan aan te kunnen leggen. De voorzienbare kosten betreffen onder andere de aankoopkosten, de sloopkosten en de kosten van herstel van achterblijvende bebouwing. De geraamde kosten zijn gedekt binnen de grondexploitatie. Hoewel de grond nog niet is aangekocht, de afspraken over het herstel van de, bij EMGA achterblijvende bebouwing nog worden vastgelegd en de werkzaamheden nog niet allemaal zijn aanbesteed, laat staan uitgevoerd, is het onze overtuiging dat de aankoop en de werkzaamheden binnen het geraamde budget gerealiseerd kunnen worden. Dit mede gelet op het feit dat tussen EMGA en de gemeente eind december 2015 overeenstemming is bereikt over de aankoop van

	de benodigde gronden en de daaraan verbonden voorwaarden. De gemaakte afspraken worden thans uitgewerkt in een koopovereenkomst. Op grond hiervan stelt de gemeente dat het plan economisch uitvoerbaar is. Voorstel: De zienswijze geeft geen aanleiding het bestemmingsplan aan te passen.
b. Om de aanleg van de Laan Hart van Zuid, noordelijk deel mogelijk te maken dient een deel van de bebouwing van EMGA gesloopt te worden. EMGA gaat dat niet zelf doen. EMGA al geruime tijd in overleg met gemeente maar er is nog geen volledige overeenstemming bereikt. Er bestaat daarom geen zekerheid over uitvoerbaarheid van het plan. In bestemmingsplan wordt geen aandacht besteed aan deze belemmering van de uitvoerbaarheid. Er wordt op dit punt niet voldaan aan eisen van een goede ruimtelijke ordening en de daarbij behorende motiveringsplicht.	Verwezen wordt naar de beantwoording onder a. Tussen EMGA en de gemeente is eind december 2015 overeenstemming bereikt over de aankoop van de benodigde gronden en de daaraan verbonden voorwaarden. Deze afspraken worden thans uitgewerkt in een koopovereenkomst. De sloop en het herstel van de gevels van de bij EMGA in eigendom blijvende gebouwen vormen onderdeel van deze afspraken.
c. Er wordt gesteld dat Grondexploitatie sluitend is. Maar bij vaststellen van grondexploitatie was (en er is nu nog steeds) er geen overeenstemming over de aankoop van gronden van EMGA. Het is dus voorbarig uit te gaan van economische uitvoerbaarheid nu de aankoopkosten van de gronden van EMGA, die onderdeel uitmaken van de grondexploitatie, nog niet bekend zijn.	Verwezen wordt naar de beantwoording onder a.
d. Het ontwerpplan maakt weg mogelijk met grotendeels 3 rijstroken. Op grond van artikel 45 Wet geluidhinder dient derhalve een geluidszone te worden vastgesteld. Dat is niet gebeurd.	Artikel 45 van de Wet geluidhinder (Wgh) gaat over geluidgezoneerde industrieterreinen. Mogelijk wordt art. 74 bedoeld. In het akoestische onderzoek van Arcadis is een zonebreedte aangehouden van 200 meter. Binnen deze zone wordt op een afstand van 180 meter al vrij snel voldaan aan de voorkeursgrenswaarde van 48 dB. Het uitbreiden van het onderzoeksgebied naar 350 meter zal geen andere conclusies opleveren ten opzichte van hetgeen nu uit het akoestische onderzoek naar voren is gekomen. Voorstel: De zienswijze geeft geen aanleiding het bestemmingsplan aan te passen.
e. Uit toelichting blijkt dat akoestisch onderzoek heeft plaatgevonden dat hogere grenswaarden vastgesteld dienen te worden. Ontwerpbesluit hogere grenswaarden dient gelijktijdig met ontwerpbestemmingsplan ter inzage te worden gelegd. Uit bekendmaking van ontwerpplan, noch uit enige andere bekendmaking volgt dat ontwerpbesluiten hogere grenswaarden ter inzage zijn gelegd.	Het ontwerpbesluit hogere grenswaarden heeft gelijktijdig met het ontwerp bestemmingsplan Laan Hart van Zuid, noordelijk deel ter inzage gelegen van 4 november tot en met 15 december 2015. Als bijlage is de publicatie bijgevoegd.

	Voorstel: De zienswijze geeft geen aanleiding het bestemmingsplan aan te passen.
f. Het Dijkerscomplex is deels bestemd voor onderwijsdoeleinden en als zodanig geluidgevoelig conform de Wet geluidhinder. Reclamant kan zich niet vinden in vaststellen ontwerpplan dat niet voldoet aan geluidwaarden.	Dit is een correcte vaststelling. Abusievelijk zijn hier geen hogere grenswaarden voor vastgesteld. In de BAG-registratie zijn geen geluidgevoelige bestemmingen aangetroffen terwijl die in het bestemmingsplan Hart van Zuid wel mogelijk zijn. Wij zullen dit spoedig herstellen door een aanvullend ontwerpbesluit hogere grenswaarden te nemen en te publiceren. Uit een eerste berekening is naar voren gekomen dat de geluidbelasting 58 dB is. Conform het geluidbeleid van de gemeente Hengelo is in een verkeerszone de ambitiewaarde 58 dB en de plafondwaarde 63 dB. Het verlenen van een hogere waarde is dus mogelijk. Voorstel: De zienswijze heeft aanleiding gegeven een aanvullend ontwerpbesluit hogere grenswaarden te nemen en te publiceren.
g. De plankaart van ontwerpplan geeft aan dat op bepaalde delen sprake is van een dwarsprofiel. Deze dwarsprofielen zijn niet opgenomen in de planregels en staan ook niet in de toelichting op het ontwerpplan. Het is onduidelijk welk profiel zal gelden voor het deel van het tracé dat beoogd is ter hoogte van Dijkerscomplex. Ook onduidelijk hoe een dergelijk profiel verzekerd zal worden, voor zover al duidelijk zou zijn welk profiel op welk deel van toepassing zou zijn.	In artikel 3.4.2 van de regels (specifieke gebruiksregels) is opgenomen dat tot een strijdig gebruik met deze bestemming (<i>bedoeld is de bestemming verkeer</i>) in ieder geval wordt gerekend: het aanleggen van wegen en paden of anderszins inrichten van het bestemmingsvlak in afwijking van het ter plaatse van de aanduiding dwarsprofiel aangegeven genummerde dwarsprofiel. Daarnaast is een afwijkingmogelijkheid opgenomen (artikel 3.5.2) om via een omgevingsvergunning af te wijken van het bepaalde in artikel 3.4.2 in die zin dat wordt afgeweken van de op de verbeelding aangegeven genummerde dwarsprofielen, mits: a. Hierdoor geen wezenlijke verandering in de geluidssituatie optreedt; b. De verkeersveiligheid hierdoor niet onevenredig wordt aangetast; c. Tevens getoetst wordt aan de gevolgen voor de ontwikkelingen van het openbaar vervoer. Uit de verbeelding valt duidelijk af te leiden waar de dwarsprofielen staan. Door de dwarsprofielen aan te klikken De dwarsprofielen zijn afgeleid van het vastgestelde DO voor de Laan Hart van Zuid, noordelijk deel. Voorstel: De zienswijze geeft geen aanleiding het bestemmingsplan aan te passen.

Staat van Wijzigingen bestemmingsplan Laan Hart van Zuid, Noordelijk deel

Mei 2016

A. Wijzigingen naar aanleiding van zienswijzen:

Regels

- In de regels wordt in de bestemming Verkeer een regeling opgenomen voor het gasdrukmeet- en regelstation (GOS);
- Artikel 5.3 van het ontwerpbestemmingsplan is verwijderd;
- Artikel 5.4.2 sub b van het ontwerpbestemmingsplan is verwijderd.

Verbeelding

- ter plaatse van het gasdrukmeet- en regelstation (GOS) de aanduiding 'nutsvoorziening' opgenomen
- Een deel van een bestaande gasleiding die aan de oostzijde buiten het plangebied ligt wordt voorzien van een belemmeringenstrook. Het plangebied wordt daar aangepast/vergroot.

-

B. Ambtshalve wijzigingen:

Verbeelding

- De plan-IDN gewijzigd in: NL.IMRO.0164.BP0093-0301;

Toelichting:

- De paragrafen 5.4.1 tot en met 5.4.10 zijn geactualiseerd.
- De Milieuaspectenstudie is geactualiseerd.

**BEGELEIDINGSFORMULIER
BESLUITVORMING BESTEMMINGSPLANNEN**

.NAAM BESTEMMINGSPLAN:		Bestemmingsplan Laan Hart van Zuid, Noordelijk deel			
OPSTELLER:	A. Otten	DATUM:	18-05-2016	PARAAF:	

☐ **VOORONTWERPFASE (INSpraak EN VOOROVERLEG)**

Status: Voorontwerp bestemmingsplan

☒	Besluit B & W of besluit Sectorhoofd RU (via mandaat)	d.d.	18-12-2014
☐	Politieke markt: Beeldvorming	d.d.	
Besluit: Instemmen met het voorontwerp bestemmingsplan en toestemming geven om het voorontwerp bestemmingsplan ter inzage te leggen en in het kader van het vooroverleg aan officiële instanties en medeoverheden toe te sturen			

☐ **ONTWERPFASE (ZIENSWIJZEN)**

Status: Ontwerp bestemmingsplan

☒	Besluit B & W	d.d.	27-10-2015
☒	Informerende brief naar de raad	d.d.	27-10-2015
Besluit: Instemmen met de behandeling van de ingekomen inspraak en vooroverlegreacties en toestemming geven om het ontwerp bestemmingsplan gedurende 6 weken ter inzage te leggen om een ieder in de gelegenheid te stellen zienswijzen tegen het ontwerp bestemmingsplan in te dienen.			

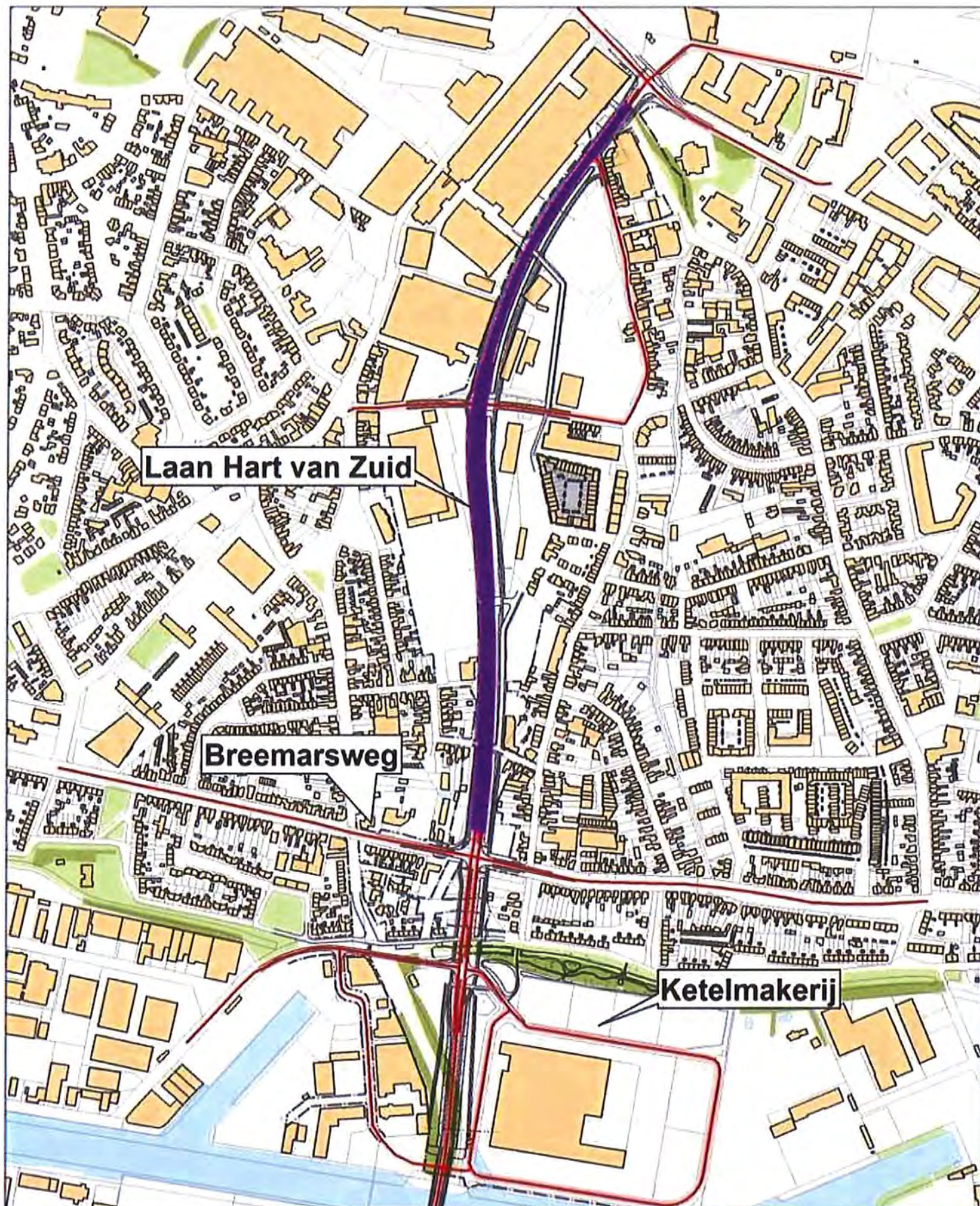
☒ **VASTSTELLINGSFASE**

Status: Bestemmingsplan

☐	Besluit B & W	d.d.	
☐	Politieke markt: Oordeelsvorming	d.d.	
☐	Vaststelling Raad	d.d.	
Besluit: Eventuele ingediende zienswijzen gegrond dan wel ongegrond verklaren, het bestemmingsplan al dan niet gewijzigd vaststellen en het vastgestelde bestemmingsplan 6 weken ter inzage leggen.			

☐ **BEROEPSFASE RAAD VAN STATE**

☐	Uitspraak voorlopige voorziening	d.d.	
☐	Uitspraak bodemprocedure	d.d.	

Laan Hart van Zuid

 Geluidsarm asfalt dda

BP Laan Hart van Zuid

Locatie geluidsarm asfalt

opdrachtgever
Gemeente Hengelo

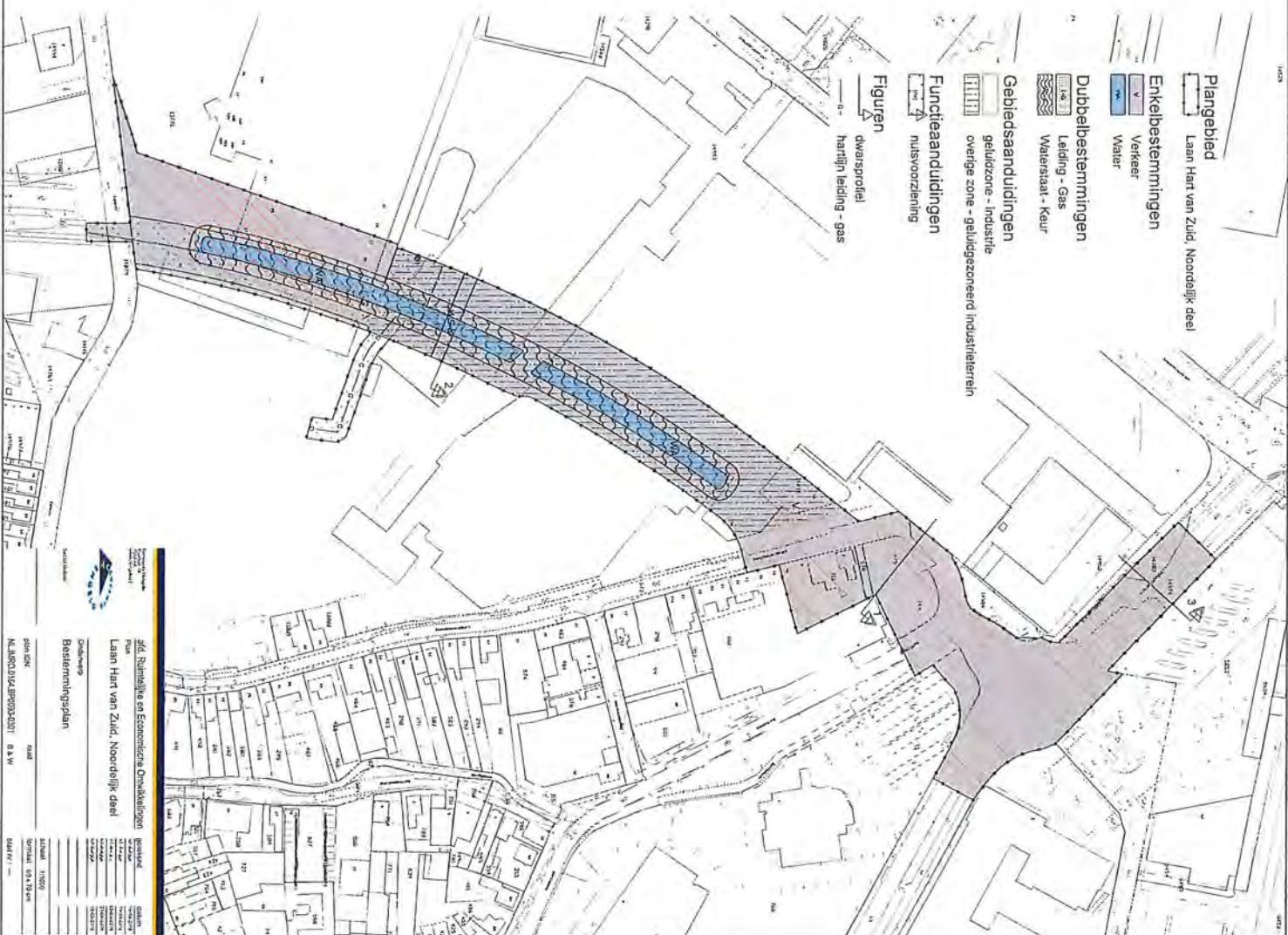
datum 13-3-2018

schaal (A3) 1:4.500

C05055.000037

0 25 50 100 150 m

OV

**Nota behandeling zienswijzen ontwerpbestemmingsplan Laan
Hart van Zuid, Noordelijk deel**

Mei 2016

1. Gasunie Transport Services B.V. Postbus 181 9700 AD GRONINGEN	
Reactie: a. Gevraagd wordt om het gasdrukmeet- en regelstation (GOS) te bestemmen als "bedrijf-Gasdrukmeet- en regelstation" met bijbehorende aanduiding "veiligheidszone – bedrijven".	Beantwoording: Het G.O.S. met toe- en afvoerleidingen en bijbehorende belemmeringenstrook van 4 meter (rondom de leiding) wordt verwerkt op de verbeelding. Op de verbeelding wordt de ter plaatse van het gasdrukmeet- en regelstation (GOS) de aanduiding 'nutsvoorziening' opgenomen. In de regels komt te staan dat ter plaatse van de aanduiding 'nutsvoorziening' uitsluitend een gasdrukmeet- en regelstation is toegestaan. Voor een belemmeringenstrook van 4 meter rondom het kadastrale perceel is geen wettelijke grondslag. Het bestemmingsplan biedt niet de mogelijkheid om binnen de afstanden uit het activiteitenbesluit (beperkt) kwetsbare objecten op te richten. Hiermee is voldoende geborgd dat de belangen van de Gasunie niet worden geschaad. De afstand van 15 meter is geen veiligheidsafstand op grond van het Bevi en Bevb, maar wordt genoemd in het activiteitenbesluit milieubeheer. Deze afstanden geven wij nooit weer op de verbeelding. Wel is de milieuaspectenstudie aangepast en is aangegeven dat binnen de afstanden zoals genoemd in het activiteitenbesluit geen (beperkt)kwetsbare objecten aanwezig zijn en ook niet mogelijk worden gemaakt. Hierdoor is geborgd dat geen ruimtelijke ontwikkelingen in de richting van het G.O.S. mogelijk zijn. Voorstel: De zienswijze geeft aanleiding het bestemmingsplan op de volgende punten aan te passen: - Op de verbeelding wordt de ter plaatse van het gasdrukmeet- en regelstation (GOS) de aanduiding 'nutsvoorziening' opgenomen; - In de regels wordt een regeling opgenomen voor het gasdrukmeet- en regelstation (GOS);
b. Gevraagd wordt de bestaande gasleiding te voorzien van een belemmeringenstrook	Voor zover de bestaande gasleiding binnen het plangebied ligt is deze voorzien van een belemmeringenstrook. Een deel van de bestaande gasleiding die aan de oostzijde buiten het plangebied ligt wordt voorzien van een belemmeringenstrook. Hierdoor is de bescherming van deze leiding gewaarborgd. Voorstel: De zienswijze geeft aanleiding het bestemmingsplan op het volgende punt aan te passen: - Een deel van de bestaande gasleiding die

	aan de oostzijde buiten het plangebied ligt wordt voorzien van een belemmeringenstrook.
c. Geeft in overweging om in het plan een wijzigingsbevoegdheid op te nemen voor het huidige GOS en de bestaande gasleiding zodat na realisatie van de aanpassingen het bestemmingsplan weer overeenkomstig de bestaande situatie kan worden gemaakt.	In het plan wordt geen wijzigingsbevoegdheid opgenomen. Bij een actualisatie van het bestemmingsplan zal de dan bestaande situatie worden opgenomen. Voorstel: De zienswijze geeft geen aanleiding het bestemmingsplan aan te passen.
2. Fietzersbond, afdeling Hengelo Beursstraat 10-6 7551 HV HENGELO	
Reactie: In het ontwerpplan is sprake van vervanging van de rotonde op het Industrieplein door een gelijkvloerse kruising met verkeersregelininstallatie (VRI). Gevraagd wordt om dat geen doorgang te laten vinden omdat: a. Het onmogelijk is voor motorvoertuigen een rotonde te passeren zonder af te remmen. Rotonde biedt meer verkeersveiligheid aan alle verkeersdeelnemers dan gelijkvloerse kruisingen. Belangrijke overweging om rotonde te handhaven. Bijkomend voordeel rotonde is betere doorstroom voor fietsers dan een extra VRI..	Beantwoording: Het ontwerp voor de Laan Hart van Zuid voorziet in een kruispunt met verkeersregelininstallatie (VRI) ter hoogte van de aansluiting met het Industrieplein, de Gieskesstraat en de Parallelweg L.S. Door te kiezen voor een kruispunt met VRI ontstaat meer capaciteit, waardoor verkeer goed en veilig kan doorstromen. Ook kan busverkeer op een kruispunt met VRI met prioriteit worden afgewikkeld, waardoor kwaliteit van het hoogwaardig openbaar vervoer (HOV) kan worden gewaarborgd. Voorstel: De zienswijze geeft geen aanleiding het bestemmingsplan aan te passen.
b. Lang noordzijde Industrieplein/ Veloursstraat is fietssnelweg geprojecteerd. Als er VRI wordt aangelegd betekent dat dat fietsers twee VRI's krijgen kort achter elkaar. Dat staat haaks op karakter van een fietssnelweg.	Aan de noordzijde van het kruispunt van het Laan Hart van Zuid met het Industrieplein, de Gieskesstraat en de Parallelweg L.S. komt de fietssnelweg F35 te liggen. De fietsoversteek van de fietssnelweg F35 over de Gieskesstraat wordt gelijkvloers op een drempelplateau gerealiseerd om het fietscomfort zoveel mogelijk te waarborgen. Door op de fietssnelweg op ruime afstand van het kruispunt extra fietsdetectie toe te voegen, worden fietsers eerder gedetecteerd. Hierdoor kunnen zij bij de verkeerslichten vaak doorfietsen. Hiertoe wordt fietsprioriteit toegevoegd aan het verkeersregelprogramma van de VRI. Indien een fietser toch moet wachten bij de VRI, wordt door middel van een wachttijdvoorspeller kenbaar gemaakt hoelang de wachttijd ongeveer bedraagt. Echter zal het niet vaak voorkomen dat fietsers bij het verkeerslicht moeten wachten, aangezien het verkeersaanbod van en naar de Gieskesstraat beperkt is.

	Voorstel: De zienswijze geeft geen aanleiding het bestemmingsplan aan te passen.
c. Argument van gemeente om rotonde te vervangen door VRI is dat verwachting is dat Laan hart van Zuid veel verkeer zal genereren. Reclamant heeft daarover twijfels. Reclamant heeft informatie ingewonnen van de CROW wat betreft capaciteit van rotondes. Volgens reclamant kan de enkelstrookrotonde die er nu ligt de te verwachte capaciteit aan	Uitgangspunt voor de capaciteitsberekeningen van de huidige rotonde zijn de verkeersintensiteiten voor het ochtendspitsuur en avondspitsuur in het jaar 2030. In de ochtendspits bedraagt de conflictbelasting 1.633 personenauto eenheden (PAE) per uur. In de avondspits bedraagt de conflictbelasting 2.095 PAE per uur. Dit is hoger dan de maximale conflictbelasting van een rotonde, welke volgens de vuistregel van het CROW is vastgesteld op 1.500 PAE per uur. Dit leidt tot de conclusie dat een rotonde in de toekomst onvoldoende capaciteit heeft om al het verkeer goed en veilig te kunnen verwerken. Voorstel: De zienswijze geeft geen aanleiding het bestemmingsplan aan te passen.
d. Reclamant heeft vernomen dat ook HOV gebruik gaat maken van de Laan hart van Zuid. Reclamant vindt dat een goede zaak maar heeft vraagtekens bij de verwachte intensiteit van autobussen. Reclamant denkt dat de nieuwe OV tactiek van de opdrachtgever voor het OV, Provincie Overijssel van invloed zal zijn op intensiteit van autobusverkeer in het algemeen en die op de Laan Hart van Zuid in het bijzonder.	De Laan hart van Zuid krijgt een functie voor HOV buslijn 59. Dit is een goed bezette buslijn, waarvan de ritfrequentie niet zal afnemen. Hiernaast bestaat er een mogelijkheid dat ook stadslijnen in de toekomst gebruik gaan maken van de Laan Hart van Zuid. Ook dit openbaar vervoer dient met prioriteit te worden afgewikkeld op de kruispunten. Een kruispunt met VRI biedt hiervoor een prima oplossing. Voorstel: De zienswijze geeft geen aanleiding het bestemmingsplan aan te passen.

3. Loyens Loeff Postbus 2888 3000 CW Rotterdam (namens Exploitiemaatschappij Groot-Ammers B.V – EMGA, Industriestraat 19 te Hengelo)	
Reactie: a. Het ontwerpplan maakt een ontwikkeling mogelijk die naar de huidige stand niet uitvoerbaar is.	Beantwoording: In de grondexploitatie van de Noordelijke Laan Hart van Zuid wordt rekening gehouden met alle (voorzienbare) kosten die gemaakt moeten worden om de Noordelijke Laan aan te kunnen leggen. De voorzienbare kosten betreffen onder andere de aankoopkosten, de sloopkosten en de kosten van herstel van achterblijvende bebouwing. De geraamde kosten zijn gedekt binnen de grondexploitatie. Hoewel de grond nog niet is aangekocht, de afspraken over het herstel van de, bij EMGA achterblijvende bebouwing nog worden vastgelegd en de werkzaamheden nog niet allemaal zijn aanbesteed, laat staan uitgevoerd, is het onze overtuiging dat de aankoop en de werkzaamheden binnen het geraamde budget gerealiseerd kunnen worden. Dit mede gelet op het feit dat tussen EMGA en de gemeente eind december 2015 overeenstemming is bereikt over de aankoop van

	de benodigde gronden en de daaraan verbonden voorwaarden. De gemaakte afspraken worden thans uitgewerkt in een koopovereenkomst. Op grond hiervan stelt de gemeente dat het plan economisch uitvoerbaar is. Voorstel: De zienswijze geeft geen aanleiding het bestemmingsplan aan te passen.
b. Om de aanleg van de Laan Hart van Zuid, noordelijk deel mogelijk te maken dient een deel van de bebouwing van EMGA gesloopt te worden. EMGA gaat dat niet zelf doen. EMGA al geruime tijd in overleg met gemeente maar er is nog geen volledige overeenstemming bereikt. Er bestaat daarom geen zekerheid over uitvoerbaarheid van het plan. In bestemmingsplan wordt geen aandacht besteed aan deze belemmering van de uitvoerbaarheid. Er wordt op dit punt niet voldaan aan eisen van een goede ruimtelijke ordening en de daarbij behorende motiveringsplicht.	Verwezen wordt naar de beantwoording onder a. Tussen EMGA en de gemeente is eind december 2015 overeenstemming bereikt over de aankoop van de benodigde gronden en de daaraan verbonden voorwaarden. Deze afspraken worden thans uitgewerkt in een koopovereenkomst. De sloop en het herstel van de gevels van de bij EMGA in eigendom blijvende gebouwen vormen onderdeel van deze afspraken.
c. Er wordt gesteld dat Grondexploitatie sluitend is. Maar bij vaststellen van grondexploitatie was (en er is nu nog steeds) er geen overeenstemming over de aankoop van gronden van EMGA. Het is dus voorbarig uit te gaan van economische uitvoerbaarheid nu de aankoopkosten van de gronden van EMGA, die onderdeel uitmaken van de grondexploitatie, nog niet bekend zijn.	Verwezen wordt naar de beantwoording onder a.
d. Het ontwerpplan maakt weg mogelijk met grotendeels 3 rijstroken. Op grond van artikel 45 Wet geluidhinder dient derhalve een geluidszone te worden vastgesteld. Dat is niet gebeurd.	Artikel 45 van de Wet geluidhinder (Wgh) gaat over geluidgezoneerde industrieterreinen. Mogelijk wordt art. 74 bedoeld. In het akoestische onderzoek van Arcadis is een zonebreedte aangehouden van 200 meter. Binnen deze zone wordt op een afstand van 180 meter al vrij snel voldaan aan de voorkeursgrenswaarde van 48 dB. Het uitbreiden van het onderzoeksgebied naar 350 meter zal geen andere conclusies opleveren ten opzichte van hetgeen nu uit het akoestische onderzoek naar voren is gekomen. Voorstel: De zienswijze geeft geen aanleiding het bestemmingsplan aan te passen.
e. Uit toelichting blijkt dat akoestisch onderzoek heeft plaatgevonden dat hogere grenswaarden vastgesteld dienen te worden. Ontwerpbesluit hogere grenswaarden dient gelijktijdig met ontwerpbestemmingsplan ter inzage te worden gelegd. Uit bekendmaking van ontwerpplan, noch uit enige andere bekendmaking volgt dat ontwerpbesluiten hogere grenswaarden ter inzage zijn gelegd.	Het ontwerpbesluit hogere grenswaarden heeft gelijktijdig met het ontwerp bestemmingsplan Laan Hart van Zuid, noordelijk deel ter inzage gelegen van 4 november tot en met 15 december 2015. Als bijlage is de publicatie bijgevoegd.

	Voorstel: De zienswijze geeft geen aanleiding het bestemmingsplan aan te passen.
f. Het Dijkerscomplex is deels bestemd voor onderwijsdoeleinden en als zodanig geluidgevoelig conform de Wet geluidhinder. Reclamant kan zich niet vinden in vaststellen ontwerpplan dat niet voldoet aan geluidwaarden.	Dit is een correcte vaststelling. Abusievelijk zijn hier geen hogere grenswaarden voor vastgesteld. In de BAG-registratie zijn geen geluidgevoelige bestemmingen aangetroffen terwijl die in het bestemmingsplan Hart van Zuid wel mogelijk zijn. Wij zullen dit spoedig herstellen door een aanvullend ontwerpbesluit hogere grenswaarden te nemen en te publiceren. Uit een eerste berekening is naar voren gekomen dat de geluidbelasting 58 dB is. Conform het geluidbeleid van de gemeente Hengelo is in een verkeerszone de ambitiewaarde 58 dB en de plafondwaarde 63 dB. Het verlenen van een hogere waarde is dus mogelijk. Voorstel: De zienswijze heeft aanleiding gegeven een aanvullend ontwerpbesluit hogere grenswaarden te nemen en te publiceren.
g. De plankaart van ontwerpplan geeft aan dat op bepaalde delen sprake is van een dwarsprofiel. Deze dwarsprofielen zijn niet opgenomen in de planregels en staan ook niet in de toelichting op het ontwerpplan. Het is onduidelijk welk profiel zal gelden voor het deel van het tracé dat beoogd is ter hoogte van Dijkerscomplex. Ook onduidelijk hoe een dergelijk profiel verzekerd zal worden, voor zover al duidelijk zou zijn welk profiel op welk deel van toepassing zou zijn.	In artikel 3.4.2 van de regels (specifieke gebruiksregels) is opgenomen dat tot een strijdig gebruik met deze bestemming (<i>bedoeld is de bestemming verkeer</i>) in ieder geval wordt gerekend: het aanleggen van wegen en paden of anderszins inrichten van het bestemmingsvlak in afwijking van het ter plaatse van de aanduiding dwarsprofiel aangegeven genummerde dwarsprofiel. Daarnaast is een afwijkingmogelijkheid opgenomen (artikel 3.5.2) om via een omgevingsvergunning af te wijken van het bepaalde in artikel 3.4.2 in die zin dat wordt afgeweken van de op de verbeelding aangegeven genummerde dwarsprofielen, mits: a. Hierdoor geen wezenlijke verandering in de geluidssituatie optreedt; b. De verkeersveiligheid hierdoor niet onevenredig wordt aangetast; c. Tevens getoetst wordt aan de gevolgen voor de ontwikkelingen van het openbaar vervoer. Uit de verbeelding valt duidelijk af te leiden waar de dwarsprofielen staan. Door de dwarsprofielen aan te klikken De dwarsprofielen zijn afgeleid van het vastgestelde DO voor de Laan Hart van Zuid, noordelijk deel. Voorstel: De zienswijze geeft geen aanleiding het bestemmingsplan aan te passen.

Staat van Wijzigingen bestemmingsplan Laan Hart van Zuid, Noordelijk deel

Mei 2016

A. Wijzigingen naar aanleiding van zienswijzen:

Regels

- In de regels wordt in de bestemming Verkeer een regeling opgenomen voor het gasdrukmeet- en regelstation (GOS);
- Artikel 5.3 van het ontwerpbestemmingsplan is verwijderd;
- Artikel 5.4.2 sub b van het ontwerpbestemmingsplan is verwijderd.

Verbeelding

- ter plaatse van het gasdrukmeet- en regelstation (GOS) de aanduiding 'nutsvoorziening' opgenomen
- Een deel van een bestaande gasleiding die aan de oostzijde buiten het plangebied ligt wordt voorzien van een belemmeringenstrook. Het plangebied wordt daar aangepast/vergroot.

-

B. Ambtshalve wijzigingen:

Verbeelding

- De plan-IDN gewijzigd in: NL.IMRO.0164.BP0093-0301;

Toelichting:

- De paragrafen 5.4.1 tot en met 5.4.10 zijn geactualiseerd.
- De Milieuaspectenstudie is geactualiseerd.

**BEGELEIDINGSFORMULIER
BESLUITVORMING BESTEMMINGSPLANNEN**

.NAAM BESTEMMINGSPLAN:		Bestemmingsplan Laan Hart van Zuid, Noordelijk deel			
OPSTELLER:	A. Otten	DATUM:	18-05-2016	PARAAF:	

☐ **VOORONTWERPFASE (INSpraak EN VOOROVERLEG)**

Status: Voorontwerp bestemmingsplan

☒	Besluit B & W of besluit Sectorhoofd RU (via mandaat)	d.d.	18-12-2014
☐	Politieke markt: Beeldvorming	d.d.	
Besluit: Instemmen met het voorontwerp bestemmingsplan en toestemming geven om het voorontwerp bestemmingsplan ter inzage te leggen en in het kader van het vooroverleg aan officiële instanties en medeoverheden toe te sturen			

☐ **ONTWERPFASE (ZIENSWIJZEN)**

Status: Ontwerp bestemmingsplan

☒	Besluit B & W	d.d.	27-10-2015
☒	Informerende brief naar de raad	d.d.	27-10-2015
Besluit: Instemmen met de behandeling van de ingekomen inspraak en vooroverlegreacties en toestemming geven om het ontwerp bestemmingsplan gedurende 6 weken ter inzage te leggen om een ieder in de gelegenheid te stellen zienswijzen tegen het ontwerp bestemmingsplan in te dienen.			

☒ **VASTSTELLINGSFASE**

Status: Bestemmingsplan

☐	Besluit B & W	d.d.	
☐	Politieke markt: Oordeelsvorming	d.d.	
☐	Vaststelling Raad	d.d.	
Besluit: Eventuele ingediende zienswijzen gegrond dan wel ongegrond verklaren, het bestemmingsplan al dan niet gewijzigd vaststellen en het vastgestelde bestemmingsplan 6 weken ter inzage leggen.			

☐ **BEROEPSFASE RAAD VAN STATE**

☐	Uitspraak voorlopige voorziening	d.d.	
☐	Uitspraak bodemprocedure	d.d.	

Behandelvoorstel

Onderwerp	Gewijzigd vaststellen bestemmingsplan Locaties Stichting Twickel		
Zaaknummer	2010880	Portefeuillehouder	Marcel Elferink
Historie	In het kader van 'Het Pact van Twickel' worden verschillende deelprojecten uitgewerkt. Eén daarvan is de herinrichting van het Hagmolenbeekdal. De uitplaatsing van twee landbouwbedrijven ('Erve Obdam' en 'Erve Groot Altena') hangt hiermee samen, evenals de beëindiging van de agrarische bedrijfsactiviteiten op 'Erve Landeweer'. Ter compensatie worden in het kader van de regeling 'Rood-voor-Rood' in totaal vier bouw kavels toegekend. Daarnaast zal de voormalige, tweede bedrijfswoning op 'Erve Obdam' worden verplaatst naar een andere plek op het erf en zal de karakteristieke Twickelschuur op 'Erve Groot Altena' behouden blijven en middels toepassing van de VAB-regeling (vrijkomende en vrijgekomen agrarische bebouwing) worden getransformeerd tot woonhuis. Het bestemmingsplan "Locaties Stichting Twickel" maakt deze plannen mogelijk. Na voorafgaande publicatie in het Hengelo's Weekblad en de Staatscourant heeft het ontwerp bestemmingsplan Locaties Stichting Twickel van 2 maart 2016 tot en met 12 april 2016 ter inzage gelegen. Binnen de termijn van terinzagelegging zijn geen zienswijzen ingediend. Tijdens de inzagetermijn is ambtelijk gebleken dat de inhoudsmaat van een viertal woningen niet voldoet aan de in het kader van de Rood-voor-Rood-regeling maximaal toegestane inhoud van 750 m³ per woning. Deze inhoudsmaat is tot stand gekomen in overleg met een landschapsarchitecte om tot een goede verhouding te komen voor wat betreft de te bouwen woningen in relatie tot de omliggende bebouwing en het landschap. De verruiming van de inhoudsmaat is voorgelegd aan de provincie. De provincie kan zich vinden in de verruiming van de inhoud van de vier betreffende woningen. De wijzigingen zijn opgenomen in de bijgaande "Staat van wijzigingen - Bestemmingsplan Locaties Stichting Twickel".		
Belangrijkste beslissingen / -besprekingspunten	1. in het ontwerp bestemmingsplan Locaties Stichting Twickel, wijzigingen aan te brengen, zoals deze zijn opgenomen in de "Staat van wijzigingen - Bestemmingsplan Locaties Stichting Twickel", 2. het bestemmingsplan Locaties Stichting Twickel (met identificatienummer NL.IMR0.0164.BP0096-0301, getekend op de ondergrond NL.IMR0.0164.BP0096.dgn) gewijzigd vast te stellen; 3. na de gewijzigde vaststelling van het bestemmingsplan Locaties Stichting Twickel, Gedeputeerde Staten van de provincie Overijssel te verzoeken het besluit eerder dan zes weken na vaststelling bekend te mogen maken; 4. geen exploitatieplan vaststellen voor bestemmingsplan Locaties Stichting Twickel		

Politieke Markt	Datum			
Voorzitter	Griffiemedewerker	Zaal	Domein	Duur
				min
Doel van de sessie				
Behandeladvies				
Spreekrecht publiek	ja ☐	nee ☐	duur:	

Raad	Datum 6 juli 2016	
Doel van de sessie		
Behandeladvies	Aangezien er met de diverse betrokkenen overeenstemming is over de wijzigingen in het bestemmingsplan en er zijn geen zienswijzen ingediend, wordt het presidium geadviseerd om het voorstel tot het 'gewijzigd vaststellen bestemmingsplan Locaties Stichting Twickel' direct te agenderen in de raadsvergadering.	
Spreekrecht publiek	nee	

RAADSBSLUIT

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
2010880	Scholten, Bertien	FYS-REO	Marcel Elferink
ONDERWERP			
Gewijzigd vaststellen bestemmingsplan Locaties Stichting Twickel			

DE RAAD VAN DE GEMEENTE HENGelo BESLUIT:

1. in het ontwerp bestemmingsplan Locaties Stichting Twickel, de wijzigingen aan te brengen, zoals deze zijn opgenomen in de "Staat van wijzigingen - Bestemmingsplan Locaties Stichting Twickel", dat deel uit maakt van dit besluit;
2. het bestemmingsplan Locaties Stichting Twickel (met identificatienummer NL.IMR0.0164.BP0096-0301, getekend op de ondergrond NL.IMR0.0164.BP0096.dgn) gewijzigd vast te stellen;
3. na de gewijzigde vaststelling van het bestemmingsplan Locaties Stichting Twickel, Gedeputeerde Staten van de provincie Overijssel te verzoeken het besluit eerder dan zes weken na vaststelling bekend te mogen maken;
4. geen exploitatieplan vast te stellen voor het bestemmingsplan Locaties Stichting Twickel.

PUBLIEKSVRIENDELIJKE SAMENVATTING

In het kader van 'Het Pact van Twickel' worden en zijn verschillende deelprojecten uitgewerkt. Eén daarvan is de herinrichting van het Hagmolenbeekdal. De uitplaatsing van de landbouwbedrijven op 'Erve Obdam' (Wolfkaterweg 80-82) en 'Erve Groot Altena' (Haaksbergerstraat 205) hangt hiermee samen. Daarnaast worden op 'Erve Landeweer' (Wolfkaterweg 85) de agrarische bedrijfsactiviteiten beëindigd. Ter compensatie van de financiering van de sloopkosten van de overtollige bedrijfsgebouwen op deze erven, worden in het kader van de regeling 'Rood-voor-Rood' in totaal vier bouw kavels toegekend (twee woningen op 'Erve Landeweer', één woning aan de Ganzenbosdijk ong. en één woning aan de Rotersweg ong.). Daarnaast zal de voormalige, tweede bedrijfswoning op 'Erve Obdam' worden verplaatst naar een andere plek op het erf en zal de karakteristieke Twickelschuur op 'Erve Groot Altena' behouden blijven en middels toepassing van de VAB-regeling (vrijkomende en vrijgekomen agrarische bebouwing) worden getransformeerd tot woonhuis. Het bestemmingsplan "Locaties Stichting Twickel" maakt deze plannen mogelijk.

DE GEMEENTERAAD VAN HENGelo,

DATUM

De griffier

De voorzitter

RAADSADVIES

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
2010880	Bertien Scholten Marije Brummelhuis	FYS-REO	
ONDERWERP			
Gewijzigd vaststellen bestemmingsplan Locaties Stichting Twickel			

AANLEIDING, DOEL EN WAT GING ER AAN VOORAF

In het kader van 'Het Pact van Twickel' worden en zijn verschillende deelprojecten uitgewerkt. Eén daarvan is de herinrichting van het Hagmolenbeekdal. De uitplaatsing van de landbouwbedrijven op 'Erve Obdam' (Wolfkaterweg 80-82) en 'Erve Groot Altena' (Haaksbergerstraat 205) hangt hiermee samen. Daarnaast worden op 'Erve Landeweer' (Wolfkaterweg 85) de agrarische bedrijfsactiviteiten beëindigd. Ter compensatie van de financiering van de sloopkosten van de overtollige bedrijfsgebouwen op deze erven, worden in het kader van de regeling 'Rood-voor-Rood' in totaal vier bouw kavels toegekend (twee woningen op 'Erve Landeweer', één woning aan de Ganzenbosdijk ong. en één woning aan de Rotersweg ong.). Daarnaast zal de voormalige, tweede bedrijfswoning op 'Erve Obdam' worden verplaatst naar een andere plek op het erf en zal de karakteristieke Twickelschuur op 'Erve Groot Altena' behouden blijven en middels toepassing van de VAB-regeling (vrijkomende en vrijgekomen agrarische bebouwing) worden getransformeerd tot woonhuis. Voorliggend bestemmingsplan beoogt dit plan mogelijk te maken.

INHOUD VAN HET VOORSTEL

Het bestemmingsplan

Het bestemmingsplan Locaties Stichting Twickel is een partiële wijziging van het bestemmingsplan Buitengebied.

Economische uitvoerbaarheid

De voorgenen ontwikkeling is een initiatief van Stichting Twickel. De kosten die verband houden met de bestemmingsplanherziening, alsmede de uitvoering van het plan, komen voor rekening van de initiatiefnemer. Dit is in een overeenkomst vastgelegd. In deze overeenkomst is tevens geregeld dat eventuele planschade voor rekening van de initiatiefnemer komt. Hierboven staat beschreven hoe het kostenverhaal van de grondexploitatie verzekerd is. Er zal dan ook geen exploitatieplan worden opgesteld.

Vooroverleg

Ingevolge artikel 3.1.1 van het Besluit ruimtelijke ordening plegen burgemeester en wethouders, waar nodig, overleg met nader in dit artikel genoemde instanties en functionarissen. Er heeft vooroverleg plaatsgevonden met het waterschap Vechtstromen, de Provincie Overijssel, de Gasunie, Stichting Twickel, Vitens, Het Oversticht, Enexis en de Natuur- en Milieuraad Hengelo. Dit concept gaf voor het Oversticht, Vitens, de Natuur- en Milieuraad Hengelo en de provincie geen aanleiding tot het indienen van een zienswijze, het maken van opmerkingen of anderszins te reageren. De Gasunie heeft het plan getoetst aan het huidige externe veiligheidsbeleid. Gebleken is dat de dichtstbij gelegen aardgastransportleiding geen invloed heeft op de verdere planontwikkeling. Van de overige instanties is geen reactie ontvangen. Zij stemmen hierdoor in met het plan.

Daarnaast heeft, gedurende de totstandkoming van het ontwerp bestemmingsplan veelvuldig overleg plaatsgevonden met Stichting Twickel. De door de stichting gemaakte opmerkingen naar aanleiding van het vooroverleg zijn verwerkt in het plan.

Zienswijzen en wijzigingen t.o.v. van het ontwerp bestemmingsplan

Na voorafgaande publicatie in het Hengelo's Weekblad en de Staatscourant heeft het ontwerp bestemmingsplan Locaties Stichting Twickel van 2 maart 2016 tot en met 12 april 2016 ter inzage gelegen. Binnen de termijn van terinzagelegging zijn geen zienswijzen ingediend.

Tijdens de inzagetermijn is gebleken dat de inhoudsmaat van een viertal woningen niet voldoet aan de in het kader van de Rood-voor-Rood-regeling maximaal toegestane inhoud van 750 m³ per woning. Alle locaties zijn destijds beoordeeld door een landschapsarchitecte om tot een goede verhouding te komen voor wat betreft de te bouwen woningen in relatie tot de omliggende bebouwing en het landschap. Op basis daarvan is voor een aantal woningen gekozen de bijgebouwen te integreren in het hoofdgebouw om te zorgen voor een bouw massa die in het huidige (landbouw)landschap past en zo te voorkomen dat een wirwar van gebouwtjes op erven zal ontstaan.

De verruiming van de inhoudsmaat is voorgelegd aan de provincie. De provincie kan zich vinden in de verruiming van de inhoud van de vier betreffende woningen. Op de verbeelding is de aanduiding (maatvoering) 'maximum volume' toegevoegd. De wijzigingen zijn opgenomen in de bijgaande "Staat van wijzigingen - Bestemmingsplan Locaties Stichting Twickel".

Vervolgtraject

Het gewijzigd vastgestelde bestemmingsplan zal gedurende zes weken ter inzage liggen. Tijdens deze termijn is beroep door belanghebbenden mogelijk bij de Raad van State. Indien er tijdens de beroepstermijn geen verzoek om voorlopige voorziening wordt gedaan, treedt het bestemmingsplan Locaties Stichting Twickel daags na afloop van de beroepstermijn in werking.

BESPREEK- EN BESLISPUNTEN

Aan de raad wordt voorgesteld:

1. in het ontwerp bestemmingsplan Locaties Stichting Twickel, de wijzigingen aan te brengen, zoals deze zijn opgenomen in de "Staat van wijzigingen - Bestemmingsplan Locaties Stichting Twickel", dat deel uit maakt van dit besluit;
2. het bestemmingsplan Locaties Stichting Twickel (met identificatienummer NL.IMRO.0164.BP0096-0301, getekend op de ondergrond NL.IMRO.0164.BP0096.dgn) gewijzigd vast te stellen;
3. na de gewijzigde vaststelling van het bestemmingsplan Locaties Stichting Twickel, Gedeputeerde Staten van de provincie Overijssel te verzoeken het besluit eerder dan zes weken na vaststelling bekend te mogen maken;
4. geen exploitatieplan vast te stellen voor het bestemmingsplan Locaties Stichting Twickel.

FINANCIËLE ASPECTEN

N.v.t.

BIJLAGE(N)

- Bestemmingsplan Locaties Stichting Twickel (met identificatienummer NL.IMRO.0164.BP0096-0301) bestaande uit toelichting, regels, verbeelding en bijlagen;
- Staat van wijzigingen - Bestemmingsplan Locaties Stichting Twickel;
- Raadsbesluit;
- Meeloopformulier besluitvorming bestemmingsplannen.

Dit raadsadvies is vastgesteld door het college van B & W van Hengelo.

Bestemmingsplan Locaties Twickel, deel 1-2 en deel 2-2

**Deze documenten zijn te groot om in de bundel op te nemen.
U kunt de bestanden vinden in de bestuursagenda/Gemeenteraad 6-7-
2016, agendapunt D01**

**BEGELEIDINGSFORMULIER
BESLUITVORMING BESTEMMINGSPLANNEN**

NAAM BESTEMMINGSPLAN: Locaties Stichting Twickel

OPSTELLER: M. Brummelhuis / B. Scholten

DATUM: Mei 2016

PARAAF:

☐ **VOORONTWERPFASE (INSPRAAK EN VOOROVERLEG)**

Status: Voorontwerp bestemmingsplan

☐ besluit Sectorhoofd RU (via mandaat) d.d.

☐ Politieke markt: Beeldvorming d.d.

Besluit: Instemmen met het voorontwerp bestemmingsplan en toestemming geven om het voorontwerp bestemmingsplan in het kader van het vooroverleg aan officiële instanties en medeoverheden toe te sturen

☒ **ONTWERPFASE (ZIENSWIJZEN)**

Status: Ontwerp bestemmingsplan

☒ Besluit B & W d.d. 23 februari 2016

☐ Informerende brief naar de raad d.d.

Besluit: Toestemming geven om het ontwerp bestemmingsplan gedurende 6 weken ter inzage te leggen om een ieder in de gelegenheid te stellen zienswijzen tegen het ontwerp bestemmingsplan in te dienen.

☒ **VASTSTELLINGSFASE**

Status: Bestemmingsplan

☒ Besluit B & W d.d. (7) juni 2016

☐ Politieke markt: Oordeelsvorming d.d.

☒ Vaststelling Raad d.d. (6 of 13) juli 2016

Besluit: Het bestemmingsplan gewijzigd vaststellen en het vastgestelde bestemmingsplan 6 weken ter inzage leggen.

☐ **BEROEPSFASE RAAD VAN STATE**

☐ Uitspraak voorlopige voorziening d.d.

☐ Uitspraak bodemprocedure d.d.

Staat van wijzigingen

-

Bestemmingsplan Locaties Stichting Twickel

Ambtshalve wijzigingen:

A. REGELS

- Artikel 1.1, de plan IDN hernummerd;
- Artikel 5.2.2, lid d. aangepast;
- Artikel 5.2.3, lid a. toegevoegd en overige leden vernummerd;
- Artikel 5.2.3, lid b. (was a.) aangepast.

B. VERBEELDING

- De plan IDN gewijzigd in NL.IMRO.0164.BP0096-0301;
- Aanduiding (maatvoering) 'maximum volume' toegevoegd.

C. TOELICHTING

- Paragraaf 5.2.2.3 aangepast;
- Paragraaf 5.4.2 aangepast;
- Paragraaf 5.5.1 aangepast;
- Paragraaf 5.5.2 aangepast.

Haarhuis, Anke

Van: [REDACTED]
Verzonden: vrijdag 20 mei 2016 9:39
Aan: Scholten, Bertien
CC: Bennen, A (Adriaan); Brummelhuis, Marije
Onderwerp: RE: Reactie ontwerpbestemmingsplan: "Locaties Stichting Twickel".

Hallo Bertien,

Dank voor de aanvullende informatie die je me stuurde. Ik heb die bekeken en ook via jullie website het ontwerp bestemmingsplan gezien zodat ik me een beeld heb kunnen vormen van de samenhang van de verschillende locaties.

Ik lees eruit dat e.e.a. wordt ontwikkeld in het kader van het Pact van Twickel en de herinrichting van de Hagmolenbeek. Uit de plaatjes heb ik een goed beeld kunnen vormen van de verschijningsvorm van de woningen en de manier waarop de bijgebouwen in de woningen zijn geïntegreerd. Op de verschillende luchtfoto's in de bijlagen bij het bestemmingsplan zie ik ook dat er een forse hoeveelheid voormalige agrarische bedrijfsgebouwen is gesloopt waardoor de ruimtelijke kwaliteit van de omgeving er fors op vooruit zal gaan.

Met andere woorden: op basis van deze info kunnen we ons vinden in de gevraagde verruiming van de inhoud van de vier betreffende woningen in dit plan.

Met vriendelijke groet,

Rini (M.F.) Bulterman

Provincie Overijssel
Eenheid Ruimte en Bereikbaarheid
Team Beleidsimplementatie en Realisatie

[REDACTED]

[REDACTED]
[REDACTED]

Van: Scholten, Bertien [REDACTED]
Verzonden: maandag 9 mei 2016 17:16
Aan: Bulterman, R (Rini)
CC: Bennen, A (Adriaan); Brummelhuis, Marije
Onderwerp: RE: Reactie ontwerpbestemmingsplan: "Locaties Stichting Twickel".

Hallo Rini,

In de bijlagen is de gevraagde informatie weergegeven.

Qua achtergrond kan gesteld worden dat het een ruimtelijke afweging betreft. Er is gekozen om bijgebouwen te integreren in de woningen. Het motief hiervoor is te zorgen voor een bouwmassa die in het huidige (landbouw)landschap past en om te voorkomen dat er een wirwar van gebouwtjes op erven zal ontstaan.

Overigens, wanneer puur zou worden gekeken naar de inhoud qua woonvolumes dan kan gesteld worden dat het woonvolume sec de norm van 750 m³ niet overschrijdt. De overschrijding van de inhoudsmaat komt dus puur door het integreren van de bijgebouwen, maar dit voorkomt dus een wirwar aan gebouwtjes, zoals hiervoor gemeld.

NB: Vermeldenswaardig is dat op erve Obdam (Wolfkaterweg 80-82) een oude schaapskooi die elders weg moest, zal worden herbouwd.

Hopelijk biedt dit voldoende informatie.

Wij wachten jullie reactie af.

Met vriendelijke groet,

Marije Brummelhuis en Bertien Scholten

Gemeente Hengelo | Postbus 18 | 7550 AA Hengelo

Van: Bulterman, R (Rini) [REDACTED]

Verzonden: maandag 9 mei 2016 11:22

Aan: Scholten, Bertien

CC: Bennen, A (Adriaan)

Onderwerp: FW: Reactie ontwerpbestemmingsplan: "Locaties Stichting Twickel".

Hallo Bertien,

Via mijn collega Adriaan Bennen kreeg ik je vraag onder ogen. Hij vroeg mij om er naar te kijken.

Ik heb e.e.a. nog eens nagerekend en ik kan de redenering erachter volgen. In grote lijnen: er wordt 5698 m² aan oude bebouwing gesloopt en daarvoor mogen in principe 6 rvr-woningen worden teruggebouwd a 750 m³ per stuk: levert op: **6*750 = 4500m³ theoretisch extra bouwvolume voor 6 rvr-woningen**. Het plan is om 4 rvr-woningen te bouwen die allemaal wat groter zijn dan 750m³ en waarbij het bijgebouw in het hoofdgebouw is geïntegreerd. **Totale bouwvolume in plan: 3870 m³**. Dit is in totaal 870 m³ extra volume voor 4 woningen t.o.v. de 750 m³ per woning die gangbaar is. Dus vergeleken met wat mogelijk is, op basis van het te slopen volume, blijft men met het plan onder die theoretische grens (3870 m³ vergeleken met 4500 m³).

Op basis van alleen de volumes/cijfers zou een verruiming in beginsel wel bespreekbaar zijn. De vraag is alleen: wat is de achtergrond achter het grotere volume per woning (beter in de markt te zetten?) en hoe zien de woningen er uit? Met andere woorden: hoe ziet het ruimtelijke plaatje van de vier woningen er uit, ook in onderlinge samenhang? Mijn vraag is: kun je wat meer info sturen over de achtergronden van het plan en het ruimtelijke eindplaatje van de 4 te bouwen woningen?

Op basis daarvan kunnen we dan een totaaloordeel vormen.

Alvast bedankt.

Met vriendelijke groet,

Rini (M.F.) Bulterman

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

Van: Scholten, Bertien [REDACTED]
Verzonden: maandag 25 april 2016 15:34
Aan: Bennen, A (Adriaan)
CC: Brummelhuis, Marije
Onderwerp: RE: Reactie ontwerpbestemmingsplan: "Locaties Stichting Twickel".

Geachte heer Bennen,

Van de initiatiefnemer (Stichting Twickel) hebben wij n.a.v. het ontwerp bestemmingsplan een verzoek ontvangen om de inhoud van vier Rood voor Rood woningen in dit project te mogen vergroten. Het gaat om de twee RvR-woningen aan de Wolfkaterweg 85 die een maximale inhoud zullen krijgen van 1.080 m³ (waarbij voor beide woningen geldt dat het bijgebouw wordt geïntegreerd in het hoofdgebouw), de RvR-woning aan de Rotersweg ong. van 810 m³ (waarbij het bijgebouw ook wordt geïntegreerd in het hoofdgebouw) en een te verplaatsen, voormalige bedrijfswoning aan de Wolfkaterweg 80-82 die een inhoud zal krijgen van 900 m³.

In principe staat voor de maximale inhoud van een (Rood voor Rood) woning in ons buitengebied 750 m³. Echter, het totale plan gaat uit van 5.698 m² aan te slopen landschapsontsierende bebouwing. Dit zou betekenen dat in principe zes (6,7 on-afgerond) Rood voor Rood woningen gerealiseerd zouden kunnen worden (5.698 m² / 850 m²). In het plan worden 'slechts' vier Rood voor Rood woningen gerealiseerd. Dit betekent dat er, op basis van het te slopen aantal m², in principe nog twee RvR-woningen extra gerealiseerd zouden kunnen worden à 750 m³ per woning.

Wanneer tegemoet wordt gekomen aan het verzoek van Stichting Twickel zal de totale 'overschrijding' aan m³ bedragen: 870 m³ (660 m³ (2x 1.080 m³ i.p.v. 750 m³) + 60 m³ (810 m³ i.p.v. 750 m³) + 150 m³ (900 m³ i.p.v. 750 m³)). Qua inhoud vindt dan wel een uitbreiding plaats, maar deze valt nog ruimschoots binnen de 1.500 m³ die nog 'extra' gerealiseerd had kunnen worden op basis van het aantal m² dat gesloopt wordt. Hierbij komt dat in drie van de vier woningen het bijgebouw wordt geïntegreerd, wat de ruimtelijke uitstraling van het geheel ten goede komt (minder vrijstaand volume).

Overigens, het ontwerp bestemmingsplan heeft inmiddels gedurende zes weken ter inzage gelegen. Er zijn geen zienswijzen ingediend.

Ons voorstel is dat wij het bestemmingsplan gewijzigd laten vaststellen, waarbij wij op de verbeelding behorende bij dat plan aan de betreffende bouwvlakken een aanduiding zullen toevoegen waarin de maximale inhoud voor die vier woningen zal worden vastgelegd. In de regels zullen wij dan artikel 5.2.2, lid d. als volgt wijzigen:

Ontwerp bestemmingsplan:

d. de inhoud van een hoofdgebouw mag niet meer bedragen dan 750 m³, dan wel de bestaande inhoud indien deze meer bedraagt;

Voorstel voor gewijzigde vaststelling:

d. de inhoud van een hoofdgebouw mag niet meer bedragen dan 750 m³, dan wel de bestaande inhoud indien deze meer bedraagt. *In afwijking hiervan mag de inhoud van een hoofdgebouw de ter plaatse van de aanduiding 'maximum volume' aangegeven maximale inhoud bedragen;*

Onze vraag is nu of jullie je, op basis van het bovenstaande, kunnen vinden in de verruiming van de bovengenoemde inhoud van de vier betreffende woningen. Graag horen wij van jullie.

Alvast bedankt!

Met vriendelijke groet,

Marije Brummelhuis en Bertien Scholten

Gemeente Hengelo | Postbus 18 | 7550 AA Hengelo

Van: Bennen, A (Adriaan) [REDACTED]

Verzonden: donderdag 10 maart 2016 15:32

Aan: Scholten, Bertien

Onderwerp: Reactie ontwerpbestemmingsplan: "Locaties Stichting Twickel".

ontwerpbestemmingsplan: "Locaties Stichting Twickel", gemeente Hengelo.

ter inzage vanaf: 2 maart 2016

vooroverleg: Ja

Geachte mevrouw Scholten,

In reactie op de kennisgeving van de terinzageligging van het bovengenoemde plan laten wij weten dat het plan voor ons geen reden biedt om GS te adviseren een zienswijze in te dienen.

Wij wensen u veel succes bij de verdere procedure.

Met vriendelijke groet,

A. (Adriaan) Bennen

Beleidsmedewerker Ruimte & Bereikbaarheid

provincie Overijssel

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

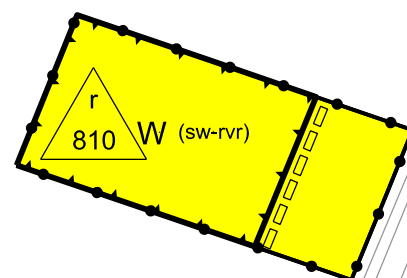
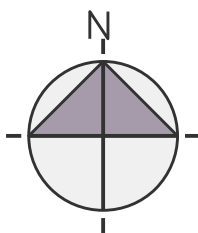
Het is mogelijk dat er tijdens het transport van dit bericht fouten zijn ontstaan zodat het bericht onjuist is overgekomen.

Hiervoor kunnen wij geen aansprakelijkheid erkennen. Indien er sprake is van een besluit zal de vastgestelde versie per post aan u worden toegezonden.

Indien er sprake is van overige mededelingen adviseren wij u om bij twijfel over de juistheid of volledigheid contact met ons op te nemen.

Op dit bericht is onze disclaimer van kracht.

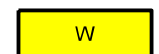
Zie hiervoor www.hengelo.nl/disclaimer.

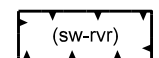
Plangebied

 Locaties Stichting Twickel

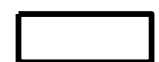
Enkelbestemmingen

 Wonen

Functieaanduidingen

 specifieke vorm van wonen - rvr

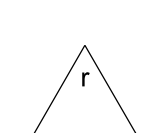
Bouwvlakken

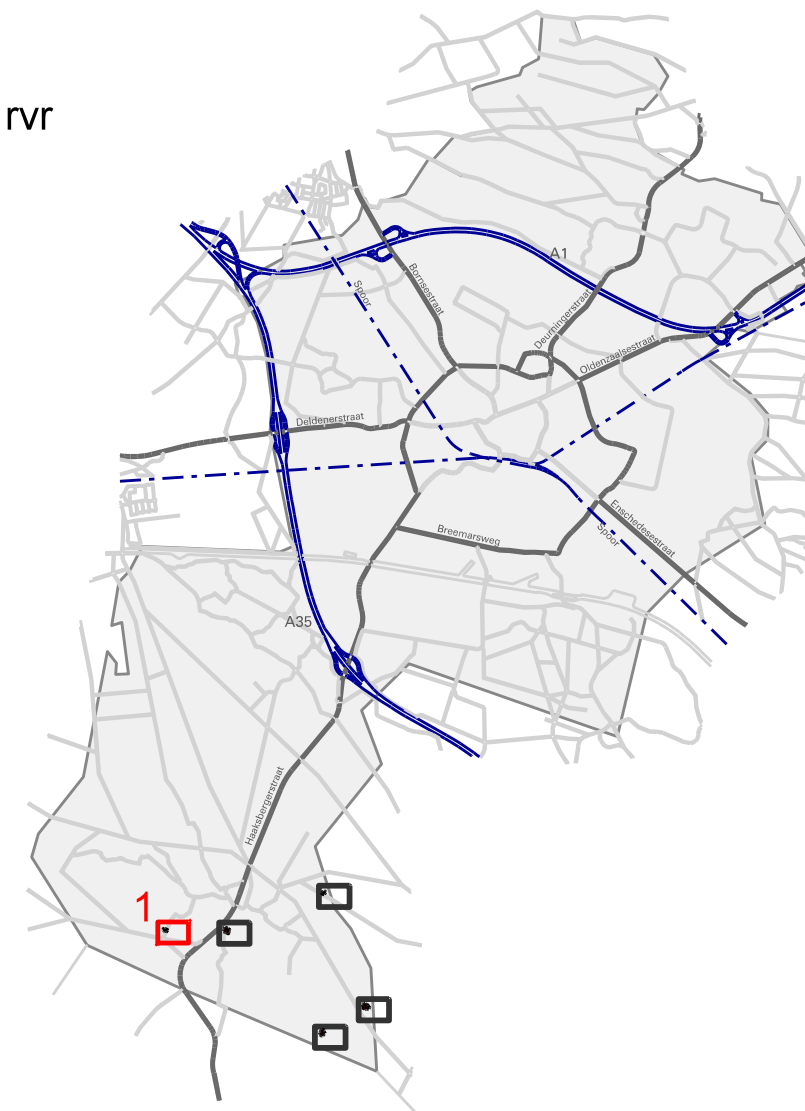
 bouwvlak

Figuren

 gevellijn

Maatvoeringen

 maximum volume (m3)

Gemeente Hengelo
Postbus 18
7550 AA
www.hengelo.nl

Sector Ruimte

afd. Ruimtelijke en Economische Ontwikkelingen

Plan

Locaties Stichting Twickel

Onderwerp

Bestemmingsplan

plan IDN

NL.INRO.0164.BP0096-0301

raad

B & W

getekend

R. Hofmeijer

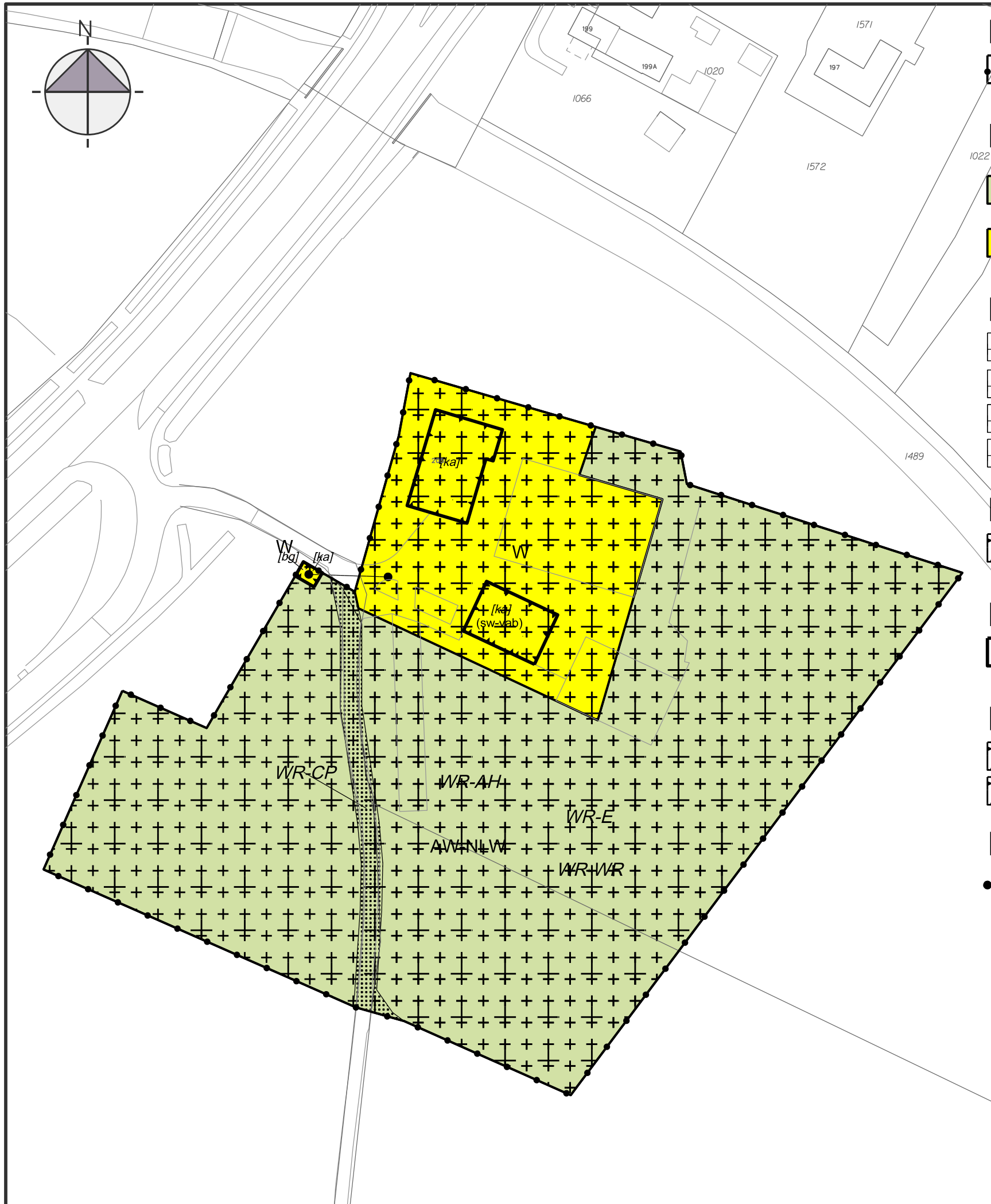
datum

23-05-1016

schaal 1:1000

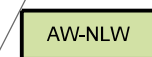
formaat A3

blad nr : 1:6

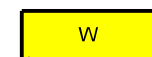

A rectangular circuit diagram. On the left vertical wire is a battery with its positive terminal at the top. The top horizontal wire contains two resistors in series, and the bottom horizontal wire contains two resistors in series. The circuit is closed on the right side.

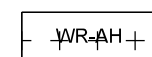
Enkelbestimmungen

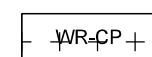
Agrarisch met waarden
- Agrarische functie met natuur- en landschapswaarden

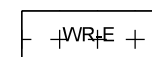
Dubbelbestemmingen

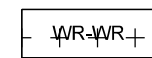
Waarde - Archeologie Hoog

Waarde - Cultuurhistorisch pad

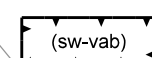

Waarde - Ecologie

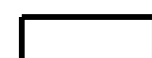
Waarde - Waardevol reliëf

Functieaanduidingen

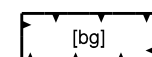
specifieke vorm van wonen - vab

Bouwvlakken

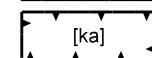

bouwvlak

Bouwaanduidingen

bijgebouwen

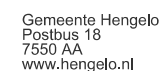

karakteristiek

Figuren

relatie

Sector Ruimte

afd. Ruimtelijke en Economische Ontwikkelingen

Plan

Locaties Stichting Twickel

Onderwerp

Bestemmingsplan

plan IDN

raad

NL.IMRO.0164.BP0096-0301

B & W

getekend

R. Hofmeijer

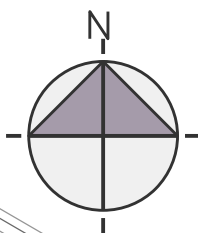
datum

23-5-2016

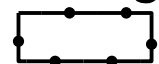
schaal 1:1000

formaat A3

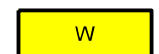
blad nr : 2:6

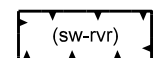
Plangebied

 Locaties Stichting Twickel

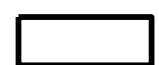
Enkelbestemmingen

 Wonen

Functieaanduidingen

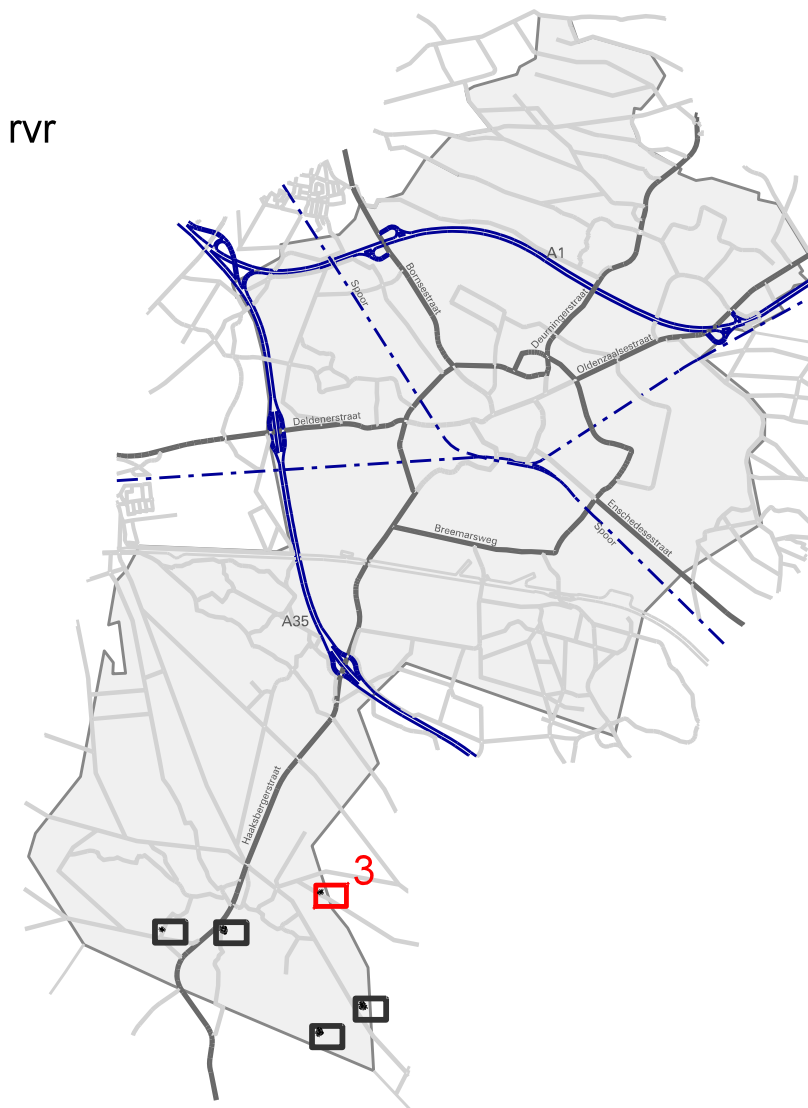
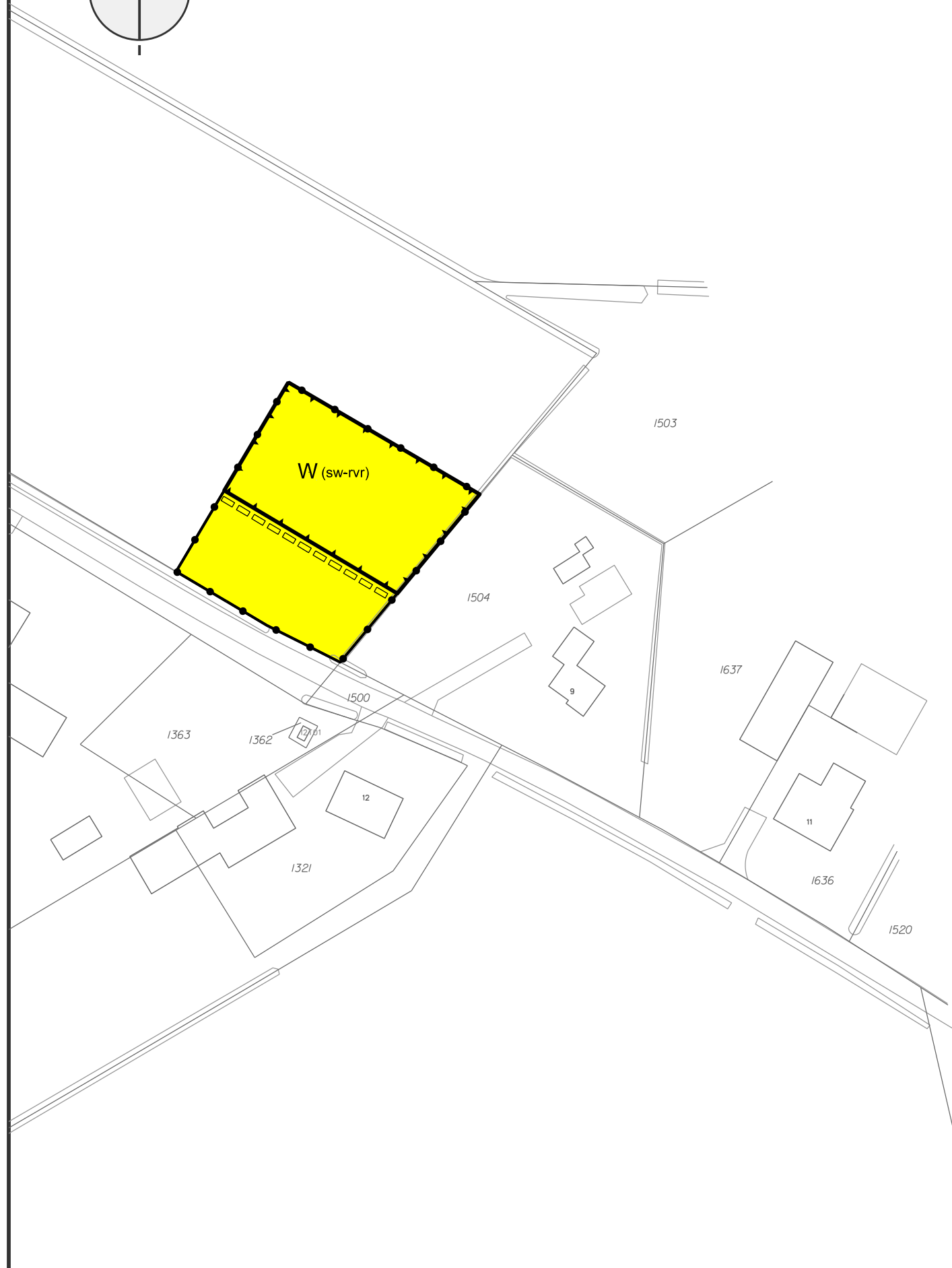
 specifieke vorm van wonen - rvr

Bouwvlakken

 bouwvlak

Figuren

 gevellijn

Gemeente Hengelo
Postbus 18
7550 AA
www.hengelo.nl

Sector Ruimte

afdeling Ruimtelijke en Economische Ontwikkelingen

Plan

Locaties Stichting Twickel

Onderwerp

Bestemmingsplan

plan IDN

NL.IMRO.0164.BP96-0301

raad

B & W

getekend

R. Hofmeijer

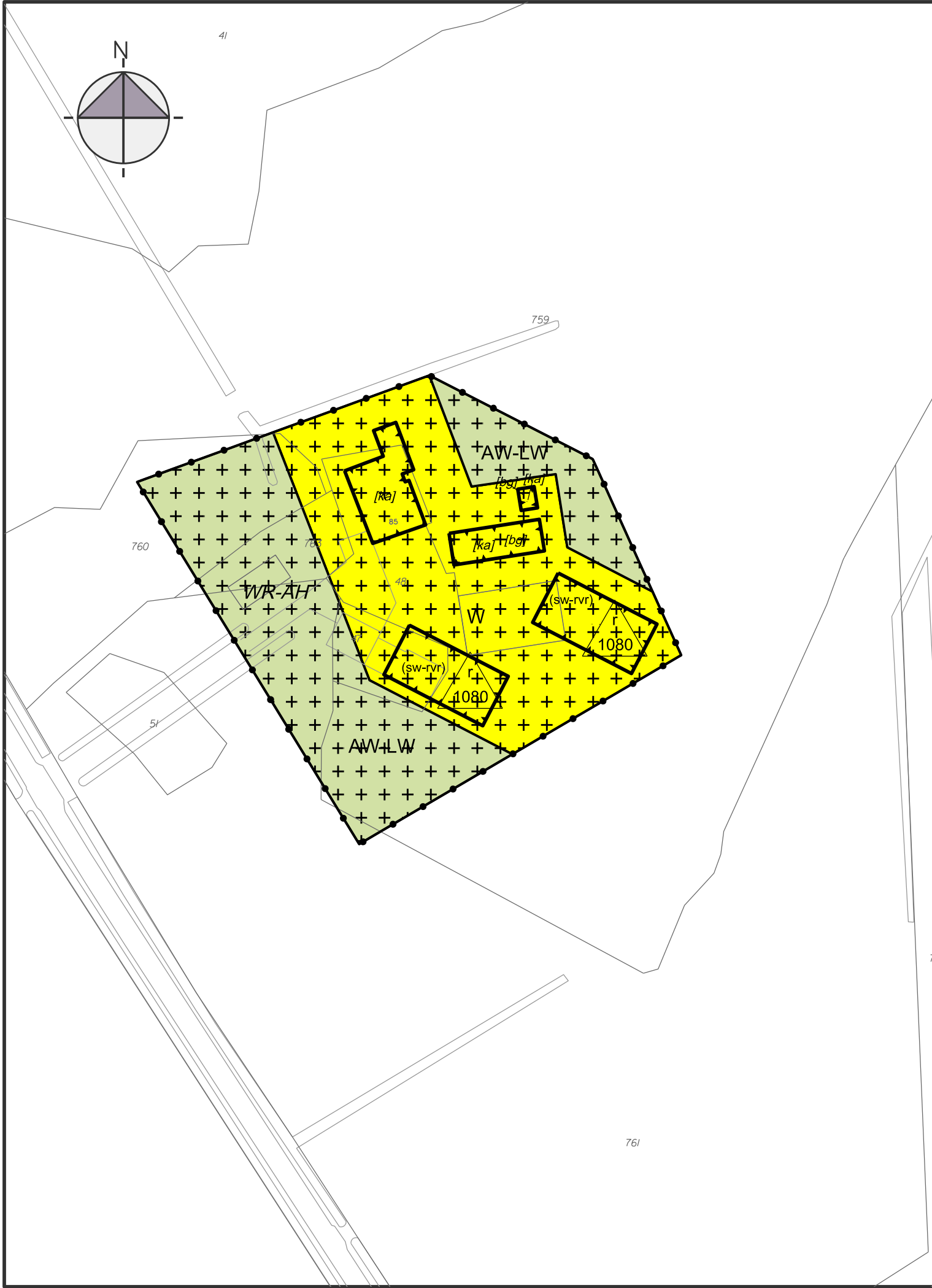
datum

23-05-2016

schaal 1:1000

formaat A3

blad nr : 3:6

Plangebied

Locaties Stichting Twickel

Enkelbestemmingen

- AW-LW Agrarisch met waarden - Agrarische functie met landschapswaarden
- W Wonen

Dubbelbestemmingen

WR-AH Waarde - Archeologie Hoog

Functieaanduidingen

(SW-rvr) specifieke vorm van wonen - rvr

Bouwvlakken

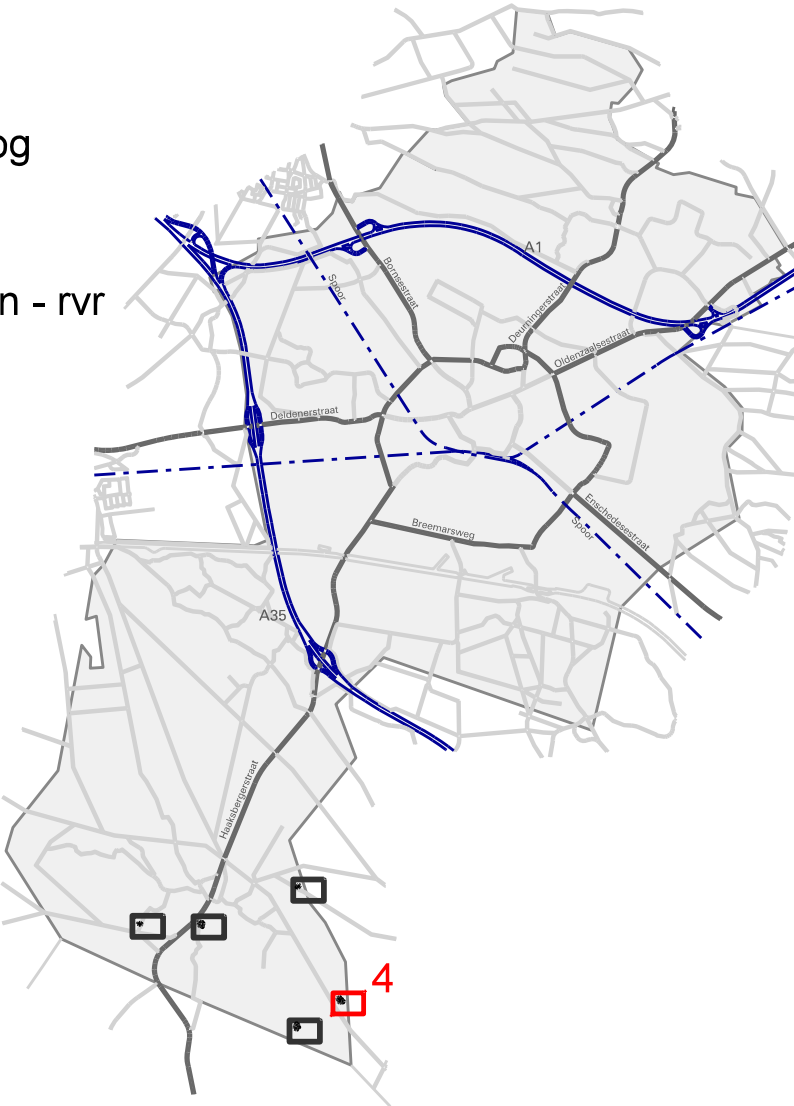
bouwvlak

Bouwaanduidingen

- [bg] bijgebouwen
- [ka] karakteristiek

Maatvoeringen

r maximum volume (m3)

Gemeente Hengelo
Postbus 18
7550 AA
www.hengelo.nl

Sector Ruimte

afdeling Ruimtelijke en Economische Ontwikkelingen
Plan

Locaties Stichting Twickel

Onderwerp

Bestemmingsplan

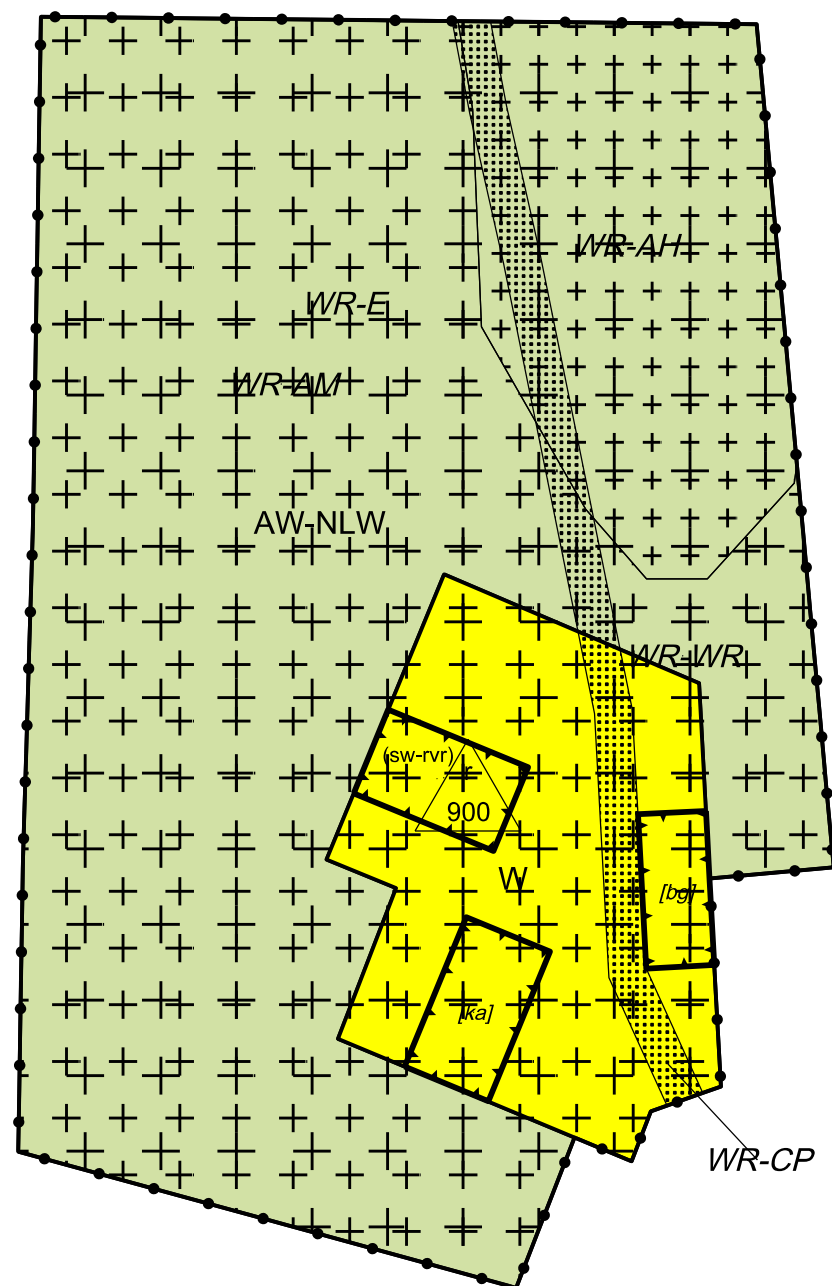
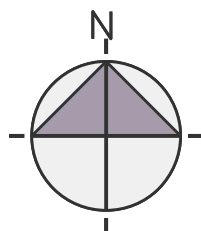
plan IDN raad
NL.IMRO.0164.BP0096-0301 B & W

getekend datum
R. Hofmeijer 23-05-2016

schaal 1:1000

formaat A3

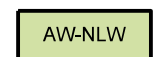
blad nr : 4:6

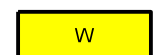

Plangebied

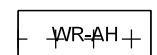
 Locaties Stichting Twickel

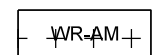
Enkelbestemmingen

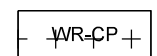
 AW-NLW Agrarisch met waarden
- Agrarische functie met natuur- en landschapswaarden

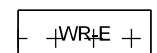
 W Wonen

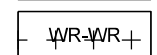
Dubbelbestemmingen

 WR-AH+ Waarde - Archeologie Hoog

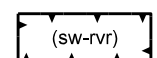
 WR-AM+ Waarde - Archeologie Middel

 WR-CP+ Waarde - Cultuurhistorisch pad

 WR-E+ Waarde - Ecologie

 WR-WR+ Waarde - Waardevol reliëf

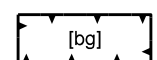
Functieaanduidingen

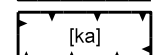
 (sw-rvr)+ specifieke vorm van wonen - rvr

Bouwvlakken

 bouwvlak

Bouwaanduidingen

 [bg]+ bijgebouwen

 [ka]+ karakteristiek

Maatvoeringen

 r maximum volume (m3)

Gemeente Hengelo
Postbus 18
7550 AA
www.hengelo.nl

Sector Ruimte

afd. Ruimtelijke en Economische Ontwikkelingen
Plan

Locaties Stichting Twickel

Onderwerp

Bestemmingsplan

plan IDN raad

NL.IMRO.0164.BP0096-0301 B & W

getekend
R. Hofmeijer

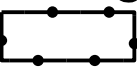
datum
23-05-2016

schaal 1:1000

formaat A3

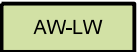
blad nr : 5:6

Plangebied

Locaties Stichting Twickel

Enkelbestemmingen

Agrarisch met waarden - Agrarische functie met landschapswaarden

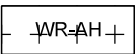

Agrarisch met waarden - Agrarische functie met natuur- en landschapswaarden

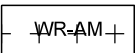

Wonen

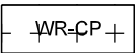
Dubbelbestemmingen

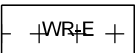
Waarde - Archeologie Hoog

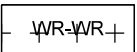
Waarde - Archeologie Middel

Waarde - Cultuurhistorisch pad

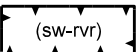

Waarde - Ecologie

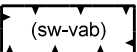

Waarde - Waardevol reliëf

Functieaanduidingen

specifieke vorm van wonen - rvr

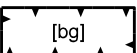
specifieke vorm van wonen - vab

Bouwvlakken

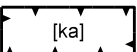

bouwvlak

Bouwaanduidingen

bijgebouwen

kenmerkend

Maatvoeringen

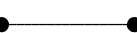

maximum volume (m3)

Figuren

gevellijn

relatie

Gemeente Hengelo
Postbus 18
7550 AA
www.hengelo.nl

Sector Ruimte

afdeling Ruimtelijke en Economische Ontwikkelingen
Plan

Locaties Stichting Twickel

Onderwerp

Legenda

Bestemmingsplan

plan IDN raad

NL.IMRO.0164.BP0096-0301 B & W

getekend	datum
R. Hofmeijer	24-05-2016

schaal 1:1000

formaat A3

blad nr : 6:6

RAADSBESLUIT

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
2031100	Baake, Jan	MID-FIN	Mariska ten Heuw
ONDERWERP			
1e wijziging beleidsbegroting 2016			

DE RAAD VAN DE GEMEENTE HENGelo BESLUIT:

De 1e wijziging Beleidsbegroting 2016 vast te stellen.

PUBLIEKSVRIENDELIJKE SAMENVATTING

De 1e wijziging Beleidsbegroting 2016 betreft de verwerking van de financiële gevolgen van diverse besluiten van de raad en het college in de Beleidsbegroting 2016. Bovendien enkele technische aanpassingen die budgettair neutraal verlopen.

DE GEMEENTERAAD VAN HENGelo,

DATUM

De griffier

De voorzitter

RAADSADVIES

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
2031100	Baake, Jan	MID-FIN	Mariska ten Heuw
ONDERWERP			
1e wijziging beleidsbegroting 2016			

AANLEIDING, DOEL EN WAT GING ER AAN VOORAF

Verwerking financiële gevolgen van raads- en collegebesluiten in de Beleidsbegroting 2016 alsmede en technische aanpassingen en correcties.

INHOUD VAN HET VOORSTEL

In deze 1e wijziging zijn verwerkt alle op de agenda van de raad voorkomende voorstellen met financiële gevolgen voor de programma's van de Beleidsbegroting 2016. Ook de gevolgen van eerdere raadsbesluiten en van collegebesluiten, die niet via een afzonderlijk voorstel aan de raad worden voorgelegd, zijn in deze wijziging opgenomen. Conform verzoek van de raad is als bijlage bij dit voorstel een overzicht opgenomen van mutaties in de reserves.

Doordat wij, als ambtelijke organisatie, per 1 januari 2016 zijn overgestapt op een nieuw financieel systeem, vindt nu pas de eerste wijziging plaats.

Tenslotte zijn ook enkele technische aanpassingen en correcties van de begroting in deze wijziging verwerkt, die in totaliteit budgettair neutraal verlopen. Voor de verdere inhoud wordt verwezen naar de financiële aspecten in het raadsvoorstel.

BESPREEK- EN BESLISPUNTEN

N.v.t.

FINANCIËLE ASPECTEN

PROG	PRODUCT	OMSCHRIJVING	REGNR.	LASTEN (x 1.000)	BATEN (x 1.000)
1		ECONOMIE, WERK EN INKOMEN			
	310.3	rb 18-11-2015: Verwerking van financiële gevolgen van de Verordening bedrijveninvesteringszone gebruikers Binnenstad Hengelo 2016-2020.	1099760	-36	-36
	310.3	b&w 19-1-2016: Uitwerking kadernota nieuw beleid Samenwerking economie en arbeidsmarkt in Twente. Dekking zie p8 stelpost 922.5.	2000559	100	
	614.4	b&w 10-5-2016: deelname aan project Gezonde Toekomst Dichterbij en voor jaarschijf 2016 subsidie beschikbaar stellen. Dekking via provinciale subsidie (60.000,-) en uit Innovatiebudget Sociaal (7.000,-). Zie ook progr. 3 product 670.7	2016928	67	60
	610.1	tech.wijz.: opname wijzigingen 2015, die structureel effect hebben voor 2016	adm.	80	80
	623.1	tech.wijz.: overheveling Rozageld t.b.v. taallessen (zie ook P3 product 511.3).	adm.	15	
		totaal excl. reserves		226	104
2		ONDERWIJS EN JEUGD			
	421.2	rb 16-12-2015: vaststellen programma voorzieningen onderwijshuisvesting 2016. Dekking via reserve OHV.	1058408	166	

412.2	tech.wijz.: opname wijzigingen 2015, die structureel effect hebben voor 2016	adm.	51	
482.2	tech.wijz.: aframen lasten en baten volwasseneneducatie omdat uitvoering plaats vindt door gem. Enschede.	adm.	-170	-170
totaal excl. reserves			47	-170
412.2	rb 16-12-2015: Vaststellen programma voorzieningen onderwijshuisvesting 2016.	1058408		166
412.2	tech.wijz.: opname wijzigingen 2015, die structureel effect hebben voor 2016	adm.		51
totaal reserves			0	217
3	WELZIJN EN ZORG			
670.2	b&w 10-5-2016: beschikbaar stellen van subsidie Gezonde Toekomst Dichterbij 2016-2019. Zie P1 product 614.1	2016928	-7	
662.2	tech.wijz.: opname wijzigingen 2015, die structureel effect hebben voor 2016	adm.	17	
511.3	tech.wijz.: overheveling Rozageld (Zie ook P1 product 623.1)	adm.	-15	
totaal excl. reserves			-5	0
4	SPORT EN CULTUUR			
531.1	rb 25-5-2016: aanleg waterveld hockeyvereniging HCT leidt tot uitzetting baten en lasten door kostendekkende huur en jaarlijkse lasten gemeente.	2018873	28	28
531.1	rb 25-5-2016: aanleg kunstgrasveld korfbalclub HKC leidt tot uitzetting baten en lasten door kostendekkende huur en jaarlijkse lasten gemeente.	2005976	3	3
530.3	rb 24-2-2016: lasten voor investering 2016 voor raamkrediet renovatie en nieuwbouw Twentebad. Dekking via aanwezige stelpost (zie P8 product 922.5)	2000374	345	
530.3	tech.wijz.: invulling stelpost taakstelling bedrijfsvoering twentebad door structurele aanpassing opbrengsten.	adm.	50	50
530.2, 530.3, 531.1	tech.wijz.: herschikking voorziening onderhoud gebouw sport i.v.m. systeemwijziging.	adm.	-8	
totaal excl. reserves			418	81
6	BEHEER OPENBARE RUIMTE EN DUURZAAMHEID			
550.1	b&w 24-11-2015: vaststellen beleidsregels Openbare oplaadpalen elektrische auto's. Plaatsing 20 oplaadpalen dekking subsidie Provincie.	2000849	20	20
560.6	sb 24-3-2016: vervroegde vervanging van versnipperaar afdeling cultuurtechniek, waarbij incidentele meevaller verkoop oude machine en verkoop houtsnippers wordt toegevoegd aan saldo begroting (zie P8 product 990.1)	1106362		71
722.1	tech.wijz.: aanpassingen voorziening riolering i.v.m. wijziging systematiek. Nadelig saldo t.l.v. saldo begroting (zie P8 product 990.1)	adm.	10	
totaal excl. reserves			30	91
7	BESTUUR, VEILIGHEID EN OPENBARE RUIMTE			
003.1	sb 23-2-2016: bijstellen meerjarenbegroting t.g.v. fluctuaties in aanvragen reisdocumenten en rijbewijzen. Voordelig resultaat ten gunste van begrotingssaldo 2016 zie P990.1.	2005207	560	645

002.3	tech.wijz.: correctie op bezuiniging vertrouwenspersoon.	adm.	-10	
totaal excl. reserves			550	645

8

FINANCIEN

922.5	b&w 19-1-2016: Uitwerking kadernota nieuw beleid Samenwerking economie en arbeidsmarkt in Twente. Zie P1 product 310.3.	2000559	-100	
921.1	b&w 26-1-2016: Verwerking raadsbrief decembercirculaire gemeentefonds 2015.	2004962		87
922.5	b&w 26-1-2016: Verwerking raadsbrief decembercirculaire gemeentefonds 2015.	2004962	120	
923.1	b&w 26-1-2016: Verwerking raadsbrief decembercirculaire gemeentefonds 2015.	2004962		28
830.7	b&w 23-2-2016: Verkoop van de woning Deldenerstraat 361. Verlies op boekwaarde wordt gedekt vanuit Reserve Vastgoed (zie onder reserves product 830.7)	2006343	335	275
830.7	b&w 23-2-2016: Verkoop pand Waarbeekschool Tweekelerweg 86. Na aftrek kosten wordt boekwinst toegevoegd aan Reserve Vastgoed (zie onder reserves product 830.7).	2006517	35	475
830.3	b&w 19-1-2016: Instemming met verkoop bos- en weilandgrond aan Deurningerstraat te Dinkelland. Opbrengst dient ter afdekking boekwaarde.	1098715	150	150
922.5	rb 24-2-2016: dekking voor investering 2016 voor raamkrediet renovatie en nieuwbouw Twentebad (zie P4 product 530.3)	2000374	-345	
922.5	tech.wijz.: correctie op bezuiniging vertrouwenspersoon.	adm.	10	
830.7	tech.wijz.: opname wijzigingen 2015, die structureel effect hebben voor 2016	adm.	3	13
830.8	idem	adm.	18	18
921.1	idem	adm.		922
922.5	idem	adm.	340	
923.1	idem	adm.		-159
totaal excl. reserves			566	1.809
830.7	b&w 23-2-2016: verkoop van de woning Deldenerstraat 361, waarbij verlies wordt gedekt door onttrekking Reserve Vastgoed.	2006343		60
830.7	b&w 23-2-2016: Verkoop pand Waarbeekschool Tweekelerweg 86.	2006517	440	
totaal reserves			440	60
990.1	b&w 26-1-2016: verwerking raadsbrief decembercirculaire gemeentefonds 2015.	2004962	-5	
990.1	sb 23-2-2016: Bijstellen meerjarenbegroting t.g.v. fluctuaties in aanvragen reisdocumenten en rijbewijzen.	2005207	85	
990.1	sb 24-3-2016: vervroegde vervanging van versnipperaar afdeling cultuurtechniek. Zie verder P6 product 560.6	1106362	71	
990.1	tech.wijz.: opname wijzigingen 2015, die structureel effect hebben voor 2016	adm.	416	
990.1	tech.wijz.: aanpassingen voorziening riolering i.v.m. wijziging systematiek (zie ook P6 product 722.1)	adm.	-10	
990.1	tech.wijz.:erschikking voorziening onderhoud gebouw sport i.v.m. systeemwijziging.	adm.	8	
totaal saldo begroting			565	0

BIJLAGE(N)	
-	1 ^e wijziging Beleidsbegroting 2016
-	Overzicht reservemutaties 1 ^e wijziging Beleidsbegroting 2016

Dit raadsadvies is vastgesteld door het college van B & W van Hengelo.

BIJLAGE I**BETREFT:** VASTSTELLING 1E WIJZIGING BELEIDSBEGROTING 2016 zaaknr. 2031100**DATUM RAADSBSLUIT:** 6 juli 2016

Hoofdstuk	Omschrijving	Lasten per hoofdstuk			Baten per hoofdstuk			Resultaat voor bestemming			Toevoegingen aan reserves			Onttrekkingen uit reserves			Resultaat na bestemming		
		primitief	wijziging	Na wijz.	primitief	wijziging	Na wijz.	primitief	wijziging	Na wijz.	primitief	wijziging	Na wijz.	primitief	wijziging	Na wijz.	primitief	wijziging	Na wijz.
1	Economie, werk en inkomen	71.159	226	71.385	38.021	104	38.125	-33.138	-122	-33.260	45		45	0		0	-33.183	-122	-33.305
2	Onderwijs en jeugd	37.167	47	37.214	2.179	-170	2.009	-34.988	-217	-35.205	5.399		5.399	7.128	217	7.345	-33.259	0	-33.259
3	Welzijn en zorg	36.752	-5	36.747	2.419	0	2.419	-34.333	5	-34.328	0		0	0		0	-34.333	5	-34.328
4	Sport en cultuur	14.942	418	15.360	3.342	81	3.423	-11.600	-337	-11.937	328		328	0		0	-11.928	-337	-12.265
5	Ruimtelijke ordening en mobiliteit	9.127	0	9.127	3.762	0	3.762	-5.365	0	-5.365	400		400	0		0	-5.765	0	-5.765
6	Beheer openbare ruimte en duurzaamheid	36.174	30	36.204	26.946	91	27.037	-9.228	61	-9.167	5.271		5.271	249		249	-14.250	61	-14.189
7	Bestuur, veiligheid en openbare orde	17.602	550	18.152	1.337	645	1.982	-16.265	95	-16.170	0		0	0		0	-16.265	95	-16.170
8	Financiën	23.195	566	23.761	179.557	1.809	181.366	156.362	1.243	157.605	8.130	440	8.570	993	60	1.053	149.225	863	150.088
	Saldo begroting (990.1)	242	565	807		0	0	-242	-565	-807			0			0	-242	-565	-807
Tot.		246.360	2.397	248.757	257.563	2.560	260.123	11.203	163	11.366	19.573	440	20.013	8.370	277	8.647	0	0	0

BIJLAGE II

Overzicht van mutaties in reserves uit de 1e wijziging Beleidsbegroting 2016 Raadsbesluit 6 juli 2016 (2031100)

Reserve	Omschrijving	Bedrag (x 1.000)		Opmerkingen
		Onttrekking	Toevoeging	
Reserve onderwijshuisvesting	Vaststellen programma voorzieningen onderwijshuisvesting 2016 en technische aanpassing opname wijzigingen 2015, die structureel effect hebben voor 2016.	217		<i>Niet vrij aanwendbaar</i>
Reserve vastgoed	Resultaat verkoop opbrengsten woning Deldenerstraat 361 en verkoop pand Waarbeekschool Tweekelerweg 86.		380	<i>Vrij aanwendbaar</i>
saldo		217	380	

**Voor toerekening weerstandsvermogen is bepalend de vrije aanwendbaarheid
(zie Beleidsbegroting 2016-2019 par. 6.2 Weerstandsvermogen (pag. 95))**

toename weerstandsvermogen	380
afname weerstandsvermogen	0
totaal toename weerstandsvermogen	380